

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การตั้งชื่อวรรณภาคใต้

โดย
นางสาวโสภิตา โสมะเกิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

NAMING OF FIGHTING BULLS IN SOUTHERN THAILAND

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Arts (Thai)

Department of THAI

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การตั้งชื่อวชิรภาคใต้
โดย	โสภิตา โสมะเกิด
สาขาวิชา	ภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

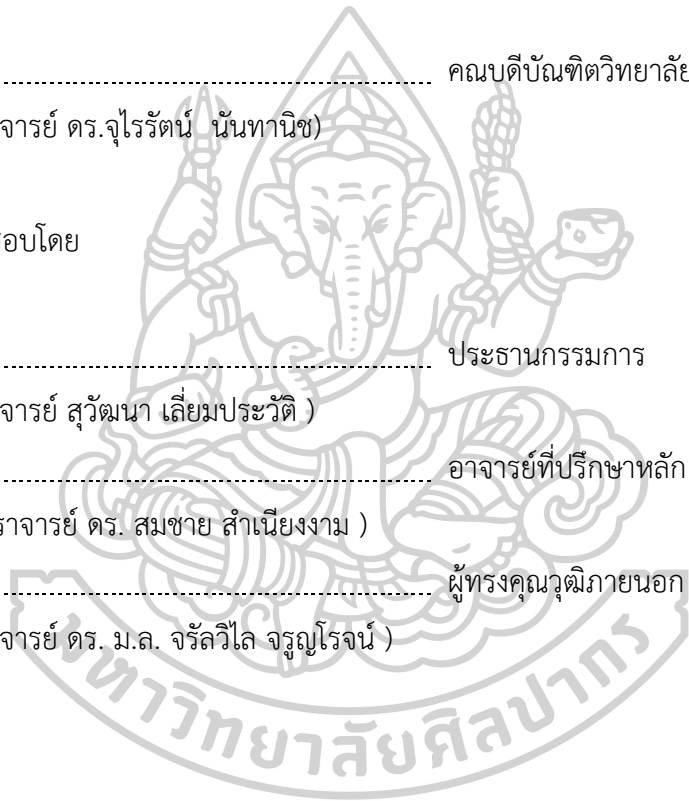
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. จรัลวิไล จรุงญโรจน์)

58202209 : ภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : วัวชน/ การตั้งชื่อ/ วัฒนธรรมภาคใต้

นางสาว โสภิตา โสมะเกิด: การตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการตั้งชื่อวัวชน ด้านพยางค์ โครงสร้าง และที่มาและความหมายของชื่อวัวชน รวมทั้งวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือชื่อวัวชนภาคใต้ที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นจำนวนทั้งสิ้น 802 ชื่อ

ผลการศึกษาพบว่าวิธีการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ด้านพยางค์ ชื่อเล่นวัวชนมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 1-6 พยางค์ โดยพบชื่อเล่นที่มี 2 พยางค์มากที่สุด ชื่อจริงวัวชนมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 3-12 พยางค์ โดยพบชื่อจริงที่มี 6 พยางค์มากที่สุด ด้านโครงสร้าง พบว่าชื่อเล่นวัวชนประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน แบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 3 รูปแบบ ชื่อจริงวัวชนประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน และแบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 5 รูปแบบ ด้านที่มาและความหมาย พบว่าชื่อวัวชนภาคใต้มีที่มาและความหมายแบ่งได้เป็น 14 กลุ่ม ได้แก่ 1. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว 2. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว 3. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว 4. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิปัญญาและเหตุการณ์เกี่ยวกับวัว 5. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า 6. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกหน้าชื่อ 7. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร 8. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ 9. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ 10. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา 11. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก 12. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง 13. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง 14. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้หลายประการ ได้แก่ วิถีชีวิตเกี่ยวกับความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ ความผูกพันและการให้ความสำคัญกับวัว และการสนใจติดตามข่าวสาร ความเชื่อเรื่องผีสิงเวทดาและอำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเรื่องศาสนา และความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดี ค่านิยมเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองและเกียรติยศ ค่านิยมเกี่ยวกับการยกย่องผู้มีความสามารถ ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน และค่านิยมเกี่ยวกับการภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่

58202209 : Major (Thai)

Keyword : FIGHTING BULL/ NAMING/ SOUTHERN THAILAND CULTURE

MISS SOPITA SOMAKERD : NAMING OF FIGHTING BULLS IN SOUTHERN THAILAND THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SOMCHAI SUMNIENGNGAM, Ph.D.

This research aims to analyze naming of fighting bulls in southern Thailand with regard to the methods: number of syllables, structure, sources and meaning. And analyze naming of fighting bulls reflects certain way of life, beliefs and values of local people. There are 802 names collected from interview.

The result of analysis methods found that nickname of fighting bulls are composed of one to six syllables, two-syllables nickname are of most frequency and name of fighting bulls are composed of three to twelve syllables, six-syllables nickname are of most frequency. The structure of nickname of fighting bulls are composed two part and three sub structure and name of fighting bulls are composed three part and five substructure. The sources and meaning of fighting bulls can be categorized into fourteen groups: 1) the feature 2) the bulls 3) the abilities 4) residences and situations 5) valuables 6) name title 7) person or organization 8) victory 9) honor and fame 10) fortune 11) love 12) progress and ascendant 13) entertainment, and 14) holy spirits.

The study of the research reflects the way of life, beliefs and values of Southern Thai people, viz. the way of life is intimate with nature, relationship and giving precedence to bulls, following up the information, a beliefs in holy spirits and the supernatural power, religious beliefs, beliefs in good feature of bulls, values of wealth and honor, values of praise the brave, values of creating humor and values of proud of myself and residence.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และตรวจแก้วิทยานิพนธ์ อย่างละเอียดด้วยความเมตตาและเอาใจใส่ อีกทั้งยังคอยสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสามารถทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ได้แก่ รองศาสตราจารย์ สุวิวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และรองศาสตราจารย์ ดร. หม่อมหลวงจรัสวิไล จรุงุโรจน์ ที่ กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากรทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งคอยห่วงใยและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าของบ้านและผู้ดูแลบ้านทุกคนที่กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้ สอบถามและสัมภาษณ์ข้อมูลชื่อวีชนด้วยความยินดี โดยเฉพาะลุงจิ้นต์ ลุงสมควร และพี่ต้น บ้านนา เดิม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถลงพื้นที่เก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโททุกคน ได้แก่ คุณปฎิมาภา คุณมุกกรินทร์ คุณเสาวภาคย์ คุณวรรณวิภา คุณภัคพล คุณปิมาภา และคุณฤทัยวรรณ ที่คอยช่วยเหลือ คอยสนับสนุน ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ ร่วมสุขกับผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณครอบครัวและญาติพี่น้องทุกคนที่คอยห่วงใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอขอบคุณพี่รุ่ง นารีรัตน์ ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะคอยเป็นผู้ช่วยในการลง พื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ทำให้การเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยสนับสนุน ให้คำปรึกษา และให้ความ ช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ เรื่อง ตลอดจนให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา จนกระทั่งสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

โสภิตา โสมะเกิด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
บทที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการชนวีว.....	26
ความเป็นมาของการชนวีว.....	26
ลักษณะของวีวชนและการคัดเลือกวีวชน.....	29
การเลี้ยงวีวชน.....	44
ขั้นตอนและกติกากการชนวีว.....	52
การตั้งชื่อวีวชน.....	66
บทที่ 3 กลวิธีการตั้งชื่อวีวชนภาคใต้.....	70

พยางค์ของชื่อวัวชน.....	70
พยางค์ของชื่อเล่นวัวชน.....	70
พยางค์ของชื่อจริงวัวชน.....	73
โครงสร้างของชื่อวัวชน	77
โครงสร้างของชื่อเล่นวัวชน.....	78
โครงสร้างของชื่อจริงวัวชน.....	81
ที่มาและความหมายของชื่อวัวชน	88
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว.....	89
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว.....	101
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว.....	102
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาเหตุการณ์เกี่ยวกับวัว.....	105
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า.....	110
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกนำหน้าชื่อ.....	112
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร.....	113
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ.....	118
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ.....	119
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา.....	120
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก.....	121
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง.....	122
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง.....	123
ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์.....	124
บทที่ 4 วิธีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน	128
วิธีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน	129
ความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ.....	129

ความผูกพันและการให้ความสำคัญกับวัว.....	133
ความสนใจในการติดตามข่าวสาร	136
ความเชื่อของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน	138
ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติ.....	139
ความเชื่อเรื่องศาสนา.....	145
ความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดี.....	149
ค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน	151
ค่านิยมเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง และเกียรติยศ.....	153
ค่านิยมการยกย่องผู้มีความสามารถ.....	158
ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน	162
ค่านิยมเกี่ยวกับการภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่	164
บทที่ 5 สรุปล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	167
สรุปลผลการวิจัย.....	167
อภิปรายผล.....	170
ข้อเสนอแนะ.....	177
รายการอ้างอิง	178
ภาคผนวก.....	189
ประวัติผู้เขียน.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏของจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อเล่นวัยรุ่น	72
2	ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏของจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อจริงวัยรุ่น	76
3	ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏโครงสร้างชื่อเล่นวัยรุ่น	80
4	ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏโครงสร้างชื่อจริงวัยรุ่น	87
5	ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏที่มาและความหมายของชื่อวัยรุ่น	125

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	วัวสีนิล	33
2	วัวสีดุกต่าง	34
3	วัวสีโหนด	34
4	วัวสีลางสาด.....	35
5	วัวสีขาว.....	36
6	วัวสีแดง.....	37
7	วัวสีลาย.....	38
8	การอาบน้ำให้วัว.....	46
9	วัวชนขณะกินหญ้า.....	47
10	วัวชนขณะตากแดด.....	47
11	เจ้าของวัวบรรทุกวัวชนมาเปรียบวัว ณ สนามกีฬาชนโค	48
12	วัวชนอาศัยบริเวณใต้ร่มไม้เพื่อทำการเปรียบวัว.....	49
13	บริเวณรอบสังเวียนขณะทำการเปรียบวัว.....	49
14	เจ้าของวัวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำการพิจารณาวัวเพื่อหาคู่ชน	49
15	สัญญาการชนวัว.....	50
16	การฝึกซ้อมวัวชนโดยมีเจ้าของวัวหรือผู้ดูแลวัวคอยดูแลอย่างใกล้ชิด	51
17	ลานจอดรถบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค.....	53
18	ร้านค้าแผงลอยบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค	54
19	แม่ค้าเปิดท้ายกระบะขายหญ้าบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค	54
20	วัวชนอาศัยอยู่ในโรงเรือนที่ทางสนามจัดเตรียมไว้ให้	55
21	บริเวณรอบนอกของโรงเรือน.....	55
22	ป้อมขายบัตรเข้าชมการชนวัวบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค	56
23	ประตูผ่านเข้าออก	56
24	โฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่	57

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
25	ร้านขายสินค้าเกี่ยวกับวัวชน..... 57
26	สังเวียนชนวัว 58
27	อัมจันทร์ข้างสังเวียนชนวัว..... 58
28	อัมจันทร์ข้างสังเวียนชนวัว..... 58
29	ปะรำข้างสนามกีฬาชนโค..... 59
30	โฆษกประจำสนามนั่งประจำบนปะรำ..... 59
31	ป้ายประชาสัมพันธ์การชนวัวในสนามกีฬาชนโค..... 60
32	รถประชาสัมพันธ์การชนวัวแบบเคลื่อนที่..... 60
33	ใบปลิวประชาสัมพันธ์การชนวัว..... 61
34	การเช็ดล้างก่อนแข่งขัน..... 62
35	พี่เลี้ยงวัวใช้กล้วยทาบริเวณลำตัววัว..... 63
36	การต่อหัวเพื่อเริ่มต้นการแข่งขัน..... 64
37	การเกียดวัว..... 64
38	กรรมการบนปะรำ..... 65
39	ใบปลิวประชาสัมพันธ์การชนวัว..... 68
40	แผนภูมิแสดงจำนวนพยางค์ของชื่อเล่นวัวชน..... 73
41	แผนภูมิแสดงจำนวนพยางค์ของชื่อจริงวัวชน..... 77
42	แผนภูมิแสดงโครงสร้างของชื่อเล่นวัวชน..... 81
43	แผนภูมิแสดงโครงสร้างของชื่อจริงวัวชน..... 88
44	แผนภูมิแสดงที่มาและความหมายของชื่อวัวชน..... 127

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การชนวัว เป็นการละเล่นและกีฬาพื้นเมืองอย่างหนึ่งของภาคใต้ เป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมาอย่างยาวนาน และถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนไทยภาคใต้ได้อนุรักษ์และยังคงสืบสานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การชนวัวในระยะเริ่มแรกเป็นเพียงการนำวัวมาชนกันเล่นหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไร่นาเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ต่อได้กลายเป็นกีฬาพื้นเมืองที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในภาคใต้ โดยนิยมจัดให้มีการชนวัวในงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด เช่น งานสงกรานต์ของจังหวัดพัทลุง งานเทศกาลเดือนสิบของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น (ฉันทัส ทองช่วย และจริน ศิริ, 2543: 6)

การชนวัวในระยะต่อมาได้พัฒนาเป็นเกมกีฬาที่มีการแข่งขัน มีการจัดตั้งสนามชนวัวที่ถูกต้องตามกฎหมายตามการจัตระเบียบของรัฐบาล ปรากฏในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 เรียกว่า สนามกีฬาชนโค หรือที่ภาษาใต้เรียกอย่างง่ายว่า ปอนวัวชน การเข้ามาจัตระเบียบของรัฐบาลนี้เองถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้กีฬาวัวชนได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลังจากปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา สนามกีฬาชนโคก็เริ่มมีมากขึ้นถึง 28 สนามทั่วภาคใต้ในปัจจุบัน อีกทั้งในอนาคตยังมีแนวโน้มที่จะส่งเสริมให้กีฬาวัวชนพัฒนาไปสู่ระดับอาเซียน โดยปัจจุบันได้มีการเปิดสนามกีฬาชนโคระดับนานาชาติ คือ สนามกีฬาชนโคนานาชาติรัตภูมิ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศในอาเซียนอีกด้วย (กิตติพงศ์ สนธิสัมพันธ์, 2557: 54-63)

ปัจจุบันการชนวัวมีลักษณะเป็นธุรกิจมากขึ้น สนามกีฬาชนโคแต่ละสนามจึงมีวิธีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายเพื่อดึงดูดให้ผู้คนเดินทางมาชมการแข่งขัน (กิตติพงศ์ สนธิสัมพันธ์, 2557: 65) การจัดการของสนามชนโคจึงมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์การชนวัวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รูปแบบใบปลิว หรือรูปแบบป้ายประกาศ โดยอาจติดตั้งป้ายประกาศบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค หรือติดป้ายประกาศสองข้างรถกระบะแล้วขับเคลื่อนไปจอดอยู่บริเวณด้านหน้าของสนาม

กีฬาชนโคอื่น ๆ ก็ได้ การประชาสัมพันธ์การแข่งขันวัวโดยทั่วไปมักให้รายละเอียดเกี่ยวกับรูปวัวที่ชน เงินเดิมพัน วัน เวลาที่ชน และสถานที่ชน สิ่งสำคัญที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้ชมให้สนใจการแข่งขันวัวชนได้อีกประการหนึ่งก็คือชื่อของวัวที่จะเข้าชน ซึ่งมักตั้งชื่อให้มีความโดดเด่นน่าสนใจ เมื่อประกอบกับความสามารถของวัวตัวนั้น ๆ แล้วก็ยิ่งสร้างแรงดึงดูดให้ผู้ชมคอยติดตามชมและเชียร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อวัวชนที่เป็นคู่เอกหรือวัวชนที่มีชื่อเสียงจะสามารถดึงดูดใจให้ผู้ชมติดตามมาชมการแข่งขันได้เป็นจำนวนมาก

ชื่อวัวชนแต่ละตัวจะมีชื่อสำหรับใช้ในวงการการแข่งขันหลายลักษณะ จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า การตั้งชื่อวัวชนบางชื่อก็มีลักษณะคล้ายกับการตั้งชื่อของนักมวยด้วย ดังที่ ธนานันท์ ตรงดี (2558) ได้ศึกษาค่านิยมและความเชื่อในชื่อของนักมวยไทย พบว่าค่านิยมและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อมวยไทยก็คือการเลือกใช้คำที่หมายถึง ความเก่งกล้าสามารถ ความเด่น ความเป็นยอด และการพิชิตชัยชนะ เป็นอันดับต้น ๆ อาทิ ยอดมงคล เพชรนำชัย เฟดจ์ศึก ทั้งนี้อาจเนื่องจากการชนวัวเป็นกีฬาที่มีการแข่งขัน มีการต่อสู้ในลักษณะคล้ายคลึงกับการชกมวยนี้เอง จึงทำให้การตั้งชื่อวัวชนมีการตั้งชื่อในลักษณะที่คล้ายคลึงกับชื่อนักมวยไทย เช่น โคขวานาศึก โคแดงงามพิทักษ์ชัย โคลางสาตเพชรเกรียงไกร นอกจากการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้แล้ว วัวชนยังมีการตั้งชื่อที่สร้างความแปลกใหม่และน่าสนใจในแบบต่าง ๆ เช่นการตั้งชื่อเลียนแบบชื่อศิลปินนักแสดง ได้แก่ โคอโหนดจิรายุ ที่มีการตั้งชื่อเลียนแบบนักแสดงชายที่มีชื่อเสียงอย่าง จิรายุ ตั้งศรีสุข หรือการตั้งชื่อที่นำที่มาของวัวมานำเสนอในรูปแบบการเล่นคำพวน เช่น โคขาวงามเวียมัว คำว่าเวียมัว ซึ่งพวนมาจากคำว่าวัวเมีย มีที่มาเนื่องจากวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวของภรรยาหรือเมีย เป็นต้น ซึ่งการตั้งชื่อวัวชนถือได้ว่ามีลักษณะการตั้งชื่อได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

สุภาพรณ ฦ บางช้าง (2527: 2) กล่าวว่า ลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย น่าจะเป็นข้อมูลทางภาษาที่สะท้อนลักษณะของสังคมไทยบางด้านได้อย่างดี เพราะคนไทยมีความประณีตเรื่องการเลือกสรรถ้อยคำที่ถือกันว่าเป็นมงคลนามตั้งเป็นชื่อให้แก่ลูกหลานของตน การศึกษาการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทยจึงมีคุณค่า นอกจากจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้เรื่องวิธีการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันด้านหนึ่งของคนไทยแล้ว ยังช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวของสังคมไทย โดยเฉพาะคตินิยม ความเชื่อ และ วิถีดำเนินชีวิตบางประการด้วย มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับชื่อ เช่น ชื่อคน ชื่อสิ่งของ ชื่อสถานที่ ผลการวิจัยจากการศึกษาชื่อดังกล่าวสามารถสะท้อนให้

เห็นถึงความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมบางประการของคนไทยได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น วงเดือน คัยนันท์ (2547) ศึกษาการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย พบความเชื่อและค่านิยมของคนไทยหลายด้าน เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับสี ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ค่านิยมเกี่ยวกับความมั่งคั่ง ร่ำรวย ค่านิยมเกี่ยวกับความปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนี้ กฤติกา ชูผล (2554) ศึกษาชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม: การศึกษาตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์ พบความเชื่อและค่านิยมของคนไทยหลายประการ เช่น ความเชื่อเรื่องโชคลาง ความเชื่อเรื่องตัวเลข ค่านิยมความภาคภูมิใจในตนเอง ค่านิยมเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ชัยชนะ และความมั่นคง เป็นต้น เห็นได้ว่าการตั้งชื่อถือเป็นการใช้ภาษาที่สำคัญที่สามารถสะท้อนให้เห็นความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมบางประการของคนไทยได้ เพราะฉะนั้นการศึกษาชื่อวัวชนภาคใต้จึงเป็นการศึกษาหนึ่งที่ผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยม ของคนไทยภาคใต้ได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อวัวชนเพื่อวิเคราะห์ให้เห็นกลวิธีการตั้งชื่อวัวชน รวมทั้งวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ด้านพยางค์ โครงสร้าง และที่มาและความหมายของชื่อวัวชน
2. เพื่อศึกษาวิถีชีวิต ความเชื่อและค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. การตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ด้านกลวิธีการตั้งชื่อวัวชน มีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 2-10 พยางค์ มีโครงสร้างของชื่อประกอบด้วย ส่วนนำ ส่วนบอกสี และส่วนบอกที่มาและความหมาย มีที่มาและความหมายของชื่อเกี่ยวกับสี เกี่ยวกับลักษณะลีลาการชน เกี่ยวกับชัยชนะ เกี่ยวกับพลังกำลังเกี่ยวกับความมีชื่อเสียง เกี่ยวกับโชคลาภเงินทอง เป็นต้น
2. ชื่อวัวชนจะสามารถสะท้อนให้เห็นความเชื่อและค่านิยมต่าง ๆ ของคนภาคใต้ เช่น ความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับการได้มาซึ่งชัยชนะ ลาภยศ และชื่อเสียงเงินทอง เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านจำนวนชื่อ ผู้วิจัยได้รายชื่อวัยรุ่นสำหรับการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 802 ชื่อ แบ่งเป็นชื่อจริง 500 ชื่อ และชื่อเล่น 302 ชื่อ
2. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2559 – เดือนมกราคม พ.ศ. 2561
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูลที่สนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษากับความคิด
- 1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อ
  - 1.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อคน
  - 1.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่ออื่น ๆ

2. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างชื่อวัยรุ่นภาคใต้เป็นจำนวน 500 ชื่อ ด้วยวิธีการอ้างอิงจากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างชื่อวัยรุ่นที่จำนวนอนันต์ (∞) ซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่สามารถหาจุดสิ้นสุดได้ และกำหนดขนาดความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 400 ดังตัวอย่างตามตารางต่อไปนี้

ขนาด ประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ขนาดความคลาดเคลื่อน (e)					
	± 1%	± 2%	± 3%	± 4%	± 5%	± 10%
500	*	*	*	*	222	83
1,000	*	*	*	385	286	91
1,500	*	*	638	441	316	94
2,000	*	*	714	476	333	95
2,500	*	1250	769	500	345	96
3,000	*	1364	811	517	353	97
3,500	*	1458	843	530	359	97
4,000	*	1538	870	541	364	98
4,500	*	1607	891	549	367	98
5,000	*	1667	909	556	370	98
6,000	*	1765	938	566	375	98
7,000	*	1842	959	574	378	99
8,000	*	1905	976	580	381	99
9,000	*	1957	989	584	383	99
10,000	5000	2000	1000	588	385	99
15,000	6000	2143	1034	600	390	99
20,000	6667	2222	1053	606	392	100
25,000	7143	2273	1064	610	394	100
50,000	8333	2381	1087	617	397	100
100,000	9091	2439	1099	621	398	100
∞	10000	2500	1111	625	400	100

* หมายถึง ขนาดตัวอย่างไม่เหมาะสมที่จะ assume ให้เป็นการกระจายแบบปกติ จึงไม่สามารถใช้สูตร

คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) แล้ว ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติมจำนวนตัวอย่างให้มากขึ้น โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของชื่อวัยรุ่นให้เป็นจำนวน 500 ชื่อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอที่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างชื่อวัยรุ่นภาคใต้ได้ แล้วจึงทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลต่อไป

3. การคัดเลือกพื้นที่เก็บข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจากสนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากเป็นสนามกีฬาชนโคดั้งเดิมที่ได้รับอนุญาตให้เปิดทำการตั้งแต่ พ.ศ. 2538 เป็นสนามชนโคขนาดใหญ่แห่งเดียวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีการจัดการแข่งขันอย่างเป็นระบบ ถือเป็นศูนย์กลางการแข่งขันวัยรุ่นของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีและมีผู้ชมเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังตั้งอยู่ริมถนนสายเอเชีย 41 ที่สามารถเดินทางได้สะดวกทำให้มีวัยรุ่นจากจังหวัดอื่น ๆ ทั่วภาคใต้เดินทางมาแข่งขันที่สนามนี้อย่างต่อเนื่อง อาทิ นครศรีธรรมราช กระบี่ ตรัง พัทลุง สงขลา ผู้วิจัยเห็นว่าการแข่งขันวัยรุ่นเป็นการแข่งขันที่นักเรียนวัยรุ่นสามารถนำวัยรุ่นเดินทางหมุนเวียนไปแข่งขันยังสนาม

ต่าง ๆ ได้ทั่วทั้งภาคได้ เพราะฉะนั้นการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างชื่อวัวชนจากสนามใดสนามหนึ่งถือได้
ว่าสามารถเก็บข้อมูลชื่อวัวชนได้อย่างครอบคลุมและสามารถเป็นตัวแทนรายชื่อวัวชนสำหรับการ
วิเคราะห์ได้

4. การคัดเลือกผู้บอกข้อมูล

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกข้อมูลที่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการชนวัว และผู้ที่เป็นเจ้าของ
วัวชนหรือผู้ดูแลวัวชนที่นำวัวมาเข้าร่วมการแข่งขัน ณ สนามกีฬาชนโคดังกล่าวซึ่งจะอาศัยอยู่ใน
โรงเรียนพัทลุงบริเวณรอบนอกของสนามแข่งขัน รวมถึงคัดเลือกจากผู้เข้าชมการแข่งขันวัวชนเฉพาะผู้
ที่มีวัวชนและเลี้ยงวัวชนเพื่อการแข่งขันแต่ไม่ได้นำวัวมาชนในรอบการแข่งขันดังกล่าวด้วย โดยไม่
จำกัดอายุและเพศของผู้บอกข้อมูล

5. การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามจากสนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิมในทุก ๆ เดือนที่มี
การจัดการแข่งขัน จนกว่าจะได้รายชื่อวัวชนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยทำการลง
พื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามเป็นจำนวน 14 ครั้ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2559

ครั้งที่ 2 วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

ครั้งที่ 3 วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 4 วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 5 วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 6 วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 7 วันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 8 วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 9 วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 10 วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 11 วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 12 วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 13 วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

ครั้งที่ 14 วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2561

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้สอบถามและสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลเกี่ยวกับวัวชนในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัวชน อาทิ ตำนานวัวชน ลักษณะของวัวชน การเลี้ยงดูวัวชน การชนวัวและกติกาการแข่งขันกีฬาวัวชน และความรู้เกี่ยวกับชื่อวัวชน ได้แก่ ที่มาและความหมายของชื่อวัวชนทั้งชื่อจริงและชื่อเล่น ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลตัวอย่างชื่อวัวชนจำนวน 500 ชื่อ พบว่าชื่อวัวชนสามารถแบ่งออกเป็นชื่อจริง จำนวน 500 ชื่อ และจำนวนนั้นปรากฏชื่อที่มีชื่อเล่นจำนวน 302 ชื่อ เพราะฉะนั้นงานวิจัยนี้จึงได้รายชื่อวัวชนทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นรวมทั้งสิ้น 802 ชื่อ

6. การคัดเลือกข้อมูล

การคัดเลือกข้อมูลชื่อวัวชนสำหรับการศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะใช้ชื่อวัวชนที่ได้จากการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เท่านั้น โดยผู้วิจัยจะใช้ชื่อจริงวัวชนทั้งหมดที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ หากวัวตัวใดมีชื่อจริงเหมือนกัน แต่เป็นวัวคนละตัว ผู้วิจัยจะถือว่าชื่อดังกล่าวเป็นคนละชื่อและวิเคราะห์ตามกรอบที่กำหนด ส่วนชื่อเล่นวัวชนผู้วิจัยจะคัดเลือกชื่อเล่นที่ใช้ในวงการของวัวชนแต่ละตัวเท่านั้น คือเป็นชื่อเล่นสำหรับนำไปใช้ในการพากย์หรือการประชาสัมพันธ์การชนวัวของสนามกีฬาชนโค ซึ่งถือว่าเป็นชื่อเล่นที่ใช้เรียกวัวเมื่อเข้าสู่วงการแข่งขันวัวชนอย่างเป็นทางการ โดยไม่นำชื่อเล่นที่ตั้งในกรณีอื่นมาศึกษา กล่าวคือ ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิเคราะห์เฉพาะชื่อเล่นที่ปรากฏในวงเล็บ ( ) ต่อจากชื่อจริงของวัวชนซึ่งจะปรากฏในประชาสัมพันธ์การชนวัวเท่านั้น ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีชื่อเล่นในวงการที่ใช้วิเคราะห์น้อยกว่าชื่อจริง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลชื่อวัวชนทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นทั้งสิ้น 802 ชื่อแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อและวิถีชีวิต ความเชื่อและค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อ

3.1.1 การวิเคราะห์พยางค์

ผู้วิจัยวิเคราะห์พยางค์ด้วยวิธีการนับจำนวนพยางค์ของชื่อวัวชนแต่ละชื่อ แบ่งการวิเคราะห์เป็นจำนวนพยางค์ของชื่อเล่นและจำนวนพยางค์ของชื่อจริง แล้วจึงนำมาคำนวณหาค่าความถี่ของจำนวนพยางค์ที่ปรากฏเป็นค่าสถิติร้อยละ

3.1.2 การวิเคราะห์โครงสร้าง

ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้างด้วยวิธีการแยกส่วนประกอบของชื่อ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นโครงสร้างของชื่อเล่นและชื่อจริง แล้วจัดประเภทรูปแบบโครงสร้างของชื่อเล่นและชื่อจริงเป็นรูปแบบย่อยต่าง ๆ แล้วคำนวณหาค่าความถี่ของโครงสร้างแต่ละรูปแบบคิดเป็นค่าสถิติร้อยละ

3.1.3 การวิเคราะห์ที่มาและความหมาย

การวิเคราะห์ที่มาและความหมาย ผู้วิจัยได้รวบรวมที่มาและความหมายไว้ด้วยกัน เนื่องจากเมื่อพิจารณาที่มาและความหมายของชื่อวัยรุ่นตามที่ผู้บอกข้อมูลให้สัมภาษณ์ พบว่ามีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน กล่าวคือ เมื่อผู้วิจัยถามถึงความหมายของชื่อวัยรุ่นชื่อหนึ่ง ๆ บางครั้งผู้บอกข้อมูลก็จะตอบที่มาของชื่อ และเมื่อผู้วิจัยถามถึงที่มาของชื่อ บางครั้งผู้บอกข้อมูลก็จะตอบความหมายของชื่อ หรือบางครั้งผู้บอกข้อมูลจะให้คำตอบทั้งที่มาและความหมายของชื่อใกล้เคียงกัน หรือตอบเหมือนกัน

ตัวอย่างชื่อเล่นวัยรุ่น เช่น “เหล้าขาว”

เมื่อผู้วิจัยถามว่า เหล้าขาว ตั้งมาจากอะไร ผู้บอกข้อมูลก็จะตอบว่า มาจากเจ้าของร้านชอบกินเหล้าขาว และเมื่อผู้วิจัยถามว่า เหล้าขาว หมายถึงอะไร ผู้วิจัยก็จะตอบว่า เหล้าขาว หมายถึงเหล้าขาวน้ำสีใส ๆ (ประยงค์ ละเอียดแก้ว, 2560)

ตัวอย่างชื่อจริงวัยรุ่น เช่น “โคโหนดสีดาว”

เมื่อผู้วิจัยถามว่า สีดาว ตั้งมาจากอะไร ผู้บอกข้อมูลจะตอบความหมายว่า ดาว หมายถึง ลายจุดขาว ๆ ที่ขึ้นบนตัว เรียกกันว่า ดาว และเมื่อผู้วิจัยถามว่า สีดาว หมายถึงความอย่างไร ผู้บอกข้อมูลก็จะตอบที่มาจากที่สะโพกของวัวมีลายจุดทั้งซ้ายขวาทั้งหมดสีจุดจึงเรียกว่าสีดาว (เกษม กั้นเกษ, 2560)

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่าผู้บอกข้อมูลตอบคำถามเกี่ยวกับที่มาและความหมายสลับกันไปมา หรือตอบเป็นสิ่งเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน อาจเป็นไปได้ว่าผู้บอกข้อมูลมีความคิดเกี่ยวกับที่มาและความหมายว่าเป็นสิ่งเดียวกัน เพราะฉะนั้นงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงนำที่มาและความหมายมารวมไว้ด้วยกัน

ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลยังพบว่าชื่อวัวชนบางชื่อผู้บอกข้อมูลไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาและความหมายชัดเจนว่าชื่อวัวชนนั้น ๆ มีที่มาและความหมายของชื่ออย่างไร ในกรณีนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ที่มาและความหมายของชื่อวัวชนตามหน่วยศัพท์ที่ปรากฏ อ้างอิงความหมายจากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554

ตัวอย่างชื่อจริงวัวชนเช่น “โคขาวขุนศึก”

เมื่อผู้วิจัยถามว่าชื่อดังกล่าวตั้งมีที่มาจากอย่างไร และมีความหมายอย่างไร ผู้บอกข้อมูลไม่ได้กล่าวให้ที่มาและความหมายที่ชัดเจน เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงให้ความหมายของหน่วยศัพท์ดังกล่าวอ้างอิงตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ว่า ขุนศึก หมายถึง แม่ทัพผู้มีความสามารถในการรบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 204)

ผู้วิจัยเชื่อว่าการตั้งชื่อสิ่งต่าง ๆ คนไทยย่อมมีความคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมบางประการแฝงอยู่ และจะสามารถสะท้อนออกมาอยู่ในรูปของศัพท์ต่าง ๆ ดังที่ปรากฏในชื่อนั้นได้ เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์ชื่อวัวชนตามหน่วยศัพท์ที่ปรากฏโดยอ้างอิงความหมายตามพจนานุกรม จึงเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ได้เช่นกัน

เมื่อได้ข้อมูลที่มาและความหมายของชื่อวัวชนแล้ว ผู้วิจัยจะวิเคราะห์จัดกลุ่มที่มาและความหมายของชื่อวัวชน โดยนำโครงสร้างทุกส่วนของชื่อมาวิเคราะห์แยกตามหน่วยศัพท์ หมายถึง หน่วยของคำศัพท์ที่แสดงความหมายแต่ละความหมายแยกออกจากกัน ตามที่ผู้บอกข้อมูลได้ให้สัมภาษณ์ไว้เป็นสำคัญ แล้วจัดกลุ่มให้อยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายต่าง ๆ ชื่อวัวชน 1 ชื่อสามารถจัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายได้มากกว่า 1 กลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างชื่อเล่นวัวชนเช่น “เหล้าขาว”

ผู้วิจัยจะจัดให้ชื่อเล่นดังกล่าวอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายดังนี้

“เหล้าขาว” จัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามคำอธิบายของผู้บอกข้อมูลแล้ว เหล้าขาว จัดเป็นของมีนเมาชนิดหนึ่งที่ทำให้ความบันเทิงใจ เป็นที่ชื่นชอบของเจ้าของวัว

ตัวอย่างชื่อจริงวัวชนเช่น “โคโหนดสีดาว”

ผู้วิจัยจะจัดให้ชื่อจริงดังกล่าวอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายต่าง ๆ ดังนี้

“โค” จัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว เนื่องจากโค เป็นคำนำหน้าชื่อที่บอกให้ทราบว่าชื่อดังกล่าวเป็นชื่อของสัตว์ประเภทวัว

“โหนด” จัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามคำอธิบายของผู้บอกข้อมูล คำว่า โหนด เป็นคำที่ใช้เรียกสีวัว บอกลักษณะสีวัวที่มีสีน้ำตาลแดงกลางลำตัวและมีสีดำปรากฏอยู่ช่วงส่วนหัวและท้าย

“สีดาว” จัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว เนื่องจากเมื่อพิจารณาตามคำอธิบายของผู้บอกข้อมูลแล้ว คำว่า สีดาว เป็นการบอกถึงลักษณะพิเศษของวัว ซึ่งมีลายจุดสีขาวบริเวณสะโพก สีจุด

นอกจากนั้นในกรณีที่ชื่อวัวชนบางชื่อ ผู้บอกข้อมูลให้คำอธิบายที่สื่อความคิดเกี่ยวกับชื่อหลายความคิด ตัวอย่างเช่น คำว่า “เพชร” ในชื่อ โคโหนดเพชรมีชัย ผู้บอกข้อมูลได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับที่มา ระบุว่า เพชร ตั้งมาจากเพชร และให้ข้อมูลเกี่ยวกับความหมายไว้ว่า หมายถึง ความแข็งแกร่ง แข็งแรง ดุมีค่า (ประสิทธิ์ ภูมา, 2560) จากคำอธิบายดังกล่าว สามารถตีความได้ว่าผู้บอกข้อมูลมีความคิดเกี่ยวกับหน่วยศัพท์คำว่าเพชรถึง 2 ความหมาย ผู้วิจัยจึงจัดให้หน่วยศัพท์ดังกล่าวอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายต่าง ๆ ดังนี้

“เพชร” จัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว เนื่องจากคำอธิบายของผู้บอกข้อมูลให้รายละเอียดแสดงพลังกำลังและความแข็งแกร่งของวัว

“เพชร” จัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า เนื่องจากเมื่อพิจารณาคำอธิบายของผู้บอกข้อมูลมีการแสดงถึงความมีคุณค่าโดยการนำเพชรซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ามาเปรียบเทียบกับค่าของวัว แสดงให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความค่านั่นเอง

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าชื่อวัวชนบางชื่อปรากฏหน่วยศัพท์ที่แสดงความคิดได้หลายความหมาย ผู้วิจัยจึงจัดให้หน่วยศัพท์เหล่านั้นสามารถอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายมากกว่า 1 กลุ่มที่มาและความหมาย

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ที่มาและความหมายของชื่อวัวชนครบทุกชื่อแล้ว ผู้วิจัยจะทำการคำนวณหาค่าความถี่ของที่มาและความหมายที่ปรากฏเป็นสถิติร้อยละ

8. สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบกลวิธีการตั้งชื่อวัวชน ในด้านพยางค์ โครงสร้าง และที่มาและความหมายของชื่อวัวชนภาคใต้
2. ทำให้ทราบวิถีชีวิต ความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้
3. ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมกีฬาวัวชนภาคใต้ได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่วัฒนธรรมการแข่งขันกีฬาวัวชนของคนไทยภาคใต้ให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไปมากขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการตั้งชื่อวัวชน ผู้วิจัยได้ศึกษาและจำแนกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษากับความคิด
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อ
  - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตั้งชื่อคน
  - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตั้งชื่ออื่น ๆ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษากับความคิด

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549: 74-76) กล่าวว่า คำในภาษา เป็นตัวแทนของสิ่งสำคัญ 2 สิ่งของโลกมนุษย์ นั่นคือ มโนทัศน์ (concept) และสรรพสิ่ง (thing) มนุษย์มีการจัดสรรพสิ่งในโลกทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมเป็นประเภท (category) เช่น คนไทยจัดสัตว์ทุกตัวที่มีสี่ขา ขนนิ่ม ชอบจับหนุ และร้อง “เมี้ยว ๆ” เป็นสัตว์ประเภทหนึ่งว่า “แมว” ภาษาไทยมีคำว่า “แมว” ดังนั้นเราจึงอนุมานได้ว่าคนไทยมีภาพของสัตว์ประเภทนี้อยู่ในหัวหรือในระบบปรีชาชน ภาพเช่นนี้เรียกว่า มโนทัศน์ ดังนั้นคำว่า แมว จึงเป็นตัวแทนหรือเป็นสัญลักษณ์แทนสัตว์ชนิดหนึ่ง คำว่า แมว หมายถึง ประเภท หรือภาพทั่วไปของแมวไม่ว่าจะเป็นแมวสีใด ขนาดใด หรือพันธุ์ใดก็ตาม เป็นภาพที่คนไทยมีอยู่ในหัวและสามารถเห็นได้โดยไม่ต้องมองเห็นตัวแมวจริง ๆ แต่เมื่อเห็นแมวจริง ๆ ก็สามารถใช้

เปรียบเทียบสิ่งที่เห็นกับภาพแมวในหัวได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คำศัพท์ในภาษาเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ของคนในชุมชน และการศึกษาคำศัพท์ทำให้เราสามารถค้นหาระบบมโนทัศน์ของชุมชนนั้นได้

มโนทัศน์ (conceptualization) ของมนุษย์นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ ซึ่งประกอบด้วยมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ระบบนี้เรียกว่าระบบปริชาน (cognitive system) ระบบปริชานจะมีไม่ได้หากปราศจากภาษา เพราะมโนทัศน์ทั้งหมดต้องมีคำในภาษาเป็นตัวแทน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ภาษาเป็นเครื่องมือที่ทำให้มนุษย์เรียนรู้ และเก็บสะสมความรู้เป็นระบบปริชานได้ ดังนั้นการวิเคราะห์ภาษาจึงสามารถนำเราไปสู่ระบบปริชานได้

การเข้าถึงความรู้คือการเข้าถึงวัฒนธรรม ถึงแม้ว่านักมานุษยวิทยาหลายคนให้คำจำกัดความวัฒนธรรมในเชิงรูปธรรม แต่ก็มีผู้มองวัฒนธรรมว่าเป็นนามธรรม คือมองว่าเป็นความรู้ เช่น กู๊ดอิน่าฟให้คำจำกัดความวัฒนธรรมว่า หมายถึง “ความรู้หรือความเชื่อที่คนในสังคมต้องมีเพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม” ด้วยการมองว่าวัฒนธรรมเป็นความรู้เช่นนี้ การเข้าใจระบบปริชานโดยผ่านภาษาก็คือการเข้าถึงวัฒนธรรมนั่นเอง และนำไปสู่การศึกษาภาษาตามแนวอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาให้เข้าถึงระบบปริชาน ซึ่งหมายถึง ระบบความรู้ ความคิด มโนทัศน์ ของกลุ่มชาติพันธุ์ใดก็ตาม จากการวิเคราะห์ความหมายของคำในภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น

บุคคลสำคัญที่มีส่วนในการพัฒนาแนวคิดและวิธีการศึกษาอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ เช่น ฟรานซ์ โบแอส (Franz Boas) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันเชื้อสายเยอรมันที่เน้นความสำคัญของภาษาในการศึกษาทางชาติพันธุ์วิทยา โดยเห็นว่านักมานุษยวิทยาต้องวิเคราะห์ภาษาของกลุ่มชนที่ตนศึกษาให้เข้าใจเสียก่อน จึงจะเข้าใจวัฒนธรรมของกลุ่มชนได้ งานวิจัยของโบแอสเรื่อง “Geographical Names of the Kwakiutl Indians” (อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2549: 80) แสดงให้เห็นว่ารูปแบบของชื่อสถานที่ของชาวอินเดียนแดงเผ่าควาคิวต์ลสะท้อนให้เห็นการให้ความสำคัญกับทิศทาง และลักษณะทางภูมิศาสตร์บางประการ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ตลอดจนสะท้อนความเชื่อและค่านิยมที่แฝงอยู่ในชื่อเหล่านี้

นอกจากนั้น เอ็ดเวิร์ด ซาเพียร์ (Edward Sapir) นักภาษาศาสตร์และนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกันเชื้อสายเยอรมัน มีแนวคิดว่า “ภาษาเป็นผู้นำทางไปสู่ความเป็นจริงของ

สังคม แม้ว่าภาษาจะไม่ใช่ที่สนใจของนักวิจัยด้านสังคมศาสตร์นัก แต่ภาษาก็มีอำนาจควบคุมความคิดของเราทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาและกระบวนการทางสังคม” ความคิดของซาเพียร์ที่ว่า ภาษากำหนดความคิดนี้เป็นที่รู้จักกันในนาม “สมมติฐานภาษากำหนดความคิด” (Linguistic Determinism) และสมมติฐานของ เอ็ดเวิร์ด ซาเพียร์ ก็ได้ถูกถ่ายทอดมาสู่ลูกศิษย์คือ เบนจามิน ลี วอร์ฟ (Benjamin Lee Whorf) นักภาษาศาสตร์ที่ได้คิดแนวคิด ภาษาสัมพันธ์ โดยมีแนวคิดที่ว่า ภาษาเป็นตัวกำหนดหรือมีอิทธิพลต่อความคิดและการมองโลกของแต่ละบุคคล ผู้ที่พูดภาษาต่างกันมากจะมองโลกต่างกันมากด้วย และคนที่รู้จักหลายภาษาย่อมมีความเป็นกลาง (impartiality) ในความคิดและการมองโลกมากกว่าคนที่รู้ภาษาเดียว ในภายหลังแนวคิดของวอร์ฟจึงเป็นที่รู้จักกันในชื่อ สมมติฐานซาเพียร์-วอร์ฟ

วอร์ฟ ได้ศึกษาภาษาอเมริกันอินเดียนหลายภาษา และนำไวยากรณ์มาเปรียบเทียบกับภาษายุโรป (อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2549: 65) การศึกษาของวอร์ฟพบว่าภาษาโฮปีแยกคำที่เกี่ยวกับวัน เวลา ฤดูกาล ไร่ต่างหาก ต่างจากภาษาอังกฤษ เช่น หากภาษาอังกฤษใช้ว่า He stayed ten day. ภาษาโฮปีจะต้องใช้ว่า He stay until eleventh day. หรือ They stayed after the tenth day. และวอร์ฟยังพบว่าคำกริยาในประโยคภาษาโฮปีไม่มีตัวบ่งชี้กาล (tense) แต่มีตัวบ่งชี้เรื่องการณ์ลักษณะ (aspect) และแหล่งที่มาของข้อมูล (aspect) ซึ่งรูปคำกริยาจะผันไปตามลักษณะของการพูดว่าพูดเรื่องจริงที่รับรู้ได้ขณะนั้น พูดเรื่องจริงจากความทรงจำ พูดจากการคาดการณ์ หรือพูดถึงสิ่งที่ทราบว่าเป็นกฎเกณฑ์ ส่วนภาษายุโรปเป็นภาษาที่มีกาล คำกริยาจะต้องผันรูปหรือเติมหน่วยคำเพื่อแสดงกาล การศึกษาลักษณะทางภาษาดังกล่าว วอร์ฟ สามารถตีความโลกทัศน์ของชาวโฮปีได้ว่า แม้วัฒนธรรมของชาวโฮปีจะมีการนับอายุ แต่ชาวโฮปีก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องเวลาอดีต-ปัจจุบัน โดยถือว่าทุกวันนี้เป็นวันเดียวกัน วันที่ผ่านไปเป็นเพียงการเกิดซ้ำของวันเดียวกัน ต่างกับชาวยุโรปที่มีการมองโลกโดยเน้นให้ความสำคัญกับวัน เวลา มากกว่า เห็นได้จากการที่ชาวยุโรปให้ความสำคัญกับการจดบันทึก สนใจประวัติศาสตร์ และมีการใช้ปฏิทินแสดงวันเดือนปีอย่างชัดเจน

เค็นเน็ธ แอล ไพค์ (Kenneth L. Pike) เป็นอีกบุคคลสำคัญหนึ่งด้านภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ โดยไพค์คิดว่า พฤติกรรมของมนุษย์สามารถแยกออกเป็นหน่วยได้ 2 ประเภท ได้แก่ หน่วยเอติก (etic) และหน่วย อีมิก (emic) เอติก เป็นลักษณะทางสังคมที่ทุกคนมีส่วนร่วมกัน ส่วน อีมิก เป็น

ลักษณะเฉพาะที่แต่ละสังคมมีแตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรม ตัวอย่างที่เห็นชัดเจนที่สุดคือ ระบบเสียง ที่สามารถมองได้เป็นสองมุมหรือสองประเภทคือ phonetics ซึ่งหมายถึงเสียงหรือลักษณะทางเสียงที่เป็นสากลของมนุษย์ และ phonemics ซึ่งหมายถึงเสียงในภาษาใดภาษาหนึ่งโดยเฉพาะ วัฒนธรรมอื่นก็เช่นเดียวกันที่สามารถศึกษาได้จากมุมมองสากลหรือจากมุมมองของกลุ่มชาติพันธุ์นั้น โดยเฉพาะ โดยอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์จะเน้นมุมมองของอิมิกเป็นสำคัญ (อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ และคณะ, 2555: 41)

จากแนวคิดด้านภาษากับความคิดตั้งที่บุคคลต่าง ๆ ได้ให้แนวคิดไว้ แสดงให้เห็นว่าภาษาเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นความคิด หรือทัศนคติในการมองสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเรื่องภาษากับความคิดมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการตั้งชื่อวัวชนเพื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยม ของคนไทยภาคใต้ต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อมีอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงคัดเลือกเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการตั้งชื่อที่มีความสอดคล้องและสามารถเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาการตั้งชื่อวัวชนได้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อคน

การศึกษาเกี่ยวกับการตั้งชื่อคนมีเป็นจำนวนมาก งานวิจัยส่วนหนึ่งเป็นการศึกษาในแง่ของเงื่อนไขในการตั้งชื่อ กลวิธีการตั้งชื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ของชื่อบุคคลในครอบครัว ดังนี้

วิรัช ศิริวัฒนนะนาวิน (2544) ศึกษาการตั้งชื่อของคนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของการตั้งชื่อของคนไทย ศึกษาหลักโหราศาสตร์ในการตั้งชื่อของคนไทย ศึกษาผู้ตั้งชื่อและเงื่อนไขในการตั้งชื่อ ศึกษาเปรียบเทียบผู้ที่ตั้งชื่อและเงื่อนไขการตั้งชื่อของคนไทย 2 ช่วงอายุ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของชื่อบุคคลในครอบครัวเดียวกันของคนไทย โดยจะศึกษาชื่อจริงของบุคคลที่มีสัญชาติไทย ซึ่งต้องเป็นคำไทย หรือคำยืมภาษาบาลี สันสกฤต และภาษาเขมร และทำการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้มีชื่ออยู่ในขอบเขตการศึกษา แบบสอบถามชุดแรก จำนวน 1,500 ชุด

ถามเกี่ยวกับผู้ตั้งชื่อและเหตุผลในการตั้งชื่อนั้น ๆ แบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 1,500 ชุด ถามเพียงชื่อจริงของบุคคลเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของชื่อบุคคลในครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นมาของการตั้งชื่อคนไทยสอดคล้องกับค่านิยมและความเชื่อของคนไทยทุกสมัย คือ ความเชื่ออำนาจลึกลับ และความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ส่วนหลักโหราศาสตร์ในการตั้งชื่อที่เป็นที่นิยมได้แก่ “นามทักษาปกรณ์” แบ่งเป็น 3 หลัก ได้แก่หลักการตั้งชื่อตามอักษรวันเกิด หลักการตั้งชื่อตามนามกำเนิด และหลักการตั้งชื่อตามนามปีเกิด ซึ่งทุกหลักจะแนะนำให้เลี่ยงอักษรที่เป็นกาลกิณี

ด้านผู้ที่ตั้งชื่อพบว่า ผู้ที่ตั้งชื่ออาจได้แก่ บิดามารดา พระภิกษุ ญาติผู้ใหญ่ ผู้รู้ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดของทารก โดยบิดามารดาเป็นผู้ตั้งชื่อเป็นส่วนใหญ่ และมีแนวโน้มว่าบิดามารดาจะตั้งชื่อเองน้อยลงแต่จะเลือกชื่อจากหนังสือแนะนำการตั้งชื่อก่อนมากขึ้น ส่วนเงื่อนไขในการตั้งชื่อพบว่ามี 9 เงื่อนไข ได้แก่ เพศ หลักโหราศาสตร์ ความหมาย ความไพเราะ ความแปลกใหม่ ชื่อบุคคลในครอบครัว นามสกุล การเลียนแบบ และเสียงที่อาจเกิดปัญหา โดยกลุ่มที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มจะตั้งชื่อให้มีความแปลกใหม่มากขึ้น

ด้านความสัมพันธ์ของชื่อบุคคลในครอบครัวเดียวกันพบว่ามีความสัมพันธ์ 4 ประเภท ได้แก่ 1. ความสัมพันธ์ทางเสียง ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์หน้า ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์หลัง ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะต้นของทุกพยางค์ และความสัมพันธ์ทางเสียงสัมผัสสระ 2. ความสัมพันธ์ทางพยางค์ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ทางรูปพยางค์หน้า และความสัมพันธ์ทางรูปพยางค์หลัง 3. ความสัมพันธ์ทางคำ 4. ความสัมพันธ์ทางความหมาย โดยกลุ่มที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มว่าจะตั้งชื่อบุคคลในครอบครัวให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาชื่อในแง่การศึกษาโครงสร้างทางภาษา ความหมาย และค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อ ดังนี้

หม่อมหลวงจรัสวิไล จรุงุโรจน์ (2552) ศึกษาภาษาและภาพสะท้อนของวัฒนธรรมจากชื่อเล่นของคนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ชื่อเล่นของคนไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนพยางค์ ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อ เหตุผลที่ตั้งชื่อเป็นภาษานั้น ๆ ความหมาย ที่มาของชื่อ ผู้ตั้งชื่อ และทัศนคติต่อชื่อเล่น เพื่อสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมไทย โดยใช้ข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามข้อมูล

จากอาจารย์ นิสิต ญาติพี่น้องของนิสิต และเก็บข้อมูลของเด็กเล็กผ่านทางผู้ปกครอง และการใช้แบบสอบถามออนไลน์เผยแพร่ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (email) และเว็บไซต์ www.pantip.com

ผลการศึกษาพบว่า จำนวนพยางค์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมกันเฉลี่ยอยู่ที่ 1.28 พยางค์ โดยกลุ่มตัวอย่างอายุน้อยมีจำนวนพยางค์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรุ่นอายุน้อย 0-10 ปี มีลักษณะที่ชัดเจนที่สุดคือชื่อเล่นมักจะมี 2 พยางค์ ในขณะที่รุ่นอายุอื่น ๆ ส่วนมากมีชื่อเล่นเป็นคำพยางค์เดียว ส่วนชื่อเล่นของกลุ่มตัวอย่างต่างศาสนาพบว่า ชาวคริสต์และชาวมุสลิมมีชื่อยาวกว่าชาวพุทธ อาจเป็นเพราะชื่อเล่นชาวพุทธส่วนมากเป็นภาษาไทยที่คำมักมีพยางค์เดียว ในขณะที่ชื่อเล่นชาวคริสต์และชาวมุสลิมมักเป็นภาษาที่คำมักมีหลายพยางค์ คือภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับ ส่วนตัวแปรเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพยางค์ชื่อเล่นคนไทย

ด้านภาษาที่ใช้ในชื่อเล่น พบว่ามีทั้งหมด 16 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย อังกฤษ บาลี จีน อาหรับ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส เยอรมัน เขมร มาเลย์ อิตาลี สเปน เกาหลี มอญ กะเหรี่ยง และฮิบรู จากตัวแปรอายุพบว่า ชื่อเล่นของกลุ่มอายุน้อยใช้ภาษาไทยน้อยลงและใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ส่วนรุ่นอายุมากไม่พบชื่อเล่นภาษาอังกฤษ จากตัวแปรเพศพบว่า ชื่อเล่นเพศชายใช้ภาษาบาลีมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงใช้ภาษาไทยมากกว่าเพศชาย จากตัวแปรศาสนาพบว่า ชื่อเล่นชาวพุทธใช้ภาษาไทยมากกว่าอังกฤษ ชื่อเล่นชาวคริสต์ใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าไทย และชื่อเล่นชาวมุสลิมใช้ภาษาอาหรับมากกว่าภาษาอื่น ๆ

ด้านที่มาของภาษาในชื่อเล่น จากตัวแปรอายุพบว่า ชื่อเล่นของกลุ่มอายุน้อยมีเหตุผลในการเลือกภาษาคำนี้ด้านความโดดเด่นและความเป็นสากล ส่วนกลุ่มอายุมากคำนึงถึงถึงเชื้อชาติของเจ้าของชื่อมากกว่า จากตัวแปรเพศพบว่าเพศชายคำนึงถึงความโดดเด่นและเป็นสากลมากกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงคำนึงถึงความง่ายในการเรียกและเชื้อชาติมากกว่า จากตัวแปรศาสนาพบว่าชาวพุทธเลือกภาษาของชื่อเล่นโดยคำนึงด้านเชื้อชาติมากกว่าเหตุผลด้านศาสนา ส่วนที่ไม่ใช่ชาวพุทธจะคำนึงเหตุผลด้านศาสนามากกว่า

ด้านความหมายของชื่อเล่น จากตัวแปรอายุพบว่า ชื่อเล่นของรุ่นอายุน้อยมีความหมายเป็นอาหาร ผลไม้, พืช ดอกไม้, ความมั่งคั่ง มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ในขณะที่ความหมายเกี่ยวกับ คน, ตัวอักษร ตัวเลข ลำดับที่, ลักษณะทางกายภาพ และสัตว์เป็นความหมายที่พบน้อยลงเรื่อย ๆ ในกลุ่มอายุน้อย จากตัวแปรเพศพบว่า ชื่อเล่นของเพศชายมีความหมายเกี่ยวกับความรู้

ความสามารถ, ชื่อเฉพาะ ตัวอักษร ตัวเลข ลำดับที่ ความยิ่งใหญ่ โดดเด่น ชัยชนะ มากกว่าเพศหญิง ในขณะที่ชื่อเล่นเพศหญิงมีความหมายเกี่ยวกับดอกไม้ พืช, อาหาร, ลักษณะทางกายภาพ, ความรัก ความสุข มากกว่าเพศชาย จากตัวแปรศาสนาพบว่าชื่อเล่นชาวมุสลิมมีความหลากหลายน้อยกว่า ศาสนาอื่น ๆ โดยพบความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ, พืช ดอกไม้, คุณสมบัติที่เป็นนามธรรม, เวลา สถานที่ มากกว่าศาสนาอื่น ๆ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าชื่อเล่นชาวพุทธมีความหมายเกี่ยวกับสัตว์เป็น อันดับสอง ในขณะที่ชาวมุสลิมไม่มีชื่อเล่นเกี่ยวกับสัตว์เลย

ด้านที่มาของชื่อเล่น จากตัวแปรอายุพบว่า กลุ่มอายุน้อยมีที่มาของชื่อเล่น คำนึงถึงความคาดหวังของพ่อแม่และเหตุการณ์หรือสิ่งสำคัญในครอบครัวมากกว่า ในขณะที่กลุ่มอายุ มากมีที่มาของชื่อเล่นคำนึงลำดับการเกิด, ลักษณะทางกายภาพของเจ้าของชื่อ และการตั้งให้สัมพันธ์ กับชื่อจริงมากกว่า จากตัวแปรเพศพบว่าที่มาของเพศชายคำนึงความสัมพันธ์กับชื่อจริงมากกว่าเพศ หญิง ส่วนที่มาของชื่อเพศหญิงคำนึงลักษณะทางกายภาพของเจ้าของชื่อมากกว่าเพศชาย จากตัวแปร ศาสนาพบว่าที่มาของชื่อเล่นชาวพุทธมักคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพของเจ้าของชื่อและการตั้งชื่อให้ สัมพันธ์กับชื่อจริง ในขณะที่ชื่อเล่นชาวมุสลิมไม่คำนึงถึงที่มาดังกล่าว ส่วนชื่อเล่นชาวคริสต์จะคำนึงถึง ศาสนาของตนมากกว่าศาสนาอื่น ๆ

ด้านผู้ตั้งชื่อเล่น จากตัวแปรอายุและตัวแปรเพศ พบว่าในภาพรวมกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมดมีความคล้ายคลึงกัน คือชื่อเล่นส่วนมากตั้งโดยแม่และญาติฝ่ายแม่มากกว่าญาติฝ่าย พ่อ จากตัวแปรศาสนาพบว่าชื่อเล่นชาวพุทธและชาวคริสต์ส่วนมากตั้งขึ้นโดยแม่และญาติฝ่ายแม่ ในขณะที่ชื่อเล่นชาวมุสลิมส่วนมากตั้งขึ้นโดยพ่อและญาติฝ่ายพ่อ

จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมจากการตั้งชื่อเล่นในด้าน ต่าง ๆ กล่าวคือ คนไทยให้ความสำคัญกับปัจเจกมากขึ้น อิทธิพลของต่างประเทศที่เข้าสู่สังคมไทย มากขึ้น คนจีนในประเทศไทยกลมกลืนเข้ากับคนไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ ชาวมุสลิมมีการบ่งอัตลักษณ์ของ ตนด้วยการใช้ภาษาอาหรับในการตั้งชื่อเล่น คนไทยมองความสิริมงคลเปลี่ยนไปจากเดิม สังคมไทย ก้าวเข้าสู่สังคมวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ในเวลาเดียวกันสภาพที่เกิดขึ้นก็ก่อให้เกิด ความไม่พอใจของคนในสังคมส่งผลให้คนเริ่มโยหหารัศมีมากขึ้นไปพร้อม ๆ กัน คนไทยมีบุตร น้อยลง วัฒนธรรมไทยแม่มีบทบาทมากกว่าพ่อ และคนไทยนิยมความสุภาพแง่บวกและมีทัศนคติที่ดี ต่อชื่อเล่น เป็นต้น

ธนานันท์ ตรงดี (2558) ศึกษาค่านิยมและความเชื่อในชื่อของนักมวยไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมและความเชื่อที่สะท้อนจากชื่อนักมวยไทย โดยศึกษาจากนิตยสารที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย 4 หัวข้อ ได้แก่ มวยสยาม มวยตู้ จักรวาลมวย และแชมป์ ซึ่งรวบรวมรายชื่อชื่อนักมวยทั้งหมดเป็นจำนวน 800 รายชื่อ แล้วนำมาวิเคราะห์ความหมาย

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มคำที่นิยมนำมาตั้งเป็นคำตั้งชื่อนักมวยไทย สามารถแบ่งได้เป็นหมวดต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อที่มีคำต้นมาจากคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเก่งกล้าหรือยอดเยี่ยม สิ่งที่มีค่า หรือมาจากคำภาษาต่างประเทศ ชื่อเล่น ชื่อภูมิลำเนา สถานที่และกลุ่มชน ชื่อเรียกสัตว์ที่น่าเกรงขามหรือน่าเกรงกลัว สิ่งธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชื่ออาวุธ หรือมาจากคำที่เกี่ยวกับโชค มงคล และพร คำบอกจำนวน บุคคลที่น่าเกรงขาม ชัยชนะ มาจากชื่อพืช ความเจริญรุ่งเรือง เกียรติ ศักดิ์ และเดช แสง และความสดใส วันและเวลา เครื่องดนตรี สิ่งด้อยค่า สมญานาม รสชาติ ความเจ้าเล่ห์

ด้านกลุ่มคำที่นิยมนำมาตั้งเป็นคำท้ายชื่อนักมวยไทย สามารถแบ่งได้เป็นหมวดต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อที่มีคำท้ายมาจากคำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ล้ำค่า เกี่ยวกับคำว่า “น้อย” และ “เล็ก” เกี่ยวกับชัยชนะ เกี่ยวกับชื่อภูมิลำเนา สถานที่ หรือชื่อที่มีคำท้ายมาจากคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความเก่งกล้าหรือยอดเยี่ยม เกียรติ ศักดิ์ และเดช โชค มงคล และพร สี สีผิว ธรรมชาติ บุคคลที่น่าเกรงขาม แสง และความสดใส สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ชื่อเรียกสัตว์ที่น่าเกรงขามหรือน่ากลัว รัก ชื่ออาวุธ คำภาษาต่างประเทศ ความเจริญรุ่งเรือง ชื่อพืช ชื่อเรียกนก ปลา สัตว์น่ารัก และสิ่งด้อยค่า

ในด้านค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อนักมวยไทย พบว่ามีค่านิยมเกี่ยวกับความเก่งกล้า ความเด่น ความเป็นยอด และค่านิยมที่แสดงให้เห็นว่ามีการสืบทอดจากนักมวยรุ่นก่อน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่ออื่น ๆ

การศึกษาชื่ออื่นนอกเหนือจากการตั้งชื่อคนมีอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการตั้งชื่อสถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ โดยงานวิจัยส่วนหนึ่งเป็นการตั้งชื่อในแง่ของ ปัจจัยในการตั้งชื่อ กลวิธีการตั้งชื่อ ที่มาและความหมายของชื่อ ดังนี้

วิชุดา ทองคำกล้า (2552) ศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงไทยด้านการสร้างคำ ศึกษาที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงและศึกษาความหมายของชื่อเรือหลวง โดยใช้ข้อมูลจากชื่อเรือหลวงไทยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4-9 ที่ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ www.navy.mi.th กองทัพเรือ และเอกสาร

การสอนของเรือเอกยศ แก้วกำเนิด จำนวน 186 ชื่อ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงด้านจำนวนพยางค์ ด้านชนิดของคำ ด้านที่มาของภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงและด้านความหมายของชื่อเรือหลวง

ด้านจำนวนพยางค์พบว่าจำนวนพยางค์ที่นิยมใช้ตั้งชื่อเรือหลวงไทยมากที่สุดคือ จำนวนพยางค์ 3 พยางค์ 2 พยางค์ 4 พยางค์ 5 พยางค์ 1 พยางค์ 7 พยางค์ และ 6 พยางค์ ตามลำดับ ในด้านที่มาของภาษาพบว่า ชนิดของคำที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงไทยมากที่สุดคือ คำประสม คำมูล คำสมาส คำสนธิ และคำทับศัพท์ตามลำดับ ในส่วนที่มาของภาษาพบว่า การตั้งชื่อเรือหลวงไทยมีที่มาจากทั้งหมด 8 ภาษา ได้แก่ ภาษาไทย, ภาษาบาลี, ภาษาสันสกฤต, ภาษาบาลี/สันสกฤต, ภาษาเขมร, คำทับศัพท์(ภาษาอังกฤษ), ภาษาชวา-มลายู, ภาษาชอง ซึ่งในการตั้งชื่อเรือหลวงแต่ละชื่อจะมีที่มาของภาษาตั้งแต่ มาจากภาษาเดียวมากที่สุดรองลงมาคือ 2 ภาษา 3 ภาษา และ 4 ภาษา ตามลำดับ

ด้านความหมายของชื่อเรือหลวงไทยพบว่ามีความหมายอยู่ในวงความหมายต่าง ๆ ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับอำนาจ การรบ สงคราม ชัยชนะ ความยิ่งใหญ่ ความหมายเกี่ยวกับเทพเทวดา ความหมายเกี่ยวกับพระนามและความยิ่งใหญ่ของพระมหากษัตริย์ ความหมายเกี่ยวกับชื่อสมัยของไทยและชื่อประเทศ ความหมายเกี่ยวกับน้ำ ความหมายเกี่ยวกับความเร็ว ความหมายเกี่ยวกับชื่อตัวละครในวรรณคดี ความหมายเกี่ยวกับชื่อสถานที่ และความหมายเกี่ยวกับอื่นๆ

รัชชัญญ์ กรกุม (2554) ศึกษา รูปอ้างอิงถึงพระพุทธเจ้าและปัจจัยที่สัมพันธ์กับรูปอ้างอิงถึงพระพุทธเจ้าในวรรณกรรมพุทธประวัติจำนวน 5 เรื่อง คือ ปฐมสมโพธิกถา ชินมทานิทาน พุทธานุพุทธประวัติ มหาภาพยพุทธจริต ลลิตวิสตรระ โดยมีรูปอ้างอิงถึงพระพุทธเจ้าที่ปรากฏเป็นจำนวน 381 รูป

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างของรูปอ้างอิงถึงพระพุทธเจ้าประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 2 ประเภท คือ ส่วนหลัก และส่วนขยาย จากข้อมูลพบว่าองค์ประกอบดังกล่าวสามารถนำมาประกอบกันเป็นโครงสร้าง 4 โครงสร้าง คือ 1. โครงสร้างแบบส่วนหลัก 2. โครงสร้างแบบส่วนหลัก+ส่วนหลัก 3. โครงสร้างแบบส่วนหลัก+ส่วนขยาย 4. โครงสร้างแบบส่วนหลัก+ส่วนหลัก+ส่วนขยาย

ด้านความหมายของรูปอ้างอิงพระพุทธเจ้าสามารถจัดเป็นกลุ่มความหมายได้ 9 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มความหมายผู้รู้ กลุ่มความหมายผู้ชนะ กลุ่มความหมายผู้เป็นเลิศ กลุ่มความหมายนักบวช กลุ่มความหมายผู้สั่งสอน กลุ่มความหมายผู้เป็นที่พึ่ง กลุ่มความหมายชื่อสกุล กลุ่มความหมายผู้นำ กลุ่มความหมายผู้เป็นบุตร โดยจะพบกลุ่มความหมายผู้รู้มากที่สุด และพบกลุ่มผู้เป็นบุตรน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่ารูปอ้างอิงพระพุทธเจ้ารูปหนึ่งมีความหมายได้ตั้งแต่ 1-4 ความหมาย

ด้านปัจจัยที่สัมพันธ์กับรูปอ้างอิงพระพุทธเจ้าพบว่ามี 3 ปัจจัย ได้แก่ ภูมิหลังของผู้แปลและเรียบเรียงวรรณกรรมพุทธประวัติ วัตถุประสงค์ในการแต่งและแปลวรรณกรรมพุทธประวัติ และบริบทภายในเรื่อง

ไห่ หนิง เจิ้ง (2555) ศึกษาการตั้งชื่อภูเขาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างทางภาษาของชื่อภูเขาไทย ความหมายของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อภูเขาไทย และแนวนิยามการตั้งชื่อภูเขาไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม ถึงวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2554 จำนวน 249 ชื่อ

ผลการศึกษาพบว่า ด้านโครงสร้างทางภาษาทั้งชื่อของภูเขาไทย มีจำนวน 23 รูป และโครงสร้างทางภาษาส่วนหลักของชื่อภูเขาไทย พบว่ามี 15 รูปแบบ ได้แก่ 1. โครงสร้างทางภาษาส่วนหลักของชื่อภูเขาไทยที่ประกอบด้วย 1 หน่วยคำ มี 7 รูป คือ เขา ภู ดอย ผา ม่อน พนม ดอน 2. โครงสร้างทางภาษาส่วนหลักของชื่อภูเขาไทยที่ประกอบด้วย 1 หน่วยคำ มี 8 รูป คือ ภูเขา ภูผา เขาพนม เขาภู ภูพนม ดอยม่อน เทือกเขา

ด้านความหมายของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อภูเขาไทย พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงความหมายในส่วนหลักของชื่อภูเขาไทยจำนวน 3 ลักษณะ ได้แก่ ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย้ายที่ และความหมายในส่วนขยายของชื่อภูเขาไทย พบว่ามีความหมายของส่วนขยายของชื่อภูเขาไทย 12 กลุ่ม ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ วัตถุประสงค์ทางธรรมชาติ พืช วัตถุประสงค์มนุษย์ สร้างขึ้นที่ไม่ใช่สิ่งก่อสร้าง วัตถุประสงค์ที่มีการแปรรูป สิ่งก่อสร้าง สัตว์ มนุษย์ พลังหรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ เหตุการณ์ คุณลักษณะ และทิศ

ด้านแนวนิยามในการตั้งชื่อภูเขาไทย พบว่า มี 7 แนวนิยาม ได้แก่ การตั้งด้วยนิทานพื้นบ้านปรัมปรา การตั้งด้วยคำที่เป็นภาษาต่างประเทศหรือคำที่เพี้ยนจากภาษาต่างประเทศ

และสำเนียงพูดตามลักษณะของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ การตั้งด้วยชื่อบุคคล การตั้งด้วยสิ่งปรากฏพิเศษของภูเขาหรือบริเวณภูเขา การตั้งด้วยลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ภูเขา และการตั้งด้วยการเอาเคล็ดเพื่อเป็นมงคล

นอกจากนั้นยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่ออื่น ๆ ซึ่งศึกษาในแง่ของกลวิธีการตั้งชื่อหรือโครงสร้างของชื่อ ที่มาและความหมายของชื่อ รวมทั้งความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อดังนี้

วงเดือน คัยนันท์ (2547) ศึกษาการตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย เพื่อศึกษาการสร้างคำในการตั้งชื่อ ศึกษาชื่อและการใช้คำที่อยู่ในกลุ่มความหมายมงคล และเพื่อศึกษาความเชื่อของคนไทยเกี่ยวกับกาตั้งชื่อไม้มงคลในภาษาไทย โดยจะศึกษาชื่อพันธุ์ไม้มงคลแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ พันธุ์ไม้มงคลประเภทว่านจำนวน 345 ชื่อ และพันธุ์ไม้มงคลประเภทปืยเขียน จำนวน 1,275 ชื่อ

ผลการศึกษาพบว่าโครงสร้างของชื่อพันธุ์ไม้มงคลแบ่งเป็น 3 ลักษณะ

1. มีลักษณะโครงสร้างเป็นคำ จำแนกเป็นชนิดของคำ ได้แก่ คำนามและคำกริยา
2. มีลักษณะโครงสร้างเป็นวลีและกลุ่ม
3. มีลักษณะโครงสร้างเป็นประโยค

ด้านความหมายของชื่อ พบว่าชื่อพันธุ์ไม้มงคลแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มความหมาย คือ 1. ชื่อที่มีความหมายมงคล ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับความเจริญ ประกอบด้วย การมีชีวิตรุ่งเรือง การมีทรัพย์ การมีอำนาจบารมี และการมีหน้าที่การงานที่ดี ความหมายเกี่ยวกับความสุข ประกอบด้วย ความสุขกายสบายใจ และความ สุขสมดังใจ ความหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย ประกอบด้วย การคลาดแคล้วจากภัย การป้องกันภัย และการชนะภัย 2. ชื่อที่มีความหมายอื่น ๆ ได้แก่ ความหมายที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ ความหมายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

ด้านความเชื่อที่สะท้อนจากชื่อพันธุ์ไม้มงคลมี พบว่าสามารถแบ่งได้เป็น 8 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อในลัทธิศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์ ความเชื่อเกี่ยวกับอัญมณี ความเชื่อเกี่ยวกับจำนวนและตัวเลข ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับสี ความเชื่อเกี่ยวกับขวัญ

ด้านค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อพันธุ์ไม้มงคลพบว่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับความมั่งคั่งร่ำรวย ค่านิยมเกี่ยวกับความปลอดภัย และค่านิยมเกี่ยวกับการมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและอายุยืน

พรสรัญ แสงปรีดีกรณ์ (2552) ศึกษาการตั้งชื่อรุ่นจตุคามรามเทพ: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและความหมายของชื่อรุ่นจตุคามรามเทพ และความสัมพันธ์ระหว่างชื่อรุ่นจตุคามรามเทพกับสังคมวัฒนธรรมไทย โดยศึกษาจากชื่อรุ่นจตุคามที่สามารถหาที่มาและความหมายของชื่อจากผู้จัดทำได้ มีจำนวนทั้งหมด 502 ชื่อ

ผลการศึกษาพบว่าในด้านที่มาและความหมายของชื่อรุ่นจตุคามรามเทพ พบว่ามีที่มาและความหมายได้แก่ 1) ประวัติความเป็นมาของจตุคามรามเทพ ประกอบด้วย ชื่อและสมญานามของจตุคามรามเทพ และความเป็นมาของจตุคามรามเทพ 2) ความเชื่อและอำนาจบารมีของจตุคามรามเทพ ประกอบด้วย ความเชื่อด้านการอำนวยความสะดวกความมั่งคั่งร่ำรวย ความเชื่อในด้านการป้องกันภัย ความเชื่อด้านอำนวยความสะดวกมีอำนาจ ความเชื่อด้านการอำนวยความสะดวกความสุขความเจริญ ความเชื่อในด้านการให้ความสมหวัง และความเชื่อในด้านการอำนวยความสะดวก 3) กระบวนการจัดสร้างวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ ประกอบด้วย ข้อมูลของผู้จัดสร้าง วัตถุประสงค์ในการจัดสร้าง เหตุการณ์ต่าง ๆ ช่วงเวลา และสถานที่ในการประกอบพิธีกรรม 4) ลักษณะของวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ ประกอบด้วย ลายพิมพ์ มวลสารที่เป็นส่วนประกอบในวัตถุมงคลจตุคามรามเทพ ขนาดของวัตถุมงคล และคุณค่าของวัตถุมงคล 5) ความเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย ความเชื่อเรื่องสิริมงคล ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อในศาสนาพุทธ ความเชื่อของคนเชื้อสายจีน ความเชื่อด้านโหราศาสตร์ และความเชื่อด้านไสยศาสตร์

ด้านโครงสร้างทางความหมายของชื่อรุ่นจตุคามรามเทพ พบว่ามีหลายรูปแบบ ตั้งแต่โครงสร้างทางความหมายแบบ 1 องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ และ 5 องค์ประกอบ

ด้านความสัมพันธ์ของชื่อรุ่นจตุคามรามเทพกับสภาพสังคมไทยในช่วงเวลาที่มีการจัดสร้างพบว่าช่วงแรกเริ่ม (พ.ศ.2530-2546) นิยมตั้งชื่อรุ่นเน้นเรื่องวัตถุประสงค์ในการจัดสร้าง ช่วงเริ่มได้รับความนิยม (พ.ศ.2547-2549) เริ่มนิยมตั้งชื่อรุ่นโดยเน้นเรื่องความเชื่อในอำนาจ

บารมีของจตุคามรามเทพ และในช่วงกระแสนิยมสูงสุด (พ.ศ. 2550) นิยมตั้งชื่อรุ่นโดยเน้นเรื่องอำนาจบารมีของจตุคามรามเทพ โดยเฉพาะในด้านการอำนวยความมั่งคั่งรวย และการตั้งชื่อรุ่นจตุคามรามเทพมีส่วนสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในช่วงเวลานั้น ๆ ด้วย

ด้านความสัมพันธ์กับวัตถุดิบประสงคในการจัดสร้างเชิงพุทธพาณิชย์ โดยตั้งชื่อรุ่นให้มีลักษณะเด่นด้านภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การใช้เสียงสัมผัสคล้องจองเพื่อความไพเราะ การซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำความหมาย การซ้อนคำเพื่อเน้นย้ำความหมาย การใช้ภาษาพูดเพื่อสร้างความโดดเด่น การใช้คำวิเศษณ์ขยายเพื่อเพิ่มความหมายของคำ และการใช้คำพ้องเพื่อสื่อความหมาย 2 ชั้น เพื่อสร้างความแปลกและโดดเด่นให้แก่ชื่อรุ่นจตุคามรามเทพซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งสร้างค่านิยมให้แก่วัตถุดิบมงคลจตุคามรามเทพรุ่นนั้น ๆ ได้

ด้านความสัมพันธ์ของชื่อรุ่นจตุคามรามเทพกับความเชื่อและค่านิยมของคนในสังคมไทย พบว่าความเชื่อที่สะท้อนจากชื่อรุ่นจตุคามรามเทพมีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเกี่ยวกับลัทธิศาสนา ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ความเชื่อเกี่ยวกับจำนวนและตัวเลข ความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ ส่วนค่านิยมของคนในสังคมไทยที่สะท้อนจากชื่อรุ่นมากที่สุด คือ ค่านิยมด้านความมั่งคั่งร่ำรวย

กฤติกา ชูผล (2554) ศึกษาชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม: การศึกษาตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการตั้งชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม ศึกษาที่มาและความหมายของชื่อเรือประมง รวมทั้งความเชื่อและค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์คือชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงครามที่ได้จากการสัมภาษณ์จำนวนทั้งสิ้น 350 ชื่อ

ผลการศึกษาด้านกลวิธีการตั้งชื่อ พบว่าชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงครามมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 2 พยางค์ จนถึง 7 พยางค์ เช่น รุ่งทิพย์ โชคสายชล พรแม่ย่านาง ศิริพรอำนวย เพชรไพลินาวี 9 พรอุดมชัยนาวี 1 โดยพบชื่อที่มีจำนวน 4 พยางค์มากที่สุด

นอกจากนั้นยังพบว่ามีการประกอบชื่อเรือประมง 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) ชื่อที่ประกอบเฉพาะคำ ตั้งแต่ 1-4 คำ 2) ชื่อที่ประกอบด้วยอักษรย่อและคำ โดยจะเรียงอักษรไว้ต้นชื่อ ตามด้วยคำ 1-3 คำ 3) ชื่อที่ประกอบด้วยคำและตัวเลข 4) ชื่อที่ประกอบด้วยอักษรย่อ คำ และตัวเลข

ด้านที่มาและความหมายของชื่อพบว่ามียุุ่มความหมายต่าง ๆ ได้แก่ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเรือประมงลำอื่น ๆ ได้แก่ ชื่อเรือประมงลำอื่น และคู่ตัวเลขที่สัมพันธ์กับเรือประมงลำอื่น ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลำดับเรือประมง ที่มาและความหมายเกี่ยวกับประวัติเจ้าของเรือประมง ได้แก่ ชื่อ นามสกุล และสมญานามของเจ้าของ การทำงานของเจ้าของเรือประมง และถิ่นที่อยู่ของเจ้าของเรือประมง ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับเจ้าของเรือประมง ได้แก่ บิดา มารดาเจ้าของเรือประมง คนรักและคู่สมรสเจ้าของเรือประมง บุตรธิดาเจ้าของเรือประมง ญาติพี่น้องเจ้าของเรือประมง บุคคลที่เจ้าของเรือนับถือ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเชื่อ ได้แก่ เรื่องโชคลาภเรื่องศาสนา เรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความดิงาม ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเรือและสมรรถนะของเรือ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับธรรมชาติ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของมีค่า ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับประเทศไทย ที่มาและความหมายเกี่ยวกับการเกิด ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความมั่นคง ปลอดภัย และที่มาและความหมายเกี่ยวกับความยิ่งใหญ่

ด้านโครงสร้าง พบว่ามีโครงสร้างทางความหมาย 5 แบบ โครงสร้างทางความหมายแบบ 1 กลุ่มที่มาและความหมาย โครงสร้างทางความหมายแบบ 2 กลุ่มที่มาและความหมาย โครงสร้างทางความหมายแบบ 3 กลุ่มที่มาและความหมาย โครงสร้างทางความหมายแบบ 4 กลุ่มที่มาและโครงสร้างทางความหมายแบบ 5 กลุ่มที่มาและความหมาย

ด้านความเชื่อที่สะท้อนจากชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่ามี ความเชื่อต่าง ๆ ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องโชคลาภ ความเชื่อเรื่องตัวเลข ความเชื่อเรื่องสิริมงคล และความเชื่อเกี่ยวกับศาสนาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ด้านค่านิยมที่สะท้อนจากชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่ามี ค่านิยมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับความสำคัญของครอบครัว ค่านิยมความภาคภูมิใจในตนเอง ค่านิยมในการให้ความสำคัญต่ออาชีพประมง และค่านิยมเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ชัยชนะ และความมั่งคั่ง

เบญจวรรณ เพชรก้อน (2555) ศึกษาการตั้งชื่อลายผ้าไหมของอีสาน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาในการตั้งชื่อลายผ้าไหมของอีสาน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นชื่อ

ลายผ้าไหมที่ผลิตในอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น จำนวน 195 ชื่อ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 105 ชื่อ และอำเภอหนองหัวซ้อ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 153 ชื่อ รวมทั้งสิ้น 453 ชื่อ

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างภาษาในการตั้งชื่อลายผ้าไหม สามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) โครงสร้างระดับพยางค์/คำ ประกอบด้วย โครงสร้างพยางค์เดียว เช่น นาค, ไก่ โครงสร้าง 2 พยางค์ เช่น ตะขาบ ข้าวหลาม โครงสร้าง 3 พยางค์ เช่น ปลาเกะชิว, ขนมปัง โครงสร้าง 4 พยางค์ เช่น ดอกอินทวา 2) โครงสร้างระดับวลีหรือกลุ่มคำ ประกอบด้วย โครงสร้างนามวลี เช่น ตุ่มหมากจับ, กำแพงเมืองจีน โครงสร้างกริยาวลี เช่น คั้นซ้อ, ล้อมขอ โครงสร้างวิเศษณ์วลี เช่น สามตะกร้อ, สองไม้ และโครงสร้างระดับประโยค เช่น กาบแบดไตเครืออุ้มดอกซ่าน

ด้านวงความหมายของการตั้งชื่อลายผ้าไหมของอีสานสามารถแบ่งได้ 2 วงความหมาย ได้แก่ สิ่งไม่มีชีวิต ประกอบด้วย พืช สิ่งของเครื่องใช้ อาคาร สถานที่ เครื่องประดับ ธรรมชาติ อาหาร และสิ่งมีชีวิต ประกอบด้วย สัตว์ และมนุษย์

ด้านโครงสร้างความหมายของการตั้งชื่อลายผ้าไหม พบว่ามีลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ 1. ชื่อลายผ้าไหมที่มีโครงสร้างวงความหมายเดียว แบ่งเป็น สิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่ พืช สิ่งของเครื่องใช้ อาคาร สถานที่ เครื่องประดับ ธรรมชาติ อาหาร และสิ่งมีชีวิต ได้แก่ สัตว์ มนุษย์ 2. ชื่อลายผ้าไหมที่มีโครงสร้างสองวงความหมาย ได้แก่ สิ่งไม่มีชีวิต+สิ่งไม่มีชีวิต ประกอบด้วย พืช+สิ่งของเครื่องใช้, พืช+เครื่องประดับ, พืช+อาคาร สถานที่, พืช+ธรรมชาติ, สิ่งของเครื่องใช้+เครื่องประดับ, สิ่งของเครื่องใช้+อาหาร, สิ่งของเครื่องใช้+อาคารสถานที่, สิ่งของเครื่องใช้+ ธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต+สิ่งมีชีวิต ประกอบด้วย สัตว์+มนุษย์ และสิ่งไม่มีชีวิต+สิ่งมีชีวิต ประกอบด้วย สิ่งของเครื่องใช้+สัตว์, สิ่งของเครื่องใช้+มนุษย์, พืช+สัตว์, พืช+มนุษย์, อาคารสถานที่+สัตว์ และเครื่องประดับ+มนุษย์

ด้านความสัมพันธ์ของการตั้งชื่อลายผ้าไหมของอีสานกับวิถีชีวิตของชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ได้แก่ วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและเกษตรกรรม วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางวัตถุ วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ประกอบด้วย ความเชื่อที่เกิดจากลวดลายประเภทพืช ความเชื่อจากลวดลายประเภทสัตว์ ความเชื่อเกี่ยวกับลวดลายประเภทสิ่งของเครื่องใช้ ความเชื่อเกี่ยวกับลวดลายสถานที่ และความเชื่อเกี่ยวกับลวดลายที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อ ทั้งการตั้งชื่อคน และการตั้งชื่ออื่น ๆ โดยมีการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น เงื่อนไขในการตั้งชื่อ กลวิธีการตั้งชื่อ โครงสร้างทางภาษา ที่มาและความหมายของชื่อ รวมทั้งค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อ เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้ใช้งานวิจัยของ วิรัช ศิริวัฒนชนะนาวัน (2544) หม่อมหลวงจรัสวิไล จรุงุโรจน์ (2552) วิชชุดา ทองคำกล้า (2552) รัชชัย กรกุ่ม (2554) และเบญจวรรณ เพชรก้อน (2555) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาด้านกลวิธีการตั้งชื่อวัยรุ่นภาคใต้ นอกจากนี้ยังได้ใช้งานวิจัยของวงเดือน คัยนันท์ (2547) พรสร้อย แสงปรีดีกรณ์ (2552) กฤติกา ชูผล (2554) ไห่ หนิง เจ็ง (2555) และ ธนนันท์ ตรงดี (2558) เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องที่มาและความหมาย รวมทั้งศึกษาวิถีชีวิต ความเชื่อและค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัยรุ่น โดยงานวิจัยเกี่ยวกับการตั้งชื่อดังกล่าวถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการตั้งชื่อวัยรุ่นภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 2

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการชนวัว

การชนวัว เป็นกีฬาพื้นเมืองที่มีชื่อเสียงอย่างหนึ่งของภาคใต้ ได้รับความนิยมนับแต่หลายอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การชนวัว คนใต้จะคัดเลือกวัวพันธุ์พื้นเมืองที่มีลักษณะดีและเหมาะสมมาแข่งขันกันในสนามต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า “สนามกีฬาชนโค” มีกฎกติกาการตัดสินแพ้ ชนะอย่างชัดเจนและเป็นธรรม การชนวัวจึงเป็นการแข่งขันที่น่าตื่นเต้นและสนุกสนานสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมทุกเพศทุกวัยได้ (วิเชียร ณ นคร, 2542: 1870) เรื่องราวเกี่ยวกับการชนวัวมีประวัติความเป็นมา และมีรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการชนวัว แบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นมาของการชนวัว
2. ลักษณะของวัวชนและการคัดเลือกวัวชน
3. การเลี้ยงวัวชน
4. ขั้นตอนและกติกาการชนวัว
5. การตั้งชื่อวัวชน

ความเป็นมาของการชนวัว

การชนวัว เป็นกีฬาพื้นเมืองของชาวไทยภาคใต้ที่มีปรากฏมาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยอดีต เมื่อกล่าวถึงความเป็นมาของการชนวัว ถือได้ว่าไม่มีหลักฐานแสดงเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน แต่จะมีคำบอกเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา เป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้เกิดข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นมาของการชนวัวไว้ว่า การชนวัวในระยะแรกเกิดจากการนำวัวมาชนกันเพื่อความสนุกสนานหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไร่นา บางความเห็นกล่าวว่า การชนวัวเป็นส่วนหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรมบูชาเทวดาหรือจัดขึ้นหลังการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ อีกทั้งบางความเห็นที่เห็นว่าการชนวัวเป็นกีฬาที่ได้รับวัฒนธรรมมาจากชาวโปรตุเกสตั้งแต่สมัยอยุธยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ (2544: 30) กล่าวว่า ในอดีตคนใต้มักจะเลี้ยงวัวไว้เพื่อใช้ไถนา เมื่อถึงเดือนสี่เดือนห้า ตามปฏิทินทางจันทรคติ หรือประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน หลังฤดูเก็บเกี่ยว ชาวนาจะปล่อยวัวให้ออกหากินตามทุ่งเป็นฝูงใหญ่ วัวจากในหมู่บ้านและต่างหมู่บ้านมีโอกาสได้พบ

กัน ประกอบกับเป็นช่วงที่วัวผสมพันธุ์วัวตัวผู้จึงแย่งชิงกันเป็นจำฝูงเพื่อจะได้ยึดครองวัวตัวเมีย ชาวบ้านซึ่งเป็นเจ้าของวัวจึงได้มีโอกาสเห็นลีลาการชนของวัวบางตัว จึงเกิดความรู้สึกพอใจ ประทับใจ และคัดเลือกไว้เป็นวัวชน เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมกีฬาชนวัวมีอยู่คู่กับวัฒนธรรมการทำไร่ ทำนา ซึ่งหลังฤดูเพาะแล้วปลูกทั้งคนและวัวต่างได้มีเวลาว่างพักผ่อน คนไทยภาคใต้จึงหาความเพลิดเพลินโดยการเปลี่ยนวัวใช้แรงงานให้มาเป็นวัวชนชั่วคราว พื้นที่ว่างตามไร่ นา ถูกใช้มาเป็นสนามชนวัว เป็นสถานที่พบปะกันของชาวบ้านทุกเพศทุกวัย ในระยะต่อมาวัวชนวิวัฒนาการเป็นกีฬาพื้นเมืองที่ได้รับความนิยมจัดกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ แม้ในปัจจุบันคนไทยภาคใต้ไม่เน้นการใช้วัวไถไร่ นา แล้ว แต่ชาวบ้านก็ยังคงมีการเลี้ยงวัวอยู่เป็นวัวพันธ์พื้นเมืองมีวัตถุประสงค์ทั้งเลี้ยงเพื่อใช้เป็นวัวเนื้อ และเพื่อใช้เป็นวัวชน สอดคล้องกับที่ฉันทส ทองช่วย และจริน ศิริ (2543: 6) กล่าวว่า การชนวัวในระยะเริ่มแรก เป็นการเอาวัวมาชนกันเล่นเพื่อความสนุกสนานและต่อมาได้เกิดการวิวัฒนาการเป็นกีฬาพื้นเมืองที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ ซึ่งนิยมจัดให้มีขึ้นในงานเทศกาลประจำปีของจังหวัด เช่น งานสงกรานต์ของจังหวัดพัทลุง งานเทศกาลเดือนสิบของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

นอกจากนี้บางท่านได้มีความเห็นว่าการชนวัวเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรมบูชา เทวดาหรือจัดขึ้นหลังการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ดังนี้

เผื่อน สมหวัง (อ้างถึงในฉันทส ทองช่วย และจริน ศิริ, 2543: 7) ปราชญ์ชาวบ้านด้านไสยศาสตร์ของตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำขวัญไหว้พระภูมิเจ้าที่ ได้กล่าวถึงที่มาของการชนวัวไว้ว่า การชนวัวนั้นปรากฏในพิธีกรรมสมัยโบราณที่ชาวบ้านจัดขึ้นบูชาเทวดาเพื่อความสวัสดีมงคล และความอุดมสมบูรณ์ในการประกอบอาชีพ การเกษตร นอกจากนี้ยังใช้เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการประกอบพิธีกรรมอื่น ๆ จบแล้ว โดยชาวบ้านจะคัดเลือกวัวคู่หนึ่งที่มีลักษณะดี เป็นวัวที่อ้วนท้วนสมบูรณ์มาชนกัน ขณะชนกันจะต้องระวังไม่ให้เกิดการแพ้ชนะเกิดขึ้น คือจะต้องพยายามเลี่ยงคำว่า “แพ้” เพื่อถือเป็นเคล็ดสื่อความหมายว่า หนได้สู้ได้ และชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ อีกทั้งเพื่อให้การดำเนินชีวิตและการประกอบกิจการงานต่าง ๆ มีแต่ความเจริญรุ่งเรือง และความอุดมสมบูรณ์ตลอดปี นอกจากนี้เผื่อน สมหวัง ยังมีความเห็นว่าการชนวัวในปัจจุบันที่ถือเป็นกีฬาพื้นเมืองและเป็นเกมการพนัน เกิดพัฒนาขึ้นหลังจากการชนวัวเพื่อประกอบในพิธีกรรมนั้น ๆ ซึ่งการชนวัวในระยะหลังไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อบูชาเทวดา แต่เป็นการชนวัวเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นสำคัญ

ส่วนกิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์ (2557: 60) มีความเห็นเกี่ยวกับความเป็นมาของการชนวัว สอดคล้องกับเพื่อน สมหวัง โดยว่าการชนวัวในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงาน ประเพณีที่สำคัญในจังหวัดภาคใต้ เช่น การชนวัวหลังแห่ผ้าห่มพระธาตุสทิงพระ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 6 การชนวัวในงานเทศกาลเดือนสิบ จังหวัดนครศรีธรรมราช การชนวัวในงานเทศกาลแข่งขันกรีฑา จังหวัดพัทลุง การชนวัวในเทศกาลฉลองรัฐ 5 ธันวาคม จังหวัดตรัง การชนวัวในงานสงกรานต์เดือน 5 อ้ายเอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา การชนวัวถวายพ่อท่านลีในช่วงปีใหม่ อ้ายเอบ้านนาเดิม จังหวัด สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

นอกจากนี้วีเชียร ณ นคร (2542: 1870) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับที่มาของวัวชนแตกต่างกันออกไปว่า ชาวไทยภาคใต้น่าจะได้กีฬาประเภทนี้มาจากพวกโปรตุเกส คือสมัยพระเจ้าเอมมานูเอล แห่งโปรตุเกสที่ได้แต่งตั้งทูตเข้ามาเจริญทางพระราชไมตรีกับไทยในปี พ.ศ. 2061 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 แห่งกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้ารามธิบดีที่ 2 ได้ทรงอนุญาตให้ชาวโปรตุเกสเข้ามาทำการค้าขายในเมืองไทย ซึ่งเป็นฝรั่งชาติแรกที่ได้เข้ามาค้าขายกับไทยโดยทางเรือ และโปรดให้ทำการค้าขายใน 4 เมือง ได้แก่ อยุธยา นครศรีธรรมราช ปัตตานี และมะริด นอกจากทำการค้าขาย แล้ว ชาวโปรตุเกสบางพวกยังได้เผยแพร่ขนบธรรมเนียมไว้หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการชนวัว การทำเครื่องถม เป็นต้น

ความเป็นมาของการชนวัวข้างต้นผู้รู้หลายท่านได้ให้ข้อคิดเห็นที่ต่างกันอย่างออกไป ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดียวกับเพื่อน สมหวัง ฉันทัส ทองช่วย และจรินทร์ ศิริ ที่ว่าการชนวัวน่าจะมีมาตั้งแต่สมัยโบราณซึ่งแต่เดิมจัดให้มีการชนวัวเพื่อประกอบในพิธีกรรมบูชาเทวดา หรือจัดขึ้นหลังการประกอบพิธีกรรมหรือประเพณีต่าง ๆ แต่ระยะต่อมาพิธีกรรมเหล่านั้นอาจเปลี่ยนแปลงไปหรือเสื่อมหายไป การชนวัวจึงเป็นเพียงการละเล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น หลังจากนั้นเมื่อการชนวัวเป็นที่นิยมแพร่หลายมากขึ้น การชนวัวที่เป็นการละเล่นเพื่อความสนุกสนานก็กลายมาเป็นเกมกีฬาพื้นบ้านที่มีการแข่งขันหาผู้แพ้ชนะ จากเดิมที่เป็นเพียงการนำวัวมาชนกันในพื้นที่ว่างตามไร่นาก็ได้พัฒนามาชนกันในสนามแข่งขันอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังได้พัฒนาให้มีกฎกติกาเป็นมาตรฐานชัดเจนเพื่อตัดสินการแข่งขันอย่างเป็นธรรมอีกด้วย

ลักษณะการชนวัวเป็นการแข่งขันที่มีผลแพ้ชนะ เพราะฉะนั้นจึงย่อมมีการเดิมพันการแข่งขัน และนำไปสู่การเล่นพนัน ผู้ชมที่มาชมการชนวัวก็มักจะเล่นการพนันด้วยเสมอ การชนวัวเป็นการ

แข่งขันที่ใช้เงินเดิมพันเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้เข้าไปควบคุมและจัดระเบียบการชนวัวให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย กีฬาวัวชนจึงมีปรากฏในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และจัดให้มีบ่อนวัวชนที่ถูกต้องตามกฎหมาย และเรียกว่า “สนามกีฬาชนโค” เกิดขึ้น (วิเชียร ณ นคร, 2542: 1870)

วัฒนธรรมการชนวัวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง การชนวัวในปัจจุบันนอกจากเพื่อเป็นเกมกีฬาพื้นบ้านแล้ว การจัดการชนวัวยังได้คำนึงถึงเหตุผลอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมของเศรษฐกิจชุมชน การมีอาชีพของคนในชุมชน การสร้างสถานที่ท่องเที่ยว และที่สำคัญคือการรักษาพันธุกรรมของวัวพื้นเมืองไม่ให้สูญหาย (ผกาพรรณ สุกุลมัน และณรงค์ แก้วเฉย, 2543: 50)

ลักษณะของวัวชนและการคัดเลือกวัวชน

วัวชนในปัจจุบันคัดเลือกมาจากสายพันธุ์วัวชนโดยเฉพาะ เป็นวัวชนที่มีสายเลือดมาจากพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์วัวชน ไม่มีการเจือปนกับสายพันธุ์อื่น พันธุ์วัวที่คัดเลือกให้มาเป็นวัวชนนั้นเป็นวัวพันธุ์พื้นเมืองของภาคใต้ หรืออาจเรียกว่า “วัวทักษิณ” เป็นพันธุ์วัวที่เป็นพื้นฐานของวัวชน และเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของภาคใต้ โดยทั่วไปคนไทยภาคใต้นิยมเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองเป็นอาชีพเสริม ร่วมกับการประกอบอาชีพหลักทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น การทำสวน ทำนา ปลูกผัก เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำหน่ายให้ผู้ซื้อนำไปเลี้ยงขยายพันธุ์หรือนำไปใช้ประโยชน์จากเนื้อเป็นรายได้เสริมต่อไป สาเหตุที่คนไทยภาคใต้นิยมเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองเนื่องจากเป็นพันธุ์วัวที่เลี้ยงง่าย ใช้งานได้ดี ทนต่อโรค แมลง และอากาศร้อน เป็นวัวที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นสัตว์เร็ว ผสมติดง่าย และให้ลูกสม่ำเสมอทุกปี

ปัจจุบันการเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองนอกจากเลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว คนใต้ยังเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองเพื่อวัตถุประสงค์สำคัญอีกประการหนึ่งคือ เลี้ยงวัวเพื่อเป็นเกมกีฬาหรือเพื่อเป็นวัวชน ผู้เลี้ยงวัวจะมีความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะดีหรือร้ายของวัวและได้แยกแยะลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในตัววัว เช่น เขา สี ขวัญ ฯลฯ ว่าลักษณะใดเป็นลักษณะเด่น ลักษณะดี หรือลักษณะใดที่บ่งบอกถึงสิ่งไม่ดี ความเชื่อและค่านิยมเหล่านี้ได้สืบทอดต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน (สมหมาย คล้ายบ้านใหม่, 2543: 84-89)

การคัดเลือกวัวชนในอดีตให้ความสำคัญกับลักษณะภายนอกของวัว (สมเกียรติ สายธนู, 2543: 105) กล่าวว่า ขวัญ สี เขา เป็นลักษณะภายนอกที่สำคัญของวัวชน และใช้ประกอบในการแยกแยะความแตกต่างของวัวแต่ละตัวมาตั้งแต่สมัยโบราณ เนื่องจากวัวบางตัวอาจจะมีสีและรูปร่างภายนอกที่คล้ายคลึงกัน คนโบราณจึงใช้ลักษณะของเขาและขวัญที่ปรากฏอยู่บนตัววัวเพื่อบอกความแตกต่างของวัวแต่ละตัว ลักษณะของขวัญ สี และเขา ของวัวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

พร้อม รัตนภาค (อ้างถึงในวิเชียร ณ นคร, 2542: 1871-1890) ได้จัดทำ “ตำราดูลักษณะโค” ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือบุดหรือสมุดข่อยที่พบในจังหวัดนครศรีธรรมราช นำมาจัดพิมพ์ในหนังสืองานเดือนสิบประจำปีของจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. 2557 กล่าวถึงลักษณะต่าง ๆ ของวัวว่า วัวจะดีหรือชั่ว จะเป็นสิริมงคลหรือเป็นอัปมงคล โบราณจารย์กล่าวว่าจะต้องพิจารณาจากลักษณะต่าง ๆ ของวัว 3 ประการ ได้แก่ 1. ขวัญ 2. สีหรือชาติพันธ์ 3. เขา ดังต่อไปนี้

1. ขวัญวัว

ขวัญวัว คือ คนที่ขึ้นเวียนกลมคล้ายกันหอยตามส่วนต่าง ๆ บนผิวหนังของวัว วัวแต่ละตัวจะมีขวัญอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีทั้งขวัญดี ขวัญร้าย และขวัญไม่ดีไม่ร้าย ดังนี้

1.1 ขวัญวัวที่มีลักษณะดี

ขวัญที่มีลักษณะดีเป็นขวัญที่อยู่บนตัววัวในตำแหน่งที่เชื่อว่าเป็นตำแหน่งที่ดี หากได้ครอบครองวัวที่มีขวัญดี จะทำให้เกิดความสิริมงคลแก่คนเลี้ยง ขวัญวัวที่มีลักษณะดี มีดังนี้

1.1.1 ขวัญคาบแก้ว คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ใต้คาง วัวที่มีขวัญชนิดนี้ถือว่าดี ไม่มีโทษ

1.1.2 ขวัญทูนข้าวปลุก คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ระหว่างเขาทั้งสอง วัวที่มีขวัญชนิดนี้ถือว่าดี เหมาะสำหรับขานา เพราะทำให้ได้ผลผลิตดี

1.1.3 ขวัญจอมปราสาท คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่บนจอมหนอก ขวัญชนิดนี้ถือว่าดีมาก ใครเลี้ยงวัวหรือโคที่มีขวัญชนิดนี้ จะส่งผลให้คนรักใคร่นับถือและเมตตากรุณา

1.1.4 ขวัญแทนพระยา คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่บนสันหลังตรงกับที่สำหรับขี่ ขวัญชนิดนี้ถือว่าดีพอประมาณ

1.1.5 ขวัญปราบทวีป คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ใต้กีบ เป็นขวัญที่ถือว่าดี จะอุดมไปด้วยทรัพย์สมบัติ

1.1.6 ขวัญชุมทอง คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่โคนกีบไม่ว่าหน้า หลัง ขวา หรือซ้าย เป็นขวัญที่ถือว่าดี จะมั่งคั่งไปด้วยทรัพย์สินสมบัติ และข้าทาส

1.1.7 ขวัญสำเภาเพียบ คือ ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ระหว่างหางพาดกับทวาร เป็นขวัญที่ถือว่าดีจะสมบูรณ์ไปด้วยทรัพย์สินศฤงคาร

1.1.8 ขวัญปัดหล่อม คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ในวงหางเมื่อเวลาปัดหางหรือ สะบัดหาง คือถัดจากขวัญที่เรียกว่า “ปัดชะงาย” เข้ามา เป็นขวัญที่ถือว่าดีพอประมาณ

1.1.9 ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงขากรรไกรเป็นขวัญที่ถือว่าดีควรเลี้ยงไว้

1.1.10 ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงกับที่ครอบแอกไถ เป็นขวัญที่ถือว่าดีมาก
ชวานาควรเลี้ยง

1.1.11 ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่แข้งเป็นขวัญที่ถือว่าดี จะคุ้มกันทรัพย์สินสมบัติ
ไม่ให้เสื่อมสูญ

1.2 ขวัญที่มีลักษณะร้าย

ขวัญที่มีลักษณะร้ายเป็นขวัญที่อยู่บนตัววัวในตำแหน่งที่เชื่อว่าเป็นตำแหน่ง ที่ร้าย หากได้ครอบครองวัวที่มีขวัญร้าย จะทำให้เกิดความอับมงคลแก่คนเลี้ยงขวัญวัวที่มีลักษณะร้าย มีดังนี้

1.2.1 ขวัญสูบสมุทร คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ข้างบนและตรงกับจมูก (แต่ไม่ ถึงหน้าผาก) เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดี วัวตัวใดที่มีขวัญชนิดนี้ห้ามไม่ให้เลี้ยง เพราะจะนำความเดือดร้อน มาให้

1.2.2 ขวัญทูนเพลิง คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ใต้ตา วัวที่มีขวัญชนิดนี้ถือว่าไม่ ดี ตำราห้ามไม่ให้หามาเลี้ยง

1.2.3 ขวัญก้นออมรั้ว คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงที่ที่วัดตั้งแต่ปลายหนอก ลงไป 1 คอก 1 คีบ เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดี

1.2.4 ขวัญปัดชะงาย คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงกับร่องหลังค่อนไปทาง หางและหางนั้นปัดถึง เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดี

1.2.5 ขวัญสำเภาพัง คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่หัวขาหลัง ขวัญนี้ร้ายนัก ทำ ให้อายุสั้น และเสื่อมทรัพย์สินสมบัติ

1.2.6 ขวัญสำเภารั้ว คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงปลายลึงค์ ขวัญชนิดนี้ถือว่าไม่ดีประดุจกับสำเภาที่รั่วน้ำ ทรัพย์สินสมบัติจะอันตรายสูญหายไปโดยไม่รู้ตัว

1.2.7 ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงกับที่รับอุจจาระ เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดี

1.3 ขวัญที่มีลักษณะไม่ดีไม่ร้าย

ขวัญที่มีลักษณะไม่ดีไม่ร้าย คือขวัญที่อยู่ในชั้นปานกลาง ไม่ดีและไม่ร้าย หากเลี้ยงไว้ถือว่าไม่ให้คุณหรือโทษแก่คนเลี้ยง ขวัญที่มีลักษณะไม่ดีไม่ร้าย มีดังนี้

1.3.3 ขวัญเดิม คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงหน้าผาก เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดีไม่ร้าย

1.3.2 ขวัญพุกหมาก คือขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงท้ายของหมอก เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดีแต่ไม่ร้าย

1.3.3 ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ข้างพุง เป็นขวัญที่ถือว่าไม่ดีไม่ร้าย
จากข้อมูลข้างต้นกล่าวถึงลักษณะขวัญวัวทั้งที่มีลักษณะดี ลักษณะร้าย และลักษณะไม่ดีไม่ร้ายของวัวทั่ว ๆ ไป แต่สำหรับวัวชนแล้ว มีลักษณะของขวัญที่ถือว่าเป็นลักษณะดีสำหรับวัวชน โดยเฉพาะ มีหลักพิจารณาดังต่อไปนี้

ลักษณะขวัญที่ดีสำหรับวัวชน

- 1) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงหัวใจและกระดูกสันหลัง ถือว่าดีมาก
- 2) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่เท้าทั้งสี่ หรืออาจอยู่ที่เท้าเพียงสองเท้า ที่เรียกว่า “จำตรวน” ถือว่าดีมาก
- 3) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่บนจอมหมอกที่เรียกว่า ขวัญจอมปราสาท ถือว่าดีมาก
- 4) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงโคนหูทั้งสองและติดกับเขา ถือว่าดีมาก
- 5) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ตรงกลางหลังและเวียนกันหอย ถือว่าดีมาก
- 6) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่หน้าแข้ง ถ้าปรากฏอยู่บนหน้าแข้งทั้งสองจะถือว่าดีเลิศ
- 7) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่กีบที่เรียกว่า ขวัญขุมทอง ถือว่าดีเลิศ
- 8) ขวัญที่มีตำแหน่งอยู่ที่ใต้กีบที่เรียกว่า ขวัญปราบทวีป ถือว่าดีเลิศ

2. สีวัว หรือชาติพันธุ์วัว

สีของวัวมีสีอยู่เป็นจำนวนมาก บางตัวอาจจะมีเพียงสีเดียวตลอดทั้งตัว บางตัวอาจมีสองสี และบางตัวอาจมีหลายสีในตัวเดียวกัน สีของวัวมีทั้งลักษณะดี และลักษณะร้ายดังนี้

2.1 สีหรือชาติพันธุ์ของวัวที่มีลักษณะดี มีดังนี้

2.1.1 ชาติวัวศุกรราช

เป็นวัวสีแดงเหมือนแสงเพลิงที่รุ่งโรจน์ แต่มีรอยต่างขาวตั้งแต่โคนหางตลอดถึงตา รอยต่างขาวนั้นจะปรากฏอยู่บริเวณเท้าทั้งสี่ หาง นอก หน้า ดังคำกล่าวที่คล้องจองว่า “ตีนต่าง หางดอก นอกพาดผ้า หน้าไบโพ” สำหรับหน้าไบโพนั้นชาวบ้านเรียกว่า “หน้าโพ” และถ้าให้ดูลักษณะจริง ๆ ต้องเป็นไบโพยอดขึ้น ถ้ายอดลงถือว่าไม่ดี

ชาติวัวศุกรราชนับเป็นวัวที่มีลักษณะดีเลิศ ถ้าใครเลี้ยงไว้จะได้เป็นเศรษฐีมั่งคั่งไปด้วยทรัพย์ศฤงคารและข้าทาส การเลี้ยงให้ปลูกโรงยกพื้นขึ้นสูง 1 สอก ให้เป็นที่อยู่ของวัวและให้จัดเครื่องไถราดยาว 1 สอก 1 คีบ เก็บไว้ในโรงวัวนี้ด้วย วัวศุกรราชนี้ตำรากล่าวว่าชนะวัวทั้งหลาย

2.1.2 ชาติวัวนิลเพชร

เป็นวัวสีตัวดำนิล (ดำเป็นมัน) ทั่วตัว คือ เขา เล็บ ตา ดำหมด เชื่อกันว่าในบางวัน เช่นวันพระน้ำมูลหรือน้ำปัสสาวะจะดำด้วย

ภาพที่ 1 วัวสีนิล

วัวสีดำหรือที่เรียกว่า “นิล” มีหลายชนิด ได้แก่

“นิลดุกด้าง” หรือ “ดำดุกด้าง” คือวัวสีดำที่มีสีตรงกลางตัวจาง ๆ หรือดำไม่สนิท คือ ดำอมแดงเหมือนสีของปลาดุกด้าง (ดุกดำน) นั้นเอง

ภาพที่ 2 วัวสีดุกด้าง

“สีหมอก” หรือ “สีขี้เมฆ” คือสีเทาอ่อนไปทางขาว

“สีเขียว” หรือ “กะเลียว” คือสีเขียวอมดำ (เช่น วัวเขียวไฟ แห่งอำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในอดีต) เป็นสีวัวที่หายาก

2.1.3 ชาติวัวโหนด

เป็นสีของวัวสีหนึ่งที่มีในภาคใต้ โดยเรียกสีชนิดนี้จากการเทียบกับสีของลูกตาลโหนดสุก หรือที่ชาวไทยภาคใต้เรียกว่า โหนด หรือโหนด ลักษณะเป็นสีดำส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจะเป็นสีแดงหรือสีเหลือง

ภาพที่ 3 วัวสีโหนด

ชาติวัวโหนดมีหลายชนิด ดังนี้

“โหนดหัวแดง” คือวัวที่มีหน้าผากหรือที่เรียกว่า “หน้าหัว” มีสีแดง (น้ำตาลปนแดงหรือสีเหลือง) คอสีดำ กลางตัวแดงเหมือนสีที่หน้าผาก ส่วนที่อ่อนท่ายของลำตัวเป็นสีดำ

“โหนดร่องมน” คือร่องกลางหลังมีสีแดงหรือเหลืองดังทางเดินหรือแถวของมดคันไฟ

“โหนดคอหม้อ” บางทีเรียกว่า “คอหม้อ” หรือ “คอดำ” คือหัวดำ คอดำ กลางตัวสีน้ำตาลไหม้ ส่วนท่ายของลำตัวสีดำที่เรียกว่า “คอหม้อ” เพราะที่คอสีดำเหมือนกันหม้อดินที่ใช้แล้ว

“โหนดหัวดำ” สีตัวส่วนอื่น ๆ เหมือนโหนดหัวแดง เว้นเฉพาะที่หน้าผากเป็นสีดำ

แต่ถ้าวัวสีโหนดตัวใดที่มีข้อเท้าขาวทั้งสี่เท้า บางแห่งก็จะเรียกว่า “สีกลางสาด”

ภาพที่ 4 วัวสีกลางสาด

2.1.4 ชาติวัวบิณฑน์น้ำข้าว

เป็นวัวสีขาวเหมือนสีน้ำข้าว แม้แต่สีเขาและเล็บก็จะเป็นสีขาวด้วย วัวสีบิณฑน์น้ำข้าวเชื่อว่าชนะวัวสีแดง วัวสีขาวมีหลายชนิด แต่ที่นิยมเป็นวัวชน คือ วัวสีบิณฑน์น้ำข้าว

ภาพที่ 5 วัวสีขา

นอกจากนี้ยังมีสีขาชนิดอื่น เช่น

“ขาลางสาต” คือสีขาทั้งตัวที่เหมือนสีเปลือกผลลางสาต หรืออาจจะมีสีขาเฉพาะตรงกลางตัว ส่วนที่หัว คอ และส่วนท้ายสีดำก็เรียก “ลางสาต” เช่นกัน

ฉะนั้น “วัวสีลางสาต” หรือ “วัวลางสาต” มี 3 จำพวก คือ

1. มีสีขาเหมือนสีเปลือกผลลางสาตทั้งตัว เรียกว่า “ลางสาต”
2. มีสีขาเหมือนสีเปลือกผลลางสาตเฉพาะกลางลำตัว ส่วนที่หัว คอ และส่วนท้ายดำหมด เรียกว่า “ลางสาตหัวดำ”
3. วัวสีไหนดทุกชนิดที่มีสีตรงข้อเท้าลงมาเป็นสีขาทั้งหมดทั้งสี่เท้า เรียกว่า “ลางสาตตีนขาว”

ส่วนวัวสีขาบางชนิดที่ตำราห้ามมิให้ใช้เป็นวัวชน คือ “ขาวซี” หรือ “ขาวเผือก” คือวัวที่มีสีตัวเป็นสีขาวใส

2.1.5 ขาดิวแดงหงส์

เป็นวัวสีแดงสะอาด คือแดงไม่เข้มหรือไม่จางจนเกินไป วัวชนิดนี้จะมีสีแดงตลอดทั้งตัว แม้แต่สีเขาและเล็บก็เป็นสีแดง

ภาพที่ 6 วัวสีแดง

วัวสีแดงชนิดอื่น ๆ ที่นิยมรองลงมา ได้แก่

“แดงไฟ” คือ สีแดงเหมือนเปลวเพลิง แดงเข้มกว่าแดงหงส์

เล็กน้อย

“แดงพังพอน” คือ สีแดงอย่างสีของตัวพังพอน

“แดงลันดา” คือสีแดงเหมือนสีกุ่มแห้ง หรือสีออกแดงจัดจนเป็น

กำมะหยี่ แต่จมูกขาวหรือลาย

กล่าวกันว่า วัวสีแดงลันดา ชนเดิมพันมากแล้วมักจะไม่ชนะคู่ต่อสู้ แต่ถ้าชนเดิมพันน้อยก็แพ้ยาก ฉะนั้นจึงมีคำกล่าวในกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนเป็นทำนองเตือนใจเอาไว้ว่า “วัวลันดา ปลาโดงแดง อย่าแทงมาก” แต่ถ้าเป็นวัวสีแดงลันดาหางดอก (ชนทางสีขาวแซมสีอื่น) ที่เรียกตามกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนว่า “ผ้าร้ายห่อทอง” กลับเป็นวัวที่มีลักษณะดี

สำหรับ “วัวลาย” แม้ในตำราห้าม แต่ถ้ามีลักษณะอื่น ๆ ดีก็อาจจะเป็นวัวชนที่ดีได้เช่นกัน ฉะนั้น ปัจจุบันจึงมีวัวลายที่ใช้เป็นวัวชนอยู่บ้าง สีลายหรือลายหมายถึงสีตามลำตัวหรือส่วนอื่น ๆ จะเป็นสีอะไรก็ได้ แต่ต้องมีสีขาวปน จึงเรียกว่า ลาย

ภาพที่ 7 วัวสีลาย

2.2 สีหรือชาติพันธุ์ของวัวที่มีลักษณะร้าย มีดังนี้

2.2.1 กจะเพลิง คือวัวที่มีสีดำแต่ไม่เป็นดำนัน ลิ่นแดง หรือวัวที่มีสีแดงแต่ลิ่นดำ รวมทั้งวัวที่มีสีขาแต่ลิ่นดำ วัวสีดังกล่าวนี้ถือว่าไม่ดี ใครเลี้ยงไว้จะให้โทษ ทำให้เสียสง่าราศี ทรัพย์สินสมบัติจะวินาศฉิบหาย

2.2.2 เปลวเพลิง คือวัวสีแดง แต่มีรอยต่างทั่วทั้งลำตัว และที่หางเป็นดอก วัวสีดังกล่าวถือว่าไม่ดี ห้ามไม่ให้มาเลี้ยงเพราะจะให้โทษคนเลี้ยง

2.2.3 วัวสีลายดังลายเสือและมีรอยต่างทั้งลำตัว ถือว่าไม่ดีกว่าวัวทุกชาติพันธุ์ ห้ามไม่ให้เลี้ยงโดยเด็ดขาด แม้แต่ชนของวัวชนิดนี้ก็ห้ามตกภายในบริเวณบ้าน

จากสีวัวและชาติพันธุ์วัวดังกล่าวเห็นได้ว่าการดูสีวัวจะดูสีที่ส่วนต่าง ๆ ตลอดทั้งลำตัว ซึ่งแม้ว่าสีหรือชาติพันธุ์ของวัวจะมีหลายสี แต่สมเกียรติ สายธนู (2543: 106) ได้กล่าวว่า สำหรับในวงการวัวชนนั้นจะแบ่งสีของวัวชนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. สีดำหรือสีนิล เป็นวัวที่มีสีดำตลอดทั้งลำตัว รวมทั้งสีของเขา กีบเท้า และจุมูก จะมีสีดำด้วยเช่นกัน

2. สีแดง เป็นวัวที่มีสีแดงตลอดทั้งลำตัว รวมทั้งสีของเขา กีบเท้า และจุมูก จะมีสีแดงด้วยเช่นกัน

3. สีดำแดง หรือดำหลังแดง หรือดำหลังขาว แบ่งออกเป็นสองกลุ่มย่อย คือ

3.1 สีโหนด จะมีหัวสีแดง ขาดำ พูหางดำ

3.2 สีดุกด้าง จะมีจุมูกขาว ปากขาว

4. สีกลางสาด เป็นวุ้นที่มีลำตัวสีขาว คอดำ พู่หางดำ ข้อขาว มีขนรอบจมูกและปากขาว และมีแถบสีขาวลักษณะคล้ายการสวมกำไลที่ข้อเท้าทั้งสี่

5. สีลาย เป็นวุ้นที่มีสีดำ หรือแดง และจะมีสีขาวประอยู่บริเวณส่วนต่าง ๆ เช่น บนลำตัว บนหลัง หรือใต้ท้อง

สีของวุ้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก วุ้นแต่ละตัวก็มีสีที่แตกต่างกัน วุ้นบางตัวอาจปรากฏสีอื่นนอกเหนือจากสีที่เป็นสีหลักของวุ้นตัวนั้น คือจะมี “สีขาว” แทรกตามส่วนต่าง ๆ ของลำตัว สีขาวที่ปรากฏตามส่วนต่าง ๆ จะมีลักษณะ รูปร่าง และตำแหน่งที่ปรากฏแตกต่างกันออกไป สีขาวที่ปรากฏตามส่วนต่าง ๆ ของวุ้นจึงถือเป็นลักษณะโดดเด่นที่ทำให้วุ้นแต่ละตัวมีลักษณะพิเศษจำเพาะแตกต่างไปจากวุ้นตัวอื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

“หน้าโพ” หมายถึงลักษณะที่มีขนสีขาวเป็นรูปใบโพธิ์อยู่บริเวณหน้าผาก หน้าโพที่อยู่ในความนิยมมักจะเอายอดแหลมขึ้นข้างบน ซึ่งเป็นลักษณะสีที่หายากมาก

“หน้าป้าง” คือลักษณะที่มีขนสีขาวเหมือนหน้าโพ แต่เป็นหน้าโพที่มีรูปสามเหลี่ยมฐานขึ้นหรือเอายอดลงล่างคล้ายจะป้างราช ลักษณะดังกล่าวนี้จะไม่เป็นที่นิยม

“หน้าจุด” หมายถึง ลักษณะที่มีขนสีขาวเป็นจุดอยู่บริเวณหน้าผาก หน้าจุดอาจเรียกว่าอีกชื่อหนึ่งว่า “หัวแก้ว” คือมีจุดที่หน้าผากคล้ายกับหัวของปลาหัวตะกั่วซึ่งมีจุดอยู่ที่หัวเช่นกัน

“แซม” หมายถึง ลักษณะที่มีขนสีขาวแซม ขนสีอื่นที่เป็นพื้นสี ส่วนมากพื้นสีมักจะ เป็นสีดำหรือนิล เรียกว่า นิลแซม เป็นต้น

“ดาว” หมายถึง ลักษณะที่มีขนสีขาวเป็นจุด ๆ ประอยู่ตามตัวส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งตัวของวุ้นที่มีพื้นสีอื่นเป็นสีอื่น แต่ส่วนมากมักเป็นสีแดง

“ดอก” หมายถึง วุ้นหางดอก คือวุ้นที่มีสีขนหางขาวหรือสีขนหางขาวแซมสีอื่น ส่วนสีตัววุ้นนั้นจะเป็นสีอะไรก็ได้ อาจจะเป็นสีนิล สีโหนด ฯลฯ

3. เขา

เขาของวุ้นชนมักนิยมเขาใหญ่ คือโคนเขาใหญ่ ลำเขาใหญ่ และเขาเป็นมันแวว ปลายเขาแหลมตามธรรมชาติ เพราะถือว่าเขาเป็นอาวุธที่สำคัญที่สุด ต้องไม่หักได้ง่าย ๆ เขาของวุ้นชนเรียก

กันว่า “ยอด” ซึ่งกล่าวกันว่า ถ้ายอดเสีย คือเขาแตก เขาหัก หรือเสียยอด คือเขาสั่น ไม่แหลมคม ไม่เข้าเป้าของคู่ต่อสู้ แล้วมักจะไม่ชนะคู่ต่อสู้

ลักษณะของเขาไว้ทั่วไปมีหลายแบบ เรียกชื่อต่างกัน ดังนี้

1. เขารอม มีลักษณะเป็นโค้งเข้าหากันเป็นวง ตอนกลาง ๆ เขาจะโค้งขึ้นบน เล็กน้อย ปลายเขางอต่ำลง
2. เขาวง มีลักษณะเขาโค้งจรดเข้าหากันเป็นวงกลม แบ่งได้ 3 กลุ่มย่อย คือ
  - 2.1 วงตืด เขาจะยาวโค้ง ปลายเขจรดเข้าหาใกล้กัน
  - 2.2 วงสั้น เขาจะสั้นแต่โค้งเข้าหากัน
  - 2.3 วงยาว เขาจะโค้งถ่างออกจากกัน และเขาจะส่งตรงไปข้างหน้า
3. เขาโนราห์ มีลักษณะคล้ายเขาวง แต่เขายกขึ้นสูงจากหัวตั้งแต่โคนเขาจนถึงปลาย เขาเหมือนแขนของมโนราห์เมื่อรำท่าเขาควาย
4. เขากุบ มีลักษณะคล้ายเขารอมแต่ปลายเขาหุบงอเข้าหากันมากกว่าเขารอม
5. เขาพรก มีลักษณะคล้ายเขากุบ แต่เขาสั้นกว่าเขากุบ ปลายเขาหรือยอดหุบเข้าหากันมากกว่าเขากุบ
6. เขากาง มีลักษณะเขาถ่างออกจากกัน
7. เขาเบะ มีลักษณะเขาถ่างออกจากกันมากจนปลายเขาอยู่คนละด้าน
8. เขาตรง หรือเขาแทง มีลักษณะเขาโค้งเล็กน้อย เป็นคู่ขนาน ไม่เบะออกจากกันมาก และชี้ตรงไปข้างหน้า บางครั้งเรียกว่า เขาส้อม
9. เขาบิต มีลักษณะคล้ายเขาวงแต่ปลายเขาข้างใดข้างหนึ่งบิตขึ้นบนหรือลงต่ำ เล็กน้อย
10. เขาแจ้ง มีลักษณะเขาเล็ก สั้น แต่ปลายเขาแหลม
11. เขาหลัว มีลักษณะโคนเขาใหญ่แต่สั้น และปลายไม่แหลม ไว้ที่มีเขาชนิดนี้บางท้องถิ่นเรียกว่า ไว้หัวหลัว
12. เขาหลุบ มีลักษณะเขาสั้นมาก คล้าย ๆ เขาหลัว คือยาวไม่เกินนิ้วชี้
13. เขาเห็ก คือมีลักษณะเขางามข้างหนึ่ง อีกข้างหนึ่งจะเป็นเขาเบะหรือเขาห้อย

ลงมา

ลักษณะเขาที่แตกต่างกัน เพลงชนหรือทางชนของวู้ชนก็แตกต่างกันด้วยเช่นกัน เนื่องจากรูปร่างของเขาแต่ละลักษณะจะทำให้วู้มีข้อจำกัดในการชน เขาบางลักษณะก็เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อลีลาท่าทางการชนบางท่าทางเท่านั้น เพราะฉะนั้นลักษณะของเขาจะส่งผลให้เกิดเพลงชนหรือทางชนในลักษณะต่าง ๆ

เพลงชนหรือทางชน เป็นขั้นเชิงในการชน วู้ชนตัวหนึ่ง ๆ อาจจะมีทางชนไม่เหมือนกัน หรือคล้ายกันก็ได้ เพลงชนหรือทางชนของวู้ชนรูปแบบต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แทง

วู้ชนใช้เพลงชนหรือทางชนแบบแทง มักจะมีลักษณะเขาแบบ เขาตรงหรือเขาแทง บางตัวอาจจะมีเขาชนิดอื่นได้ เช่น เขาวง เขากาง หรือเขาแบะก็สามารถเป็นวู้แทงได้เช่นกัน วู้ชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบแทงจะใช้เขาแทงเข้าไปที่คู่ต่อสู้ วู้แทงตัวที่เก้ง ๆ จะสามารถแทงได้รวดเร็วจนคู่ต่อสู้ไม่ทันระวังตัว นอกจากแทงเร็วแล้วยังแทงลึกเป็นแผลฉกรรจ์อีกด้วย มีศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวู้แทงนี้ว่า “แทงหิ้ว” “แทงติด” หมายถึงวิธีการแทงที่ฉกาฉกรรจ์นั่นเอง

2. ทูบ บั้น ดีเขา ตบ

วู้ชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบทูบ บั้น ดีเขา ตบ ส่วนมากเป็นวู้เขากาง ซึ่ง เป็นเขาที่มีขนาดใหญ่และมีกำลังมาก วู้ชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบทูบ บั้น ดีเขา ตบ จะใช้เขาตี หรือทุบคู่ต่อสู้

3. ฟัน หวด

วู้ชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบฟัน หวด ส่วนมากจะเป็นวู้เขากางหรือเขาแบะ วู้ชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบแบบฟัน หวด จะที่ใช้ปลายเขาหรือส่วนอื่นของเขา ฟัน ทุบ ที่ตั้งจุมูกคู่ต่อสู้

4. ชี

เพลงชนหรือทางชนแบบชี ภาษาไทยถิ่นใต้เรียกว่า เข หรือ เห็ง คือการขึ้นทับบนตัวคู่ต่อสู้ วู้ชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบชี่จะยกตัวเองขึ้นไปนอนพาดทับบนตัวคู่ต่อสู้ทั้งตัวทีเดียว โดยจะพาดทับขึ้นไปทางส่วนหน้าตั้งแต่หัวถึงคอ จนถึงหลังของอีกฝ่ายหนึ่ง วู้ที่มีเชิงชนในการชี่จะทำให้คู่ต่อสู้ไม่สามารถสลัดให้พลัดตกลงมาจากตัวเองได้และจะชี่อยู่นานจนทำให้คู่ต่อสู้หมด

แรง อาจทำให้คู่ต่อสู้ลื่นห้อย อูจากระแตก ปัสสาวะแตก และพ่ายแพ้ไปในที่สุด วัวชนที่มีเพลงชนหรือทางชนแบบซี่ เจ้าของวัวชนมักจะเลือกชนกับวัวชนที่มีเขารวมหรือวัวเขาวง เพราะเขาชนิดนั้นไม่สามารถทำอันตรายต่อร่างกายของวัวที่ซี่ได้ อีกทั้งเขาดังกล่าวอาจจะเป็นที่รองรับน้ำหนักตัวของวัวที่ซี่ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย วัวที่มีเพลงชนหรือทางชนแบบซี่หาได้ยากมากในปัจจุบัน

5. จับ บิด ติด

วัวชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบจับหรือบิดมักมีลักษณะเขาแบบเขารวม เขาวงหรือเขาบิด และมักจะเป็นวัวเขาใหญ่ด้วย วัวชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบนี้จะใช้เขาสวมหรือคล้องเข้าที่ใบหน้าหรือหัวของคู่ต่อสู้ส่วนใดส่วนหนึ่ง หรืออาจจะสวมเข้าที่คอแล้วบิดจนคอหักตายไปเลยก็มี วัวที่มีทางชนแบบนี้จะมีความแข็งแรงมาก สามารถใช้เขาจับคู่ต่อสู้ไว้ได้เป็นเวลานานจนถึงชั่วโมงก็มี การใช้เขาจับคู่ต่อสู้แบบนี้เรียกว่า “ขัง” คือขังไว้ในวงเขาของมัน วัวที่มีเพลงชนหรือทางชนแบบนี้หาได้ยากมากในปัจจุบัน

6. ทิมหน้าหัว หรือตอกลาหัว

วัวชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบทิมหน้าหัว หรือตอกลาหัว มักมีลักษณะเขาเป็นวัวเขาสั้นชนิดเขาแข็ง เขาหัว หรือเขาหลุบ ฯลฯ วัวชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบนี้จะใช้เขาตอก (กะ) ลาหัวคู่ต่อสู้ โดยมักจะตะแคงหัวบุกเข้าทิมหรือตอกหน้าหัวคู่ต่อสู้

7. กต ติด ครูด

วัวชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบกต ติด ครูด มักมีลักษณะเขาแบบเขากุบและเขาพรก วัวประเภทนี้จะมีเขาใหญ่และแข็งแรง วัวชนที่มีลักษณะเพลงชนหรือทางชนแบบนี้จะใช้เขากดลงบนหัวหรือหน้าคู่ต่อสู้จนเป็นแผลฉกรรจ์ บางทีอาจจะใช้เขาครูด ชีด ผิวหนังและเนื้อของคู่ต่อสู้จนเป็นแผลยาวและลึกได้ด้วย

8. เอาเพลิง กินเพลิง เอาข้าง กินข้าง

วัวชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบเอาเพลิง กินเพลิง เอาข้าง กินข้าง จะไม่จำกัดว่าเป็นวัวที่มีเขาแบบไหน ถือเป็นขั้นเชิงสุดยอดของวัวชนก็ว่าได้ เพราะวัวเอาเพลิงนั้นอาจจะเป็นวัวที่มีชั้นเชิงหรือเพลงชนอย่างอื่นอยู่แล้ว เช่นเป็นวัวแทง วัวจับ วัวตอก อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างก็ได้ คำว่า “เพลิง” เป็นภาษาไทยถิ่นใต้ น่าจะมีความหมายตรงกับคำว่า “เพลิงพล้ำ” หรือ

“พลาเปลียง” ในภาษากลางก็เป็นได้ ฉะนั้นคำว่า “เสียเปลียง” หรือ “เปลียง” ในภาษาไทยถิ่นใต้จึงหมายถึง เสียท่า แพ้ชั้นเชิง แพ้รู้ นั่นเอง วัวชนที่ใช้เพลงชนหรือทางชนแบบนี้มีชั้นเชิงที่สามารถเอาเปลียงหรือได้ข้าง คือการทำให้คู่ต่อสู้เปลียงพลาและดันคู่ต่อสู้ไปปะทะกับรั้วของสังเวียนหรืออาจจะทำให้คู่ต่อสู้ล้มลงและแพ้ไปในที่สุด ส่วนวัวชนที่เปลียงพลาและถูกคู่ต่อสู้ดันพาไปจนตัวไปติดรั้วของสังเวียน เรียกว่า “ติดรั้ว” เป็นสำนวนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ หมายถึง จนมุมนั่นเอง

วัวชนบางตัวสามารถแก้เปลียงหรือแก้ไขการเปลียงพลาได้เก่ง โดยการใช้ตั้งจุมูกทาบติดกับหน้าหรือคอด้านใดด้านหนึ่งของคู่ต่อสู้อยู่ตลอดเวลา ทำให้คู่ต่อสู้ไม่สามารถใช้เขาทำอันตรายได้ จนกระทั่งคู่ต่อสู้ถอยห่าง เมื่อคู่ต่อสู้พลาดท่าก็สามารถเอาเปลียงหรือได้ข้างคู่ต่อสู้ ทำให้คู่ต่อสู้อยู่ในตำแหน่งเสียเปรียบทันที การชนชนิดนี้เรียกว่า “ชนชิด” การใช้ตั้งจุมูกของวัวชนให้เป็นประโยชน์ในการชิงไหวชิงพริบเพื่อจะเอาเปลียงซึ่งกันและกันนี้ วัวที่ใช้ตั้งจุมูกเก่งเรียกว่า “เป็นหมูก” คือใช้จุมูกเป็นนั่นเอง

ลักษณะต่าง ๆ ของวัวชนนอกจากการพิจารณาจาก ขวัญ สี และเขาแล้ว บริเวณลำตัวส่วนต่าง ๆ ของวัวชนมีลักษณะอื่น ๆ ที่ควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1. คร่อมอกใหญ่ วัวที่มีคร่อมอกใหญ่ ๆ อย่างคร่อมอกเสื่อถือว่าดีมีกำลังมาก
2. ท้องใหญ่ วัวที่มีท้องใหญ่ถือว่าเป็นวัวที่มีกำลังมาก สามารถชนได้นานกว่าท้องเล็ก
3. กระดูกใหญ่ เช่น กระดูกเท้าใหญ่เหมือนเท้าควายถือว่าดี
4. คอยาวใหญ่ วัวที่มีลำคอยาวและใหญ่จะเป็นวัวที่แข็งแรงและแก้เปลียงหรือแก้ไขเมื่อเปลียงพลาได้ดีกว่าและเร็วกว่าวัวที่มีลำคอสั้น
5. หนอก วัวที่มีหนอกเป็นรูปก้อนเส้าถือว่าดี ถ้าแบนเป็นใบพัดไม่ดี
6. เขา วัวที่มีเขาใหญ่ถือว่าดี และถ้ามีขนงอกปิดโคนเขาก็จะดีมาก
7. หน้าหัวแคบ วัวที่มีหน้าหัวแคบ คือระหว่างเขาแคบถือว่าดี เพราะถ้าหน้าหัวแคบส่วนมากจะมีเขาใหญ่
8. คิ้ว วัวที่มีคิ้วหนานัยน์ตาไม่ถลนถือว่าดี
9. ตาเล็ก วัวที่มีขนาดตาเล็กหรือที่เรียกว่า “ตาดุก” คือตาเล็กเหมือนตปลาตูกถือว่าดี
10. ใบหูเล็ก วัวที่มีใบหูเล็กเหมือนหุ้มาถือว่าดี และถ้ามีขนในหูมากก็ยิ่งดี
11. หน้าตาคมคายเกลี้ยงเกลาถือว่าดี

12. หน้าผากหรือหน้าหัวถ้ามีขนมาก หรือขนรกถือว่าดี
13. ข้อเท้า วัวที่มีข้อเท้าสั้น ๆ ถือว่าดี ถ้าข้อเท้ายาวไม่ดี
14. เล็บ วัวที่มีเล็บใหญ่หรือที่เรียกว่า “เล็บพรก” คือมีเล็บคล้ายกะลามะพร้าวคว่ำ ถือว่าดี ถ้าเล็บยาวหรือเล็บตรงถือว่าไม่ดี
15. หาง วัวที่มีหางเล็กเรียวยาวถือว่าดีมาก ถ้าหางใหญ่ไม่ดี แต่โคนหางใหญ่ดี
16. ขนหาง วัวที่มีขนหางเล็ก ๆ เหมือนเส้นด้าย เส้นไหม และถ้าขนหางบิดนิด ๆ ถือว่าดีมาก ส่วนขนหางยาวหยาบหรือขนหางเป็นพวงหงิกงอที่เรียกว่า “หางโพง” ถือว่าไม่ดี
17. อัณฑะ วัวที่มีลูกอัณฑะเล็ก และปลายอัณฑะบิดนิด ๆ หรือยานตัวโตไปข้างหน้าถือว่าดี ถ้ามีลูกอัณฑะเพียงลูกเดียวถือว่าดีมาก เรียกว่า “อ้ายหน่วย” หรือ “ทองแดง” “ไข่ทองแดง” เป็นวัวที่หายาก
18. ลึงค์ วัวที่มีลึงค์ยาว ๆ ใหญ่ ๆ ถือว่าดี ถ้าลึงค์ยาวตั้งแต่ลูกอัณฑะจนถึงกลางท้อง แสดงถึงการมีพลังมาก ถ้ามีขนที่ปากลึงค์คดมากแสดงควมมีใจสู้ไม่ค่อยยอมแพ้คู่ต่อสู้ง่าย ๆ
19. ขน วัวที่มีขนละเอียด เลียน ถือว่าดี ถ้าขนแห้ง คือไม่เป็นมันถือว่าดีมาก ยกเว้นเฉพาะวัวนิลเพชรเท่านั้น เพราะวัวนิลเพชรจะมีขนดำเป็นมัน หรือขนเปียก

การคัดเลือกวัวมาใช้เป็นวัวชน เจ้าของวัวจะต้องพิถีพิถันในการคัดเลือก ผู้เล่นวัวชนบางคนที่เป็นเจ้าของวัวอยู่แล้วจะผสมพันธุ์วัวชนของตนเอง แล้วคัดเลือกลูกวัวตัวที่มีลักษณะดีดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาใช้เป็นวัวชนต่อไป ผู้เล่นบางคนที่ไม่ได้ผสมพันธุ์เองก็อาจจะเสาะหาวัวที่มีลักษณะดีตามที่ต่าง ๆ เมื่อเจอวัวที่มีลักษณะตามต้องการแล้วจึงทำการซื้อขายกัน วัวชนตัวหนึ่ง ๆ มีราคาประมาณตั้งแต่ 10,000 – 100,000 บาท วัวที่ได้รับการคัดเลือกและแลกเปลี่ยนซื้อขายกันนั้นส่วนมากจะเป็นวัวที่เคยชนมาแล้วอย่างน้อย 1-2 ครั้ง จนเห็นเพลงชนหรือท่าทางการชน ส่วนวัวที่ยังไม่เคยชนมาก่อน วัวนั้นจะต้องนำมา ซ้อมชนกับวัวตัวอื่น ๆ เพื่อดูเพลงชนหรือท่าชนของวัวตัวนั้นเสียก่อน ถ้ามีชั้นเชิงในการชนที่ดีก็จะคัดเลือกนำไปเป็นวัวชนต่อไป

การเลี้ยงวัวชน

วัวที่นำมาเลี้ยงเป็นวัวชนได้นั้นปัจจุบันจะนิยมใช้วัวที่มาจากสายพันธุ์วัวชนแท้ โดยจะต้องมีพ่อพันธุ์ที่เป็นวัวชนมาก่อน ยิ่งถ้าพ่อพันธุ์เป็นวัวชนที่มีความแข็งแรง และมีชื่อเสียงมากเพียงใด ก็เชื่อว่าการลูกวัวที่เกิดมาจะมีความแข็งแรง และมีใจเป็นนักสู้ อยู่ในสายเลือดด้วยเช่นกัน วัวที่เกิดมาจะ

ได้รับการฝึกฝนให้เป็นวัวชนตั้งอายุน้อยเพื่อเตรียมพร้อมร่างกายให้แข็งแรง จนกระทั่งอายุ 4-6 ปี ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ จึงจะสามารถนำลงสู้สนามแข่งขันได้

การเลี้ยงวัวชนมีขั้นตอนการปฏิบัติหลากหลายขั้นตอน เพราะฉะนั้นผู้ที่เลี้ยงวัวชนนอกจากจะต้องมีใจรักก็หาวัวชนแล้ว จะต้องมีความขยัน และมีความอดทนเพื่อปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอไม่ให้ขาดตกบกพร่องอีกด้วย อาคม เดชทองคำ (2543: 81-92) กล่าวถึงการเลี้ยงวัวชนไว้ว่าสามารถแบ่งได้เป็นสองระยะ ได้แก่ 1. ระยะก่อนติดคู้ชน คือช่วงที่วัวยังไม่ได้จับคู้ชนและยังไม่มีคู้ชน 2. ระยะหลังติดคู้ชน คือช่วงหลังจากที่วัวได้จับคู้ชนและมีคู้ชนแล้ว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การเลี้ยงวัวชนก่อนติดคู้ชน

การเลี้ยงวัวในช่วงที่ยังไม่มีคู้ชน วัวจะถูกเลี้ยงที่บ้านหรือที่ค้ายของเจ้าของ ระยะนี้เป็นช่วงการฝึกความอดทนของวัว การเลี้ยงวัวชน ผู้เลี้ยงจะต้องเอาใจใส่และพิถีพิถันในทุกขั้นตอน และจะต้องขยันหมั่นเพียรและมั่นคงในวัตรปฏิบัติในรอบหนึ่งวันดังนี้

3.1.1 การออกกำลังกาย

ผู้เลี้ยงจะต้องนำวัวออกเดินไปตามสถานที่ต่าง ๆ เรียกว่า “การเดินวัว” ในช่วงเช้าและช่วงเย็น เป็นระยะทางวันละ 5-10 กิโลเมตร หรือระยะทางใกล้เคียงที่ผู้เลี้ยงวัวต้องการ เส้นทางเดินอาจจะเป็นดินเหนียว ดินทราย พื้นดินธรรมดาที่วางตามทุ่งนา หรือเดินบนพื้นถนนก็ได้แล้วแต่การฝึกฝนของเจ้าของวัว หรือผู้เลี้ยงวัว

นอกจากการเดินออกกำลังกายแล้ว วัวชนยังจะต้องฝึกซ้อมชนด้วย คนในวงการวัวชนเรียกกันว่า “การวางวัว” การวางวัวหรือซ้อมชนเป็นการสร้างความแข็งแรงให้กับกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย จนสามารถต้านทานคู่ต่อสู้ได้มากและยาวนานกว่า การวางวัวเป็นสิ่งจำเป็นที่เจ้าของวัวจะต้องกระทำเป็นประจำ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาระดับความแข็งแรงของวัวให้อยู่ในระดับที่พร้อมชนอยู่เสมอ ถ้าหากเว้นว่างหรือทิ้งช่วงการวางเป็นระยะเวลาอันนานก็จะทำให้ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อคลายตัวและสภาพถดถอย โดยปกติการวางวัวสามารถกระทำได้ทั้งก่อนติดคู้ชนและหลังติดคู้ชน การวางวัวก่อนติดคู้ชนจะกระทำในช่วงทุก ๆ 15-20 วันโดยประมาณ การใช้เวลาชนในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของวัวแต่ละตัวว่าจะสามารถต้านทานคู่ต่อสู้ได้มากน้อยเพียงใด

การฝึกซ้อมวัวชนหรือการวางวัว เจ้าของวัวจะต้องคัดเลือกวัวที่จะมาเป็นคู่ซ้อมโดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ประสบการณ์ในการชน อายุ ขนาด สัดส่วนร่างกาย เป็นต้น เมื่อคัดเลือกคู่ชนได้แล้วเจ้าของวัวทั้งสองฝ่ายจะทำการนัดหมายเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ฝึกซ้อมชน และเมื่อถึงเวลานัดหมายกัน เจ้าของวัวแต่ละฝ่ายจะต้องเตรียมวัวของตนโดยกันใช้พลาสติกพ่นเขาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดบาดแผล และในขณะที่ชนแต่ละฝ่ายจะมีเชือกร้อยจุมวัวเพื่อดึงแยกออกเมื่อฝ่ายใดเปลี่ยงพล้ำและยุติการซ้อม เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเห็นว่าวัวของตนเหนื่อยจนไม่สามารถซ้อมต่อได้ เจ้าของวัวจึงดึงเชือกให้วัวแยกออกจากกันเพื่อเลี้ยงไม่ให้เกิดการแพ้ ชนะ เนื่องจากหากปล่อยให้วัวชนกันจนมีฝ่ายแพ้ ชนะ เชื่อว่าอาจจะแพ้อีกเมื่อถึงวันชนจริง

3.1.2 การอาบน้ำ

การอาบน้ำจะทำหลังจากการเดินออกกำลังกาย โดยปกติการอาบน้ำให้วัวจะทำวันละสองครั้ง คือหลังการออกกำลังกายทั้งเช้าและเย็น การอาบน้ำให้วัวนั้นจะต้องอาบอย่างพิถีพิถัน วัวหนึ่งตัวจะใช้เวลาประมาณ 30 นาที ในระหว่างอาบอยู่นั้นพี่เลี้ยงวัวจะต้องใช้มือลูบคลำลำตัววัวเพื่อทดสอบว่าตัววัวเย็นเป็นปกติแล้วหรือไม่ เมื่ออาบเสร็จพี่เลี้ยงวัวจะต้องเช็ดตัววัวอย่างประณีตทุกซอกทุกมุมจึงจะถือว่าเสร็จเรียบร้อย

ภาพที่ 8 การอาบน้ำให้วัว

3.1.3 การกินหญ้า

หญ้าที่พี่เลี้ยงวัวหามาให้วัวนั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ชนิดของหญ้า คุณภาพของหญ้า ความสดของหญ้าและความเคยชินของวัว เป็นต้น หญ้าที่เป็นที่นิยมของ

กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนได้แก่ utha hwa yao xiao and utha hwa rat. If the bull fighting season is different from the usual season, it will affect the results of the bull fighting.

ภาพที่ 9 วัวชนขณะกินหญ้า

3.1.4 การตากแดด

การตากแดดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะต้องทำภายในหนึ่งวัน ผู้เลี้ยงวัวมักจะให้วัวตากแดดพร้อม ๆ กับการกินหญ้า คือการปล่อยให้วัวกินหญ้ากลางแจ้ง เมื่อวัวกินหญ้าอิ่มแล้วก็ยังคงให้วัวยืนตากแดดต่อไป จนถึงช่วงบ่าย ประมาณ 15.00 นาฬิกาโดยประมาณ จึงนำวัวเข้าโรงเรือนเพื่อพักผ่อนประมาณ 1 ชั่วโมง ก่อนจะพาวัวเดินออกกำลังกายในช่วงเย็นต่อไป

ภาพที่ 10 วัวชนขณะตากแดด

3.2 การเลี้ยงดูวัวในขณะที่ติดคู่ชน

ก่อนการแข่งขันแต่ละครั้งวัวชนแต่ละตัวจะต้องทำการจับคู่ชนหรือประกบคู่ชนก่อน เรียกว่า “การเปรียบวัว” จนกระทั่งวัวมีคู่ชนหรือที่เรียกว่า “ติดคู่ชน” จึงสามารถแข่งขันตามรายการ

แข่งขันของสนามชนโคนั้น ๆ ได้ โดยทางสนามแข่งขันจะเป็นผู้ในวันเปรียบวัวซึ่งจะประกาศให้ทราบ ในใบกำหนดการชนวัวเพื่อเป็นข้อมูลให้เจ้าของวัวได้ทราบ เมื่อถึงวันเปรียบวัวเจ้าของวัวจากพื้นที่ต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่าทั่วภาคใต้จะนำวัวชนของตนที่มีสภาพร่างกายแข็งแรง และมีความพร้อมสำหรับแข่งขันเดินทางมายังสนามแข่งขันเพื่อทำการเปรียบวัว หลักในการจับคู่วัวชน คือ วัวชนทั้งคู่ต้องมีอายุ มีประสบการณ์ในการชน มีเพลงชนหรือวิชาชน มีสติในการชน มีเขา และมีขนาดสัดส่วนของตัววัวที่ใกล้เคียงกันเป็นหลักสำคัญในการประกบคู่ชน

ภาพที่ 11 เจ้าของวัวบรรทุกวัวชนมาเปรียบวัว ณ สนามกีฬาชนโค

ขั้นตอนการเปรียบวัวชนนั้นอันดับแรกเจ้าของวัวจะเดินสำรวจวัวชนที่ผูกไว้ตามที่ต่าง ๆ รอบสนามเพื่อทำการพิจารณาหาคู่ชนด้วยสายตาในเบื้องต้น และเจรจากัน หากตกลงเห็นกันทั้งสองฝ่ายว่าวัวทั้งสองมีความใกล้เคียงกันในด้านต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ของสนามก็จะให้เจ้าของวัวทั้งสองฝ่ายทำสัญญาชนร่วมกัน ในกรณีที่เป็นวัวที่มีชื่อเสียง เคยชนมาแล้วก็จะทำการเปรียบวัวในสังเวียน โดยเจ้าหน้าที่สนามจะให้เจ้าของวัวจูงวัวออกไปยืนกลางสนามที่ละราย แล้วพิจารณาวัวชนที่ผูกอยู่รอบสนามที่มีขนาดใกล้เคียงกันด้วยสายตา แล้วให้เจ้าของวัวจูงวัวมาทำการเทียบเคียงกับวัวชนตัวที่อยู่กลางสังเวียน โดยให้ยืนไปในทิศทางเดียวกัน เจ้าของวัวชนทั้งสองฝ่ายจะพิจารณาขนาดรูปร่าง กล้ามเนื้อของวัวฝ่ายตรงข้ามอย่างละเอียด เมื่อขนาดลำตัวพอเทียบเคียงกันได้แล้ว ทั้งสองฝ่ายก็ต้อง “เปิดยอด” หรือเปิดเขา เพื่อนำที่ปลอกสวมเขาออกเพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามเห็นเขาของวัวที่แท้จริง เนื่องจากปกติเจ้าของวัวเจ้าของวัวมักจะสวมปลอกเขาไว้ในขณะที่ไม่ชนเพื่อป้องกันเขาวัวไม่ให้แตกหัก หรือป้องกันไม่ให้วัวไปชนคน หลังจากทำการเปิดยอดแล้ว เจ้าของวัวและพี่เลี้ยงวัวรวมทั้งหุ่นส่วนซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางเงินเดิมพันจะเข้าไปพิจารณาอย่างใกล้ชิดคิดว่าจะตกลงจับคู่หรือไม่ ถ้าตกลงจับคู่ชนกันได้แล้วก็จะเรียกว่าวัวตัวนั้น “ติดคู่ชน” แต่ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเห็นว่า

วัวชนของตนมีข้อเสียเปรียบ เจ้าหน้าที่สนามก็จะเรียกวัวชนตัวอื่น ๆ มาเทียบเคียงแทนจนวัวชนจับคู่ชนได้ ส่วนวัวชนที่ไม่สามารถจับคู่ชนได้เจ้าของวัวก็อาจจะนำวัวไปเทียบเคียงยังสนามอื่นต่อไป ทั้งนี้ในการเปรียบวัวนั้นทางสนามจะเป็นผู้จ่ายค่าพาหนะในการเดินทางมาเปรียบวัวให้แก่เจ้าของวัวทุกตัวที่นำวัวมาเปรียบ (ณรงค์ แก้วเฉยและผกาพรรณ สุกุลมัน , 2543: 138)

ภาพที่ 12 วัวชนอาศัยบริเวณใต้ร่มไม้เพื่อรอทำการเปรียบวัว

ภาพที่ 13 บริเวณรอบลั้งเวียบขณะทำการเปรียบวัว

ภาพที่ 14 เจ้าของวัวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพิจารณาวัวเพื่อหาคู่ชน

วัวชนคู่ใดที่ติดคู่ชนแล้ว จะต้องทำสัญญาการชนที่ทางสนามกีฬาชนโคจัดเตรียมไว้ให้ มีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วยวันที่ทำสัญญา ชื่อวัว จำนวนเงินเดิมพัน จำนวนเงินเสมอนอก ซึ่งหมายถึงเงินเดิมพันที่อยู่นอกเหนือจากเงินเดิมพันที่ระบุในสัญญาและเป็นการตกลงกันเองระหว่างคู่ชนทั้งสองฝ่าย นอกจากนั้นยังมีรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนเงินมัดจำ รวมทั้งลายมือชื่อเจ้าของวัวและลายมือชื่อนายสนามด้วย

สัญญาชนโค

สนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุพรรณบุรี

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ชื่อโค ..... โทษ .....
ชื่อโค ..... โทษ .....

เดิมพันฝ่ายละ ..... บาท   เสมอนอก ..... บาท

กินมัดจำ ..... บาท

(กำหนดจำนวนคู่ชกตามต้องแบ่งจำนวน 30 เปอร์เซนต์)

** พันธบัตร ..... ชั่งละ 1 หลอด (พันชั่งรวม) ** กรณีใดที่ผิดเขา ต่ออีกว่า - กว้างกว่า ได้

ลงชื่อ ..... เจ้าของโค   ลงชื่อ ..... เจ้าของโค

ลงชื่อ ..... นายสนาม

หมายเหตุ .....

ภาพที่ 15 สัญญาการชนวัว

เมื่อวัวที่ติดคู่ชนทำสัญญาการชนเรียบร้อยแล้ว เจ้าของวัวจะนำวัวของตนมาอาศัยอยู่ในโรงเรือนที่ทางสนามได้จัดเตรียมไว้ให้ ส่วนใหญ่จะนิยมนำวัวมาอาศัยที่โรงเรือนก่อนวันแข่งขันประมาณ 15-20 วัน เพื่อให้วัวคุ้นเคยกับสภาพอากาศและสภาพแวดล้อมของพื้นที่แข่งขัน เจ้าของวัวบางตัวหากมีวัวชนหลายตัวก็จะนำวัวตัวอื่นที่ไม่ได้ชนมาอาศัยอยู่ที่โรงเรือนด้วย เพื่อจะได้เป็นเพื่อนกับวัวตัวที่ชน โรงเรือนที่พักอาศัยของวัวชนมี 2 ประเภท คือโรงเรือนชั่วคราวและโรงเรือนถาวร โรงเรือนชั่วคราวนั้นจะสร้างขึ้นเมื่อมีการแข่งขันวัวชนในโอกาสพิเศษ เช่น เทศกาลงานเดือนสิบ เป็นต้น ส่วนโรงเรือนถาวร เป็นโรงเรือนประจำที่ทางสนามจัดเตรียมไว้เพื่อรองรับวัวที่เข้ามาแข่งขันแต่ละเดือน

การเข้าอาศัยในโรงเรือนหลังจากที่วัวติดคู่ชนแล้วผู้ดูแลวัวหรือพี่เลี้ยงจะต้องดูแลวัวอย่างใกล้ชิดตลอด 24 ชั่วโมง โดยวัวที่ย้ายมาอยู่ในโรงเรือนที่ทางสนามจัดให้แล้วจะต้องพี่เลี้ยงวัวตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ดูแลวัวอย่างใกล้ชิดและจะต้องมีคนใดคนหนึ่งประจำอยู่ที่โรงเรือนตลอดเวลาเพื่อป้องกันวางยาหรือการใส่สิ่งแปลกปลอมให้วัวชนของตน

วัวที่มาอาศัยอยู่ที่โรงเรือนขณะติดคู่ชน จะมีวิธีการดูแลและปฏิบัติเหมือนกิจวัตรประจำวันที่ทำโดยทั่วไปทุกขั้นตอน คือ การออกกำลังกาย การอาบน้ำ การกินหญ้า การตากแดด

เพียงแต่ทุก ๆ ขั้นตอนจะมีการดูแลอย่างเข้มงวดมากขึ้น และการดูแลบางขั้นตอนจะมีรายละเอียดบางอย่างเพิ่มเติมมากขึ้น ดังต่อไปนี้

3.2.1 การออกกำลังกาย

ผู้เลี้ยงจะต้องนำวัวออกเดินไปตามสถานที่ต่าง ๆ ในช่วงเช้าและช่วงเย็น เหมือนการเดินออกกำลังกายที่เป็นประจำทุกวัน แต่ในช่วงที่วัวติดคู้ชน เจ้าของวัวจะต้องให้วัวได้ฝึกซ้อมชน หรือที่เรียกกันว่า “การวางวัว” ดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อสร้างความแข็งแรงให้กับกล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกาย โดยปกติการวางวัวจะกระทำในช่วงทุก ๆ 15-20 วันโดยประมาณ แต่หลังจากที่วัวติดคู้ชนแล้วเจ้าของวัวจะวางวัวอีกครั้งหนึ่งในช่วงระยะเวลาประมาณ 15 วันก่อนถึงวันชน เรียกว่า “การเลี้ยงวัว” นิยมกระทำกันในสนามจริงและใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที โดยจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบความตั้งมั่นในการชนว่ามีมากน้อยเพียงใดเป็นสำคัญ

ภาพที่ 16 การฝึกซ้อมวัวชนโดยมีเจ้าของวัวหรือผู้ดูแลวัวคอยดูแลอย่างใกล้ชิด

3.2.2 การอาบน้ำ

การอาบน้ำจะทำหลังจากการเดินออกกำลังกาย วันละสองครั้ง คือหลังการออกกำลังกายทั้งเช้าและเย็น อย่างเช่นที่ทำเป็นประจำทุกวัน แต่ในช่วงก่อนวันทำการชนจริง จะอาบน้ำ 3 ครั้งทั้งเช้า เที่ยง และเย็น ในช่วงที่วัวติดคู้ชนนี้เจ้าของวัวจะเพิ่มเติมการเสริมแต่งภายนอกโดยสิ่งที่นิยมทำในขณะที่วัวติดคู้ชน ได้แก่ การเคลือบทาน้ำผึ้งรวงที่เขาวัวหลังจากอาบน้ำเสร็จในช่วงเช้า เชื่อกันว่าจะทำให้เขาวัวแข็ง เหนียว ไม่เปราะร้าวหรือแตกหักง่าย และการทาขมิ้นที่บริเวณลำตัวของวัวหลังจากที่วัวอาบน้ำเสร็จในช่วงเช้าหรือเย็น โดยการตำขมิ้นให้ละเอียด ผสมกับน้ำเล็กน้อยแล้วเอาผ้าชุบน้ำมาถูทั่วตัววัว เพื่อให้ร่างกายอบอุ่นตลอดเวลา โดยเฉพาะกลางคืนช่วงฤดูฝน

นอกจากนี้ยังช่วยป้องกันไม่ให้แมลงวันตอม ช่วยทำให้ขนไม่หลุดร่วงง่าย ช่วยให้ขนมีสีเข้มสวยงาม อีกทั้งการทาขม้นยังจะช่วยสมานแผลบริเวณลำตัววัวได้ดีอีกด้วย

3.2.3 การกินหญ้า

วัวที่อยู่ในช่วงติดคู่ขนแล้วจะยังคงกินหญ้าชนิดเดิม เวลาเช่นเดิมอย่างที่เคยกินเป็นประจำทุกวัน แต่ในระยะเวลาที่วัวติดคู่ขนอยู่นั้นเจ้าของวัวจะต้องให้อาหารเสริมแก่วัวของตน นอกเหนือจากหญ้า เพื่อให้วัวได้รับสารอาหารที่เพียงพอ การให้อาหารเสริมนั้นขึ้นอยู่กับเจ้าของวัว และขึ้นอยู่กับว่าอาหารเสริมชนิดใดเหมาะกับวัวตัวใด อาหารเสริมที่นิยมนำมาให้วัวกินหรือดื่ม เช่น ไข่ ถั่วเขียวต้ม กัวยี่ย น้ำผึ้งรวง น้ำเกลือ วิตามินประเภทบำรุงกำลัง บำรุงกล้ามเนื้อ น้ำมะพร้าว เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงให้วัวสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ อาหารเสริมแต่ละชนิดมีคุณสมบัติ และมีคุณค่าทางโภชนาการแตกต่างกันออกไป อาหารเสริมแต่ละชนิดจึงมีระยะเวลาการใช้ที่ไม่เหมือนกัน ตัวอย่างเช่น การให้ถั่วเขียวต้ม ซึ่งมีทั้งโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และแร่ธาตุ เจ้าของวัวมักให้ถั่วเขียวต้มเพื่อขุนวัวให้อ้วนและมีร่างกายสมบูรณ์ก่อนการฝึกซ้อม การให้กัวยี่ย จะให้แก่วัวที่ติดคู่ขนแล้วโดยป้อนให้กินทั้งลูกวันละ 1-3 ทีวี เพื่อบำรุงร่างกาย เป็นต้น

3.2.4 การตากแดด

การตากแดดในช่วงหลังติดคู่ขนจะยังคงปฏิบัติเช่นทุกวัน คือการปล่อยให้วัวกินหญ้ากลางแจ้ง เมื่อวัวกินหญ้าอิ่มแล้วก็ยังคงให้วัวยืนตากแดดต่อไป จนถึงช่วงบ่าย ประมาณ 15.00 นาฬิกาโดยประมาณ จึงนำวัวเข้าโรงเรือนเพื่อพักผ่อนประมาณ 1 ชั่วโมง ก่อนจะพาวัวเดินออกกำลังกายในช่วงเย็นเช่นเดียวกับที่ทำเป็นประจำทุกวัน

ขั้นตอนและกติกาการชนวัว

วัฒนธรรมการชนวัวของคนไทยภาคใต้แต่เดิมจะให้วัวชนตามพื้นที่ว่างในทุ่งนา ไม่ได้มีสนามกีฬาชนโคที่เป็นกิจจะลักษณะอย่างเช่นในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อการชนวัวเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ผู้คนสนใจการชนวัวมากขึ้นจึงส่งผลให้มีการเติมพันทนและเล่นการพนันเกิดขึ้น เมื่อระยะเวลาผ่านไปการชนวัวจึงได้มีการพัฒนากฎ กติกาสำหรับการแข่งขันวัวชนขึ้นมา ทั้งนี้ รูปแบบของสนามวัวชนก็มีการพัฒนาขึ้นเช่นกัน มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้พื้นที่ว่างตามทุ่งนา พัฒนามาเป็นสนามกีฬาชนโคที่มีสังเวียน และมีส่วนประกอบต่าง ๆ มากขึ้น อีกทั้งการที่ภาครัฐได้ออกกฎระเบียบควบคุมการเปิด

สนามกีฬาชนโค ทำให้การแข่งขันชนวัวจึงมีการจัดการอย่างเป็นระบบระเบียบมากขึ้นในปัจจุบัน (ณรงค์ แก้วเฉย และผกาพรรณ สุกุลมัน, 2543: 138)

4.1 สนามกีฬาชนโค

สนามชนโคจะมีส่วนประกอบต่าง ๆ แบ่งได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ สนามรอบนอก สนามส่วนกลาง และสนามส่วนใน ดังนี้

4.1.1 สนามรอบนอก ประกอบด้วยลานจอดรถ ร้านอาหารและร้านค้า และค่ายพักวัว ดังนี้

ลานจอดรถ สนามกีฬาชนโคส่วนใหญ่มักจัดตั้งติดกับถนนใหญ่ ส่วนสนามชนโคจะอยู่ลึกเข้าไปด้านใน ส่วนหน้าของสนามทางสนามจะจัดทำลานจอดรถไว้บริการผู้เข้าชม หรือบางสนามที่มีพื้นที่สำหรับทำลานจอดรถน้อยผู้เข้าชมก็จะจอดบนไหล่ถนนแทนหรืออาจจอดในสถานที่รับฝากรถในบริเวณใกล้เคียง

ภาพที่ 17 ลานจอดรถบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค

ร้านอาหารและร้านค้า ส่วนใหญ่เป็นรถเข็น แผงลอย หรือการเปิดท้ายรถกระบะขายของที่ทางสนามอนุญาตให้เข้ามาขายบริเวณรอบนอกสนาม สินค้าที่นำมาขายส่วนใหญ่เป็นอาหาร น้ำดื่ม และผลไม้ หรือสินค้าที่เป็นอุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงวัวชนโดยเฉพาะ นอกจากนั้นยังมีร้านขายหญ้าสำหรับวัวชนด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 18 ร้านค้าแผงลอยบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค

ภาพที่ 19 แม่ค้าเปิดท้ายกระบะขายหญ้าบริเวณหน้าสนามกีฬาชนโค

ค่ายพักวัว หรือโรงเรือนสำหรับวัวชน เป็นโรงเรือนที่มีพื้นที่พอให้วัวอาศัยอยู่ได้ ซึ่งโรงเรือนจะอยู่รอบนอกของสนามชนโค และมีจำนวนเพียงพอสำหรับต่อจำนวนวัวที่จะเข้าชนแต่ละเดือน บริเวณหน้าโรงเรือนจะพื้สำหรับให้วัวใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ตากแดด กินหญ้า ผู้ดูแลวัวแต่ละโรงเรือนก็นำผ้าใบกันปิดรอบ ๆ โรงเรือนของตนไว้ เพื่อป้องกันสิ่งแปลกปลอมจากภายนอกอันจะทำให้วัวเป็นอันตรายได้ เจ้าของวัวที่มาอาศัยอยู่ที่โรงเรือนนั้นจะต้องจ่ายค่าเช่าให้กับเจ้าของโรงเรือน ประมาณ 2,000-3,000 บาท สามารถอาศัยอยู่ได้จนการแข่งขันเสร็จสิ้น ทั้งนี้ราคาโรงเรือนอาจแตกต่างกันไปตามสภาพของโรงเรือนและแต่ละสถานที่

ภาพที่ 20 วัวชนอาศัยอยู่ในโรงเรือนที่ทางสนามจัดเตรียมไว้ให้

ภาพที่ 21 บริเวณโดยรอบของโรงเรือน

4.1.2 สนามส่วนกลาง ประกอบด้วยป้อมขายบัตร ประตูผ่านเข้าออก ลานอเนกประสงค์ ร้านอาหารและร้านค้า ห้องสุขา ดังนี้

ป้อมขายบัตร ผู้ชมที่จะเข้าไปสู่สนามจะต้องเสียค่าบัตรผ่านประตู ปัจจุบันมักแบ่งราคาบัตรเข้าชมแบบตลอดวันเป็นเพศหญิงและชายในราคาต่างกัน เนื่องจากผู้หญิงที่เข้าชมการแข่งขันวัวส่วนใหญ่ มักมีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวและชมความสนุกสนานจากการชนวัวเท่านั้น ต่างจากผู้ชายส่วนใหญ่ที่เข้าชมการแข่งขันวัวเพื่อเล่นการพนันจากการแข่งขัน เพราะฉะนั้นจึงทำให้ราคาบัตรเข้าชมการแข่งขันวัวมีราคาไม่เท่ากัน โดยผู้หญิงมีราคาบัตรตั้งแต่ 200-400บาท ส่วนผู้ชายมีราคาบัตรตั้งแต่ 500-1,000 บาทต่อวัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับที่ตั้งราคาของแต่ละสนาม

ภาพที่ 22 ป้อมขายบัตรเข้าชมการชนวัวบริเวณหน้าสนามกีฬาขอนแก่น

ประตูผ่านเข้าออก จะมีเจ้าหน้าที่ของสนามยืนเก็บบัตรผ่านเข้าทางประตูผู้เข้าชมส่วนทางออก สนามส่วนใหญ่จะจัดไว้ทางเดียวกับทางเข้า เมื่อผู้ชมยื่นบัตรเข้าชมแก่เจ้าหน้าที่สนาม เจ้าหน้าที่บางสนามจะทำการประทับบนแขนผู้เข้าชม เพื่อเป็นสัญลักษณ์ และผู้ที่มีตราประทับที่แขนแล้วจะสามารถเดินเข้าออกภายในสนามได้ตลอดเวลา

ภาพที่ 23 ประตูผ่านเข้าออก

ลานอเนกประสงค์ เป็นลานกว้าง ในส่วนนี้พ่อค้าแม่ค้านำของมาขายได้ บางครั้งอาจมีสินค้าต่าง ๆ เช่นสินค้าประเภทเครื่องตี๋ม มาโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่ นำสินค้ามาให้ผู้ชมได้ทดลองชิม นอกจากนี้พื้นที่บางส่วนยังเป็นพื้นที่สำหรับผูกวัวชนที่รอเข้าสังเวียนอีกด้วย

ภาพที่ 24 โฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าใหม่

ร้านอาหารและร้านค้า สนามวิวชนบางแห่งมีร้านอาหารและร้านค้าที่สร้างถาวรอยู่ในพื้นที่บริเวณนี้เพื่อบริการผู้เข้ามาดูวิวชน

ภาพที่ 25 ร้านขายสินค้าเกี่ยวกับวิวชน

ห้องสุขา มีเพียงสนามชนโคบางแห่งที่มีห้องสุขาอยู่ในส่วนนี้ ส่วนมากถ้ามีร้านอาหารและร้านค้าถาวร ก็มักจะมห้องสุขาอยู่บริเวณใกล้เคียงเช่นกัน

4.1.3 สนามส่วนโน ประกอบด้วยสังเวียน อัฒจันทร์ และปะรำ ดังนี้

สังเวียน มีเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ ขอบสังเวียนทำด้วยไม้เรียบหรือกลมมน สูงประมาณ 1.50 เมตร มีความทนทานแข็งแรง พื้นสังเวียนเป็นทราย

ภาพที่ 26 สั้งเวียนชนวัว

อฒจันทร อยู่บริเวณรอบข้างของสังเวียน เป็นที่นั่งไล่ระดับขึ้นไป มีหลังคา

ป้องกันแดดกันฝน

ภาพที่ 27 อฒจันทรข้างสังเวียนชนวัว

ภาพที่ 28 อฒจันทรข้างสังเวียนชนวัว

ปะรำ มีลักษณะเป็นเพิงยกพื้นสูง เป็นที่ของกรรมการ ได้แก่ นายสนาม โฆษกพากย์การชนวัว คนตีกลองและจับเวลา หรือแขกสำคัญ ๆ

ภาพที่ 29 ปะรำข้างสนามกีฬาชนโค

ภาพที่ 30 โฆษกประจำสนามนั่งประจำบนปะรำ

ส่วนประกอบของสนามชนโคดังที่กล่าวมาเป็นลักษณะของสนามชนโคส่วนใหญ่ ทั้งนี้ การจัดการสนามชนโคแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและการจัดการของทางสนามด้วยเช่นกัน (ผกาพรรณ สุกุลมันและณรงค์ แก้วเฉย, 2543: 50-55)

4.2 การประชาสัมพันธ์การชนวัว

วัวชนที่จะได้ชนลงสนามแข่งขันแต่ละตัวได้คู่ชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นประมาณ 20-30 วัน นายสนามจะทำการนัดวันชน ทางสนามกีฬาชนโคจะประชาสัมพันธ์ให้คนในวงการวัวชนทราบ อาคม เดชทองคำ (2543: 94-95) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์การชนวัวจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ การประชาสัมพันธ์แบบพิเศษกับการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไป การประชาสัมพันธ์แบบพิเศษจะดำเนินการโดยการติดตั้งป้ายประกาศขนาดกลางบริเวณหน้าสนามชนโค นอกจากนี้ยัง

มีการประชาสัมพันธ์แบบเคลื่อนที่โดยการติดป้ายประกาศที่มีรูปวัวที่ชน เงินเดิมพัน วันที่และสนามที่ทำการชนทั้งสองข้างรถกระบะแล้วขับเคลื่อนไปจอดอยู่บริเวณด้านหน้าของสนามกีฬาชนโคอื่น ๆ ในวันที่มีการชนของแต่ละสนาม

ภาพที่ 31 ป้ายประชาสัมพันธ์การชนวัวในสนามกีฬาชนโค

ภาพที่ 32 รถประชาสัมพันธ์การชนวัวแบบเคลื่อนที่

ส่วนการประชาสัมพันธ์แบบทั่วไปจะดำเนินการใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรกจะเป็นการมอบข้อมูลของแต่ละสนามให้กับโฆษกประจำสนามที่ทำการชนวัวในแต่ละวันประกาศให้ผู้ชมทราบเป็นช่วง ๆ ว่าสนามใดจะทำการเปรียบวัวรอบถัดไปเมื่อใด หรือสนามใดจะทำการชนรอบถัดไปวันใด เป็นต้น ส่วนลักษณะที่ 2 จะดำเนินการโดยให้ตัวแทนของแต่ละสนามเดินแจกใบปลิวซึ่งบอกกำหนดการการชนวัวของสนามนั้น ๆ ใบปลิวจะให้รายละเอียดเกี่ยวกับ วันเวลาที่ชน จำนวนคู่ชน รายชื่อวัวชนแต่ละคู่ ชื่อเจ้าของวัว ชื่อค่าย จำนวนเงินเดิมพัน รวมทั้งกำหนดการเปรียบวัวในรอบการชนถัดไป เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการนัดหมายให้ผู้ชมเข้ามาชมและเชียร์วัวที่ตนชื่นชอบ ทั้งนี้การประชาสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับการจัดการของแต่ละสนามว่าจะประชาสัมพันธ์การชนวัวในลักษณะใด

รายการแข่งขันมวยสมัครเล่น
วันเสาร์ที่ 23 กันยายน 2559

สนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม
ต.บ้านนา อ.บ้านนาเดิม จ.สุราษฎร์ธานี
นัดแรก 10.30 น.

รวมชั่ง ไก่เนื้อรุ่นโตวันจันทร์ที่ 27 มิถุนายน 2559

รอบที่ 1

ชู้ที่ 1	หินตบ้านเพชร (ผู้ชั่งน้ำหนัก) VS ชาวเทพพิทักษ์อนุรักษ์ชัย (ชั่งน้ำหนัก)	60,000.-
ชู้ที่ 2	แสนพริ้ว (รดนีย์) VS หินลั่นปากม่อน (สายพิณ)	60,000.-
ชู้ที่ 3	ลูกดำจอมพล (เสฟ) VS นิลดาวรุ่ง (ชานน้อย)	60,000.-
ชู้ที่ 4	ลูกดำจอมพล (ผู้ชั่งน้ำหนัก) VS หินเค็ดโลก (ลูกพิณ)	220,000.-
ชู้ที่ 5	ลูกดำจอมพล (ผู้ชั่งน้ำหนัก) VS หินตมเพชรชาติศักดิ์ (ผู้ชั่งน้ำหนัก)	220,000.-
ชู้ที่ 6	ชาวราศีพิทักษ์ (โจเพชร) VS หินคศรีสิน (ลูกเทวดา)	220,000.-

รอบที่ 2

ชู้ที่ 7	หินตมเพชรชาติศักดิ์ (ผู้ชั่งน้ำหนัก) VS หินตมเพชรชาติศักดิ์ (หัวมัน)	320,000.-
----------	--	-----------

รวมชั่ง ไก่เนื้อรุ่นโตวันจันทร์ที่ 27 มิถุนายน 2559

รอบที่ 2 **ชิงเลือกสามารถขึ้นชั่งน้ำหนักจากไก่เทวดา นวล**

แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้ VS ... 200,000.-

ชู้ที่ 1

ชู้ที่ 1	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	4,200,000.-
ชู้ที่ 2	ล้างสาดนธิชัย (ไชเตม)	160,000.-

ชิงเลือกสามารถชั่งน้ำหนัก สอน.ส. บรรจุ เท็ดดูกรม

ชู้ที่ 3

ชู้ที่ 3	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 4	แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	100,000.-
ชู้ที่ 5	แดงงามลูกเจ้าพ่อเสือ (ไลดา)	500,000.-

ช่างอวดใจสมัคร : ทางสนามขอสมัครใจสมัครเรียนมวย ...
สมัครเรียนมวย : ทางสนามขอสมัครใจสมัครเรียนมวย ...
สมัครเรียนมวย : ทางสนามขอสมัครใจสมัครเรียนมวย ...
สมัครเรียนมวย : ทางสนามขอสมัครใจสมัครเรียนมวย ...

การแข่งขันมวยสมัครเล่น วันเสาร์ที่ 23 กันยายน 2559

ชั่งน้ำหนัก 6 และ 10 กิโลกรัม 25.60 ถึง 10.45 น.

ชู้ที่ 1	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	VS	โครมเพชร (ชู่เหล็ก)	100,000.-
ชู้ที่ 2	ลูกดำจอมพล (ชู่เหล็ก)	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	100,000.-
ชู้ที่ 3	ลูกดำจอมพล (ชู่เหล็ก)	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	100,000.-
ชู้ที่ 4	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 5	แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 6	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 7	แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-

ชิงเลือกสามารถชั่งน้ำหนักจากไก่เทวดา นวล

แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้ VS ... 200,000.-

ชู้ที่ 8

ชู้ที่ 8	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 9	แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 10	หินตมพิทักษ์ (ชู่เหล็ก)	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 11	แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-
ชู้ที่ 12	แดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	VS	หินตมเพชร (ชู่เหล็ก)	200,000.-

นักชกมวยสมัครเล่น วันเสาร์ที่ 23 กันยายน 2559
เปิดทำการในวันเสาร์ที่ 23 กันยายน 2559

ภาพที่ 33 ใบปลิวประชาสัมพันธ์การแข่งขัน

4.3 การนำวัวเข้าสู่สนาม

เมื่อถึงวันและเวลาแข่งขันวัวชนตามที่สนามกำหนดมาถึง เจ้าของวัวที่จะต้องเตรียมความพร้อมที่จะลงแข่งขัน และรอประกาศเรียกจากทางสนามเมื่อถึงรอบชนของตน โดยกรรมการสนามจะตีกลองรัวให้สัญญาณเรียกวัวคู่ชนเข้าสู่สนาม และโฆษกประจำสนามก็จะประกาศชื่อวัวชนในรอบนั้นตามลำดับคู่ที่กำหนดไว้

เมื่อโฆษกประกาศคู่วัวชนให้เข้าสู่สังเวียนแล้ว เจ้าของวัวพร้อมทั้งผู้ดูแลวัวจะคอยติดตามและจูงวัวเข้าสู่สนาม โดยผู้ติดตามจะประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้อง 4 คน ได้แก่ หมอไสยศาสตร์ 1 คนทำหน้าที่ดูเรื่องทิศดี ทิศที่เป็นมงคลในสนาม คนจูงวัว 2 คน และคนถือถังน้ำ 1 คน บางสนามจะไม่เข้มงวดกับจำนวนผู้ดูแลวัวในสังเวียน เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าบางสนามมีจำนวนผู้ดูแลวัวในสังเวียนมากกว่า 4 คน

สำหรับการจูงวัวเข้าสู่สนามนั้นฝ่ายใดที่นำวัวชนเข้าประตูไปก่อนก็มีโอกาสเลือกมุมในสังเวียนก่อน ตามความเชื่อในเรื่องทิศที่ดีทิศที่เป็นมงคลของผู้ดูแลวัวแต่ละฝ่าย ส่วนฝ่ายที่นำวัวชนเข้าทีหลังก็ต้องไปอยู่ในมุมที่ตรงข้ามกัน เมื่อวัวและผู้ดูแลวัวแต่ละฝ่ายได้มุมของตนเองเรียบร้อยแล้ว ทั้งสองฝ่ายจะต้องวางเงินเดิมพันและเงินเสมอนอก (การเสมอนอก หมายถึง การพนันที่อยู่

นอกเหนือวงเงินที่ระบุในสัญญา ซึ่งเป็นการตกลงกันเองระหว่างคู่พนัน โดยมักจะมียานายสนามเป็นผู้ร่วมรู้เห็น ไม่มีการทำสัญญาแต่จะเอาเงินมาประกบกันในวันชนวัว) ซึ่งเป็นเงินสดให้นายสนามหรือกรรมการสนาม จากนั้นโฆษกของสนามจะประกาศให้เจ้าของวัวแต่ละฝ่ายเช็ดล้างวัวให้เป็นไปตามกฎกติกาหรือข้อตกลงที่ตกลงกันได้

กติกาการเช็ดล้างตัววัวนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการใช้สารพิษของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของยา น้ำมัน หรือสมุนไพรที่มีพิษ ทาไว้ที่ตัววัวหรือที่ขา มีผลทำให้คู่ต่อสู้ฝ่ายแพ้เพราะสารพิษได้ การเช็ดล้างนั้นเจ้าของวัวแต่ละฝ่ายจะทำการเช็ดล้างวัวของตนก่อน แล้วตามด้วยกรรมการกลางของสนามจะทำการเช็ดล้างบริเวณใบหน้า ลำคอ โคนขา ซอกหู และคร่อมอกส่วนหน้าอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเจ้าของวัวแต่ละฝ่ายจะส่งคน 1 คนไปดูแลการเช็ดล้างตัวของฝ่ายตรงข้าม สำหรับน้ำที่ใช้เช็ดล้างตัววัวนั้น กรรมการในสนามจะเป็นผู้จัดการให้ โดยใช้น้ำเพียงอย่างเดียว หรือใช้น้ำผสมกับผงซักฟอก แล้วแบ่งครึ่งใส่ถังให้ทั้งสองฝ่าย ถ้าผู้ดูแลการเช็ดล้างเคลือบแคลงสงสัยบางส่วนของวัว โดยเฉพาะเขาวัวยังไม่ได้ถูกเช็ดล้าง ก็สามารถบอกกรรมการให้เช็ดล้างให้เห็นอย่างชัดเจนได้ เมื่อทั้งสองฝ่ายพอใจกับการเช็ดล้างของฝ่ายตรงข้ามแล้ว ต่อจากนั้นผู้ดูแลวัวของแต่ละฝ่ายจะใช้กล้วยสุกหรือผลตาลโตนดสุกทาทั่วใบหน้า จมูก และคอวัวของตน ซึ่งมีความเชื่อกันว่า โดยสัญชาตญาณของวัวเป็นสัตว์ที่ให้ความสำคัญต่อความอาวุโส ซึ่งสามารถสัมผัสได้โดยทางกลิ่นสาบ วัวที่หนุ่มกว่าจะเกรงใจศักดิ์ศรีของวัวที่แก่กว่า ถ้าให้ชนกันวัวหนุ่มก็จะวิ่งหนีวัวแก่ เพราะฉะนั้นจึงทำให้ผู้ดูแลวัวต้องใช้กล้วยสุกหรือผลตาลโตนดสุกทาวัวเพื่อป้องกันกลิ่นสาบก่อนที่จะเริ่มปล่อยให้วัวเข้าชน

ภาพที่ 34 การเช็ดล้างก่อนแข่งขัน

ภาพที่ 35 พี่เลี้ยงวัวใช้กล้วยทาบริเวณลำตัววัว

4.4 การชนวัวและกติกการแข่งขัน

หลังจากทำการเช็ดล้างตัววัวเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรรมการสนามจะส่งสัญญาณให้เริ่มชนวัวโดยเป่านกหวีด 2 ครั้ง และกรรมการบนปะรำจะให้สัญญาณโดยการตีกลอง 2 ครั้ง เจ้าของวัวทั้งสองฝ่ายก็จะนำวัวของตนไปยังกลางสนามพร้อมกับการวางวัวให้ชนกัน การวางวัว หมายถึง การที่เจ้าของวัวทั้งสองฝ่ายดึงวัวให้เข้าชนกัน ที่จุดนัดพบกลางสนามซึ่งทางสนามได้ทำสัญลักษณ์ไว้ หลังจากนั้นวัวทั้งสองฝ่ายจะต้องมาต่อหัวกัน การต่อหัว หมายถึงการที่เจ้าของดึงวัวทั้งสองให้เข้าชนกัน โดยมีกรรมการสนามตรวจสอบว่าเขาของวัวทั้งสองแตะกันหรือไม่ เมื่อเขาของวัวสัมผัสกันก็ถือว่าการชนได้เริ่มขึ้นและมีผลต่อการแพ้ ชนะ ในทางกลับกันถ้าปลายเขาของวัวไม่แตะสัมผัสกันก็ถือว่าการชนไม่เกิดขึ้นเรียกกันว่า วัวไม่ต่อหัว ไม่มีผลแพ้ ชนะ ในเชิงการพนัน เมื่อวัวต่อหัวแล้วเจ้าของวัวจะทำการวางวัวโดยดึงเชือกออกจากจมูกวัวในเวลาที่ไม่เล่เดียวกัน แล้วปล่อยให้วัวชนกันอย่างอิสระ

4.4.1 การเริ่มการแข่งขัน

เมื่อปล่อยให้วัวเริ่มชนกัน อาจเกิดเหตุการณ์ได้ 2 กรณี

กรณีที่ 1 วัวคู่ชนแตะเขากัน หรือที่เรียกว่าต่อหัวกันแล้ว ตามกติกาจะถือว่าการแข่งขันได้เริ่มต้นแล้ว และจะต้องมีผลแพ้ ชนะเกิดขึ้น

กรณีที่ 2 ก่อนเริ่มการแข่งขันเมื่อนำวัวเข้ามาต่อหัวแล้ววัวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งวิ่งหนี ไม่ยอมเข้าต่อหัว กรรมการจะเป่านกหวีดสั้น ๆ 2 ครั้ง ให้ผู้ดูแลวัวฝ่ายที่สู้ใช้ไม้บังคับให้วัวเข้าหาคู่ต่อสู้ที่หนี และถ้าวัวฝ่ายที่หนีหนีอีกกรรมการในสนามจะเป่านกหวีดยาว 1 ครั้ง กรรมการบนปะรำตีกลองรัวให้สัญญาณเพื่อยุติการแข่งขัน

ภาพที่ 36 การต่อหัวเพื่อเริ่มต้นการแข่งขัน

4.4.2 ขณะดำเนินการแข่งขัน

ในขณะที่วัวกำลังชนกัน อาจเกิดสถานการณ์ต่าง ๆ ได้หลายกรณี ดังนี้
 กรณีที่ 1 หากวัวตัวใดตัวหนึ่งวิ่งหนี กรรมการจะเป่านกหวีด 1 ครั้ง และตีกลอง 1 ครั้งเป็นสัญญาณให้เจ้าของวัวทำการเกียดวัว การเกียดวัว หมายถึง การใช้ไม้สอยยาวมาเกี่ยวบังคับตรงจมูกวัว เพื่อบังคับและต้อนวัวตัวที่วิ่งหนีให้กลับไปชนอีกครั้ง และในระหว่างนั้น กรรมการบนประรำจะทำการจับเวลา โดยใช้กะลามะพร้าวหรือขันน้ำเจาะรูวางลงในน้ำที่บรรจุอยู่ในโหลแก้วใส ถ้าขันจมน้ำ (ประมาณ 5 นาที) แล้วเจ้าของวัวไม่สามารถเกียดวัวให้กลับมาชนได้ กรรมการจะรัวกลองให้สัญญาณว่าวัวตัวดังกล่าวแพ้ แต่ถ้าเมื่อเกียดแล้วกลับมาต่อหัวชนกันใหม่ หากวัวตัวใดตัวหนึ่งวิ่งหนีอีก ก็จะใช้การตัดสินแบบเดิม คือ ใช้ขันน้ำเจาะรูเป็นเกณฑ์ หากวัวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งวิ่งหนีและไม่สามารถเกียดวัวให้มาชนใหม่ได้ทันเวลา ก็จะถือว่าเป็นฝ่ายแพ้

ภาพที่ 37 การเกียดวัว

กรณีที่ 2 ถ้าวัวตัวใดตัวหนึ่งวิ่งหนีหลังจากต่อหัวกับคู่ต่อสู้แล้ว กรรมการจะจับเวลา และให้เจ้าของวัวเกียดวัวเข้ามาต่อสู้ได้อีก ถ้าสามารถเกียดวัวให้มาชนต่อได้ทันเวลาก็จะถือว่าการแข่งขันดำเนินต่อไปได้ กรณีที่เมื่อกลับมาชนกันใหม่เป็นครั้งที่ 2 แต่ฝ่ายที่ชนะครั้งแรกกลับวิ่งหนี กรรมการจะเป่านกหวีด 1 ครั้ง พร้อมตั้งชันน้ำเงาะรูเพื่อจับเวลา และให้เจ้าของวัวเกียดวัวมาชนใหม่ ถ้าฝ่ายวิ่งหนีวิ่งหนีอีกไม่ยอมกลับมาต่อหัว กรรมการจะเป่านกหวีดยาว พร้อมตีกลองรัวถือว่าฝ่ายวิ่งหนีเป็นฝ่ายแพ้

กรณีที่ 3 เมื่อวัวชนกันไประยะเวลาหนึ่งแล้ว วัวทั้งสองฝ่ายเกิดเดินแยกกันพร้อม ๆ กัน โดยไม่ยอมเข้ามาชน กรรมการจะเป่านกหวีด 2 ครั้ง กรรมการบนปะรำจะตีกลอง 2 ครั้ง เป็นสัญญาณให้เจ้าของวัวทั้งสองเกียดวัวของตนเข้ามาชนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งจับเวลา หากทั้งสองฝ่ายกลับมาชนต่อภายในเวลา การแข่งขันก็จะดำเนินต่อไปได้ แต่ถ้าชันจนหมดเวลาแล้ว แต่ไม่สามารถเกียดวัวให้เข้าชนกันได้ กรรมการจะถามทั้งสองฝ่ายว่าจะให้เสมอหรือไม่ ถ้าทั้งสองฝ่ายตอบว่าให้เสมอ กรรมการจะตั้งชันน้ำเงาะรูตั้งเวลาจนกว่าชันน้ำจมน จึงจะตัดสินให้เสมอ หรือกรรมการจะเป่านกหวีดยาวให้เสมอกันเลยก็ได้ กรณีที่หากเจ้าของวัวไม่ยอมให้เสมอ เจ้าของวัวทั้งสองฝ่ายต้องเกียดวัวให้กลับมาชนกันอีกครั้งภายในเวลาที่กำหนดและชนต่อไปจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะ แต่ถ้าไม่สามารถเกียดวัวให้มาชนอีกครั้งก่อนหมดเวลา กรรมการจะเป่านกหวีดยาวตัดสินให้เสมอกันทันที

ภาพที่ 38 กรรมการบนปะรำ

4.4.3 การตัดสินแพ้ชนะ

จากการแข่งขันวู้ชในลักษณะต่าง ๆ จึงสามารถสรุปผลว่าวู้ทัวใดแพ้หรือชนะได้ดังนี้

- 1) วู้ทัวใดวิ่งหนีไม่ยอมสู้หลังจากวู้เข้าคู่ต่อหัวกันแล้วโดยที่พี่เลี้ยงไม่สามารถเกี้ยววู้ให้เข้าชนใหม่ได้ในเวลาที่กำหนด ถือว่าวู้ตัวนั้นเป็นฝ่ายแพ้
- 2) วู้ทัวใดล้มในขณะที่กำลังต่อสู้จนไม่สามารถลุกขึ้นมาต่อสู้อีกต่อไปได้ ถือว่าวู้ตัวที่ล้มเป็นฝ่ายแพ้
- 3) ขณะที่วู้กำลังต่อสู้กัน ถ้าเจ้าของหรือพี่เลี้ยงวู้ฝ่ายใดเห็นว่าวู้ของตนเพลี่ยงพล้ำเสียท่า และมีอาการบาดเจ็บสาหัส แต่วู้ยังมีใจสู้ต่อไป พี่เลี้ยงอาจขอยอมแพ้ได้ เพราะดูจากสถานการณ์แล้ววู้ไม่สามารถนำชัยชนะมาได้ โดยพี่เลี้ยงวู้จะส่งสัญญาณบอกกรรมการสนาม โดยอาจจะใช้สัญญาณมือ ใช้เสียงบอกเป็นคำพูด หรือใช้ผ้าสีใดก็ได้โบกไปมา เป็นสัญญาณยอมแพ้ และกรรมการจะตัดสินให้ฝ่ายตรงข้ามเป็นฝ่ายชนะไป

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการแข่งขันและรู้ผลแพ้ ชนะแล้ว เจ้าของวู้ชนะก็จะได้รับเงินเดิมพัน และเงินเสมอ นอกจกนายนาม พร้อมด้วยค่าหัวและค่ารถบรรทุกกลับตามระยะทางใกล้ไกล ส่วนเจ้าของวู้ทัวที่แพ้จะได้รับเฉพาะค่าหัววู้และค่ารถบรรทุกกลับเท่านั้น

เห็นได้ว่า กฎ กติกา การชนวู้มีแบบแผนที่ชัดเจน และเป็นธรรม ผู้ชมสามารถรู้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าวู้ทัวใดแพ้หรือชนะ คำตัดสินของกรรมการในสนามถือเป็นคำตัดสินที่ชี้ขาด เจ้าของวู้ทุกคนเคารพและยอมรับในคำตัดสินของกรรมการอย่างเคร่งครัด การคงรูปแบบการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดนี้เองจึงทำให้การชนวู้ของคนไทยภาคใต้มีความเป็นมาตรฐานและยังคงได้รับความนิยมสืบเนื่องต่อไป

การตั้งชื่อวู้ชน

การตั้งชื่อวู้ชนโดยทั่วไปจะเริ่มกระทำตั้งแต่วู้แรกเกิดคือเรียกตามสีปรากฏบนตัววู้ก่อน (วิเชียร ณ นคร, 2542: 1891) เช่น หากวู้มีสีน้ำตาลแดง ก็มักจะเรียกว่า “แดง” หากวู้มีสีน้ำตาลแดงที่กลางลำตัวและมีสีดำปรากฏอยู่ช่วงส่วนหัวและท้ายลำตัว เหมือนสีของผลตาลโตนตสุกก็มักจะเรียกว่า “โหนด” หากวู้มีสีดำล้วนก็มักจะเรียกว่า “นิลหรือดำ” หรือหากวู้มีสีใดสีหนึ่งเป็นสีพื้นและมีสีขาวปะปนอยู่บนลำตัวก็มักจะเรียกว่า “ลาย” เป็นต้น นอกจากจะเรียกวู้ตามสีของวู้แล้วการ

เรียกวัวอาจเรียกตามลักษณะพิเศษหรือลักษณะตำหนิที่ปรากฏบนตัววัวเช่น หากวัวมีขนสีขาวหรือดำ ปรากฏอยู่บริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของลำตัวลักษณะคล้ายมีปาน ก็อาจจะเรียกว่า “ปาน” หรือ หากวัวมีส่วนหางขาดบินไปเล็กน้อย ก็อาจจะเรียกว่า “ด้วน” คำเรียกที่ใช้เรียกลูกวัวชนตั้งแต่เกิดนี้ถือได้ว่าเป็นชื่อแรกของวัว

เมื่อวัวชนมีอายุถึงเกณฑ์และมีร่างกายแข็งแรงพร้อมจะลงแข่งขันในสนามแล้วเจ้าของวัวจะต้องนำวัวไปทำการเปรียบวัวเพื่อหาคู่ชนให้กับวัวและเจ้าของวัวจะต้องตั้งชื่อให้วัวชนของตนเพื่อใช้ในการแข่งขัน ถือเป็นเรื่องจริงที่ใช้ในวงการวัวชน ซึ่งสนามชนโคจะนำชื่อเหล่านั้นไปใช้ในการประชาสัมพันธ์โปรแกรมชนวัว หรืออาจนำไปใช้พาดำเนินการแข่งขันขณะที่วัวกำลังชนในสนาม และเป็นชื่อที่ให้ผู้ชมทั่วไปได้ใช้เรียก

แต่เดิมการตั้งชื่อวัวชนไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ คือมักจะเรียกตามสีของวัวตัวนั้น ๆ อาทิ ดำ แดง โหนด ขาว หรืออาจจะนำเอาชื่อเจ้าของวัวต่อท้ายชื่อวัว เช่น หากวัวสีแดงของนายทบ อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ชนกับ วัวสีลายของนายเตง อำเภอยะรังใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ชื่อวัวที่ประกาศจากสนามก็จะใช้ชื่อว่า “วัวแดงทบ” นายทบ ฉวาง ชนกับ “วัวลายลูกเตง” นายเตง เชียงใหญ่ เป็นต้น (วิเชียร ณ นคร, 2542: 1891) แต่ในปัจจุบันการตั้งชื่อวัวชนถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะชื่อวัวชนถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้เข้าชมแข่งขันการชนวัวได้ โดยในปัจจุบันนี้การตั้งชื่อวัวชนที่ใช้ในวงการมีการใช้ทั้งชื่อจริงและชื่อเล่น

ชื่อจริงของวัวชน เป็นชื่อประจำตัวของวัวสำหรับใช้ในวงการวัวชน โดยวัวชนทุกตัวจะต้องมีเสมอ ทั้งนี้ชื่อจริงของวัวชนสามารถเปลี่ยนได้ทุกเมื่อตามที่เจ้าของวัวเห็นว่าเหมาะสม แต่โดยทั่วไปวัวชนที่เป็นวัวมีชื่อเสียงหรือวัวชนที่มีความสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้อยู่เสมออาจจะไม่มีการเปลี่ยนชื่อยกเว้นบางกรณีที่วัวชนพ่ายแพ้คู่ต่อสู้เจ้าของวัวจึงเปลี่ยนชื่อใหม่ให้วัวเพื่อเป็นการแก้เคล็ดให้แก่วัวจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าลักษณะสำคัญที่เป็นลักษณะเฉพาะของชื่อจริงวัวชนในปัจจุบันคือชื่อจะต้องเริ่มต้นด้วยคำว่า โค นำหน้าชื่อเสมอ และตามด้วยการบอกสี เช่น โคขาวงามวาสนามีชัย โคนโหนดงามทวีทรัพย์ โคดุ๊กด่างโชคหน้าชัย แล้วตามด้วยส่วนที่เป็นชื่อวัวตามที่มาและความหมายที่เจ้าของวัวต้องการสื่อ

ชื่อเล่นของวัวชน เป็นชื่อที่ใช้เพื่อเรียกแทนชื่อจริงของวัวชน เป็นชื่อที่เรียกง่ายและใช้เรียกกันในหมู่นักชนวัวและผู้ชมวัวชน เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นเมื่อวัวเข้าสู่วงการแข่งขันวัวชนเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชม โดยเจ้าของวัวอาจตั้งชื่อเล่นขึ้นมาใหม่สำหรับใช้ในวงการ หรืออาจนำชื่อแรกที่ตั้งให้วัวมาใช้

เป็นชื่อเล่นในวงการเลยก็ได้ จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าชื่อเล่นวัยรุ่นมีการตั้งชื่อที่หลากหลาย ชื่อเล่นบางชื่อเจ้าของวัวอาจเต็มคำว่า “ไอ้” หรือ “อ้าย” นำหน้าชื่อด้วย เช่น ไอ้เสาว์ หรือ อ้ายชวาน การตั้งชื่อให้วัยรุ่นตัวหนึ่ง ๆ อาจมีชื่อเล่นในวงการหรือไม่ก็ได้ สำหรับวัยรุ่นที่ไม่มีชื่อเล่นอาจเนื่องมาจากเจ้าของวัวไม่ได้ให้ความสำคัญกับชื่อเล่นในวงการของวัว และเจ้าของวัวก็ใช้ชื่อที่เรียกแต่แรกเรียกวัวในชีวิตประจำวันคุ้นชินอยู่แล้ว ส่วนวัยรุ่นตัวใดที่มีชื่อเล่นในวงการ ชื่อเล่นนั้นจะปรากฏอยู่ในวงเล็บ ( ) ต่อจากชื่อจริงในใบแสดงโปรแกรมการชนวัวของสนามหรือในการประชาสัมพันธ์การชนวัวต่าง ๆ เสมอ

รายการชนวัว		สนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม	
วันจันทร์ 23 กันยายน 2559		ต.บ้านนา อ.บ้านนาเดิม จ.สุราษฎร์ธานี	
เวลา 10.30 น.		กำหนดชน 10.30 น.	
รอบที่ 1			
คู่ที่ 1	โหนดบ้านเพชร (นงนุช ธิง) / ชาวเทพพิทักษ์อนุรักษชัย (นงนุช ธิง)	เงินเดิม	60,000.-
คู่ที่ 2	แดนทิวชัย(รอด) / นงนุช ธิง / โหนดไปก่อน(สายโท) / นงนุช ธิง	เงินเดิม	60,000.-
คู่ที่ 3	คู่กัดตมทะเล(เตพล) / นงนุช ธิง / นิดดาวรุ่ง(ชานน้อย) / นงนุช ธิง	เงินเดิม	60,000.-
คู่ที่ 4	คู่กัดออกนายช่วย(ผู้ให้พวง) / นงนุช ธิง / โหนดมิลาก(ลูกพี่เกก) / นงนุช ธิง	เงินเดิม	220,000.-
คู่ที่ 5	คู่กัดแม่แม่พี่ชาย(สี่ตัง) / นงนุช ธิง / โหนดขจรเพชร(ดำดำดาว) / นงนุช ธิง	เงินเดิม	220,000.-
คู่ที่ 6	ชวามสิงห์(ใจเพชร) / นงนุช ธิง / โหนดทวีสิน(ลูกโหนด) / นงนุช ธิง	เงินเดิม	220,000.-
พิเศษรางวัลชกชนวัว			
คู่ที่ 7	โหนดเพชร(ผู้ช่วยเกก) / นงนุช ธิง / โหนดเพชร(คิม/หัวมัน) / นงนุช ธิง	เงินเดิม	320,000.-
รอบที่ 2			
ชิงแชมป์เมืองใต้			
แต่งตั้งนายสมชายเพชรเมืองใต้			
คู่ที่ 1	โหนดพิชัยยุทธ(งูเหลือม) / นงนุช ธิง / นงนุช ธิง	เงินเดิม	4,200,000.- (เงินเดิมของชาย)
คู่ที่ 2	สิงสารานชัย(ไซเคิม) / นายปัด / นายสิง	เงินเดิม	160,000.- (เงินเดิมของชาย)
ชิงแชมป์ชกชนวัว			
แต่งตั้งนายสมชายเพชรเมืองใต้			
คู่ที่ 3	โหนดโชคดี / นายสมศักดิ์ / นงนุช ธิง	เงินเดิม	200,000.-
คู่ที่ 4	โหนดสุทธศรี(คิม/ก้นกล้วย) / นายปัด / นายคิม	เงินเดิม	100,000.-
คู่ที่ 5	แดงจันอุเจ้าพ่อเสือ(ไอ้ดาว) / นายปัด / นายคิม	เงินเดิม	500,000.-

ภาพที่ 39 ใบปลิวประชาสัมพันธ์การชนวัว

วัยรุ่นตัวใดที่เคยผ่านการชนมาแล้ว เมื่อวัวตัวนั้น ๆ ติดคู่ชนเจ้าของวัวส่วนมากจะใช้ชื่อเดิมที่เคยใช้สำหรับแข่งขันครั้งก่อน ๆ มาใช้เลย ยกเว้นบางกรณีวัวบางตัวเจ้าของวัวจะเปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อแก้เคล็ดให้วัวจากการแพ้ครั้งก่อน เช่น โคนุดกต่างจอมลีลามาใหม่ มีการเปลี่ยนชื่อที่สื่อให้เห็นถึงการกลับมาชนใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น ทั้งนี้ชื่อวัวชนทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทุกเมื่อตามที่เจ้าของวัวเห็นสมควร

จากการศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัวชน ความเป็นมาของการชนวัวลักษณะของวัวชน และการคัดเลือกวัวชน การเลี้ยงวัวชน การชนวัวและกติกากการแข่งชกกีฬาชนวัว รวมทั้งการตั้งชื่อวัวชน ทำให้เห็นว่ากีฬาวัวชนมีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน กว่าวัวแต่ละตัวจะมาเป็นวัวชนได้นั้น

ต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกแก้ว การเลี้ยงดู หรือฝึกฝนว่า สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคนได้ให้ความสำคัญกับว้าวจน ถือว่าว้าวจนเป็นสิ่งสำคัญและส่วนหนึ่งในชีวิต การชนว้าวจนจึงเป็นที่นิยมและสามารถยังคงดำรงอยู่คู่กับไทยภาคคนได้มาอย่างยาวนานจนกระทั่งปัจจุบัน

บทที่ 3

กลวิธีการตั้งชื่อว๊วชนภาคใต้

การวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อว๊วชน ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ชื่อว๊วชนทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นของว๊วชน โดยชื่อจริง หมายถึง ชื่อว๊วชนที่ใช้เป็นชื่อเรียกในวงการแข่งขันว๊วชน ส่วนชื่อเล่น หมายถึง ชื่อเล่นในวงการว๊วชนสำหรับใช้เรียกแทนชื่อจริงเพื่อความสะดวกรวดเร็ว กระชับ และเรียกง่าย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้ชื่อว๊วชนสำหรับการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 802 ชื่อ แบ่งเป็นชื่อจริงจำนวน 500 ชื่อ และชื่อเล่น จำนวน 302 ชื่อ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. พยางค์ของชื่อว๊วชน
2. โครงสร้างของชื่อว๊วชน
3. ที่มาและความหมายของชื่อว๊วชน

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. พยางค์ของชื่อว๊วชน

การศึกษาพยางค์ของชื่อว๊วชน ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 808) ให้ความหมายของคำว่า พยางค์ ไว้ว่า หมายถึง ส่วนของคำที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ การศึกษาพยางค์ของชื่อว๊วชนผู้วิจัยได้แบ่งวิเคราะห์ออกเป็นพยางค์ของชื่อเล่น และพยางค์ของชื่อจริง ซึ่งพบว่าชื่อว๊วชนทั้งชื่อเล่นและชื่อจริงมีจำนวนพยางค์ที่แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

1.1 พยางค์ของชื่อเล่นว๊วชน

จากการศึกษาพยางค์ของชื่อเล่นว๊วชน จำนวน 302 ชื่อ พบว่า ชื่อเล่นของว๊วชนประกอบด้วยจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 1 – 6 พยางค์ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ชื่อที่มี 1 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 1 พยางค์ มีจำนวน 9 ชื่อ ได้แก่ กล้า ตึก แบ้ ขุน ป่าว ชาว ฟลุ๊ค เพชร ดาว

1.1.2 ชื่อที่มี 2 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 2 พยางค์ มีจำนวน 223 ชื่อ เช่น ลางสาด สีเขียน ล้อคทรัพย์ ยูโด เจมส์จิ จอมยุทธ จอมขวัญ หมี่หรั่ง ทักซิณ ตัวเล็ก ไอ้เสาร์ ไอ้แถม ลูกมุด ช่างไทย เบอร์ดี รีมท ลิงลม ไตโน่ ไอ้อุฐ เณรแคะ ระงูเห่า รุนแรง ลูกแดง บัวขาว ล้อกลิ้ง บุญดี แก้วยก ไอ้สิ้น เขายาว องค์กรบัก ลูกหิน อ้ายชวาน แปกเมีย อ้ายดอก พ่อไทร ลูกเทพ แมสซี่ ลูกช้าง เขาเหล็ก ใจเย็น เหล้าขาว เหนียวไก ชาเย็น สกล สงกรานต์ นินจา ดุดัน หัวมัน ระนอง ลูกแดง บังรอน ต็อกแตก ไข่เค็ม มั่งแข็ง ป่าแลน เป็นต้น

1.1.2 ชื่อที่มี 3 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 3 พยางค์ มีจำนวน 60 ชื่อ เช่น ไอ้ตัวเล็ก จ๊อกกี๋ยม ไอ้ช่องช้าง ซูเปอร์จิ๋ว อาร์พีจี ไอ้กลัวเมีย ไอ้ไปหลัง เหนือครูญา ไอ้ค้อยที ฮ.นกฮูก ไอ้ไบหยก ไอ้ระฆัง ไอ้หัวแดง สิบสองสิงห์ ไอ้หมี่ควาย เจ้าหมูทอง ไอ้เพิ่มทรัพย์ เบบี๊ตึก ไอ้ก้านกล้วย ตามรอยพ่อ รักจุงเบย เจ้าเมืองใต้ ไอ้คางเหล็ก ขอนแก่นน้อย เป็นต้น

1.1.2 ชื่อที่มี 4 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 4 พยางค์ มีจำนวน 5 ชื่อ เช่น แบ้มหากาฬ ใหม่357 ขวัญใจลูกเขย ไอ้ลายหน้าทอง เป็นต้น

1.1.2 ชื่อที่มี 5 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 5 พยางค์ มีจำนวน 2 ชื่อ ได้แก่ ไอ้เฉื่อยจอมเจ้าเล่ห์ ไอ้แจ๊คสแปโร

1.1.2 ชื่อที่มี 6 พยางค์

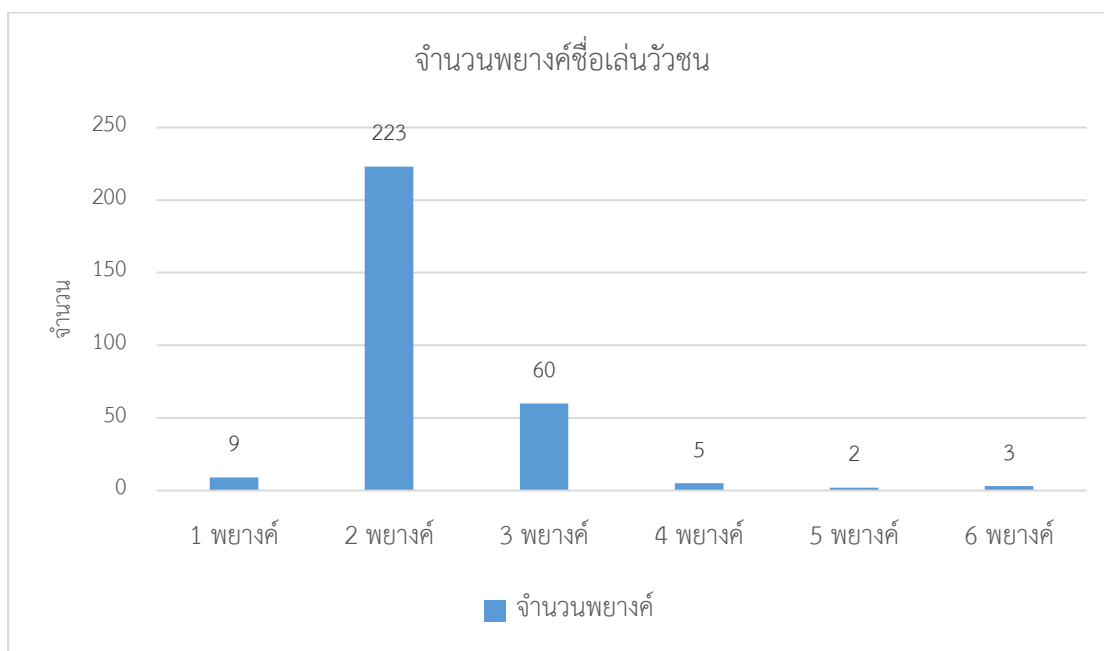
จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 6 พยางค์ มีจำนวน 3 ชื่อ เช่น ลูกเจ้าแม่ตะเคียนทอง ลูกรักยอดกตัญญู ไข่ดำทายาทสายธาร

จากข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าชื่อเล่นของวัวชนมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 1-6 พยางค์ โดยเรียงลำดับความถี่ที่ปรากฏมากที่สุดไปน้อยสุด คือ จำนวน 2 พยางค์ 3 พยางค์ 1 พยางค์ 4 พยางค์ 6 พยางค์ และ 5 พยางค์ ตามลำดับ สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏของจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อเล่นวัวชน

ลำดับ	จำนวนพยางค์ชื่อเล่นวัวชน	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	2 พยางค์	223	73.84
2	3 พยางค์	60	19.86
3	1 พยางค์	9	2.98
4	4 พยางค์	5	1.65
5	6 พยางค์	3	1
6	5 พยางค์	2	0.66
	รวม	302	100

จากตารางแสดงความถี่ข้างต้นเห็นได้ว่าชื่อเล่นวัวชนที่มีจำนวน 2 พยางค์มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.84 อาจเป็นเพราะชื่อเล่น 2 พยางค์ เป็นชื่อที่กระชับ เรียงง่าย และสามารถสื่อที่มาและความหมายของชื่อได้ตามที่เจ้าของวัวต้องการสื่อ ส่วนชื่อเล่นที่มีจำนวนพยางค์มากตั้งแต่ 4-6 พยางค์มีความถี่น้อย อาจเป็นเพราะชื่อเล่นที่มีหลายพยางค์เป็นชื่อที่เรียกยากและจดจำยาก จำนวนพยางค์ของชื่อเล่นวัวชนสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 40 แผนภูมิแสดงจำนวนพยางค์ของชื่อเล่นวัยรุ่น

1.2 พยางค์ของชื่อจริงวัยรุ่น

จากการศึกษาพยางค์ของชื่อจริงวัยรุ่น จำนวน 500 ชื่อ พบว่า ชื่อจริงของวัยรุ่นประกอบด้วยจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 3 - 12 พยางค์ ดังต่อไปนี้

1.2.1 ชื่อที่มี 3 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัยรุ่นที่มี 3 พยางค์ มีจำนวน 1 ชื่อ ได้แก่
โคดำน้อย

1.2.2 ชื่อที่มี 4 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัยรุ่นที่มี 4 พยางค์ มีจำนวน 54 ชื่อ เช่น
โคลายนำทรัพย์ โคขวานำศึก โคโนดซิมิ โคโนดมีลาภ โคโนดวันชัย โคโนดเพชรใหม่
โคโนดป้อมเพชร โคโนดสองสวย โคโนดดาวรุ่ง โคโนดนำทรัพย์ โคโนดจอมโหด โคโนดแสงชัย

โคโหนดสี่เจ้า โคขาวลีนสอด โคขาวแสงเพชร โคแดงรถถัง โคแดงไข่น้อย โคลายโพธิ์เพชร
โคโหนดเพชรแท้ โคนิลเก็บทรัพย์ โคนิลดี่ดาว โคแดงยอดรัก โคขาวฟ้าลั่น โคแดงสุดหล่อ เป็นต้น

1.2.3 ชื่อที่มี 5 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 5 พยางค์ มีจำนวน 127 ชื่อ เช่น
โคนิลตะวันเดือด โคนิลก้องตะวัน โคนิลดจึรายุ โคนิลดจอมยุทธ์จิ๋ว โคนิลดเพชรทักซิณ
โคลางสาทรุนแรง โคตุ๊กด้างภาคิน โคลางสาทรจอมยุทธ์ โคลางสาทรบัวขาว โคนิลดจอมลีลา
โคโหนดพริกชี้หู โคนิลดรัชนก โคลางสาทรบุษยามณี โคนิลดจอมเจ้าเล่ห์ โคนิลดเจ้าบัลลังก์
โคขาวยอดขุนพล โคตุ๊กด้างแสนเหลี่ยม โคแดงงามตามสั่ง โคนิลดงามชูชัย เป็นต้น

1.2.4 ชื่อที่มี 6 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 6 พยางค์ มีจำนวน 132 ชื่อ เช่น
โคโหนดแซมก้องพยัคฆ์ โคตุ๊กด้างเพชรศิรี โคนิลดาเพชรพรชัย โคแดงน้อยร้อยวิชา โคขาวใหม่อาร์พีจี
โคลางสาทรแสงตะวัน โคนิลแซมมหาชัย โคลางสาทรสมใจนึก โคตุ๊กด้างเพชรดาวรุ่ง โคตุ๊กด้างมหากาฬ
โคตุ๊กด้างประชันฉวย โคขาวงามเพชรน้ำอ้อย โคนิลกลัวเมียสุดสุด โคนิลงามชัยรุ่งเรือง
โคลางสาทรปานตั้งใจ โคลางสาทรนทีชัย โคลางสาทรวันมีชัย โคลางสาทรวิเศษ เป็นต้น

1.2.5 ชื่อที่มี 7 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 7 พยางค์ มีจำนวน 76 ชื่อ เช่น
โคขาวน้องรักพยัคฆ์ร้าย โคลางสาทรเพชรเม็ดจึกโคโคแดงจุดเด็ดเพชรยอดธง โคตุ๊กด้างสารพัดพิษ
โคแดงสุดหล่อยอดนำชัย โคนิลดหลังขาวจอมพิชิต โคนิลดใจเด็ดเพชรเมืองพรหม โคนิลดเก่งกาจ
เกียรติเกรียงไกร โคนิลดหลังขาวเพิ่มพูนทรัพย์ โคนิลดหลังขาวบารมี โคแดงเก่งกล้าจอมราวี โคแดง
ลั่นดาบริบูรณ์ โคแดงงามลูกรักผู้ใหญ่ เป็นต้น

1.2.6 ชื่อที่มี 8 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 8 พยางค์ มีจำนวน 52 ชื่อ เช่น
โคแดงงามยอดเด็ดเพชรมีชัย โคนิลดแซมอัศวินใจเย็น โคนิลดอัศวินร้อยลีลา โคลางสาทรปานเพชร
เม็ดจึกโคโคขาวงามปานทองคะนองศึก โคแดงงามพญาราชสีห์ โคนิลดหลังขาวน้อยร้อยปัญญา

โคดุกด้างตำนานลัทธิชัย โคขาวงามคู่ทรัพย์ยอดนำชัย โคแดงยอดเต็ดเพชรเจริญชัย โคดุกด้างห้อง
ลายประกายเพชร โคนิลวันชนะยอดนำชัย เป็นต้น

1.2.7 ชื่อที่มี 9 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 9 พยางค์ มีจำนวน 28 ชื่อ เช่น
โคโหนดทวีทรัพย์ยอดนำชัย โคแดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้ โคลายก้องเกียรติอัศวินนำทรัพย์
โคลางสาตใจเต็ดเพชรสารวัต โคลางสาตวันมีชัยไม้ค้ำไถลั่น โคลางสาตพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน
โคนิลโชติช่วงจักรวาลเกรียงไกร โคแดงงามลูกเจ้าแม่สายวารี โคลางสาตงามไม้สีทองสองคม
โคขาวงามอัศจรรย์ะพูนทรัพย์ โคขาวงามวาสนาเพชรมีชัย โคดุกด้างพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน เป็นต้น

1.2.8 ชื่อที่มี 10 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 10 พยางค์ มีจำนวน 14 ชื่อ เช่น
โคโหนดอธิการยอดเต็ดเพชรบนควน โคลายบริสุทธิ์ธรรมานใจลาว โคดุกด้างจอมยุทธเทพบุตรรุ่งโรจน์
โคโหนดทางดีใจเต็ดลูกเพชรทักษิณ โคนองงามอัศวินนักเลงล่าทรัพย์ โคดุกด้างเจ้าปัญญาพยัคฆ์กำ
ชัย โคลางสาตดาบพิฆาตทนายทสวนปาล์ม โคดุกด้างใจเย็นอัศวินเจ็ดดาว โคลางสาตแสงระวีทนายท
สายธาร โคลางสาตขาน้อยตระกูลลูกบ้านสวน เป็นต้น

1.2.9 ชื่อที่มี 11 พยางค์

จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 11 พยางค์ มีจำนวน 11 ชื่อ เช่น
โคดุกด้างงามเพชรฆาตมรดกดำ โคขาวงามอัศวินนักล่าภูผาเพชร โคนิลแชมสิงห์สยามฟ้าประทานนำ
ทรัพย์ โคขาวงามร้อยวิชาดาราทพิทลุง โคแดงงามสองเมืองบุเรงนองคะนองศึก โคขาวงามเทพบุตรสุด
หล่อพอประมาณ โคนองหลังขาวเพชรฆาตทนายท5ก. โคแดงสิงห์ธนูทองนำชัยทวีทรัพย์ เป็นต้น

1.2.10 ชื่อที่มี 12 พยางค์

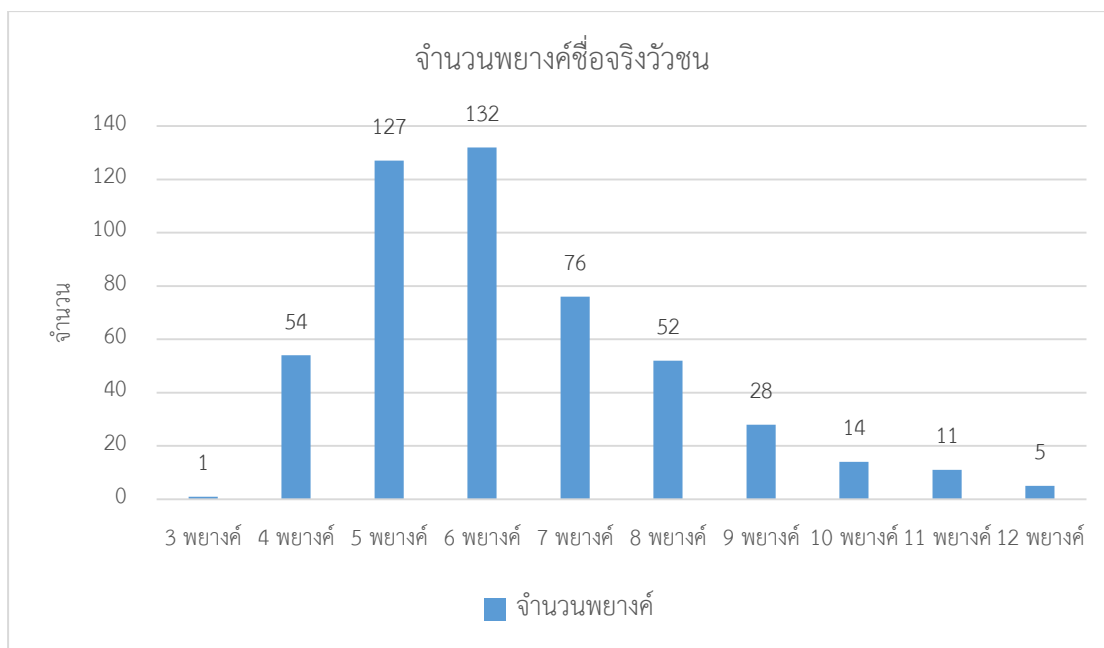
จากการศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนที่มี 12 พยางค์ มีจำนวน 5 ชื่อ เช่น
โคลางสาต ส.ทวีศิลป์ตระกูลลูกบ้านสวน โคลางสาตขุนพยัคฆ์ค่ายนักเลงหลวงทุ่งใหญ่ โคดุกด้างแชม
เพชรฆาตทนายทเพชรพันล้าน เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าชื่อจริงของวัวชนมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 3-12 พยางค์ โดยเรียงลำดับความถี่ที่ปรากฏมากที่สุดไปน้อยสุด คือ จำนวน 6 พยางค์ 5 พยางค์ 7 พยางค์ 4 พยางค์ 8 พยางค์ 9 พยางค์ 10 พยางค์ 11 พยางค์ 12 พยางค์ และ 3 พยางค์ ตามลำดับและสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏของจำนวนพยางค์ในการตั้งชื่อจริงวัวชน

ลำดับ	จำนวนพยางค์ชื่อจริงวัวชน	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	6 พยางค์	132	26.4
2	5 พยางค์	127	25.4
3	7 พยางค์	76	15.2
4	4 พยางค์	54	10.8
5	8 พยางค์	52	10.4
6	9 พยางค์	28	5.6
7	10 พยางค์	14	2.8
8	11 พยางค์	11	2.2
9	12 พยางค์	5	1
10	3 พยางค์	1	0.2
	รวม	500	100

จากตารางแสดงความถี่ข้างต้นเห็นได้ว่าชื่อจริงวัวชนที่มีจำนวน 5 พยางค์ และ 6 พยางค์ มีความถี่มากที่สุดในจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 26.4 และ 25.4 ตามลำดับ อาจเป็นเพราะชื่อจริงที่มี 5-6 พยางค์ เป็นจำนวนพยางค์เรียกง่ายและจดจำง่ายกว่าชื่อหลายพยางค์ อีกทั้งยังเป็นจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอที่สามารถสื่อที่มาและความหมายตามที่เจ้าของวัวต้องการสื่อได้ จำนวนพยางค์ของชื่อจริงวัวชนสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 41 แผนภูมิแสดงจำนวนพยางค์ของชื่อจริงวัวชน

การศึกษาจำนวนพยางค์ของชื่อวัวชนพบว่า ชื่อเล่นและชื่อจริงของวัวชนมีจำนวนพยางค์ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ชื่อเล่นวัวชนจะมีจำนวนพยางค์น้อยกว่าชื่อจริงวัวชน ทั้งนี้จำนวนพยางค์ดังกล่าวอาจมีความสอดคล้องกับลักษณะโครงสร้างของชื่อวัวชน ซึ่งผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงในลำดับต่อไป

2. โครงสร้างของชื่อวัวชน

การศึกษาโครงสร้างของชื่อวัวชน เป็นการศึกษาองค์ประกอบของชื่อวัวชนชื่อหนึ่ง ๆ เพื่อพิจารณาว่าชื่อวัวชนนั้น ๆ ประกอบด้วยส่วนประกอบใดบ้าง

การศึกษาโครงสร้างของชื่อวัวชน ผู้วิจัยวิเคราะห์จากชื่อวัวชนทั้งหมด จำนวน 802 ชื่อ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1. โครงสร้างของชื่อเล่นวัวชน จำนวน 302 ชื่อ 2. โครงสร้างของชื่อจริงวัวชน จำนวน 500 ชื่อ ตามที่ผู้บอกข้อมูลได้ให้รายละเอียดไว้ ดังต่อไปนี้

2.1 โครงสร้างของชื่อเล่นวัวชน

ชื่อเล่นวัวชนประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ และส่วนแก่น ดังนี้

1) ส่วนนำ คือ ส่วนที่เป็นคำนำหน้าชื่อเล่น โดยจะใช้คำว่า “ไอ้” หรือ “อ้าย” นำหน้าชื่อ

2) ส่วนแก่น คือ ส่วนของชื่อที่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและความหมายของชื่อวัวชนตัวนั้น ๆ ผู้วิจัยวิเคราะห์แยกส่วนแก่นตามหน่วยศัพท์ หมายถึง หน่วยของคำศัพท์ที่แสดงความหมายแยกออกจากกัน ตามที่ผู้บอกข้อมูลให้รายละเอียดไว้เป็นสำคัญ หากปรากฏหน่วยศัพท์ที่แยกความหมายออกจากกันได้ ผู้วิจัยจะถือว่าเป็นคนละส่วนแก่น

จากการวิเคราะห์พบว่าชื่อเล่นของวัวชนมีโครงสร้างประกอบด้วยส่วนนำ และส่วนแก่น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

$(\text{ส่วนนำ}) + \text{ส่วนแก่น} \times 2$

โครงสร้างของชื่อเล่นวัวชนประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนนำ และส่วนแก่น โดยส่วนนำที่อยู่
ในวงเล็บ ( ) หมายถึงจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ แต่ส่วนแก่นจะต้องมีปรากฏเสมอ สัญลักษณ์ $\times 2$
หมายความว่า ส่วนแก่นในชื่อวัวชนหนึ่ง ๆ อาจปรากฏซ้ำได้ถึง 2 ส่วน

เมื่อจัดเป็นโครงสร้างแบบต่าง ๆ พบว่าชื่อเล่นวัวชนสามารถแบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 3
รูปแบบ ได้แก่ โครงสร้าง 1 ส่วน โครงสร้าง 2 ส่วน และโครงสร้าง 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

2.1.1 โครงสร้าง 1 ส่วน

โครงสร้าง 1 ส่วน หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนแก่น เท่านั้น ดัง
แผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนแก่น

ตัวอย่าง

ทักษิณ

ลีเซียน

เจมส์จิ

ใจเย็น

2.1.2 โครงสร้าง 2 ส่วน

โครงสร้าง 2 ส่วน สามารถปรากฏได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

2.1.2.1 โครงสร้าง 2 ส่วน แบบที่ 1

โครงสร้าง 2 ส่วน แบบที่ 1 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนนำ และส่วนแก่น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนนำ + ส่วนแก่น

ตัวอย่าง	ไอ้ตัวเล็ก	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + ตัวเล็ก
	ไอ้เสาร์	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + เสาร์
	ไอ้แฮม	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + แฮม
	อ้ายชวาน	มีโครงสร้างคือ	อ้าย + ชวาน
	อ้ายดอก	มีโครงสร้างคือ	อ้าย + ดอก

2.1.2.2 โครงสร้าง 2 ส่วน แบบที่ 2

โครงสร้าง 2 ส่วน แบบที่ 2 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนแก่น 2 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

ตัวอย่าง	นิลงาม	มีโครงสร้างคือ	นิล + งาม
	ขวัญใจลูกเขย	มีโครงสร้างคือ	ขวัญใจ + ลูกเขย
	เดินชนเล็ก	มีโครงสร้างคือ	เดินชน + เล็ก
	ใหม่ 357	มีโครงสร้างคือ	ใหม่ + 357
	ไข่ดำทายาทสายธาร	มีโครงสร้างคือ	ไข่ดำ + ทายาทสายธาร

2.1.3 โครงสร้าง 3 ส่วน

โครงสร้าง 3 ส่วน หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนนำ และส่วนแก่น 2 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนนำ + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

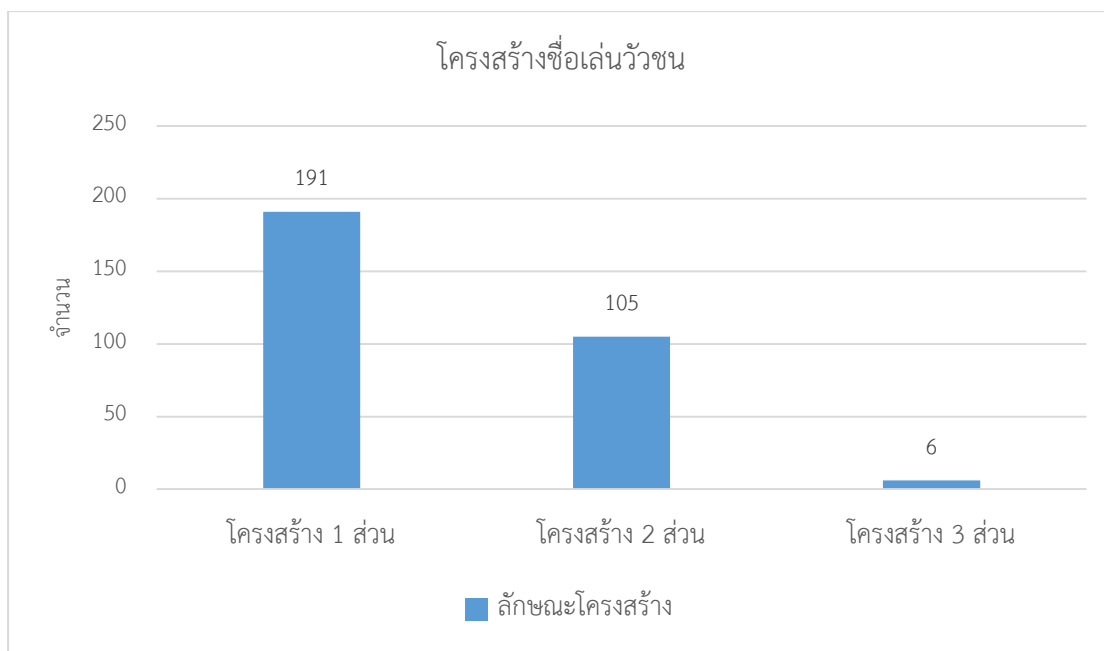
ตัวอย่าง	ไอ้เฉื่อยจอมเจ้าเล่ห์	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + เฉื่อย + จอมเจ้าเล่ห์
	ไอ้ลายหน้าทอง	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + ลาย + หน้าทอง
	อ้ายปานเพชร	มีโครงสร้างคือ	อ้าย + ปาน + เพชร
	ไอ้ลูกขาว	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + ลูก + ขาว
	ไอ้ลูกแดง	มีโครงสร้างคือ	ไอ้ + ลูก + แดง

จากข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าโครงสร้างชื่อเล่นของวัยรุ่น มีโครงสร้างย่อย 3 รูปแบบ เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อยคือ โครงสร้าง 1 ส่วน โครงสร้าง 2 ส่วน และโครงสร้าง 3 ส่วน ตามลำดับ สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏโครงสร้างชื่อเล่นวัยรุ่น

ลำดับ	ลักษณะโครงสร้างชื่อเล่นวัยรุ่น	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	
1	โครงสร้าง 1 ส่วน	191	63.24	
2	โครงสร้าง 2 ส่วน	แบบที่ 1	88	29.14
		แบบที่ 2	17	5.63
3	โครงสร้าง 3 ส่วน	6	1.99	
รวม		302	100	

จากตารางแสดงความถี่ข้างต้นเห็นว่าชื่อเล่นวัยรุ่นที่มีโครงสร้าง 1 ส่วน คือ มีเพียงส่วนแก่นเท่านั้น มีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.24 อาจเป็นเพราะการใช้ส่วนแก่นเพียงส่วนเดียวจะทำให้ชื่อกระชับ และสามารถสื่อที่มาและความหมายของชื่อตามที่เจ้าของวัยรุ่นต้องการสื่อได้อย่างชัดเจน โครงสร้างของชื่อเล่นวัยรุ่นสามารถแสดงเป็นภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 42 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของชื่อเล่นวัวชน

2.2 โครงสร้างของชื่อจริงวัวชน

ชื่อจริงของชื่อวัวชนประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และ ส่วนแกน ดังต่อไปนี้

1) ส่วนหน้า คือ ส่วนที่เป็นคำนำหน้าชื่อจริง โดยจะใช้คำว่า “โค” ขึ้นต้นนำหน้าชื่อเสมอ เพื่อบอกให้ทราบว่าชื่อดังกล่าวนั้นเป็นชื่อของวัว

2) ส่วนบอกสี คือ ส่วนที่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับสีของวัวตัวนั้น ๆ ในส่วนนี้จะหมายรวมเฉพาะสีที่ปรากฏเป็นสีหลักของวัว โดยเป็นสีที่มีการจำแนกและใช้เรียกกันอยู่ในวงการวัวชน ปรากฏตามหลังคำว่า โค ในส่วนหน้าเท่านั้น สีของวัวชนที่ได้จากการเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์พบว่ามี 8 สี ได้แก่

สีโหนด

ลักษณะเป็นสีดำสองช่วงคือบริเวณช่วงหัวถึงลำคอและช่วงสะโพกจนถึงส่วนท้ายของลำตัว โดยส่วนกลางของลำตัวจะเป็นสีน้ำตาลแดงตัดระหว่างสีดำที่ช่วงหัวและท้าย สีโหนดดังกล่าวเป็นสีที่เรียกเปรียบเทียบกับสีของผลตาลโตนดสุก

สีกลางสาด วัวชนสีกลางสาดมีหลายลักษณะ วัวสีกลางสาดบางตัวมีสีขาวออกเหลืองหรือน้ำตาลแดง บางตัวมีสีขาวออกเหลืองที่ช่วงกลางลำตัวและมีช่วงหัวและท้ายเป็นสีดำ คล้ายสีของผลกลางสาดที่สุกจัดเต็มที่ และบางตัวก็มีสีคล้ายกับสีโหนด แต่จะมีลักษณะเด่นอยู่ที่สีบริเวณข้อเท้า คือ บริเวณข้อเท้าทั้งสี่จะมีสีขาวตัดเป็นแถบ ลักษณะคล้ายสวมกำไลที่ข้อเท้า

สีนิลหรือดำ ลักษณะเป็นสีดำสนิททั้งลำตัว

สีดุกด้าง ลักษณะเป็นสีดำ โดยบางตัวจะมีสีกลางลำตัวจาง ๆ ดำไม่สนิท หรือบางตัวอาจเป็นวัวสีดำที่มีสีขาวยแทรกบริเวณส่วนต่าง ๆ ของลำตัว เทียบกับลักษณะสีของปลาตุ๊กด้างหรือปลาตุ๊กดานั่นเอง

สีขาว ลักษณะเป็นสีวัวขาวทั้งลำตัว หรือมีลักษณะสีขาวยออกน้ำตาลแดงอ่อน ๆ หรือขาวออกเหลือง

สีแดง ลักษณะเป็นวัวสีน้ำตาลแดงทั้งลำตัว

สีลันดาหรือแดงลันดา ลักษณะเป็นวัวสีน้ำตาลแดงจัดทั้งลำตัว แต่มีจมูกสีขาว หรือเป็นลาย

สีลาย ลักษณะเป็นวัวที่มีสีพื้นตัวเป็นสีใดสีหนึ่งและมีสีอื่น ๆ แทรกปนเป็นลวดลาย หรือเป็นวัวที่มีสีหลายสีรวมอยู่ในตัวเดียวกัน เช่นสีขาว สีดำ สีน้ำตาลแดง

3) ส่วนแก่น คือ ส่วนที่บอกรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและความหมายของวัวตัวนั้น ๆ ซึ่งไม่ใช่ส่วนนำและส่วนบอกสี ผู้วิจัยวิเคราะห์แยกส่วนแก่นตาม หน่วยศัพท์ หมายถึง หน่วยของคำศัพท์ที่แสดงความหมายแยกออกจากกัน ตามที่ผู้บอกข้อมูลให้รายละเอียดไว้เป็นสำคัญ หากปรากฏหน่วยศัพท์ที่แยกความหมายออกจากกันได้ ผู้วิจัยจะถือว่าเป็นคนละส่วนแก่น

จากการวิเคราะห์พบว่าชื่อจริงของวัวชนมีโครงสร้างประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี่ และ ส่วนแกน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

$$\text{ส่วนหน้า} + [(\text{ส่วนบอกสี่}) + \text{ส่วนแกน} \times 5]$$

โครงสร้างของชื่อจริงวัวชนประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนหน้า ส่วนบอกสี่ และส่วนแกน โดย ส่วนหน้าจะปรากฏขึ้นต้นชื่อเสมอ ส่วนบอกสี่ที่อยู่ในวงเล็บ ( ) หมายถึงจะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ แต่ส่วนแกนจะต้องปรากฏเสมอ สัญลักษณ์ $\times 5$ หมายความว่า ส่วนแกนในชื่อวัวชนชื่อหนึ่ง ๆ อาจ ปรากฏซ้ำได้ถึง 5 ส่วน นอกจากนี้ส่วนบอกสี่และส่วนแกนที่อยู่ใน [ ] หมายถึงสามารถปรากฏสลับที่ กันได้

เมื่อจัดเป็นโครงสร้างแบบต่าง ๆ พบว่าชื่อจริงของวัวชนสามารถแบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 5 ลักษณะ ได้แก่ โครงสร้าง 3 ส่วน โครงสร้าง 4 ส่วน โครงสร้าง 5 ส่วน โครงสร้าง 6 ส่วน และ โครงสร้าง 7 ส่วน ดังต่อไปนี้

2.2.1 โครงสร้าง 3 ส่วน

โครงสร้าง 3 ส่วน สามารถปรากฏได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

2.2.1.1 โครงสร้าง 3 ส่วน แบบที่ 1

โครงสร้าง 3 ส่วนแบบที่ 1 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี่ และส่วนแกน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

$$\text{ส่วนหน้า} + \text{ส่วนบอกสี่} + \text{ส่วนแกน}$$

ตัวอย่าง	โคดุกด้างพลังสิงห์	มีโครงสร้างคือ	โค + ดุกด้าง + พลังสิงห์
	โคขานำศึก	มีโครงสร้างคือ	โค + ขาว + นำศึก
	โคโหนดจिरายู	มีโครงสร้างคือ	โค + โหนด + จิรายู
	โคลายนำทรัพย์	มีโครงสร้างคือ	โค + ลาย + นำทรัพย์
	โคกลางสาดแสงตะวัน	มีโครงสร้างคือ	โค + กลางสาด + แสงตะวัน

2.2.1.2 โครงสร้าง 3 ส่วน แบบที่ 2

โครงสร้าง 3 ส่วนแบบที่ 2 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า และส่วนแก่นเท่านั้น โดยจะปรากฏส่วนแก่นได้ 2 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

จากการศึกษาพบชื่อที่มีโครงสร้างดังกล่าวเพียง 1 ชื่อเท่านั้น ได้แก่

โคพญาหน้าขาว มีโครงสร้างคือ โค + พญา + หน้าขาว

2.2.2 โครงสร้าง 4 ส่วน

โครงสร้าง 4 ส่วน สามารถปรากฏได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

2.2.2.1 โครงสร้าง 4 ส่วน แบบที่ 1

โครงสร้าง 4 ส่วน แบบที่ 1 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และส่วนแก่น 2 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น

ตัวอย่าง

โคโหนดเพชรทักษิณ มีโครงสร้างคือ โค + โหนด + เพชร + ทักษิณ

โคกลางสาดเพชรนำชัย มีโครงสร้างคือ โค + กลางสาด + เพชร + นำชัย

โคขาวโชคประธาน มีโครงสร้างคือ โค + ขาว + โชค + ประธาน

โคแดงงามพิทักษ์ชัย มีโครงสร้างคือ โค + แดง + งาม + พิทักษ์ชัย

โคดุกด้างเพชรศรีวิชัย มีโครงสร้างคือ โค + ดุกด้าง + เพชร + ศรีวิชัย

2.2.2.2 โครงสร้าง 4 ส่วน แบบที่ 2

โครงสร้าง 4 ส่วนแบบที่ 2 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ตามด้วยส่วนแก่น ส่วนบอกสี และส่วนแก่น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนแก่น+ ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น

จากการศึกษาพบชื่อที่มีโครงสร้างดังกล่าวเพียง 1 ชื่อเท่านั้น ได้แก่

โคลูกแดงชนะชัย   มีโครงสร้างคือ   โค + ลูก + แดง + ชนะชัย

2.2.3 โครงสร้าง 5 ส่วน

โครงสร้าง 5 ส่วน สามารถปรากฏได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

2.2.3.1 โครงสร้าง 5 ส่วน แบบที่ 1

โครงสร้าง 5 ส่วน แบบที่ 1 หมายถึงโครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกลี และส่วนแก่น 3 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนบอกลี + ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น

ตัวอย่าง

โคดุกด้างงามเพชฌฆาตมรกตดำ

มีโครงสร้างคือ   โค + ดุกด้าง + งาม + เพชฌฆาต + มรกตดำ¹

โคแดงงามเพชฌฆาตเมืองตรัง

มีโครงสร้างคือ   โค + แดง + งาม + เพชฌฆาต + เมืองตรัง

โคไหนดท้องลายเพชรพลังสิงห์

มีโครงสร้างคือ   โค + ไไหนด + ท้องลาย + เพชร + พลังสิงห์

โคไหนดงามเพชรชนะชัย

มีโครงสร้างคือ   โค + ไไหนด + งาม + เพชร + ชนะชัย

โคไหนดงามเพชรในทอน

มีโครงสร้างคือ   โค + ไไหนด + งาม + เพชร + ในทอน

2.2.3.2 โครงสร้าง 5 ส่วน แบบที่ 2

โครงสร้าง 5 ส่วน แบบที่ 2 หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ตามด้วย ส่วนแก่น ส่วนบอกลี และส่วนแก่นอีก 2 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนแก่น+ ส่วนบอกลี + ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น

จากการศึกษาพบชื่อที่มีโครงสร้างดังกล่าวเพียง 1 ชื่อเท่านั้น ได้แก่

ตัวอย่าง

โคลูกแดงแสนเชิงเล็ก   มีโครงสร้างคือ   โค + ลูก + แดง + แสนเชิง + เล็ก

¹ มรกตดำ มาจากชื่อฉายาของนักมวยไทยคือ มรกตดำ ส.เดชะพันธ์

2.2.4 โครงสร้าง 6 ส่วน

โครงสร้าง 6 ส่วน หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกลี และส่วนแก่น 4 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนบอกลี + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

ตัวอย่าง

โคขวงามวาสนาเพชรมีชัย

มีโครงสร้างคือ โค + ขาว + งาม + วาสนา + เพชร + มีชัย

โคแดงามยอดเต็ดเพชรมีชัย

มีโครงสร้างคือ โค + แดง + งาม + ยอดเต็ด + เพชร + มีชัย

โคโหนดอธิการยอดเต็ดเพชรบนควน

มีโครงสร้างคือ โค + โหนด + อธิการ + ยอดเต็ด + เพชร + บนควน

โคขวงามคูทรัพย์ยอดนำชัย

มีโครงสร้างคือ โค + ขาว + งาม + คูทรัพย์ + ยอด + นำชัย

โคแดงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้

มีโครงสร้างคือ โค + แดง + งาม + หนึ่งสยาม + เพชร + เมืองใต้

2.2.5 โครงสร้าง 7 ส่วน

โครงสร้าง 7 ส่วน หมายถึง โครงสร้างที่ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกลี และส่วนแก่น 5 ส่วน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ส่วนหน้า + ส่วนบอกลี + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

ตัวอย่าง

โคขวงามอัศวินนักล้าภูผาเพชร

มีโครงสร้างคือ โค + ขาว + งาม + อัศวิน + นักล้า + ภูผา + เพชร

โคโหนดแฉมงามลายดอกเพชร

มีโครงสร้างคือ โค + โหนด + แฉม + งาม + ลาย + ดอก + เพชร

โคขวงามเหนือเพชรพิทักษ์ทางหลวง

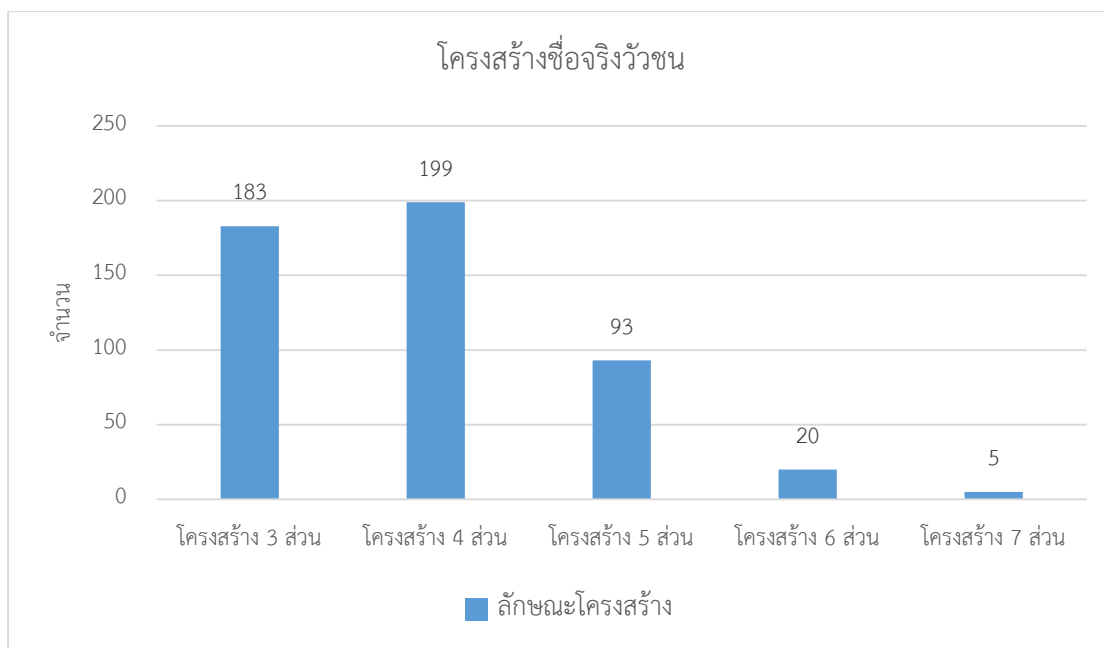
มีโครงสร้างคือ โค + ขาว + งาม + เหนือ + เพชร + พิทักษ์ + ทางหลวง

จากข้อมูลข้างต้น เห็นได้ว่าโครงสร้างชื่อจริงของวัวชน มีโครงสร้าง 5 แบบ เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อยคือ โครงสร้าง 4 ส่วน โครงสร้าง 3 ส่วน โครงสร้าง 5 ส่วน โครงสร้าง 6 ส่วน และโครงสร้าง 7 ส่วนตามลำดับ และสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏโครงสร้างชื่อจริงวัวชน

ลำดับ	ลักษณะโครงสร้างชื่อจริงวัวชน	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ
1	โครงสร้าง 4 ส่วน	199	39.8
2	โครงสร้าง 3 ส่วน	183	36.6
3	โครงสร้าง 5 ส่วน	93	18.6
4	โครงสร้าง 6 ส่วน	20	4
5	โครงสร้าง 7 ส่วน	5	1
	รวม	500	100

จากตารางแสดงความถี่ข้างต้นเห็นว่าชื่อจริงวัวชนที่มีโครงสร้าง 4 ส่วน และ 3 ส่วน มีความถี่มากที่สุดในจำนวนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 39.8 และ 36.6 ตามลำดับ ข้อมูลจากการวิเคราะห์พบโครงสร้าง 4 ส่วนแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และส่วนแกน 2 ส่วน มากกว่าโครงสร้าง 4 ส่วนแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนแกน ส่วนบอกสี ส่วนแกน อีกทั้งยังพบโครงสร้าง 3 ส่วนแบบที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี ส่วนแกน มากกว่าโครงสร้าง 3 ส่วนแบบที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนแกน ส่วนแกน เห็นได้ว่าชื่อวัวชนที่มีโครงสร้าง 4 ส่วน และ 3 ส่วน จะมีโครงสร้างแบบที่ 1 มากกว่าแบบที่ 2 เป็นเพราะรูปแบบการตั้งชื่อของวัวชนโดยทั่วไปที่จะต้องประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และส่วนแกน เรียงกันตามลำดับตามโครงสร้างแบบที่ 1 เพราะฉะนั้นการตั้งชื่อที่ใช้โครงสร้างแบบที่ 2 ซึ่งมีการสลับตำแหน่งของส่วนต่าง ๆ หรือไม่ปรากฏส่วนประกอบบางส่วนจึงพบน้อยมาก ชื่อวัวชนที่ใช้โครงสร้างแบบที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นเพราะเจ้าของวัวต้องการสร้างความโดดเด่นให้กับวัว จึงตั้งชื่อให้มีโครงสร้างแตกต่างไปจากชื่อวัวโดยทั่วไป โครงสร้างของชื่อจริงวัวชนสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 43 แผนภูมิแสดงโครงสร้างของชื่อจริงวัวชน

จากการศึกษาโครงสร้างของชื่อวัวชนพบว่าโครงสร้างของชื่อเล่นและชื่อจริงวัวชนมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ชื่อเล่นวัวชนจะมีโครงสร้างไม่ซับซ้อน เนื่องจากมีส่วนประกอบของโครงสร้างน้อย ส่วนชื่อจริงวัวชนจะมีโครงสร้างซับซ้อนกว่า เนื่องจากมีส่วนประกอบของโครงสร้างมากกว่า อีกทั้งจะเห็นได้ว่าชื่อจริงวัวชนจะมีโครงสร้างที่เป็นแบบแผนอย่างชัดเจน เนื่องจากคนไทยภาคใต้มีวิธีการตั้งชื่อตามรูปแบบการตั้งชื่อวัวชนที่สืบทอดมาจากคนรุ่นก่อนนั่นเอง

3. ที่มาและความหมายของชื่อวัวชน

ที่มาและความหมายของชื่อวัวชน หมายถึง ที่มาหรือต้นกำเนิดของชื่อวัวชนและความหมายของชื่อวัวชนตัวหนึ่ง ๆ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมที่มาและความหมายไว้ด้วยกัน แล้ววิเคราะห์แยกหน่วยศัพท์แต่ละหน่วยศัพท์ที่แสดงความหมายแต่ละความหมายแยกออกจากกัน ตามที่ผู้บอกข้อมูลได้ให้สัมภาษณ์ไว้เป็นสำคัญ ใช้ข้อมูลชื่อวัวชนสำหรับการวิเคราะห์ทั้งชื่อเล่นและชื่อเป็นจำนวนทั้งสิ้น 802 ชื่อ โดยพบว่าชื่อวัวชน 1 ชื่อ อาจมีที่มาและความหมายได้มากกว่า 1 กลุ่มที่มาและความหมาย และหน่วยศัพท์บางหน่วยศัพท์อาจอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายได้มากกว่า 1 กลุ่มที่มาและความหมาย ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มมีที่มาและความหมายออกเป็น 14 กลุ่ม ได้แก่

1. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว
2. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว
3. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว
4. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับวัว
5. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า
6. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกหน้าชื่อ
7. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร
8. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ
9. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ
10. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา
11. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก
12. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง
13. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง
14. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ดังจะแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

3.1 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว คือ ที่มาและความหมายที่บอกให้ทราบถึงวัวชนิดนั้น ๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ 1. ลักษณะขวัญวัว 2. ลักษณะสีวัว 3. ลักษณะเขา 4. ลักษณะพิเศษของวัว 5. ลักษณะขนาดและลำตัววัว 6. ลักษณะนิสัยของวัว 7. ลักษณะกริยาท่าทางของวัว ดังนี้

3.1.1 ลักษณะขวัญวัว

ขวัญวัว คือ ขนที่ขึ้นเวียนกลมคล้ายกันหอยตามส่วนต่าง ๆ บนผิวหนังของวัววัวแต่ละตัวจะมีขวัญอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน ที่มาและความหมายเกี่ยวกับการบอกลักษณะขวัญวัวจะบอกรายละเอียดให้ทราบถึงขวัญของวัวตัวนั้น ๆ อยู่ตรงตำแหน่งใด หรือมีลักษณะเป็นอย่างไร ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับขวัญวัว ได้แก่ จอมขวัญ จอมปราสาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นของวัวชนจอมขวัญ

คำว่า จอมขวัญ เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของขวัญวัว คือ เป็นวัวที่มีขวัญอยู่ในตำแหน่งที่สูง คืออยู่บนจอมนอก

ชื่อจริงของวัวชนโคโหนดจอมปราสาท

คำว่า จอมปราสาท มาจากลักษณะขวัญวัวที่มีตำแหน่งอยู่บริเวณจอมนอก ขวัญวัวที่อยู่ในตำแหน่งนี้ เรียกว่า ขวัญจอมปราสาท

3.1.2 ลักษณะสีวัว

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับลักษณะสีวัว เป็นการบอกรายละเอียดให้ทราบว่าวัวชนวัวชนตัวหนึ่งมีสีใด การเรียกลักษณะสีของวัวปรากฏใช้ทั้งคำเรียกสีพื้นฐานและไม่พื้นฐาน ดังนี้

3.1.2.1 สีวัวที่เป็นคำเรียกสีพื้นฐาน

คำเรียกสีพื้นฐาน คือ คำที่จะต้องมียุคศัพท์เดียว ไม่มีส่วนขยายที่ทำให้ความหมายแกว่งเปลี่ยนไป ไม่เป็นคำระบุสีเฉพาะที่อาจจัดประเภทอยู่ภายใต้สีอื่น เช่น สีตองอ่อนหรือสีเขียวตองอ่อน ไม่จัดเป็นคำเรียกสีพื้นฐานเพราะจัดประเภทอยู่ภายใต้สีเขียว คำเรียกสีพื้นฐานจะต้องเป็นคำที่ปรากฏใช้อย่างสม่ำเสมอโดยผู้บอกภาษา และเป็นคำที่เรียกสีได้ง่ายแก่การรู้และจำ เช่น เขียว แดง เหลือง ดำ ในภาษาไทยมาตรฐานถือเป็นคำเรียกสีพื้นฐาน (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2538: 37-40) ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์ที่ใช้เป็นคำเรียกสีพื้นฐาน ได้แก่ แดง ขาว เหลือง ดำ ดังนี้

- 1) สีแดง คำเรียกสีแดง คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัวชนที่มีสีน้ำตาล

แดงทั้งลำตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชนลูกแดงไอ้แดงชื่อจริงวัวชนโคแดงเก่งกล้าจอมราวีโคแดงงามพิทักษ์ชัยโคแดงงามเพชรฆาตมรกตดำ

โคแดงงามเพชรในทอน	โคแดงน้อยร้อยวิชา	โคแดงงามลูกเจ้าแม่สายาวารี
โคแดงงามเพชรไชยา	โคแดงงามวิชัยยุทธ	โคแดงงามยอดเด็ดเพชรมีชัย
โคแดงแสงสุริ	โคแดงเพลงสังหาร	โคแดงจอมโหด
โคแดงงามพญาราชสีห์	โคแดงรถถัง	โคแดงงามจอมลีลา

2) สีขาว คำเรียกสีขาวคนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัวชนที่มีสีวัวขาวทั้งลำตัว หรือวัวที่มีพื้นที่ลำตัวโดยรวมเป็นสีขาว เช่นอาจเป็นวัวที่มีสีขาวออกน้ำตาลแดงอ่อน หรือขาวออกเหลือง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ไ้ขาว   ขาว

ชื่อจริงวัวชน

โคขาวอัจฉริยะพุนทรัพย์	โคขาวงามเพชรทวีเดช	โคขาวงามวาสนาเพชรมีชัย
โคขาวใหม่อาร์พีจี	โคขาวงามเวียมัว	โคขาวงามปานทองคะนองศึก
โคขาวงามเพชรน้ำอ้อย	โคขาวแสงเพชร	โคขาวงามคู่ทรัพย์ยอดนำชัย
โคขาวเจ้าซู้ชัดเจน	โคขาวเจ้าสังการ	โคขาวงามร้อยวิชาคาราพัทลุง
โคขาวนักสู้มหาเทพ	โคขาวพยัคฆ์ร้าย007	โคขาวงามเพชรบารมี

3) สีเหลือง คำเรียกสีเหลือง คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัวชนที่มีสีขาวเช่นเดียวกัน แต่เนื่องด้วยวัวตัวดังกล่าวมีสีขาวออกเหลือง ผู้ตั้งชื่อจึงใช้คำเรียกลีว่า “เหลือง” ตามการเรียกลีวัวของภาคเหนือ เพื่อสร้างความแปลกใหม่และความน่าสนใจแก่วัว จากการศึกษาพบการใช้คำเรียกสีดังกล่าวเพียง 1 ชื่อเท่านั้น ดังนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคเหลืองวันชิงชัย

4) สีดำ คำเรียกสีดำ คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัวชนที่มีสีดำทั้งลำตัว จากการศึกษาพบคำเรียกสีดำน้อยมาก เพราะโดยทั่วไปคนไทยภาคใต้มักใช้คำเรียกสีไม่พื้นฐานว่า นิล ตั้งชื่อวัวที่มีสีดังกล่าว ดังตัวอย่าง

ชื่อจริงวัวชน

โคดำต่างหน้ายักษ์พยัคฆ์สองแผ่นดิน   โคดำน้อย

3.1.2.1 สิวัวที่เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน

คำเรียกสีไม่พื้นฐาน คือ การผสมคำเรียกสีพื้นฐานเข้าด้วยกัน เช่น ม่วงแดง น้ำตาลแดง มีการใช้คำขยาย เช่น เหลืองอ่อน ม่วงแก่ หรือการนำสิ่งของ สิ่งมีชีวิต หรือสิ่งอื่น ๆ มาใช้เป็นคำเรียกสี อาจนำมาใช้ร่วมกับคำเรียกสีพื้นฐาน เช่น ฟ้าน้ำทะเล แดงเลือดนก หรืออาจใช้สิ่งของนั้นเป็นคำเรียกสีเลยก็ได้ เช่น ครีม เปลือกมังคุด (อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์, 2538: 127-128) ชื่อวัชชณภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์ที่เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน เช่น โหนด ลางสาด นิล ดุกต่างลาย ลันดา เบอร์ดี้ ไข่มุก นกคูด แมลงสาบ น้ำอ้อย ซาเย็น หวานเย็น เป็นต้น ดังต่อไปนี้

1) สีโหนด เป็นคำเรียกสีที่มาจากผลของลูกตาลโหนด คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัชชณที่มีสีดำและน้ำตาลแดงในตัวเดียวกัน วัวสีโหนดส่วนใหญ่มักมีสีดำสองช่วง คือ บริเวณช่วงหัวถึงลำคอและช่วงสะโพกจนถึงส่วนท้ายของลำตัวและมีสีน้ำตาลแดงตัดช่วงกลางลำตัวระหว่างสีดำ คนไทยภาคใต้นำสีวัวไปเปรียบเทียบกับสีของผลตาลโหนดสุก แล้วจึงนำมาใช้เป็นคำเรียกสีวัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ลูกโหนด

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดงามชูชัย

โคโหนดสกุลเพชร

โคโหนดเพชรใหม่

โคโหนดอัศวินลูกพ่อ

โคโหนดพยัคฆ์กันภัย

โคโหนดงามตาหวานทวายทาบปีโป้

โคโหนดเพชรเคียนซา

โคโหนดพิชัยยุทธ

โคโหนดทางดีใจเด็ดลูกเพชรทักซิณ

โคโหนดจอมปราสาท

โคโหนดสามสีเพชรฆาต

โคโหนดมาใหม่ขวัญใจ286

โคโหนดหลังขาวชัยชนะ

โคโหนดคูโบต้า

โคโหนดเจ้าบัลลังก์

2) สีลางสาด เป็นคำเรียกสีที่มาจากผลลางสาด คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัชชณที่มีหลายลักษณะ วัวสีลางสาดบางตัวมีสีขาวออกเหลืองหรือออกน้ำตาลแดง บางตัวมีสีขาวออกเหลืองที่ช่วงกลางลำตัวและมีช่วงหัวและท้ายเป็นสีดำ คล้ายสีของผลลางสาดที่สุกจัดเต็มที่ และบางตัวก็มีสีคล้ายกับสีโหนด แต่จะมีลักษณะเด่นอยู่ที่สีบริเวณข้อเท้า คือ บริเวณข้อเท้าทั้งสี่จะมีสีขาวตัดเป็นแถบ ลักษณะคล้ายสวมกำไลที่ข้อเท้า คนไทยภาคใต้นำสีวัวไปเปรียบเทียบกับสีของผลลางสาด แล้วจึงนำมาใช้เป็นคำเรียกสีวัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคลงสาดพ้อลูกติด	โคลงสาดทรัพย์พิศาล	โคลงสาดดาบพิฆาตทนายทสวนปาล์ม
โคลงสาดเสรีชัย	โคลงสาดเพชรเม็ดจี้ก	โคลงสาดดาวรุ่ง
โคลงสาดชาตินักรบ	โคลงสาดชนะศึก	โคลงสาดวันมิชัยไม้ค้ำไถลัน
โคลงสาดเพชรพลอย	โคลงสาดทรัพย์บุญมี	โคลงสาดทนายทมหากาฬ
โคลงสาดองค์ชายเล็ก	โคลงสาดแสนสุภาพ	โคลงสาดเห็นฟ้า

3) สีนิล เป็นคำเรียกสีที่มาจากพลอยชนิดหนึ่งที่มีสีดำ คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัวที่มีสีดำสนิททั้งลำตัว คำเรียกลีวสีนิลเกิดจากการนำสีวไปเปรียบเทียบกับสีของนิลแล้วจึงนำมาใช้เป็นคำเรียกลีว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคนิลเหลี่ยมพลังชัย	โคนิลวันชนะโชคนำชัย	โคนิลเก็บทรัพย์
โคนิลนักรบจิ๋ว	โคนิลแซมฉลองชัย	โคนิลลูกศร
โคนิลคานเพชรภูธร	โคนิลแซมเพชรนำชัย	โคนิลตะวันเดือด
โคนิลพิชิตชัยจอมราวี	โคนิลแสนเหลี่ยมเล็ก	โคนิลดาวรุ่ง
โคนิลนำทรัพย์	โคนิลกลัวเมียสุดสุด	โคนิลงามชัยรุ่งเรือง

4) สีดุกด้าง เป็นคำเรียกสีที่มาจากปลาตุกด้างหรือปลาตุกดำน คนไทยภาคใต้ใช้เรียกวัวสีดำที่ไม่ดำสนิททั้งลำตัว บางตัวอาจมีสีที่กลางลำตัวจาง ๆ ดำไม่สนิท หรือบางตัวอาจเป็นวัวที่มีสีพื้นเป็นสีดำแต่จะมีสีขาวแทรกบริเวณส่วนต่าง ๆ ของลำตัว คนไทยภาคใต้นำสีวไปเปรียบเทียบกับสีของปลาตุกด้างหรือปลาตุกดำ แล้วจึงนำมาใช้เป็นคำเรียกลีว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคดุกด้างหน้าจุดสุดโหด	โคดุกด้างตำนานลทธิชัย	โคดุกด้างแสนเหลี่ยม
โคดุกด้างเจ้าพายุ	โคดุกด้างท่องลายประกายเพชร	โคดุกด้างใจเย็นอัศวินเจ็ดดาว
โคดุกด้างจอมลีลาม่าใหม่	โคดุกด้างนำทรัพย์	โคดุกด้างเพชรนำชัย
โคดุกด้างจอมโหดเล็ก	โคดุกด้างโชคนำชัย	โคดุกด้างสารพัดพิษ
โคดุกด้างเพชรมาใหม่	โคดุกด้างพลังชัย	โคดุกด้างภาคิน

5) สีลาย คำเรียกสีลาย คนไทยภาคใต้ใช้เรียกสีวัวที่มีหลายสีรวมอยู่ในตัวเดียวกัน เช่น สีขาว สีดำ สีน้ำตาลแดง หรืออาจเป็นวัวที่มีสีพื้นบนลำตัวเป็นสีใดสีหนึ่ง และจะมีสีขาวแทรกปนเป็นลายอยู่บนลำตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคลายตาลชัดเจน	โคลายโพธิ์เพชร	โคลายบริสุทธิ์ทรमानใจสาว
โคลายสามสีจอมลีลา	โคลายอิทธิพล	โคลายก้องเกียรติอัศวินนำทรัพย์

6) สีลันดาหรือแดงลันดา คนไทยภาคใต้ใช้เรียกสีวัวที่มีสีสีน้ำตาลแดงจัดทั้งลำตัว โดยวิเชียร ณ นคร (2542, 1874) ได้กล่าวถึงตำราคุณลักษณะโค ของนายพร้อม รัตโนภาค ให้รายละเอียดไว้ว่า วัวสีลันดาเป็นวัวที่มีสีแดงเหมือนกุ่มแห้ง หรือสีแดงจัดจนเป็นกำมะหยี่ แต่จมูกขาวหรือลาย ที่มาของคำเรียกนี้อาจมาจากการที่คนไทยภาคใต้เห็นชาวฮอลันดามีสีผิวทำนองสีน้ำตาลอมแดงดั่งตัว (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2550: 38) อย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคลันดาเพชรพรชัย	โคแดงลันดาบริบูรณ์	โคลันดามังกรหยก
------------------	--------------------	-----------------

7) สีอื่น ๆ เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่ได้จากสีของ สิ่งมีชีวิตหรือสิ่งอื่น ๆ โดยเจ้าของวัวได้นำสีของวัวไปเปรียบเทียบกับสีของสิ่งนั้นแล้วจึงนำสีนั้นมาตั้งชื่อวัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

เบอร์ดี

คำว่า เบอร์ดี มาจากชื่อกาแพพร้อมดื่มสำเร็จรูปยี่ห้อหนึ่ง เจ้าของวัวเปรียบเทียบกับสีน้ำตาลแดงเข้มของกาแพยี่ห้อเบอร์ดี กับวัวสีโหนด ซึ่งมีลักษณะสีใกล้เคียงกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

ไข่มุก

คำว่า ไข่มุก มาจากไข่มุก เป็นการเปรียบเทียบวัวสีขาวกับลักษณะสีขาวของไข่มุกที่มีสีขาวเช่นเดียวกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

นกคูด

คำว่า นกคูด คือชื่อนกชนิดหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะสีดำและสีน้ำตาลแดงในตัวเดียวกัน เจ้าของวัวนำวัวสีโหนดมาเปรียบเทียบกับสีของนกคูด ที่มีลักษณะสีใกล้เคียงกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

แมลงสาบ

คำว่า แมลงสาบ คือแมลงชนิดหนึ่งที่มีสีดำและสีน้ำตาลแดงในตัวเดียวกัน เจ้าของวัวนำวัวสีโหนดมาเปรียบเทียบกับสีของแมลงสาบ และนำชื่อแมลงสาบมาตั้งชื่อวัว

ชาเย็น

คำว่า ชาเย็น มาจากการเปรียบเทียบสีของวัวกับสีของชาเย็น โดยเจ้าของวัวนำวัวสีน้ำตาลแดง มาเปรียบเทียบกับสีของชาเย็นที่มีลักษณะสีน้ำตาลแดงเช่นเดียวกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

ชื่อจริงวัวชนโคขาวงามเพชรน้ำอ้อย

คำว่า น้ำอ้อย มาจากสีของวัวซึ่งมีสีขาวออกเหลือง เจ้าของวัวจึงนำไปเปรียบเทียบกับสีของน้ำอ้อยที่มีสีขาวเหลืองเช่นเดียวกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

โคแดงงามชาเย็น

คำว่า ชาเย็น มาจากการเปรียบเทียบวัวสีน้ำตาลแดงสีของน้ำชาเย็นที่มีลักษณะสีน้ำตาลแดงเหมือนกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

โคแดงหวานเย็น

คำว่า หวานเย็น มาจากของหวานที่ทำจากน้ำหวานหรือน้ำกะทิแช่เย็น ซึ่งหวานเย็น แต่เดิมของภาคใต้จะมีลักษณะสีน้ำตาลแดง เจ้าของวัวจึงนำวัวสีแดงไปเปรียบเทียบกับหวานเย็นที่มีสีน้ำตาลแดงเช่นเดียวกัน และนำชื่อสิ่งนั้นมาตั้งชื่อวัว

3.1.3 ลักษณะเขาวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะเขาวัว เป็นการให้รายละเอียดให้ทราบว่าเขาของวัวตัวนั้น ๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับเขาวัว เช่น แม่ เขาใหญ่ เขายาว เขาเหล็ก ยอด ธนู ลูกศร เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

แม่

คำว่า แม่ เป็นคำที่ใช้เรียกลักษณะเขาวัว เขาแม่หรือเขาเบะ มีลักษณะเขาต่างออกไปจากกันมากจนปลายเขาอยู่คนละด้าน

เขายาว

คำว่า เขายาว เป็นการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเขาวัวว่าเขาของวัวตัวนั้น ๆ มีขนาดยาว

เขาใหญ่

คำว่า เขาใหญ่ เป็นชื่อที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเขาวัว ว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่มีเขาขนาดใหญ่

ชื่อจริงวัวชน

โคนิลูกศร

คำว่า ลูกศร เป็นการเปรียบเทียบลักษณะของเขาวัว ว่ามีลักษณะยาวและแหลมเหมือนลักษณะของลูกศร

โคขาวยอดชุมทรัพย์

คำว่า ยอด เป็นคำที่คนในวงการวัวชนใช้เรียกเขาวัว เจ้าของวัวนำคำว่า ยอด มาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อเพื่อสื่อว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่มีเขาสวย และเขานั้นจะนำพามาซึ่งทรัพย์สมบัติ

โคแดงสิงห์ธนูทองนำชัยทวีทรัพย์

คำว่า ธนู เป็นการเปรียบเทียบลักษณะของเขาวัว ว่ามีลักษณะยาวและแหลมเหมือนลักษณะของลูกธนู

3.1.4 ลักษณะพิเศษของวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะพิเศษของวัว เป็นการให้รายละเอียดบอกลักษณะบางประการของวัวที่พิเศษและโดดเด่นเป็นลักษณะจำเพาะของวัวตัวนั้น ๆ ปรากฏให้เห็นอยู่บนบริเวณส่วนต่าง ๆ ของลำตัววัว หรืออาจเป็นลักษณะบางประการที่เพิ่มเติมขึ้นมาจากลักษณะขวัญ สี เขา โดยปกติทั่วไปของวัว ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับลักษณะพิเศษของวัว เช่น ปาน หน้าจูด ท้องลาย ไข่ลาย ตาหวาน จุดเด็ด แชม โพธิ หลังขาว ดอก ด้วน เทพบุตรงาม สุดหล่อ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ไ้ปาน

คำว่า ปาน มาจากลักษณะของวัวคือมีสีดำข้างลำตัวเป็นแถบเล็กน้อย ลักษณะคล้ายมีปานข้างลำตัว ถือเป็นลักษณะพิเศษของวัวตัวนี้

ตาดำ

คำว่า ตาดำ มาจากลักษณะสีบริเวณตาของวัว คือขนรอบดวงตาของวัวเป็นสีดำ ทำให้ดวงตาของวัวตัวดังกล่าวมีสีดำมองเห็นได้ชัดเจน ถือเป็นลักษณะเด่นของวัวตัวนี้

อ้ายดอก

คำว่า ดอก ในวงการวัวชนใช้เรียกลักษณะของหางวัว คือบริเวณขนที่หางจะมีขนสีขาวแทรกอยู่ในวงการวัวชนเรียกว่า หางดอก ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของวัวตัวนี้

อ้ายด้วน

คำว่า ด้วน มาจากลักษณะหางวัว คือเป็นวัวที่มีหางขาดบินไปเล็กน้อย เจ้าของวัวจึงเรียกว่าด้วน ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษของวัวตัวนี้

ไข่ลาย

คำว่า ไข่ลาย มาจากลักษณะอวัยวะเพศของวัว ที่มีสีขาวและสีดำปะปนกันเกิดเป็นลวดลาย ถือเป็นลักษณะพิเศษของวัวตัวนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดท้องลายเพชรพลังสิงห์

คำว่า ท้องลาย มาจากลักษณะบริเวณส่วนท้องของวัวคือ สีมีการปะปนกันเป็นลายบริเวณท้องวัว

โคโหนดงามตาหวานทายาทปีโป้

คำว่า ตาหวาน มาจากลักษณะของตาว่า คือเป็นว่าที่มีดวงตาสวย ตาหวาน ถือเป็นลักษณะพิเศษของว่าตัวนี้

โคโหนดโพธิ์เพชรเม็ดจี้ก

คำว่า โพธิ์ มาจากลักษณะหน้าของว่า คือจะมีลายสีขาวลักษณะคล้ายใบโพธิ์บริเวณหน้าผาก หรือที่เรียกว่าหน้าโพธิ์ ถือเป็นลักษณะพิเศษของว่าตัวนี้

โคแดงจุดเตี๊ยะเพชรยอดธง

คำว่า จุดเตี๊ยะ มาลักษณะใบหน้าของว่าจะมีลายจุดเล็ก ๆ สีขาวขึ้นทั่วใบหน้า ถือเป็นลักษณะเด่นของว่าตัวนี้

โคโหนดหลังขาวชัยชนะ

คำว่า หลังขาว มาจากสีของว่าบริเวณหลัง ที่มีสีขาวเล็กน้อย ซึ่งเป็นการปรากฏสีในส่วนที่โดดเด่นของว่า

นอกจากนั้นชื่อว่าชนยังมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะพิเศษของว่าในภาพรวม คือการบรรยายความงามของว่า เป็นความงามในทุก ๆ สัดส่วน ถือได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษของว่า ชื่อในลักษณะดังกล่าวมักปรากฏหน่วยศัพท์ว่า “งาม” เป็นส่วนหนึ่งของชื่อ อีกทั้งยังใช้คำบรรยายความงามอื่น ๆ ด้วยหน่วยศัพท์ว่า “หล่อ” หรือ “เทพบุตร” เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ชื่อเล่นว่าชน

นิลงาม

คำว่า งาม มาจากรูปร่างลักษณะทั้งหมดของว่าที่ดูสวยงาม ชื่อจริงว่าชน

โคแดงงามลูกรักผู้ใหญ่

คำว่า งาม มาจากรูปร่างลักษณะทั้งหมดของว่าที่ดูสวยงาม

โคขาวงามคู่ทรัพย์ยอดนำชัย

คำว่า งาม มาจากรูปร่างลักษณะทั้งหมดของว่าที่ดูสวยงาม

โคแดงสุดหล่อ

คำว่า สุดหล่อ มาจากรูปร่างลักษณะของว่าที่ดูงดงาม และเนื่องจากว่าเป็นว่าตัวผู้ จึงนำเอาคำที่ใช้กับเพศชายว่า สุดหล่อ ใช้ในการตั้งชื่อ

โคขาวงามเทพบุตรสุดหล่อพอประมาณ

ชื่อดังกล่าวใช้ทั้งคำว่า เทพบุตร และ สุดหล่อพอประมาณ เพื่อบรรยายความงามของวัว เนื่องจากวัวเป็นวัวตัวผู้ จึงนำเอาคำที่ใช้กับเพศชายว่า เทพบุตรและสุดหล่อ ใช้ในการตั้งชื่อ

โคลายบริสุทธิ์ทรमानใจสาว

คำว่า ทรमानใจสาว เป็นคำที่ใช้บรรยายความงามของวัวซึ่งจะไม่ใช้คำว่างามหรือหล่อโดยตรง แต่จะบรรยายว่า ทรमानใจสาว เป็นนัยว่าเป็นวัวที่งามมาก หากเปรียบเทียบความงามของวัวเป็นความหล่อของผู้ชายก็จะเป็นผู้ชายที่หล่อมากจนทรमानใจผู้หญิงหรือเป็นที่ชื่นชอบของผู้หญิงนั่นเอง

3.1.5 ลักษณะนิสัยวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะนิสัย คือที่มาและความหมายที่บ่งบอกลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมบางประการของวัวชนตัวนั้น ๆ ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยวัว เช่น ใจเย็น แสนสุภาพ แสนดี สำอาง ดัน ฉะอี้ย เจ้าอารมณ์ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ไฉ่ฉะอี้ย

คำว่า ฉะอี้ย แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของวัวว่าเป็นวัวที่เชื่องช้า ไม่ชุกชนหรือโหดร้าย

ไฉ่ตัน

คำว่า ตัน ในภาษาไทยถิ่นใต้หมายความว่า ชน แสดงให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวมีลักษณะนิสัยชุกชน

สำอาง

คำว่า สำอาง สื่อถึงลักษณะนิสัยของวัวว่าเป็นวัวที่รักความสะอาด เจ้าสำอาง ไม่ชอบชุกชนเล่นดินทราย

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดใจเย็นนำทรัพย์

คำว่า ใจเย็น แสดงถึงลักษณะนิสัยของวัว คือเป็นวัวที่ใจเย็น ไม่โหดร้าย

โคลงสาตแสนสุภาพ

คำว่า แสนสุภาพ แสดงถึงลักษณะนิสัยของวัวตัวดังกล่าวว่าเป็นวัวที่สุภาพเรียบร้อย
ไม่ดุร้าย

โคแดงงามเจ้าอารมณ์

คำว่า เจ้าอารมณ์ บ่งบอกถึงลักษณะนิสัยของวัวว่าเป็นวัวที่มีนิสัยเดี๋ยวดีเดี๋ยวร้าย
เจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจ

3.1.6 ลักษณะขนาดและรูปร่างลำตัววัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะขนาดและรูปร่างลำตัววัว เป็นการให้
รายละเอียดถึงลักษณะขนาดและรูปร่างลำตัวของวัวชนิดนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร ชื่อวัวชนิดใด
ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับลักษณะขนาดและรูปร่างลำตัววัว เช่น จีว น้อย เล็ก ตัวเล็ก นอกจากนั้น
ชื่อบางชื่อยังมีการบอกขนาดและรูปร่างของตัววัวโดยการเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น ๆ ที่มีลักษณะ
ใกล้เคียงกันปรากฏหน่วยศัพท์ เช่น ยักษ์ ลูกมุด คชสาร เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ตัวเล็ก

คำว่า ตัวเล็ก มาจากขนาดของลำตัวของวัว คือเป็นวัวตัวเล็ก

ไอยักษ์

คำว่า ยักษ์ เป็นการเปรียบเทียบขนาดของลำตัววัวว่าตัวใหญ่เหมือนยักษ์

ลูกมุด

คำว่า ลูกมุด มาจากลักษณะรูปร่างลำตัวของวัวชน คือเป็นวัวที่ลักษณะลำตัวจะป้อม
ๆ กลม ๆ เปรียบเทียบกับลักษณะของผลละมุด

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดจอมยุทธจีว

คำว่า จีว มาจากรูปร่างลักษณะของวัวชนที่มีขนาดลำตัวเล็ก

โคลูกแดงแสนเชิงเล็ก

คำว่า เล็ก มาจากรูปร่างลักษณะของวัวคือเป็นวัวที่มีขนาดลำตัวเล็ก

โคดุคต่างจอมโหดเล็ก

คำว่า เล็ก มาจากรูปร่างลักษณะของวัวคือเป็นวัวที่มีขนาดลำตัวเล็ก

3.1.7 ลักษณะกริยาท่าทางของวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับกริยาท่าทางของวัว เป็นที่มาและความหมายที่บ่งบอกถึงกริยาท่าทางการยืน เดินของวัว หรือกริยาอื่น ๆ ของวัวพบเฉพาะในชื่อเล่นเท่านั้น ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับลักษณะกริยาท่าทางของวัว เช่น ล็อกเล็ก ต็อกเต็ก เม็งแข็ง หุ่นยนต์ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ล็อกเล็ก

ชื่อดังกล่าวสื่อถึงกริยาท่าทางของวัวที่มักจะยืนไม่นิ่ง คือจะต้องกระโดดโลดเต้นไปข้างหน้าหรือข้างหลังอยู่ตลอดเวลา

ต็อกเต็ก

ชื่อดังกล่าวสื่อถึงกริยาท่าทางการเดินของวัว คือมักจะเดินแบบค่อย ๆ เดิน เดินแบบก้าวไปที่ละก้าวสั้น ๆ

หุ่นยนต์

ชื่อดังกล่าวสื่อถึงกริยาท่าทางการเดินของวัว คือมักจะเดินแบบตรง ๆ แข็งที่อเจ้าของวัวจึงนำไปเปรียบเทียบกับลักษณะการเดินของหุ่นยนต์และใช้หุ่นยนต์มาตั้งชื่อ

3.2 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว คือ ที่มาและความหมายที่บอกให้ทราบว่าชื่อดังกล่าวเป็นชื่อวัว ซึ่งจะใช้หน่วยศัพท์ว่า “โค” นำหน้าชื่อและปรากฏใช้เฉพาะในชื่อจริงเท่านั้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โคลางสาดแสงตะวัน

โคลางสาดเพชรนำชัย

โคลางสาดเพชรเกรียงไกร

โคแดงงามพิทักษ์ชัย

โคขาวน้ำคึก

โคนิลแชมเพชรบ้านแหลม

โคโหนดเกราะเพชร

โคโหนดยอดอัจฉริยะ

โคขาวงามวาสนามีชัย

โคแดงสุดหล่อยอดนำชัย

โคนิลเก็บทรัพย์

โคขาวขอบคล้า

โคโหนดจิริราย

โคโหนดงามชูชัย

โคดุ๊กด่างปรีชาชัย

จากการศึกษาชื่อจริงวัวชน 500 ชื่อ พบว่าชื่อจริงวัวชนทุกชื่อมีคำว่า โค นำหน้าชื่อเสมอ เพื่อระบุให้ทราบว่าป็นชื่อดังกล่าวเป็นชื่อของวัว แสดงให้เห็นว่าคำว่า โค เป็นคำที่สำคัญของการตั้งชื่อวัวชน

3.3 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว เป็นที่มาและความหมายที่ให้รายละเอียดแสดงให้เห็นว่าวัวชนตัวนั้น ๆ มีความเก่งกล้าสามารถอย่างไร มีผลกำลังในการชนและมีลีลาท่าทางในการชนที่โดดเด่นอย่างไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.3.1 ความเก่งกล้าสามารถ

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับความเก่งกล้าสามารถ คือที่มาและความหมายที่บ่งบอกถึงความเก่งกล้าและความสามารถในการต่อสู้ของวัว รวมทั้งความสามารถในด้านสติปัญญาและการใช้วิชาของวัวตัวนั้น ๆ ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับความเก่งกล้าสามารถ เช่น จอมยุทธ เก่งกล้า เพชฌฆาต พยัคฆ์ร้าย อัศวิน จอมพิชิต เก้าทัพ ขุนศึก ร้อยปัญญา แสนคม ร้อยวิชา อัศจรรย์ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

จอมยุทธ

คำว่า จอมยุทธ เป็นคำที่ใช้เรียกนักสู้ผู้กล้าในการต่อสู้ เจ้าของวัวนำมาใช้ตั้งชื่อวัว เพื่อแสดงให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวต่อสู้เก่ง ชนเก่ง

อัศวิน

คำว่า อัศวิน เป็นคำที่ใช้เรียกนักรบที่กล้าหาญ หรือเรียกผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นคนเก่ง เจ้าของวัวนำมาตั้งชื่อวัวเพื่อสื่อให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่ชนตีชนเก่งดังเช่นอัศวิน

อ้ายเก้าทัพ

คำว่า เก้าทัพ เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับการสู้รบ เจ้าของวัวนำมาตั้งชื่อวัวเพื่อสื่อให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่มีความสามารถและชนเก่ง โดยเปรียบการชนของวัวเหมือนการออกรบที่สามารถยกทัพเอาชนะข้าศึกได้หลายครั้ง

ชื่อจริงวัวชน

โคลงสาปักษ์ร้ายสองแผ่นดิน

คำว่า พักษ์ร้าย เป็นการใช้คำเปรียบเทียบให้เห็นว่าวัวมีความเก่งกล้าสามารถในการชนหรือต่อสู้กับวัวคู่แข่ง ซึ่งความเก่งกล้าสามารถนี้มีลักษณะเช่นเดียวกับเสือร้ายที่มีความสามารถในการต่อสู้และการล่าเหยื่อนั่นเอง

โคขาวขุนศึก

คำว่า ขุนศึก หมายถึง แม่ทัพผู้มีความสามารถในการรบ เจ้าของวัวนำมาใช้ตั้งชื่อวัวเพื่อสื่อว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นที่เก่งและมีความสามารถในการชนเช่นเดียวกับแม่ทัพผู้มีความสามารถในการรบ

โคโหนดหลังขาวจอมพิชิต

คำว่า จอมพิชิต เป็นคำที่เจ้าของวัวนำมาใช้เพื่อสื่อว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่ต่อสู้เก่ง ขนเก่ง และไม่ยอมแพ้คู่ต่อสู้ง่าย ๆ

โคดุ๊กด้างแสนคม

คำว่า แสนคม เป็นคำที่เจ้าของวัวใช้สื่อถึงการใช้เพลงชนหรือวิชาชนของวัว เพื่อสื่อให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวรู้จักเลือกใช้เพลงชนหรือวิชาชนได้ฉลาดเฉียบแหลมคมคาย

โคแดงน้อยร้อยวิชา

คำว่า ร้อยวิชา เป็นคำที่สื่อให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่มีความสามารถในการชนคือมีเพลงชนหรือวิชาชนมาก สามารถใช้วิชาชนได้อย่างหลากหลาย

3.3.2 พละกำลังและลีลาการชน

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับพละกำลังและลีลาการชน คือที่มาและความหมายที่บ่งบอกให้ทราบว่าวัวตัวนั้น ๆ มีพละกำลังในการชนมากน้อยเพียงใด รวมทั้งมีลีลาในการชนเป็นไปในลักษณะใด ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับพละกำลังและลีลาการชน เช่น เพชร พลังสิงห์ เทพฤทธิ์ จอมพลัง สายฟ้า ดุตัน เสือหยบ รุนแรง เหินหวาย ยอดเตี๊ด เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

สายฟ้า

คำว่า สายฟ้า เป็นการบอกลักษณะการชนของวัว ว่าวัวตัวดังกล่าวเมื่อชนกับคู่ต่อสู้ จะชนด้วยความเร็วและแรง เวลาชนจะพุ่งเข้าหาคู่ต่อสู้อย่างรุนแรงเหมือนแรงของสายฟ้า

ดุคั่น

คำว่า ดุคั่น เป็นการบอกถึงลักษณะการชนของวัวว่าเป็นวัวที่เข้าชนกับคู่ต่อสู้อย่างรุนแรงและดุคั่น

เสื่อหยบ

คำว่า เสื่อหยบ เป็นลักษณะการช่มของเสื่อ คำว่า หยบ ในภาษาไทยถิ่นใต้หมายถึง แอบ ซ่อน เจ้าของวัวนำมาตั้งชื่อเปรียบเทียบกับลักษณะลีลาการชนของวัวตัวนี้ คือเวลาชนมักจะตั้งท่าชนแบบไม่ออกอาวุธ เพื่อดูท่าที่คู่ต่อสู้ก่อน และหลังจากนั้นจะออกแรงสู้ทีเดียว เหมือนลักษณะของเสื่อที่ช่มแล้วจุ่มตะครุบเหยื่อ

ชื่อจริงวัวชน

โคลงสาทรุนแรง

คำว่า รุนแรง มาจากลักษณะลีลาการชนของวัวชน คือวัวชนตัวดังกล่าวเวลาแข่งขัน จะเข้าชนคู่ต่อสู้อย่างรุนแรง

โคโหนดป้อมเพชร

คำว่า ป้อม มาจากลักษณะลีลาการชนของวัวคือเวลาชนจะชนในลักษณะเหมือน การตั้งป้อมเพื่อตั้งรับคู่ต่อสู้ที่จะมาโจมตี

โคแดงเหินหวา

คำว่า เหินหวา มาจากลีลาการชนของวัว คือเมื่อชน วัวตัวดังกล่าวจะพุ่งเข้าชนและ ทอคู่ต่อสู้อย่างรุนแรงและมีการยกตัวขึ้นไปอยู่บนคอของคู่ต่อสู้ ลักษณะเหมือนการเหินหวาอยู่กลาง อากาศ

โคดุ๊กต่างพลังสิงห์

คำว่า พลังสิงห์ มาจากการที่วัวมีพลังกำลังมากในการชน ซึ่งเจ้าของวัวได้นำเอาไป เปรียบกับพลังกำลังของสิงห์

โคโหนดท้องลายเพชรพลังสิงห์

คำว่า พลังสิงห์ มาจากการที่วัวมีพลังกำลังมากในการชน ซึ่งเจ้าของวัวได้นำเอาไปเปรียบกับพลังกำลังของสิงห์

3.4 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาเหตุการณ์เกี่ยวกับวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาและเหตุการณ์เกี่ยวกับวัว คือที่มาและความหมายที่สื่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับวัว อาจเป็นสถานที่ เรื่องราว ความสัมพันธ์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัว ดังนี้

3.4.1 ภูมิลำเนาและสถานที่เลี้ยงวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาและสถานที่เลี้ยงวัวคือที่มาและความหมายที่บอกภูมิลำเนาที่วัวชนตัวนั้น ๆ อาศัยอยู่ อาจบอกเป็นหมู่บ้าน จังหวัด หรือภาค รวมทั้งบอกลักษณะสถานที่ที่เลี้ยงวัวตัวนั้น ๆ ว่ามีลักษณะสภาพเป็นอย่างไร ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับภูมิลำเนาและสถานที่เลี้ยงวัว เช่น เมืองใต้ ทักษิณ ศรีวิชัย สุราษฎร์ เมืองตรัง พัทลุง ห้วยใหญ่ ช่องช้าง วังวิเศษ ในทอน ป่าแลน บนควน สองแผ่นดิน เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ทักษิณ

คำว่า ทักษิณ มาจากการที่วัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่อาศัยอยู่ในภาคใต้ เจ้าของวัวจึงตั้งชื่อให้ว่า ทักษิณ ซึ่งสื่อให้ทราบว่าเป็นวัวของภาคใต้

ไอ้ช่องช้าง

คำว่า ช่องช้าง มาจากชื่อหมู่บ้านที่วัวตัวดังกล่าวอาศัยอยู่ คือบ้านช่องช้าง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ป่าแลน

คำว่า ป่าแลน มาจากสถานที่ที่เลี้ยงวัว กล่าวคือวัวตัวดังกล่าวอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นทุ่งนาและมีลักษณะเป็นดินโคลน ชาวบ้านภาคใต้เรียกพื้นที่ที่มีลักษณะดังกล่าวว่า ป่าแลน

ชื่อจริงวัวชน

โคแดงงามเพชรฆาตเมืองตรัง

คำว่า เมืองตรัง มาจากภูมิลำเนาของวัว คือเป็นวัวชนที่มาจากจังหวัดตรัง

โคนิลยอตรักพยัคฆ์ห้วยใหญ่

คำว่า ห้วยใหญ่ มาจากภูมิลำเนาของวัว คือเป็นวัวชนที่มาจากบ้านห้วยใหญ่

จ.นครศรีธรรมราช

โคลางสาดวังวิเศษ

คำว่า วังวิเศษ มาจากภูมิลำเนาของวัว คือเป็นวัวที่มาจาก อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

โคแดงงามเพชรในทอน

คำว่า ทอน คำว่า ทอน พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ (2525: 167) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ที่ลุ่มลึกที่ต่อกับทางน้ำไหล ชื่อดังกล่าวสื่อให้เห็นลักษณะสถานที่ที่วัวตัวนี้อาศัยอยู่

โคโหนดอธิการยอดเด็ดเพชรบนควน

คำว่า ควน พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ (2525: 66) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง เนินดิน, ภูเขาเตี้ย ๆ มีลักษณะเป็นดิน สื่อให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเจ้าของวัวจะเลี้ยงวัวอยู่บริเวณพื้นที่ที่เป็นเนินเขาเล็ก ๆ

3.4.2 วัวตัวอื่น

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชื่อวัวตัวอื่น คือ ที่มาและความหมายที่มีการนำเอาชื่อวัวตัวอื่น ๆ มาใช้ ซึ่งชื่อวัวตัวอื่นอาจมีความสัมพันธ์กับวัวชนตัวนั้นในด้านต่าง ๆ เช่น อาจเป็นวัวที่สืบเชื้อสายกัน เป็นพ่อลูกกัน หรืออาจเป็นวัวที่มาจากค่ายเดียวกัน จึงมีการตั้งชื่อให้สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน หรือเป็นชื่อที่มีที่มาแสดงความสัมพันธ์กับวัวตัวอื่น ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับวัวตัวอื่น เช่น มักจะมีคำว่า ทายาท... ลูก... ตำนาน... นำหน้าชื่อวัวที่กล่าวถึง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ลูกไอ้หงส์

คำว่า ลูกไอ้หงส์ เป็นการตั้งชื่อเพื่อบอกให้ทราบว่าเป็นลูกของวัวที่ชื่อไอ้หงส์

ตามรอยพ่อ

คำว่า ตามรอยพ่อ เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัวกับพ่อของวัวตัวดังกล่าว กล่าวคือเพื่อต้องการสื่อว่าพ่อของวัวตัวนี้เป็นวัวชนและวัวตัวนี้ก็เป็นวัวชนเช่นเดียวกัน ถือเป็นวัวที่ เจริญรอยตามพ่อของตน

ไข่ดำทายาทสายธาร

คำว่า ทายาทสายธาร เป็นการบ่งบอกให้ทราบว่าวัวที่ชื่อไข่ดำดังกล่าวเป็นลูกของวัว ที่ชื่อสายธาร

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดลูกทวิศิลป์

คำว่า ลูกทวิศิลป์ มาจากเจ้าของวัวได้นำชื่อพ่อของวัว คือ ทวิศิลป์ มาใส่ในชื่อลูก โดยใช้คำว่า ลูก เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบว่าเป็นวัวชนที่สืบเชื้อสายมาจากวัวที่ชื่อ ทวิศิลป์ หากผู้ชมคนใดที่ ติดตามและชื่นชอบวัว ทวิศิลป์มาก่อน ก็จะได้ติดตามลูกของ ทวิศิลป์ ด้วย

โคลงสาตดาบพิฆาตทายาทสวนปาล์ม

คำว่า ทายาทสวนปาล์ม เป็นคำที่แสดงให้ทราบว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นลูกของวัวที่ชื่อ สวนปาล์ม

โคโหนดทางดีใจเด็ดลูกเพชรทักษิณ

คำว่า ลูกเพชรทักษิณ เป็นการบ่งบอกให้ทราบว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นลูกของวัวที่ชื่อ เพชรทักษิณนั่นเอง

3.4.3 ค่ายวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับค่ายวัว คือที่มาและความหมายที่บอกให้ทราบว่าวัวชนตัวดังกล่าวมาจากค่ายวัวใด พบเฉพาะในชื่อจริงเท่านั้น ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์ เกี่ยวกับค่ายวัว เช่น ลูกบ้านสวน ค่ายนักร้องหลวง เพชรเจริญชัย เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคแดงทวิศิลป์ลูกบ้านสวน

คำว่า ลูกบ้านสวน มาจากชื่อค่ายวัวลูกบ้านสวน อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โคลงสาตชนพยัคฆ์ค่ายนักเลงหลวงทุ่งใหญ่

คำว่า ค่ายนักเลงหลวงทุ่งใหญ่ มาจากชื่อค่ายวันนักเลงหลวง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

โคลงพัทลุงเพชรเจริญชัย

คำว่า เพชรเจริญชัย มาจากชื่อค่ายวัชเพชรเจริญชัย อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง

3.4.4 วันเกิดวัช

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวันเกิด คือที่มาและความหมายที่บ่งบอกเกี่ยวกับวันที่วัชเกิด อาจบอกเป็นวันที่ บอกเป็นชื่อวันในหนึ่งสัปดาห์ บอกเป็นวันสำคัญของไทย หรือบอกเป็นเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในวันที่วัชเกิด ชื่อวัชชนภาคได้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับวันเกิดว่า เช่น เสาร์ พุธ อังคาร หนึ่งธันวา ปีใหม่ สงกรานต์ ราหู เป็นต้นดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัชชน

ไอ้เสาร์

คำว่า เสาร์ มาจากวันเกิดของวัช คือ เป็นวัชที่เกิดวันเสาร์

ปีใหม่

คำว่า ปีใหม่ มาจากวันเกิดของวัชซึ่งตรงกับวันปีใหม่

ราหู

คำว่า ราหู มาจากวันเกิดของวัชตัวตั้งกล่าว ซึ่งเป็นวันที่มีเหตุการณ์ราหูอมจันทร์ หรือจันทรุปราคา

ชื่อจริงวัชชน

โคโหนดสามสี่เทพราหู

คำว่า เทพราหู มาจากวันเกิดของวัชชน คือเป็นวัชที่เกิดตรงกับวันที่มีจันทรุปราคา หรือราหูอมจันทร์

โคโหนดงามหนึ่งธันวา

คำว่า หนึ่งธันวา มาจากวันเกิดของวัชชนซึ่งตรงกับวันที่ 1 ธันวาคม

3.4.5 เหตุการณ์อื่น ๆ

ที่มาเกี่ยวกับเหตุการณ์อื่น ๆ เป็นชื่อที่มีที่มาจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์บางอย่างที่มีความเกี่ยวข้องกับวัวรวมถึงเกี่ยวข้องกับเจ้าของวัว ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับเหตุการณ์อื่น ๆ เช่น ค้าง จำเป็น เจ้าหมูทอง สิ้นสอด เวียมัว มาใหม่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ไอ้ค้าง

ที่มาของชื่อดังกล่าวมาจากเหตุการณ์ที่เจ้าของวัวค้างเงินเจ้าของวัวเดิมไว้ กล่าวคือเจ้าของวัวตัวดังกล่าวได้ซื้อวัวตัวนี้มาเลี้ยงไว้แต่ยังไม่ได้จ่ายเงินให้เจ้าของวัวเดิมครบตามจำนวนคือยังค้างเงินเจ้าของเดิมไว้ เจ้าของวัวตัวดังกล่าวจึงนำเอาเหตุการณ์นี้มาตั้งเป็นชื่อเล่นวัวชน

ไอ้จำเป็น

ที่มาของชื่อดังกล่าวมาจากเหตุการณ์ที่เจ้าของวัวชื่อวัวตัวดังกล่าวมาเลี้ยงไว้ด้วยความจำเป็น เนื่องจากเจ้าของวัวเดิมขอร้องให้ช่วยซื้อมาเลี้ยงต่อ และจึงได้นำเหตุการณ์ไปตั้งเป็นชื่อเล่นวัว

เจ้าหมูทอง

ที่มาของชื่อดังกล่าวมาจากเหตุการณ์ที่วัวถูกหมูกัดเมื่อตอนเด็ก เจ้าของวัวจึงนำเหตุการณ์นี้มาตั้งเป็นชื่อเล่นวัว

ชื่อจริงวัวชน

โคขาวสิ้นสอด

คำว่า สิ้นสอด มีที่มาจากเหตุการณ์ที่เจ้าของวัวได้นำเงินส่วนหนึ่งจากเงินสิ้นสอดที่ตนใช้สู้ขอภรรยาซื้อวัวตัวดังกล่าว และนำเหตุการณ์นั้นมาตั้งเป็นชื่อวัวชน

โคขาวงามเวียมัว

คำว่า เวียมัว เป็นคำพวนของคำว่า วัวเมีย ชื่อดังกล่าวมีที่มาจากเหตุการณ์ที่พ่อของภรรยาได้มอบวัวตัวนี้ให้แก่เจ้าของวัว เจ้าของวัวจึงนำเหตุการณ์นี้มาตั้งชื่อวัวเพื่อสื่อว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวของภรรยา หรือวัวของเมียนั่นเอง

โคโหนดมาใหม่ขวัญใจ286

คำว่า มาใหม่ มาจากเหตุการณ์ที่เจ้าของวัวเพิ่งซื้อวัวตัวดังกล่าวมาเลี้ยง วัวตัวนี้จึงกลายเป็นวัวใหม่ของเจ้าของวัวและตั้งชื่อใช้คำว่า มาใหม่ สื่อถึงการได้วัวมาใหม่นั้นเอง

โคตูกต่างจอมลีลามาใหม่

คำว่า มาใหม่ มาจากเหตุการณ์ที่วัวตัวดังกล่าวเคยชนแพ้มาก่อน เจ้าของวัวจึงได้เปลี่ยนชื่อให้วัวใหม่ และใช้คำว่า มาใหม่ เพื่อสื่อถึงการกลับมาชนของวัวตัวนี้อีกครั้งและเหมือนเป็นการกลับมาแจ้งเกิดในวงการใหม่อีกครั้งหนึ่ง

3.5 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า คือ ที่มาและความหมายที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองและอัญมณี ต่าง ๆ ดังนี้

3.5.1 ทรัพย์สินเงินทอง

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง คือที่มาและความหมายที่สื่อถึงการมีทรัพย์สินสมบัติ ร่ำรวยเงินทอง อีกทั้งยังสื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ปรารถนาให้วัวของตนนำทรัพย์สินเงินทองมาให้ ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง เช่น นำทรัพย์ เก็บทรัพย์ ทวีทรัพย์ พูนทรัพย์ เพิ่มทรัพย์ ล่าทรัพย์ อุดมทรัพย์ ทรัพย์เจริญ ทรัพย์พิศาล มั่งมี เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ไอ้เพิ่มทรัพย์

คำว่า เพิ่มทรัพย์ สื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวชนของตนนำทรัพย์สินเงินทองมาให้ตน เป็นการเพิ่มเงินเพิ่มทองให้แก่ตน

ลือคทรัพย์

คำว่า ลือคทรัพย์ สื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่จะให้วัวของตนสามารถชนชนะคู่ต่อสู้และนำทรัพย์สินเงินทองกลับมาได้ คำดังกล่าวมีการเปรียบเทียบกับลักษณะการใช้เขาในการต่อสู้ของวัว คือเมื่อชนวัวจะใช้เขาลือคหรือยึดเข้ากับเขาของคู่ต่อสู้ไม่ให้ขยับได้ง่าย ซึ่งได้เปรียบการลือคเขานั้นกับการลือคทรัพย์สินเงินทองเอาไว้ให้อยู่กับตนนั่นเอง

ชื่อจริงวัวชน

โคลายนำทรัพย์

คำว่า นำทรัพย์ สื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวชนของตนชนะและนำทรัพย์เงินทองมาให้

โคแดงงามอุดมทรัพย์

คำว่า อุดมทรัพย์ สื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวชนของตนชนะและสามารถนำเงินรางวัลมาให้ ให้เต็มไปด้วยทรัพย์เงินทอง

โคโหนดงามอัศวินนักเลงล่าทรัพย์

คำว่า ล่าทรัพย์ สื่อแสดงจุดมุ่งหมายในการชนวัว คือวัวตัวดังกล่าวมาชนกับคู่ต่อสู้มีความมุ่งหวังในชัยชนะเพื่อปรารถนาที่จะได้รับเงินเดิมพันในการแข่งขัน

3.5.2 อัญมณีและสิ่งมีค่าอื่น ๆ

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับอัญมณีและสิ่งมีค่าอื่น ๆ คือที่มาและความหมายที่นำอัญมณีมีค่าต่าง ๆ เช่น เพชร พลอย หรือสิ่งมีค่าอื่น ๆ เช่น ทอง ไข่มุก มาใช้ตั้งชื่อวัว สื่อว่าวัวชนของตนมีคุณค่า และนำมาเปรียบกับลักษณะต่าง ๆ ของวัว ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับอัญมณีและสิ่งมีค่าอื่น ๆ เช่น เพชร เพชรแท้ เพชรน้ำหนึ่ง เพชรเอก ประกายเพชร กระรัตเพชร พลอย ทองคำ ทองแท้ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

เพชรเอก

คำว่า เพชรเอก เป็นการแสดงให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวมีค่าโดยการเปรียบว่าวัวนั้นมีค่าเหมือนเพชรน้ำเอก ที่มีคุณสมบัติดีเยี่ยมและมีคุณค่า

อ้ายพลอย

คำว่า พลอย มาจากพลอยซึ่งเป็นอัญมณีชนิดหนึ่งที่มีคุณค่า นำมาเปรียบเทียบกับค่าของวัวว่ามีคุณค่าเหมือนดังพลอย

อ้านปานเพชร

คำว่า เพชร เป็นการเปรียบให้วัวมีคุณค่า โดยเฉพาะเป็นการเปรียบให้ลักษณะพิเศษของวัวคือการมีปานบริเวณลำตัว ว่าเป็นลักษณะที่โดดเด่นและดูมีคุณค่าสำหรับวัวตัวนั้น ๆ

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดเพชรทักษิณ

คำว่า เพชร เป็นการเปรียบเทียบให้วัวมีค่าเหมือนดังเพชรที่มีคุณค่า และเพื่อสื่อว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความหมายของภาคใต้

โคดุ๊กด้างท้องลายประกายเพชร

คำว่า ประกายเพชร เป็นการแสดงถึงคุณค่าของเพชรที่ส่องแสงเป็นประกายระยิบระยับ ชื่อดังกล่าวได้นำลักษณะลวดลายบริเวณท้องไปเปรียบกับประกายของเพชรที่มีลวดลายสวยงามและดูมีค่า

โคโหนดงามเพชรน้ำหนึ่ง

คำว่า เพชรน้ำหนึ่ง เป็นคำที่แสดงถึงความดีเยี่ยม นำมาใช้กับวัวชนเพื่อสื่อว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่ดีเยี่ยมและมีคุณค่าดังเป็นน้ำหนึ่งน่านอง

โคขาวงามแก้วมรกต

คำว่า แก้วมรกต เป็นการแสดงคุณค่าของวัวโดยการนำแก้วมรกตที่มีคุณค่ามาใช้สื่อแทนถึงคุณค่า ความล้ำค่าของวัวตัวนั้น

3.6 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกนำหน้าชื่อ

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกนำหน้าชื่อ คือที่มาและความหมายที่มีการใช้คำต่างๆ เช่น คำเรียกญาติ คำเรียกขานที่ใช้กับคนสนิทสนมมาใช้เป็นคำเรียกนำหน้าชื่อ หมายรวมถึงคำเรียกชื่อที่ใช้กันในภาคใต้ด้วย ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับคำเรียกนำหน้าชื่อ เช่น ลูก ไฉ่ เณร บ่าว ไชนุ้ย เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ไฉ่ปาน

คำว่า ไฉ่ เป็นคำประกอบคำอื่นบอกให้รู้ว่าเพศชายหรือสัตว์ตัวผู้ เจ้าของวัวนำมาใช้เป็นคำนำหน้าชื่อเรียกชื่อเล่นวัวชน

ลูกแดง

คำว่า ลูก เป็นคำเรียกที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อเพื่อแสดงความรู้สึกรักและเอ็นดู

เนรมเคราะห์

คำว่า เนรม เป็นคำที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อของคนไทยภาคใต้ ใช้เรียกเพศชายที่ผ่านการ
บวชเนรมมาแล้ว

ชื่อจริงวัวชนโคแดงไชน้อย

คำว่า ไชน้อย เป็นคำเรียกชื่อที่ใช้เรียกเพศชายที่มีอายุน้อยกว่าของคนไทยภาคใต้
แสดงถึงความเอ็นดู บางกรณีใช้เรียกนำหน้าชื่อและตามด้วยชื่อของบุคคลที่ต้องการเรียก

โคลูกแดงแสนเชิงเล็ก

คำว่า ลูก เป็นคำเรียกที่ใช้เรียกนำหน้าชื่อเพื่อแสดงความรู้สึกรักและเอ็นดู

3.7 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร คือ ที่มาและความหมายที่บ่งบอกถึง
บุคคลต่าง ๆ หรือองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

3.7.1 บุคคล

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับบุคคล เป็นที่มาและความหมายที่บ่งบอกถึง
เจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัวและบุคคลที่มีชื่อเสียง ดังนี้

3.7.1.1 เจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว
เป็นการแสดงรายละเอียดถึง ชื่อ ตำแหน่ง รวมถึงลักษณะหรือสถานภาพของเจ้าของวัวหรือบุคคลที่
เกี่ยวข้องกับวัว ซึ่งปรากฏในชื่อวัวชน ดังนี้

3.7.1.1.1 ชื่อเจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเจ้าของวัวหรือบุคคลที่
เกี่ยวข้องกับวัวปรากฏหน่วยศัพท์ เช่น ครูญา น้องปอนด์ น้องเก่ ลูกปอ จักณรงค์ ขวัญชัย ภิญโญ
 เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชนเหนือครุณา

คำว่า ครุณา มาจากชื่อภรรยาของเจ้าของวัวที่ชื่อ ญา และมีอาชีพครู

น้องปอนด์

คำว่า น้องปอนด์ มาจากชื่อลูกชายของเจ้าของวัว

น้องเก้

คำว่า น้องเก้ มาจากชื่อลูกสาวของเจ้าของวัว

ชื่อจริงวัวชนโคแดงลูกปอโชคนำทรัพย์

คำว่า ลูกปอ มาจากชื่อลูกของลูกเจ้าของวัว คือเจ้าของวัวมีลูกที่ชื่อว่า ปอ

โคกลางสาดจักรณรงค์

คำว่า จักรณรงค์ มาจากชื่อพ่อของเจ้าของวัวคือ จักร และชื่อของเจ้าของวัวคือ
ณรงค์ นำมารวมกัน

โคดุกด้างเพชรขวัญชัย

คำว่า ขวัญชัย มาจากชื่อเจ้าของวัวที่ชื่อ ขวัญชัย

3.7.1.1.2 ตำแหน่งของเจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับตำแหน่งของเจ้าของวัว หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัวไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งการปฏิบัติงาน หรือตำแหน่งทางการเมือง ปรากฏ หน่วยศัพท์ เช่น ประธาน ผู้ใหญ่ สารวัตร ฉก.ศรวิชัย เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชนโคขาวโชคประธาน

คำว่า ประธาน มาจากตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าของวัว คือ การเป็นประธานองค์การบริหารส่วนตำบล

โคโหนดลูกรักผู้ใหญ่

คำว่า ผู้ใหญ่ มาจากเจ้าของวัวมีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน

โคลาย ฉก.ศรีวิชัย

คำว่า ฉก. ศรีวิชัย มาจากตำแหน่งของเจ้าของวัว คือมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครชุดเฉพาะกิจศรีวิชัย จ.พัทลุง

3.7.1.1.3 ลักษณะหรือสถานภาพของเจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะหรือสถานภาพของเจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว เป็นชื่อที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลเหล่านั้นมีลักษณะนิสัย มีบุคลิก มีความชอบเป็นอย่างไร รวมถึงบอกให้ทราบว่า มีจำนวนบุคคลนั้น ๆ เท่าไรด้วย ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับลักษณะหรือสถานภาพของเจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัว เช่น สี่เซียน สี่เจ้า กลัวเมีย กลัวเมียสุด ๆ แปดเมีย เจ้าชูชัดเจน พ่อลูกติด เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

สี่เซียน

คำว่า สี่เซียน มาจากวัวตัวดังกล่าวมีผู้ดูแลทั้งหมด 4 คน

แปดเมีย

คำว่า แปดเมีย มาจากลักษณะของเจ้าของวัวคือเคยมีภรรยามาแล้วหลายคน จึงตั้งชื่อว่าแปดเมีย เพื่อให้ดูขำขัน สื่อความหมายว่ามีภรรยา

ไอ้กลัวเมีย

คำว่า กลัวเมีย ในที่นี้เป็นการตั้งชื่อล้อเจ้าของวัวว่าเป็นคนที่กลัวภรรยา

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดสี่เจ้า

คำว่า เจ้า คือเจ้าของ เป็นวัวที่มีเจ้าของร่วมกันดูแลทั้งหมด 4 คน

โคนิลกลัวเมียสุดสุด

คำว่า กลัวเมียสุดสุด เป็นลักษณะของเจ้าของวัวซึ่งเป็นคนกลัวภรรยา จึงตั้งชื่อดังกล่าวให้ดูขำขัน

โคขาวเจ้าชูชัดเจน

คำว่า เจ้าชูชัดเจน มาจากลักษณะนิสัยของเจ้าของวัว คือเป็นคนเจ้าชู

3.7.1.2 บุคคลมีชื่อเสียง

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับบุคคลมีชื่อเสียงปรากฏทั้ง นักร้อง นักแสดง นักกีฬา และบุคคลมีชื่อเสียงอื่น ๆ ดังนี้

3.7.1.2.1 นักร้องนักแสดง

ชื่อว้าวชนภาคได้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับนักร้อง นักแสดง เช่น เจมส์จิ จิรายู ตี้ก โทโน่ รัชนก บ่าววี จาพนม เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นว้าวชน

เจมส์จิ

คำว่า เจมส์จิ มาจากชื่อเล่นของนักแสดงชายที่มีชื่อเสียง คือ จิรายู ตั้งศรีสุข มีชื่อเล่นว่า เจมส์ และมีชื่อเล่นในวงการว่า เจมส์จิ เจ้าของว้าวนำมาตั้งเป็นชื่อว้าวเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อจริงของว้าวชนนั้น ๆ คือ โคโหนดจิรายู

โทโน่

คำว่า โทโน่ มาจากชื่อเล่นของนักร้องและนักแสดงชายที่มีชื่อเสียงคือ ภาคิน คำวิลัยศักดิ์ และมีชื่อเล่นว่า โทโน่ เจ้าของว้าวนำมาตั้งเป็นชื่อว้าวเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อจริงของว้าวชนนั้น ๆ คือ โคตุกต่างภาคิน

ตี้ก

คำว่า ตี้ก มาจากชื่อเล่นของนักแสดงชายที่มีชื่อเสียงคือ บริบูรณ์ จันทร์เรือง และมีชื่อเล่นว่า ตี้ก เจ้าของว้าวนำมาตั้งเป็นชื่อว้าวเพื่อให้สอดคล้องกับชื่อจริงของว้าวชนนั้น ๆ คือ โคแดงล้านดาบริบูรณ์

ชื่อจริงว้าวชน

โคโหนดรัชนก

คำว่า รัชนก มาจากชื่อของนักร้องหญิงที่มีชื่อเสียงในภาคใต้คือ รัชนก ศรีโลพันธ์

*โคโหนดหลังขา**บ่าววี***

คำว่า บ่าววี มาจากชื่อของนักร้องชายที่มีชื่อเสียงในภาคใต้ คือ วีรยุทธ์ นานข้าว หรือที่มีชื่อในวงการว่า บ่าววี

โคโหนดจิรายุ

คำว่า จิรายุ มาจากชื่อของนักแสดงชายที่มีชื่อเสียง คือจิรายุ ตั้งศรีสุข ซึ่งเป็นนักแสดงที่ผู้ดูแล้วชื่นชอบ

3.7.1.2.2 นักกีฬา

ชื่อวีรชนภาคได้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับนักกีฬาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นนักมวยหรือนักฟุตบอล เช่น บัวขาว บัญชาเมฆ ศิลป์ไทย จ็อกกี๊ม ปาเกียว ไมค์ไทสัน แเบ็คแฮม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวีรชน

บัวขาว

คำว่า บัวขาว มาจากชื่อนักมวย คือ บัวขาว บัญชาเมฆ นักมวยที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย

แบ็คแฮม

คำว่า แบ็คแฮม มาจากชื่อนักฟุตบอลต่างชาติที่มีชื่อเสียงที่เจ้าของวีรชนชอบ คือ เดวิด แบ็คแฮม (David Beckham)

ปาเกียว

คำว่า ปาเกียว มาจากชื่อนักมวยชาวฟิลิปปินส์ที่เก่งและมีชื่อเสียงคือ แมนนี่ ปาเกียว (Manny Pacquiao)

ชื่อจริงวีรชน

โคลาสาดวินมีชัยไมค์ไทสัน

คำว่า ไมค์ไทสัน มาจากชื่อของนักมวยต่างชาติที่มีชื่อเสียง คือ ไมค์ ไทสัน (Mike Tyson)

ลาสาดบัญญัติชาเมฆ

คำว่า บัญชาเมฆ มาจากฉายาในวงการมวยของ สมบัติ บัญชาเมฆ หรือที่มีชื่อในวงการว่า บัวขาว บัญชาเมฆ เป็นนักมวยที่มีความสามารถและมีชื่อเสียงของประเทศไทย

โคแดงศิลป์ไทย

คำว่า ศิลป์ไทย มาจากชื่อของนักมวยที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยและมีชื่อในวงการว่า ศิลป์ไทย จ็อกกี๊ม

3.7.1.1.2.3 บุคคลมีชื่อเสียงอื่น ๆ

ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์บุคคลที่มีชื่อเสียงใน

สังคม เช่น ฉิมชโย ยิ่งลักษณ์ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

ฉิมชโย

คำว่า ฉิมชโย มาจากชื่อของพระที่ชื่อว่า ฉิมชโย เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

ยิ่งลักษณ์

คำว่า ยิ่งลักษณ์ มาจากชื่อของอดีตนายกรัฐมนตรีหญิงของไทย คือ ยิ่งลักษณ์ ชิน

วัตร

3.7.2 องค์กรต่าง ๆ

ที่มาและความหมายที่เกี่ยวกับองค์กรต่าง ๆ เป็นที่มาและความหมายที่บ่งบอกถึงองค์กรโดยเฉพาะสโมสรฟุตบอลต่าง ๆ ปรากฏหน่วยศัพท์ เช่น บาเยิร์น ฉลามชล เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อจริงวัวชน

โคขาวบาเยิร์น

คำว่า บาเยิร์น มาจากสโมสรฟุตบอลบาเยิร์นมิวนิก (FC Bayern Munich) ในประเทศเยอรมนี ซึ่งเป็นสโมสรฟุตบอลที่เจ้าของวัวชนชอบ

โคแดงฉลามชล

คำว่า ฉลามชล มาจากชื่อฉายาของสโมสรฟุตบอลชลบุรี เอฟซี ซึ่งเป็นสโมสรฟุตบอลที่เจ้าของวัวชนชอบ

3.8 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ คือที่มาและความหมายที่สื่อถึงชัยชนะของวัวชน เป็นชัยชนะที่เจ้าของวัวชนปรารถนาจากการแข่งขันวัวชน แสดงให้เห็นเป้าหมายของการแข่งขัน คือการมุ่งมั่นไปสู่ชัยชนะ ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับชัยชนะ เช่น ชัยชนะ นำชัย พิชิตชัย พัทธ์ชัย มีชัย ชูชัย ปรีชาชัย วันชนะ แสนชัย ชนะศึก เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชนวันชนะ

คำว่าวันชนะ สื่อความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ เพื่อให้วัวตัวนั้น ๆ ได้รับชัยชนะในการแข่งขัน

ชื่อจริงวัวชนโคลงสาตเพชรนำชัย

คำว่า นำชัย สื่อความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ ให้วัวชนนำชัยชนะมาให้

โคแดงามพิทักษ์ชัย

คำว่า พิทักษ์ชัย สื่อความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ เพื่อให้วัวชนได้รับชัยชนะในการแข่งขัน

โคขาวพิชิตชัย

คำว่า พิชิตชัย สื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวว่าต้องการให้วัวของคนสามารถสู้กับคู่ต่อสู้และสามารถพิชิตชัยชนะมาได้

3.9 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความมีเกียรติยศ คือที่มาและความหมายที่สื่อให้เห็นถึงความโด่งดัง ความมีชื่อเสียง ความมีเกียรติ ความน่าเกรงขาม ความมีอำนาจ และความเป็นใหญ่ ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับเกียรติยศ เช่น เกียรติเกรียงไกร ก้องฟ้า ก้องตะวัน ก้องธรณีนิกก้อง เหนือปฐพี พยัคฆ์ เจ้าพญา พญาราชสีห์ จักรพรรดิ ราชา ชุน กว้างขวาง บารมี เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชนไ้รราชา

คำว่า ราชา เป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ มีอำนาจ

กว้างขวาง

คำว่า กว้างขวาง สื่อความหมายถึงความมีชื่อเสียงอันจะทำให้ มีอำนาจบารมีแผ่ออกไปอย่างกว้างขวาง

ขุน

คำว่า ขุน สื่อความหมายถึงความเป็นใหญ่และมีความมีอำนาจ

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดอธิการยอดเด็ดเพชรบนควน

คำว่า อธิการ สื่อความถึงความเป็นใหญ่และมีความมีอำนาจ เพื่อให้วัวชนตัวนั้น ๆ มีอำนาจ และยิ่งใหญ่เหนือวัวตัวอื่น ๆ

โคโหนดก้องฟ้าดาราชัย

คำว่า ก้องฟ้า สื่อความหมายถึงความมีชื่อเสียง เพื่อให้วัวชนตัวนั้น ๆ มีชื่อเสียง กึกก้อง โด่งดังไปไกล

โคโหนดเก่งกาจเกียรติเกรียงไกร

คำว่า เกียรติเกรียงไกร สื่อความหมายถึงเกียรติยศชื่อเสียง เพื่อให้วัวชนตัวนั้น ๆ มีเกียรติยศชื่อเสียงโด่งดังไปไกล

โคแดงามพญาราชสีห์

คำว่า พญาราชสีห์ แสดงให้เห็นที่ความยิ่งใหญ่และมีความมีอำนาจดังพญาราชสีห์

โคโหนดหลังขาวบารมี

คำว่า บารมี สื่อความหมายถึงการมีอำนาจบารมี ให้วัวตัวนั้น ๆ มีบารมีกว้างขวาง

3.10 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา คือที่มาและความหมายที่สื่อความถึงโชคลาภที่ได้จากวัวชน หรือความปรารถนาในโชคลาภที่เจ้าของวัวปรารถนาจะได้จากวัวชน รวมทั้งเกี่ยวกับบุญวาสนาตามความเชื่อทางพระพุทธศาสนา แสดงความมีบุญวาสนาของวัว หรือความต้องการให้บุญวาสนาเกิดขึ้นกับทั้งตัววัวและเจ้าของวัว ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับโชคลาภ บุญวาสนา เช่น โชค ราชาโชค มีลาภ วาสนา บุญรอด บุญชู บุญมี บุญเหลือ บุญหลง เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

บุญหลง

คำว่า บุญหลง แสดงถึงความมีบุญของวัวที่เจ้าของวัวซื้อมาเลี้ยงไว้

บุญเหลือ

คำว่า บุญเหลือ แสดงถึงความมีบุญของวัว เนื่องจากวัวตัวดังกล่าวกำลังจะถูกนำไปฆ่าเอาเนื้อ แต่เจ้าของวัวซื้อวัวตัวดังกล่าวมาเลี้ยงต่อ ถือว่าวัวตัวนี้ยังคงมีบุญรอดชีวิตมาได้

ชื่อจริงวัวชน

โคโหนดมีลาภ

คำว่า มีลาภ แสดงให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวนำโชคความมาให้เจ้าของ เนื่องจากเมื่อเจ้าของวัวซื้อวัวตัวดังกล่าวมาเลี้ยงไว้ทำให้เจ้าของวัวถูกหวย

โคแดงลูกปอโซคนำทรัพย์

คำว่า โซค สื่อความหมายถึงเกี่ยวกับโชคความ เพื่อให้วัวนำโชคความมาให้

โคกลางสาดบุญรอด

คำว่า บุญรอด แสดงถึงความมีบุญของวัวเนื่องจากเป็นวัวที่มีคนจะนำไปฆ่าเอาเนื้อ แต่เจ้าของวัวซื้อมาเลี้ยงไว้และรอดพ้นจากการถูกฆ่า

โคกลางสาดทรัพย์บุญมี

คำว่า บุญมี แสดงถึงความมีบุญของทั้งวัวและเจ้าของวัว คือวัวมีบุญที่มีเจ้าของซื้อไปเลี้ยง และเจ้าของเองก็มีบุญที่ได้วัวตัวนี้มาเลี้ยงไว้

3.11 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก คือที่มาและความหมายที่แสดงให้เห็นถึงความรักใคร่เอ็นดูที่เจ้าของวัวมีต่อวัวชนของตน ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับความรัก เช่น แสนรัก ยอดรัก ลูกรัก ลูกพ่อ น้องรัก สุดรัก สุดที่รัก รักจุงเบย ขวัญใจ น้อย เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

น้องรัก

คำว่า น้องรัก เป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความรักที่เจ้าของมีต่อวัว คือการรักวัวเหมือนน้องคนหนึ่ง เหมือนวัวตัวนี้เป็นหนึ่งในครอบครัว

รักจุงเบย

คำว่า รักจุงเบย เป็นคำแสดงความรักของเจ้าของวัวว่ารักวัวตัวนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขวัญใจลูกเขย

คำว่า ขวัญใจ เป็นคำแสดงถึงความรักที่เจ้าของวัวมีต่อวัว บอกให้ทราบว่าวัวตัวนี้เป็นที่รัก เป็นดังขวัญใจของเจ้าของวัว

ชื่อจริงวัวชน

โคนิลยอดรักพยัคฆ์ห้วยใหญ่

คำว่า ยอดรัก มาจากการที่เจ้าของวัวรักวัวชนตัวนี้เหมือนลูก ถือเป็นยอดรัก

โคลางสาดแสนรักพิทักษ์ชัย

คำว่า แสนรัก มาจากการที่เจ้าของวัวเปรียบให้วัวตัวนี้เป็นลูกรัก และเป็นวัวที่มีนิสัยดี

โคขาน้องรักพยัคฆ์ร้าย

คำว่า น้องรัก เป็นการแสดงความรักของเจ้าของวัว แสดงให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นดั่งน้องที่รักของเจ้าของวัว

3.12 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง คือ ที่มาและความหมายที่มาสื่อความหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง มักมีการนำเอาแสงสว่าง แสงจากดวงอาทิตย์มาเป็นตัวแทนแห่งความเจริญรุ่งเรือง ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง เช่น แสงตะวัน แสงระวี แสงสุรี ประชันฉาย ดาวรุ่ง แสงเพชร รุ่งโรจน์ รุ่งเรือง เก้าหน้า (ก้าวหน้า) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

เก้าหน้า

คำว่า เก้าหน้า ดังกล่าวพ้องกับคำว่า ก้าวหน้า สื่อแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวชนของตนเจริญก้าวหน้า

ลูกหัด

คำว่า ลูกหัด มาจาก ปะหัด เจ้าของวัวนำปะหัดมาใช้สื่อถึงความเจริญรุ่งเรือง เนื่องจากปะหัดเป็นสิ่งที่มักจะใช้จุดเพื่อเฉลิมฉลอง หรือมีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้น เจ้าของวัวจึงตั้งชื่อวัวว่า ลูกหัด เพื่อสื่อถึงการมีสิ่งดี ๆ เข้าในชีวิตทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ชื่อจริงวัวชน

โคลงสาตแสงตะวัน

คำว่า แสงตะวัน มาจากการที่เจ้าของวัวต้องการให้วัวนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองเปรียบกับแสงตะวันที่ส่องถึงความเจริญรุ่งเรือง

โคแดงแสงสุริ

คำว่า แสงสุริ มาจากการที่เจ้าของวัวต้องการให้วัวนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองเปรียบกับแสงสุริ หรือแสงของดวงอาทิตย์ที่ส่องถึงความเจริญรุ่งเรือง

โคขาวเพชรรุ่งเรือง

คำว่า รุ่งเรือง แสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวของตนมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง

3.13 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง คือที่มาและความหมายที่สื่อความหมายถึงความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสารเสพติดและอบายมุข อย่างเป็ยร์ สุราและการเสี่ยงโชค รวมถึงสิ่งที่เป็นความบันเทิงรูปแบบอื่น เช่น เพลง ภาพยนตร์ หรืออุปกรณ์ให้ความบันเทิงมาตั้งชื่อชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับความบันเทิง เช่น เหล้าขาว ลีโอ 286 พยัคฆ์ร้าย 007 ซิมิทามาถือ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชน

เหล้าขาว

คำว่า เหล้าขาว หมายถึงสุราชนิดหนึ่ง การตั้งชื่อดังกล่าวมาจากการที่เจ้าของวัวเป็นคนชอบดื่มเหล้าขาว

ลีโอ

คำว่า ลีโอ เป็นชื่อยี่ห้อเป็ยร์ชนิดหนึ่ง เจ้าของวัวนำมาตั้งชื่อเล่นวัวเพราะเป็นยี่ห้อเป็ยร์ที่เจ้าของชอบดื่ม

ซิมิ

คำว่า ซิมิ มาจากชื่อเพลง ซิมิ ของศิลปินบลูเบอร์รี่ อาร์สยาม ซึ่งเป็นเพลงที่เจ้าของวัวชื่นชอบ

ชื่อจริงวัวชนโคโหนดมาใหม่ขวัญใจ286

ตัวเลข 286 เป็นเลขที่ถูกรางวัลหรือถูกหวย เจ้าของวัวนำมาตั้งเป็นส่วนหนึ่งของวัว เนื่องจากเจ้าของวัวมองเห็นการเรียงเส้นขนบนตัววัวเป็นเลข 286 จึงนำไปซื้อหอยและถูกรางวัลจากเลขดังกล่าว

โคขาวพยัคฆ์ร้าย 007

คำว่า พยัคฆ์ร้าย 007 มากชื่อภาพยนตร์แนวสายลับ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของเจ้าของวัว

โคโหนดงามทามาถือ

คำว่า ทามากถือ มาจากของเล่นที่เรียกว่าทามากถือจิ เป็นของเล่นที่มีการเลี้ยงสัตว์แบบดิจิทัล ซึ่งเป็นของเล่นที่ผู้ดูแลวัวหรือพี่เลี้ยงวัวชอบเล่น

3.14 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือที่มาและความหมายที่นำสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เจ้าของวัวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวัวนับถือมาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ ชื่อวัวชนภาคใต้ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น ลูกเจ้าแม่ตะเคียนทอง พ่อไทร ลูกเจ้าแม่สายวารี ลูกพระวิษณุ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชื่อเล่นวัวชนลูกเจ้าแม่ตะเคียนทอง

คำว่า เจ้าแม่ตะเคียนทอง มาจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เจ้าของวัวนับถือ

พ่อไทร

คำว่า พ่อไทร มาจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของเจ้าของวัว

ชื่อจริงวัวชนโคแดงงามลูกเจ้าแม่สายวารี

คำว่า เจ้าแม่สายวารี มาจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของเจ้าของวัว

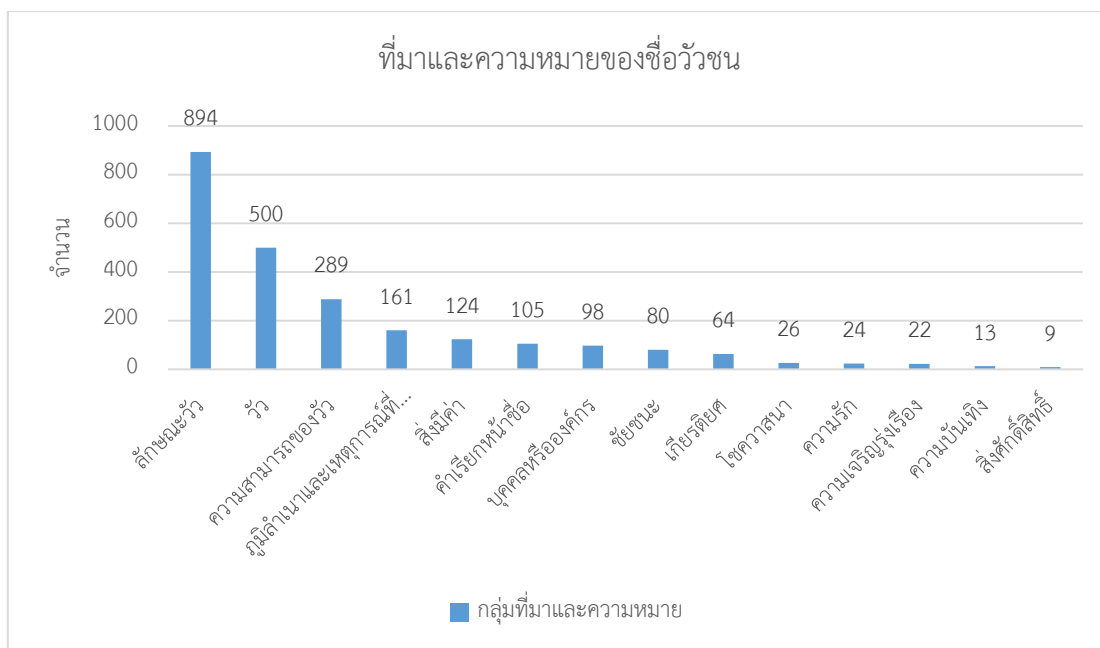
จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่าผู้เลี้ยงวัวชนใช้ถ้อยคำในการตั้งชื่อมาจากหลายกลุ่มที่มาและความหมาย จากการศึกษาพบว่ากลุ่มที่มาและความหมายที่กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนใช้ในการตั้งชื่อมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนา และเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับวัว ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำนำหน้าชื่อ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง ที่มาและความหมายเกี่ยวกับของความบันเทิง และที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามลำดับ สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าความถี่และร้อยละแสดงการปรากฏที่มาและความหมายของชื่อวัวชน

ที่	กลุ่มที่มาและความหมาย	ความถี่	ร้อยละ		
1	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว	ลักษณะสี	539	894	37.11
		ลักษณะพิเศษ	253		
		ลักษณะขนาดและรูปร่างลำตัว	41		
		ลักษณะนิสัย	31		
		ลักษณะเขา	15		
		ลักษณะกริยาท่าทางของวัว	12		
		ลักษณะขวัญ	3		
2	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว	500	20.75		
3	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของวัว	พละกำลังและลีลาการชน	180	289	11.2
		ความเก่งกล้าสามารถ	109		
4	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับวัว	ภูมิลำเนาและสถานที่ที่เลี้ยงวัว	69	161	6.7
		วัวตัวอื่น	38		
		เหตุการณ์อื่น ๆ	34		
		ค่ายวัว	11		
		วันเกิดวัว	9		
5	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า	อัญมณีต่าง ๆ	78	124	5.15
		ทรัพย์สินเงินทอง	46		

6	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกนำหน้าชื่อ	105	4.36
7	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร	98	4.07
8	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชั้ยชนะ	80	3.32
9	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ	64	2.65
10	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา	26	1.08
11	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก	24	1
12	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง	22	0.9
13	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง	13	0.54
14	ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์	9	0.37
	รวม	2,409	100

จากตารางแสดงความถี่ข้างต้นเห็นได้ว่าที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัวมีความถี่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.17 และที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัวมีความถี่รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 20.75 การที่กลุ่มที่มาและความหมายดังกล่าวมีความถี่มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากกลุ่มที่มาและความหมายทั้ง 2 กลุ่มมีความสอดคล้องกับโครงสร้างของชื่อวัวชน กล่าวคือ โครงสร้างของชื่อวัวชนจะต้องปรากฏส่วนหน้า คือคำว่าโคเสมอ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับวัว และโครงสร้างของชื่อวัวชนส่วนมากจะปรากฏส่วนบอกลี ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัว เพราะฉะนั้นจึงทำให้กลุ่มที่มาและความหมายดังกล่าวปรากฏอยู่ในชื่อวัวชนส่วนมากและมีความถี่มากกว่ากลุ่มที่มาและความหมายอื่น ที่มาและความหมายของชื่อวัวชนสามารถแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 44 แผนภูมิแสดงที่มาและความหมายของชื่อวัวชน

จากการศึกษาที่มาและความหมายของชื่อวัวชนแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้มีความคิดและนิยมใช้ถ้อยคำในกลุ่มที่มาและความหมายต่าง ๆ มาใช้ตั้งชื่อวัวชนอย่างหลากหลาย ผลการศึกษาที่มาและความหมายดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์เพื่อให้เห็นวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชนต่อไป

บทที่ 4

วิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

ภาษา เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถแสดงให้เห็นถึงความคิด หรือทัศนคติในการมองสิ่งต่าง ๆ ของมนุษย์ การใช้ภาษาในการตั้งชื่อ เป็นการใช่วิธีภาษาลักษณะหนึ่งที่สามารถสะท้อนความคิด ความปรารถนาของมนุษย์ได้ สมชาย สำเนียงงาม (2545: 1-8) กล่าวว่า ในสังคมไทยให้ความสำคัญกับชื่อ บุคคลมาก เพราะเชื่อว่าชื่อมีความสำคัญและสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับตัวบุคคล ชื่อที่เป็นสิริมงคลจะทำให้ เจ้าของชื่อมีชีวิตที่ดีตามไปด้วย เมื่อพิจารณารูปและความหมายของคำที่ประกอบอยู่ในชื่อแล้วเชื่อว่าจะทำให้เจ้าของชื่อสมปรารถนาสอดคล้องตามค่านิยมของสังคมของบุคคลนั้น ๆ ในวงการวัวชน การตั้งชื่อให้วัวชนถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญกับตัววัวและตัวเจ้าของวัวมากเช่นกัน ชื่อวัวชนแต่ละชื่อล้วนตั้งขึ้นจากมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของวัวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับวัว ที่ได้เลือกสรรถ้อยคำที่อยู่ในความคิดมาประกอบกันเพื่อตั้งชื่อวัวตามที่มาและความหมายที่ผู้ตั้งชื่อต้องการสื่อ หรือตามที่ถูกตั้งชื่อปรารถนาจะให้เกิดกับตัววัวและเกิดกับเจ้าของวัว เพราะฉะนั้นลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อวัวชนจึงเป็นสิ่งที่สามารถแสดงความคิดของผู้ตั้งชื่อได้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดภาษากับความคิดมาใช้ศึกษาชื่อวัวชนเพื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมบางประการของคนไทยภาคใต้ได้

การวิเคราะห์วิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน ผู้วิจัยจะนำผลจากการวิเคราะห์กลวิธีการตั้งชื่อวัวชนดังที่กล่าวในบทที่แล้ว มาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. วิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน
2. ความเชื่อของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน
3. ค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

โดยแสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. วิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

วิถีชีวิต เป็นการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งยึดถือและปฏิบัติสืบทอดต่อ ๆ กันมา การดำเนินชีวิตโดยภาพรวมของบุคคลสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะและค่านิยมของบุคคลนั้น (หทัยรัตน์ รอดแก้ว, 2556: 1) จากการศึกษาชื่อวัวชนภาคใต้ พบว่าชื่อวัวชนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1. ความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ 2. ความผูกพันและการให้ความสำคัญกับวัว 3. การสนใจติดตามข่าวสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ

คนไทยภาคใต้มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับธรรมชาติในลักษณะที่ได้รับการเกื้อกูลจากธรรมชาติมาตั้งแต่อดีต ความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติทำให้คนไทยภาคใต้สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยการอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้เป็นปัจจัยหลักในการครองชีพ ไม่ว่าจะเป็นการปลูกสร้างบ้านเรือน การทำไร่นา การประกอบอาหาร หรือยาที่หาได้จากพืชพรรณต่าง ๆ ทำให้คนไทยภาคใต้มีความผูกพันแนบแน่นกลายเป็นส่วนหนึ่งในธรรมชาติและสามารถปรับตัวให้สามารถดำรงชีวิตอยู่กับธรรมชาติได้อย่างลงตัว (เอกวิทย์ ณ ถลาง, 2544: 124-125)

ชื่อวัวชนหลายชื่อปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะภูมิประเทศ พืชพรรณไม้ และสัตว์ต่าง ๆ มาใช้ในการตั้งชื่อ สะท้อนให้เห็นความผูกพันใกล้ชิดของคนไทยภาคใต้ที่มีต่อธรรมชาติรอบตัว ดังนี้

1.2.1 ลักษณะภูมิประเทศ

ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลาย ชื่อวัวชนบางชื่อปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับนำลักษณะภูมิประเทศ หรือลักษณะสภาพแวดล้อมที่วัวตัวนั้น ๆ อาศัยอยู่มาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น คีรี บนควน ในทอน ภูเขา บ้านทุ่ง บ้านไร่ ในเขา ตัวอย่างชื่อวัวชน เช่น *โคแดงงามเพชรในทอน* คำว่า ทอน พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ (2525 : 167) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ที่ลุ่มลึกที่ต่อกับทางน้ำไหล บอกให้ทราบว่าวัวอาศัยอยู่ในพื้นที่ลักษณะดังกล่าว *โคโหนดอธิการยอดเค็ดเพชรบนควน* คำว่า ควน พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ (2525 : 66) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง เนินดิน, ภูเขาเตี้ย ๆ มีลักษณะเป็นดิน บอกให้ทราบว่าวัวเจ้าของวัวเลี้ยงวัวตัวดังกล่าวอยู่ในพื้นที่ที่เป็นเนินเขาเล็ก ๆ *โคขาวอัศวินนักล่าภูผาเพชร* คำว่า ภูเขา พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556: 871) ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง เขา

หิน บอกให้ทราบว่ามีตัวดังกล่าวอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีภูเขาอยู่มาก *โคโหนดงามเพชรบ้านไร่* คำว่า บ้านไร่ บอกให้ทราบถึงลักษณะสถานที่เลี้ยงวัวตัวดังกล่าวว่าเลี้ยงตามไร่นา ชื่อวัวชนเหล่านี้ได้นำสภาพภูมิศาสตร์ ส่วนหนึ่งของภาคใต้มาตั้งชื่อวัวชน แสดงให้เห็นว่าทั้งคนไทยภาคใต้อาศัยและเลี้ยงวัวชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ที่ราบเชิงเขา ที่ราบระหว่างเขา หรืออาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการทำไร่ทำนาทำสวน ลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏให้เห็นจากชื่อวัวชนมีความสอดคล้องกับลักษณะทำเลที่ตั้งของภาคใต้ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มีความหลากหลาย คือ มีทั้งที่ราบตามแนวชายฝั่ง ปากอ่าว ท่าเรือ ที่ราบเชิงเขา ที่ราบหลังเขาหรือระหว่างเขา และที่ราบตามแนวแม่น้ำสายเล็กและสายใหญ่ในป่าหรือบนเกาะต่าง ๆ (เอกวิทย์ ฌ กลาง, 2544: 27)

1.2.2 พืชพรรณไม้

ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีฝนตกชุกเกือบตลอดปีทำให้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งป่าไม้ และแหล่งน้ำต่างมีความอุดมสมบูรณ์ได้รับน้ำฝนชุ่มชื้นเพียงพอตลอดปี พืชพรรณไม้ในธรรมชาติจึงมีความหลากหลายและอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก คนไทยภาคใต้จึงได้นำชื่อพรรณไม้บางชื่อที่สามารถพบเห็นได้ง่ายในชีวิตประจำวันมาใช้เป็นคำเรียกสีไม้พื้นฐาน และนำคำเรียกสีนั้นมาใช้ประกอบชื่อวัวชนด้วยโดยการเปรียบเทียบสีวัวกับสีของผลไม้ โดยคำเรียกสีนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างของชื่อวัวชน เช่น “สีโหนด” มีที่มาจากสีของผลตาลโตนดสุก ใช้ประกอบชื่อวัวที่มีสีน้ำตาลแดงกลางลำตัวและมีสีดำปรากฏอยู่ช่วงส่วนหัว และท้าย เช่น *โคโหนดจอมลีลา โคโหนดงามทวีทรัพย์ โคโหนดอัศวินลูกพ่อ และโคโหนดทางดีใจเด็ดลูกเพชร ทักซิดโคโหนดมิโชค* หรือ “สีลางสาด” มีที่มาจากสีของผลลางสาด ใช้ประกอบชื่อวัวที่มีสีขาวออกเหลืองหรือวัวที่มีสีขาวออกเหลืองที่ช่วงกลางลำตัวและมีช่วงหัวและท้ายเป็นสีดำ เช่น *โคกลางสาดแสงตะวัน โคกลางสาดแสนสุขภาพ โคกลางสาดชนะศึก และโคกลางสาดวันมีชัยไม้ค้ำไทรสัน โคกลางสาดเพชรผด็จศึก โคกลางสาดมานะชัย โคกลางสาดก้องปฐพี*

นอกจากนั้นชื่อเล่นวัวชนบางชื่อยังปรากฏชื่อเป็นผลไม้อื่น ๆ ที่พบเห็นในภาคใต้ เช่น *ลูกมุด* (ละมุด) *สองกอง* มาตั้งชื่อวัวด้วยเช่นกัน การตั้งชื่อวัวชนที่นำชื่อพืชพรรณต่าง ๆ มาใช้ประกอบชื่อนั้น ก็เนื่องมาจากการที่คนไทยภาคใต้อาศัยอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เกิดการสังเกต และผูกพันกับพืชพรรณไม้ที่อยู่ในธรรมชาติรอบตัว เมื่อเห็นลักษณะบางประการของวัวชนจึงเกิดการเปรียบเทียบลักษณะนั้นกับสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติแล้วนำมาใช้ตั้งชื่อวัว

ความผูกพันของคนไทยภาคใต้กับพืชพรรณต่าง ๆ นอกจากที่สะท้อนจากชื่อวัวชนแล้วยังสามารถเห็นได้ในธรรมเนียมการเกิดของคนไทยภาคใต้ คือการฝังรกเด็กโดยเอารกคลุกพริกไทย ตำกับเกลือ และใส่รกลงในหม้อดิน ปิดด้วยผ้าขาว แล้วนำไปฝังใต้ต้นไม้ต่าง ๆ ตามความเชื่อ เช่นหากฝังใต้ต้นส้มก็เชื่อว่าเด็กจะฉลาดเฉียบแหลมเหมือนหนามของส้ม หากฝังใต้ต้นไม้ใหญ่ น้ำท่วมไม่ถึงก็เชื่อว่าเด็กจะได้เป็นใหญ่เป็นโต หรือหากฝังรกในที่โล่งก็ให้ปลูกต้นไม้ตรงที่ฝังรกนั้น มีความเชื่อว่าหากเด็กคนนั้นโตขึ้นแล้วถูกยาพิษหรือถูกคุณไสยจะต้องให้ผู้นั้นกินผลซึ่งได้จากต้นไม้ที่ฝังรกของตนแล้วพิษจากการวางยาคุณไสยก็จะหายไป ผลพลอยได้จากความเชื่อและธรรมเนียมปฏิบัติเช่นนี้คือ มนุษย์กับธรรมชาติที่มีต้นไม้เป็นตัวแทน มีความผูกพันใกล้ชิดกันทางจิตวิญญาณ ทำให้มีธรรมชาติรักต้นไม้และผูกพันกับบ้านเกิดฐานที่อยู่ของบรรพบุรุษ ส่งผลให้เป็นคนนับถือรักเหง้าของตนได้ (เอกวิทย์ ฦ ถลาง, 2544: 30)

1.2.3 สัตว์

ภาคใต้นอกจากเป็นภูมิภาคที่มีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติแล้ว ยังเป็นภูมิภาคที่มีสัตว์หลากหลายชนิด ชื่อวัวชนหลายชื่อได้นำชื่อสัตว์นานาชนิดที่สามารถพบเห็นได้ในธรรมชาติมาตั้งชื่อวัวชน โดยนำลีลาการชนของวัวไปเปรียบเทียบกับลักษณะพฤติกรรมบางประการของสัตว์บางชนิด แล้วนำเอาชื่อสัตว์นั้นมาตั้งเป็นชื่อวัว เช่น ชื่อเล่น ลิงลม คำว่า ลิงลม มาจากลิงชนิดหนึ่ง มีขนนุ่มหนาสีเทามีลายสีน้ำตาล ตากลมโต ขาหน้าและขาหลังสั้นแต่แข็งแรง เคลื่อนไหวว่องไวเมื่อออกหากินในเวลากลางคืน จับเหยื่อได้ไวมาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1060) ผู้ตั้งชื่อนำลีลาการชนที่รวดเร็วว่องไวของวัวมาเปรียบกับลักษณะการเคลื่อนที่ของลิงลม งูเหลือม คำว่า งูเหลือม มาจากชื่องูชนิดหนึ่ง ผู้ตั้งชื่อนำเอาลีลาการชนแบบกอดรัดพิดเหยียงของวัวไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการรัดเหยื่อของงูเหลือมที่มักจะกอดรัดเหยื่อหรือคู้ต่อสู้อันตาย

ชื่อวัวชนบางชื่อนำเอารูปร่างลักษณะของวัวชนไปเปรียบเทียบกับรูปร่างของสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น ไ้อ้ง มาจาก กระงง เป็นสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมชนิดหนึ่ง รูปร่างคล้ายกวางแต่ไม่มีเขา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 22) ผู้ตั้งชื่อนำรูปร่างหน้าของวัวไปเปรียบเทียบกับรูปร่างหน้าตาของกระงง และตั้งชื่อดังกล่าวเพื่อสื่อว่าวัวชนมีรูปร่างหน้าตาคล้ายกระงง ลูกกลิ้ง เป็นคำในภาษาไทยถิ่นใต้ใช้เรียกปลาชนิดหนึ่งที่มีขนาดเล็ก ผู้ตั้งชื่อนำเอารูปร่างที่มีขนาดเล็กของวัวไปเปรียบเทียบกับรูปร่างของลูกกลิ้งและนำมาตั้งชื่อเพื่อสื่อให้เห็นว่าเป็นวัวที่มีลำตัวขนาดเล็ก

ชื่อวัวชนส่วนหนึ่งนำคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่เกิดจากการเปรียบเทียบกับสีสัตว์มาใช้ประกอบชื่อ เช่น สีดุกด่าง ซึ่งมีที่มาจากสีของปลาตุ๊กด่างหรือปลาตุ๊กดำน ใช้ประกอบชื่อวัวที่มีสีดำและมีสี

กลางลำตัวจาง ๆ ดำไม่สนิท หรือบางตัวที่เป็นวัวสีดำและมีสีขาวแทรกบริเวณส่วนต่าง ๆ ของลำตัว เช่น *โคดุก* *ด้วงเจ้าพายุ* *โคดุกด้วงสารพัดพิษ* *โคดุกด้วงหน้าจูดสุดโหด* และ *โคดุกด้วงท้องลายประกายเพชร* คนไทยภาคใต้นำสีของปลาตุ๊กที่สามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปตามแหล่งน้ำต่าง ๆ มาเป็นคำเรียกสัตว์ แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านมีการดำรงชีวิตหากินจากธรรมชาติและมีความใกล้ชิดกับสัตว์ต่าง ๆ ที่อยู่ในแม่น้ำลำคลอง นอกจากนี้ยังมีชื่อวัวที่นำชื่อสัตว์อื่น ๆ มาใช้ตั้งเป็นชื่อเล่นด้วย เช่น *นกกูด* พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ (2525: 74) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง นกกระปูด นกคูดหรือนกกระปูดนี้มีขนปีกสีน้ำตาลแดง ออกสีดำ ตาสีแดง คนไทยภาคใต้ได้เปรียบเทียบสีของวัวกับสีของนกกูดว่ามีสีคล้ายกันและนำเอานกคูดมาตั้งเป็นชื่อเล่นของวัวชนตัวนั้น ๆ

ชื่อวัวชนที่นำเอาสัตว์ต่าง ๆ มาตั้งชื่อแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้นำชื่อสัตว์มาตั้งชื่อวัวชนที่อยู่กับธรรมชาติอย่างใกล้ชิด สามารถมองเห็นและเข้าใจธรรมชาติของสัตว์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และเมื่อเห็นลักษณะบางประการของวัวชนจึงได้นำไปเปรียบเทียบกับลักษณะสำคัญบางประการของสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรม รูปร่าง หรือสี และนำชื่อของสัตว์นั้นมาตั้งเป็นชื่อวัวชน

นอกจากชื่อวัวชนจะสะท้อนให้เห็นความใกล้ชิดระหว่างคนไทยภาคใต้และธรรมชาติแล้ว สิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้เห็นว่าธรรมชาติเป็นสิ่งที่งดงาม คือการใช้สัญลักษณ์และการอุปมาในวรรณกรรมและเพลงกล่อมเด็กซึ่งชี้ชัดให้เห็นความแนบแน่นระหว่างคนไทยภาคใต้กับธรรมชาติ เพราะการที่คนไทยภาคใต้จะนำสิ่งใดมาเป็นสัญลักษณ์หรืออุปมา สิ่งนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่คุ้นเคยกับตน ข้อความที่กล่าวถึงธรรมชาติของสัตว์และส่วนประกอบอื่น ๆ ในธรรมชาติที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กและปริศนาคำทาย แสดงถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่คนไทยภาคใต้มีต่อธรรมชาติ (จำเริญ แสงดวงแข, 2542: 7030)

ปริศนาคำทายต่าง ๆ ในภาคใต้นับว่าจำนวนมากที่เกี่ยวกับพืช สัตว์ หรือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคนไทยภาคใต้และธรรมชาติ ตัวอย่างปริศนาคำทาย เช่น

ไอ้ไทรหา เล็ก ๆ หนุ่งผ้า พอใหญ่ขึ้นมาแก่เปลือย ไอ้ไทรหา คำตอบคือ ไม้ไผ่

ไอ้ไทรหา หนุ่งหุ้มขน ขนหุ้มโดก โดกหุ้มเนื้อ เนื้อหุ้มน้ำ น้ำรู้แก้ว คำตอบคือ มะพร้าว

ไอ้ไทรหา เหล็กแดงแยงโหยได้หญ้า คนทั้งพารามาหาเหล็กแดง คำตอบคือ ขมิ้น

ไอ้ไทรหา สองตีนชี้ฟ้า ก้มหน้าลงดิน ขาวน้ำไม่กิน แผ่นดินกำไม่เหยียบ คำตอบคือ ค้างคาว

(สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2512: 139-149)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เห็นได้ว่าชื่อวัวชนส่วนหนึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนที่มักเลี้ยงวัวให้อาศัยอยู่

กับธรรมชาติตามไร่นาชนบท จึงทำให้คนกลุ่มนี้ยิ่งมีความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติรอบตัว และสภาพวิถีชีวิตเช่นนี้เองยังส่งผลให้คนไทยภาคใต้ นำเอาสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติเหล่านั้นมาตั้งเป็นชื่อวัวชนด้วย วิถีชีวิตดังกล่าวนอกจากที่สะท้อนจากชื่อวัวชนแล้ว ยังสามารถเห็นได้จากวัฒนธรรมอื่น ๆ ในสังคมไทยภาคใต้ได้ด้วยเช่นกัน

1.2 ความผูกพันและการให้ความสำคัญกับวัว

คนไทยภาคใต้มีความผูกพันกับวัวในฐานะที่ใช้เป็นสัตว์ในการประกอบอาชีพมายาวนาน ด้วยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาจึงมีการใช้วัวไถนามาตั้งแต่โบราณ ทำให้คนไทยภาคใต้มีความผูกพันใกล้ชิดกับวัวด้วยเช่นกัน (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์, 2544: 30) ชื่อวัวชนหลายชื่อแสดงให้เห็นความผูกพันใกล้ชิดระหว่างคนไทยภาคใต้กับวัว โดยการใช้หน่วยศัพท์ที่แสดงถึงความรักใคร่เอ็นดูมาตั้งชื่อ เช่น แสนรัก ยอดรัก ลูกรัก ลูกพ่อ น้องรัก สุดรัก สุดที่รัก รักจูงเบย ขวัญใจ น้อย เป็นต้น ตัวอย่างชื่อวัวชน เช่น รักจูงเบย หรือ โคนิลยอดรักพยัคฆ์ห้วยใหญ่ โคลงลาดแสนรักพิทักษ์ชัย โคดุกด่างเทพบุตรสุดที่รัก ชื่อดังกล่าวปรากฏหน่วยศัพท์ที่แสดงถึงความรักใคร่เอ็นดูมาประกอบชื่อเพื่อสื่อถึงความรัก ความเอ็นดูที่เจ้าวัวของมีต่อวัวชนของตน นอกจากนั้นชื่อเล่นวัวชนบางชื่อยังปรากฏใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความใกล้ชิดสนิทสนมดังญาติหรือดังบุคคลสนิทคนหนึ่ง เช่น น้อง ลูก เณร บ่าว ไช้บุญ ดังตัวอย่างชื่อวัวชน เช่น น้องรัก คำว่าน้อง สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้รักและเห็นวัวเป็นดังน้องที่ตนรัก เปรียบเหมือนบุคคลใกล้ชิดคนหนึ่ง ในครอบครัว ไม่ใช่เป็นเพียงสัตว์ตัวหนึ่งที่ใช้ผ่อนแรงเท่านั้น ลูกแดง คำว่าลูก เป็นคำที่ผู้มีอายุมากกว่าใช้เรียกขานผู้ที่มีอายุน้อยกว่า แสดงถึงความสนิทสนมคุ้นเคยและความรักใคร่เอ็นดู เณรแคะ คำว่า เณร เป็นคำเรียกขานในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ใช้เรียกสามเณร หรืออาจใช้เรียกบุคคลทั่วไปที่ผ่านการอุปสมบทมาแล้ว มีความหมายเท่ากับคำว่า ทิด ในภาษาไทยกรุงเทพฯ (วิไลวรรณ เชาวลิต, 2535) โดยทั่วไปคนไทยภาคใต้มักใช้คำว่า เณร เรียกนำหน้าชื่อผู้ชายทั่วไปที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน เห็นได้ว่าคนไทยภาคใต้ได้นำคำเรียกญาติ และคำเรียกขานที่ใช้เรียกคนมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการตั้งชื่อวัวชนได้อย่างไม่มีข้อจำกัด สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้รัก ผูกพัน และมองวัวเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญ โดยการเปรียบให้วัวเป็นเหมือนดังญาติมิตร เป็นคนสนิทในครอบครัวหรือเป็นส่วนหนึ่งในสังคมของตน สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยภาคใต้ที่ วิไลวรรณ เชาวลิต (2535) ได้ศึกษาการใช้และการแปรของคำเรียกขานในภาษาไทยถิ่นใต้ ทำให้เห็นว่าคนในชุมชนภาคใต้อยู่ร่วมกันฉันญาติ เห็นได้จากการใช้คำเรียกขานประเภทคำเรียกญาติ มากที่สุด ซึ่งนอกจากใช้เรียกญาติของตนแล้ว ยังมีการใช้คำเรียกญาติเรียกผู้อื่นซึ่งตนเปรียบเสมือนญาติ ได้แก่ เพื่อน

ผู้ได้บังคับบัญชา ผู้รับบริการ คนรู้จัก ผู้ให้บริการ หรือคนไม่รู้จัก รวมทั้งพระภิกษุสามเณรด้วย การใช้คำเรียกญาติเรียกขานกันเป็นส่วนใหญ่เช่นนี้ปรากฏในการใช้ภาษาของคนไทยภาคอื่น ๆ ด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า คำเรียกญาติเป็นคำเรียกขานกันเป็นธรรมเนียมไทยที่มีมาตั้งแต่โบราณ แสดงให้เห็นว่าคนในชุมชนภาคใต้อาศัยอยู่ร่วมกันตั้งญาติ มองว่าผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างวัชชนเป็นเหมือนญาติคนหนึ่งด้วยเช่นกัน

อีกทั้งจากการศึกษาโครงสร้างของชื่อวัชชนยังพบว่าชื่อจริงวัชชนทุกชื่อจะต้องมีคำว่า “โค” เป็นโครงสร้างหลักอยู่หน้าชื่อเสมอ นายธีรยุทธ ขวัญจิต (สัมภาษณ์, 2560) ผู้เลี้ยงวัชชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานีกล่าวว่า การใช้คำว่าโคนำหน้าชื่อวัชชนเป็นกลวิธีการตั้งชื่อที่ใช้แนวคิดเช่นเดียวกับการใช้นำหน้าชื่อของคนไทยอย่างการใช้ นาง นาย นางสาว เด็กชาย เด็กหญิง แต่ในชื่อวัชชนจะใช้เฉพาะคำว่า “โค” นำหน้าชื่อเพื่อระบุให้ทราบว่าชื่อดังกล่าวเป็นชื่อของสัตว์จำพวกโคเท่านั้นไม่ได้หมายถึงชื่อสัตว์ประเภทอื่น การตั้งชื่อวัชชนที่ใช้คำนำหน้าชื่อเช่นเดียวกับการตั้งชื่อคนนี้ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ไม่ได้มองว่าวัชชนเป็นแค่สัตว์ทั่วไปเท่านั้น แต่มีการยอมรับและยกย่องให้วัชชนมีความเท่าเทียมกับบุคคลคนหนึ่ง เป็นดังคนใกล้ชิดสนิทสนมหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัว

นอกจากนี้ยังพบว่า โครงสร้างของชื่อเล่นวัชชนจำนวนมากมักใช้คำเรียกนำหน้าชื่อว่า “ไอ้” หรือ “อ้าย” เช่นเดียวกับคน เช่น ไอ้ตัวเล็ก ไอ้เสาร์ ไอ้ถึก ไอ้แดง ไอ้ปาน อ้ายตุตลา อ้ายซี้หนู อ้ายคุด คำว่า ไอ้หรืออ้าย นี้เป็นคำที่ใช้ประกอบกับคำอื่นเพื่อบอกให้ทราบว่าเพศชายหรือสัตว์ตัวผู้ หรือเป็นคำที่ใช้ประกอบหน้าชื่อเพื่อนฝูงเพื่อแสดงว่ามีความสนิทสนมมาก (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1442) ในที่นี้เจ้าของวัชชนมาใช้ตั้งชื่อเล่นวัชชนแสดงให้เห็นความสนิทสนมระหว่างวัชชนและเจ้าของวัชชน เปรียบให้วัชชนเหมือนเพื่อนสนิทคนหนึ่ง

ชื่อวัชชนหลายชื่อยังใช้คำบอกรูปร่างหน้าตาของวัชชน เปรียบให้วัชชนเป็นเหมือนดังผู้ชายที่มีรูปร่างหน้าตาดีคนหนึ่ง เช่น โคขาวงามคู่ทรัพย์ยอดน้ำชัย โคแดงสุดหล่อ โคขาวงามเทพบุตรสุดหล่อ พอประมาณ ตัวอย่างชื่อดังกล่าวใช้คำว่า “งาม” มาประกอบชื่อเพื่อบรรยายความงามของวัชชนในภาพรวมคือมีความงามทุก ๆ สัตว์ส่วน ถือได้ว่าเป็นลักษณะพิเศษของวัชชนตัวนั้น และใช้คำว่า “หล่อ” “เทพบุตร” เพื่อสื่อว่าเป็นวัชชนที่งดงามหากเทียบกับผู้ชายก็จะเป็นผู้ชายที่หล่ออย่างเทพบุตรนั่นเอง นอกจากนั้นยังมีการใช้คำอื่น เช่น โคลายบริสุทธิ์ ทรมานใจสาว โดยใช้คำว่า ทรมานใจสาว บรรยายความงามของวัชชนซึ่งไม่ใช่คำว่างามหรือหล่อโดยตรง แต่บรรยายด้วยคำว่า ทรมานใจสาว สื่อเป็นนัยว่าเป็นวัชชนที่งามมาก หากเปรียบเทียบความงามของวัชชนเป็นความหล่อของผู้ชายก็จะเป็นผู้ชายที่หล่อมากจนทรมานใจผู้หญิงหรือเป็นที่ชื่นชอบของผู้หญิงนั่นเอง ชื่อ

วัวชนลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ไม่เพียงแต่ยอมรับให้วัวเป็นเหมือนดังบุคคลบุคคลหนึ่งเท่านั้น แต่ยังได้ยกย่องให้วัวเป็นเหมือนดังคนหล่อ คนหน้าตาดีอีกด้วย

นอกจากชื่อวัวชนที่สะท้อนให้เห็นความผูกพันใกล้ชิดกับวัวแล้ว ในประเพณีท้องถิ่นภาคใต้บางประเพณีก็ได้สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ให้ความสำคัญกับวัวเป็นอย่างยิ่ง เห็นได้จากประเพณี “ไหว้เจ้าที่วัวควาย” ซึ่งเป็นประเพณีที่ชาวนาจัดขึ้นตามความเชื่อที่ว่าวัวควายจะมีอำนาจเร้นลับ และมีเทวดาอารักษ์คอยปกป้องรักษาให้วัวควายปลอดภัยจากเหตุร้ายต่าง ๆ ทั้งยังเชื่อว่าพิธีดังกล่าวหากทำแล้วจะทำให้วัวควายมีลูกมาก ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ไม่สะดุ้งตกใจกลัวและใช้งานได้คล่อง การทำพิธีไหว้เจ้าที่วัวควายกระทำโดยการจัดทำเครื่องเซ่นและสวดบูชาเจ้าที่วัวควายพร้อมทั้งผูกสายสิญจน์ที่โคนขาและขาของวัวควาย ซึ่งพิธีไหว้เจ้าที่วัวควายดังกล่าวนี้ชาวภาคใต้ก็ยังคงให้ความสำคัญอยู่บ้างในปัจจุบัน แต่วัตถุประสงค์เพียงแค่ว่าเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่วัวควายและเพื่อความสบายใจของผู้จัดทำพิธีเท่านั้น (สมปราชญ์ อัมมมะพันธุ์, 2548: 76)

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเห็นได้ว่าวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้มีความผูกพันใกล้ชิดกับวัวมาอย่างยาวนาน สะท้อนให้เห็นได้จากการดำเนินชีวิตทั่วไปหรือประเพณีท้องถิ่นภาคใต้บางประการ ทั้งนี้ ความใกล้ชิดผูกพันกับวัวยังปรากฏให้เห็นชัดเจนจากกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้ซึ่งมีความผูกพันและให้ความสำคัญกับวัวมากกว่ากลุ่มคนอื่น ๆ เนื่องจากปัจจุบันวัวชนอยู่ในฐานะที่เป็นสัตว์สำหรัใช้ในการแข่งขัน มีเป้าหมายเพื่อชัยชนะและเงินเดิมพัน เพราะฉะนั้นการเลี้ยงวัวชนจึงต้องมีความพิถีพิถันมากกว่าการเลี้ยงวัวโดยทั่วไป จากงานวิจัย “หัวเชือกวัวชน” ของอาคม เดชทองคำ (2543: 81-145) พบว่าวัวตัวใดที่ผ่านการคัดเลือกให้เป็นวัวชนแล้ว วัวตัวนั้นก็จะได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างพิถีพิถัน อาจเรียกได้ว่าถึงขั้น “ปรนนิบัติ” ซึ่งการดูแลวัวอย่างทุ่มเทและจริงจังนี้เพื่อให้วัวมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ นำไปสู่จุดมุ่งหมายคือ ชัยชนะนั่นเอง โดยผู้ดูแลวัวชนจะต้องดูแลและปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของวัวไม่ว่าจะเป็นการพาวัวเดิน ออกกำลังกาย อาบน้ำ กินหญ้า ตากแดด อย่างเคร่งครัดทั้งก่อนชนและหลังชน เพราะฉะนั้นการเลี้ยงวัวชนนอกจากจะอาศัยความขยันอดทนแล้ว ผู้เลี้ยงจะต้องมีใจรักในการเลี้ยงวัวและใจรักในกีฬาวัวชนด้วย ลักษณะการเลี้ยงวัวชนที่จริงจังนี้เองจึงทำให้คนไทยภาคใต้อาศัยคลุกคลีอยู่กับวัวตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คนไทยภาคใต้มีใกล้ชิดสนิทสนม เกิดความรักความผูกพันและให้ความสำคัญกับวัวชนเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังส่งผลต่อการตั้งชื่อวัวชนด้วย โดยเจ้าของวัวมักนำถ้อยคำที่สื่อถึงความรักใคร่เอ็นดูที่ตนมีต่อวัวมาเป็นส่วนประกอบของชื่อวัวชนด้วยเช่นกัน

1.3 ความสนใจในการติดตามข่าวสาร

สังคมไทยภาคใต้เป็นกลุ่มสังคมที่มีความสนใจเรื่องข่าวสารบ้านเมืองอยู่เสมอ ด้วยลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนไทยภาคใต้ที่มีลักษณะนิสัยสนุกสนาน เมื่อพบปะกันมักจะพูดคุยหยอกล้อกัน ล้อเลียนกันด้วยคำพูด อวดคารมกันระหว่าคู่สนทนาถือเป็นการลับสมอง ลองปัญญา เป็นไปเพื่อความสนุกสนาน (ฉันทส ทองช่วย, 2536: 214) ทั้งนี้ประเด็นหนึ่งที่ชาวใต้จะนำมาพูดคุยหรือหยอกล้อกันอาจเป็นเรื่องราวข่าวสารบ้านเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น เมื่อพิจารณาจากชื่อว๊วชนบางชื่อพบว่ามีการใช้คำที่สื่อให้เห็นประเด็นดังในสังคม โดยการนำสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้นมาตั้งชื่อว๊ว อาจยกสถานการณ์หรือนำชื่อบุคคลที่เป็นกระแสอยู่ในสังคมขณะนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ เช่นชื่อเล่น *เหนียวไก่* มาจากกระแสข่าวกรณีที่มีเด็กหญิงคนหนึ่งในจังหวัดสตูลได้ทำคลิปวิดีโอที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์ต่อว่าคนขโมยข้าวเหนียวไก่ทอดที่ชื่อจะมากินแต่ถูกขโมย จนกลายเป็นประเด็นดังในสังคมขณะนั้น หรือตัวอย่างเช่นชื่อเล่นว๊วชนที่ชื่อว่า *อัมมชโย* มาจากกระแสข่าวของพระอัมมชโย จากการทำกรมสอบสวนคดีพิเศษได้เข้าล้อมวัดธรรมกายเพื่อจับกุมพระอัมมชโย เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย แต่ไม่สามารถจับกุม กลายเป็นประเด็นดังในสังคมขณะนั้น

นอกจากการนำบุคคลที่เป็นประเด็นดังจากกระแสข่าวมาตั้งชื่อว๊วชนแล้ว ชื่อว๊วชนหลายชื่อยังสามารถนำชื่อนักแสดงที่มีชื่อเสียงในขณะนั้นมาตั้งชื่อ อาทิ เจมส์ จิรายุ, ต๊ก บริบูรณ์, โทโน่ ภาคิน, รัชชก ศรีโลพันธุ์, บ่าววี, จาพนม ดังตัวอย่าง เช่น *โคโหนดจิรายุ* ชื่อเล่น *เจมส์จิ* *โคโหนดรัชชก* *โคโหนดหลังขาวบ่าววี* เป็นต้น อีกทั้งยังได้นำชื่อเพลงที่เป็นที่นิยมมาตั้งชื่อว๊วชนด้วย ได้แก่ *ซิมิ* ตั้งมาจากชื่อเพลง ซิมิ ของศิลปินบลูเบอรี่ อาร์สยาม ซึ่งเป็นเพลงที่โด่งดังในขณะนั้น การนำชื่อนักร้อง นักแสดงหรือเพลงมาตั้งชื่อว๊วชน อาจเนื่องมาจากการที่คนไทยภาคใต้ได้มีโอกาสติดตามละครทางโทรทัศน์ หรือติดตามฟังเพลงจากสื่อต่าง ๆ เมื่อเห็นว๊วชนคนนั้น หรือเพลงนั้นกำลังเป็นกระแสได้รับความนิยมในสังคมบวกกับความชื่นชอบส่วนตัวของเจ้าของว๊วแล้ว จึงได้นำสิ่งเหล่านั้นมาตั้งชื่อว๊วชนด้วย

การที่คนไทยภาคใต้นำเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมมาเป็นส่วนประกอบของชื่อว๊วชน แสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ให้ความสนใจ และการเกาะติดเรื่องราวข่าวสารบ้านเมืองอยู่เสมอ เมื่อคนไทยภาคใต้ได้รับข่าวสารใหม่ ๆ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจก็มักจะนำมาตั้งชื่อให้กับว๊วชนของตน นอกจากเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นตามความสนใจของเจ้าของว๊วแล้ว ชื่อลักษณะดังกล่าวยังสามารถสร้างความโดดเด่น แปลกใหม่ และน่าสนใจให้กับชื่อว๊วชนตัวนั้น ๆ อีกด้วย

ความสนใจในการติดตามข่าวสาร ถือเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของคนไทยภาคใต้ นอกจากแสดงให้เห็นจากชื่อว๊วชนแล้ว การดำเนินชีวิตของคนไทยภาคใต้ยังแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการติดตามข่าวสารด้วยเช่นกัน อาจแสดงให้เห็นได้จากบรรยากาศตาม “ร้านน้ำชา” หรือ “สภากาแฟ” ในยามเช้า ที่มีให้พบเห็นทั่วไปในภาคใต้ วัฒนธรรมการดื่มชากาแฟเป็นวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับคนภาคใต้มาอย่างยาวนาน ร้านน้ำชากาแฟยามเช้านอกจากเป็นร้านที่จำหน่ายน้ำชา กาแฟ ขนมต่าง ๆ ให้แก่คนได้แล้ว ร้านดังกล่าวยังถือเป็นแหล่งชุมนุมของคนในชุมชนยามเช้าก่อนที่จะแยกย้ายกันไปทำงาน คนไทยภาคใต้หลากหลายอายุหลากหลายอาชีพมักมานั่งสนทนาพูดคุยและเปลี่ยนความคิดกันที่ร้านน้ำชากาแฟ หัวข้อในการสนทนาก็เป็นเรื่องทั่วไป หรือเรื่องการเมืองและข่าวสารที่เป็นกระแสในปัจจุบัน นอกจากนั้นร้านน้ำชากาแฟยังเป็นสถานที่ที่ผู้คนในชุมชนได้ปรึกษาหารือกัน หรือหากมีเรื่องสำคัญที่จะบอกต่อก็สามารถฝากเรื่องไว้ที่ร้านน้ำชากาแฟได้ ถือเป็นสถานที่ที่ผู้คนในชุมชนได้และเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้

นอกจากนั้นศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ อย่างหนึ่งตระกูลยังแสดงให้เห็นถึงการเปิดรับและแลกเปลี่ยนข่าวสารของคนไทยภาคใต้ด้วยเช่นกัน โดย เอกวิทย์ ณ ถลาง (2544: 169-179) มีความเห็นว่าสังคมภาคใต้เป็นสังคมเปิดมานานหลายทศวรรษ แม้สังคมไทยภาคใต้จะมีการรับเอาสื่อสมัยใหม่มาเป็นเครื่องบันเทิงเช่นเดียวกับสังคมอื่น ๆ ในปัจจุบัน แต่ศิลปะการแสดงพื้นบ้านบางอย่างก็ยังคงได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะ “หนังตะลุง” ซึ่งเป็นการแสดงที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้ตอบสนองความต้องการของคนสมัยใหม่ได้ หนังตะลุงนอกจากจะสามารถปรับบทบาทให้เป็นที่ถูกใจชาวบ้านได้ดีแล้ว หนังตะลุงยังทำหน้าที่ทางสังคมคือการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกาะติดสถานการณ์บ้านเมืองและความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในสังคม รวมถึงการล้อเลียนแค้นฟันฝ้ายบ้านเมืองที่เกี่ยวข้องกับทุกข์สุขของชาวบ้าน เพราะฉะนั้นหนังตะลุงจึงถือว่าเป็น “สื่อมวลชนชั้นเยี่ยมสำหรับสังคม” เนื่องจากหนังตะลุงต้องเดินทางเร่ไปยังสถานที่ต่าง ๆ เมื่อพบเห็นสิ่งใดก็มักจะนำมาสอดแทรกไว้ในเรื่องที่ใช้แสดงด้วยเสมอ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเคลื่อนไหวของสังคม และเป็นสติปัญญาให้แก่ชาวบ้านอย่างยิ่ง ศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่เป็นดังสื่อมวลชนอย่างหนังตะลุง จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วภาคใต้ ทั้งยังเป็นผลทำให้คนไทยภาคใต้เป็นผู้ได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ อยู่เสมอ

จากการศึกษาวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อว๊วชน ทำให้เห็นถึงลักษณะวิถีชีวิตบางประการของคนไทยภาคใต้ กล่าวคือ ทำให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้มีความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ยึดถือการทำเกษตรกรรมมาอย่างยาวนานและสืบทอดต่อเนื่อง

มาจนถึงปัจจุบัน ทำให้คนไทยภาคใต้ใกล้ชิดและเป็นส่วนหนึ่งกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ทั้งนี้การเลี้ยงวัวถือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่คู่กับการทำการเกษตรกรรมจึงทำให้คนไทยภาคใต้มีความผูกพันใกล้ชิดกับวัวด้วยเช่นกัน และยิ่งด้วยภาคใต้มีวัฒนธรรมการแข่งขันวัวชนซึ่งปัจจุบันเป็นการแข่งขันที่ต้องจริงจังตั้งใจเนื่องจากมีเงินเดิมพันในการแข่งขันสูง ทำให้กลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนต้องดูแลวัวอย่างใกล้ชิดจนผูกพันและรักวัว ให้ความสำคัญกับวัวยิ่งกว่าคนในครอบครัว อีกทั้งชื่อวัวชนยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตในการติดตามข่าวสารของคนไทยภาคใต้ที่มักจะสนใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเสมออีกด้วย

2. ความเชื่อของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

การตั้งชื่อวัวชนภาคใต้เป็นการใช้ภาษาลักษณะหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นความเชื่อบางประการของคนไทยภาคใต้ได้ เมื่อกล่าวถึงความเชื่อได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของคำว่า “ความเชื่อ” ไว้หลายความหมายดังนี้

กิ่งแก้ว อรรถากร (2520: 91) กล่าวว่า เชื่อ หมายถึง เห็นจริงด้วย เห็นจริงตาม จะเห็นจริงด้วยความรู้สึกหรือด้วยความไตร่ตรองโดยเหตุผลก็ตาม

ทิพย์สุดา นัยทรัพย์ (2535: 85) กล่าวว่า ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับนับถือหรือยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่มีตัวตนหรือไม่ก็ตาม การยอมรับนับถือนี้อาจจะมีหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ หรืออาจไม่มีหลักฐานที่นำมาใช้พิสูจน์ให้เห็นจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นก็ได้ ความเชื่อของคนสมัยก่อนสะท้อนให้เห็นความคิดความต้องการของคนสมัยนั้น ความคิดเช่นนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าของสังคม ดังนั้นจึงไม่ควรเอาความคิดของคนปัจจุบันไปตัดสินว่าดีหรือไม่ดี จริงหรือไม่จริง

ชนิษฐา จิตชินะกุล (2545: 33) กล่าวว่า ความเชื่อ หมายถึง การที่มนุษย์ยอมรับนับถือหรือเกิดการยึดมั่นถือมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และมั่นคงในชีวิตนั้น อาจมีเหตุผลเพียงพอต่อการยอมรับหรือไม่ก็ได้ และเมื่อมนุษย์เกิดการยอมรับในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วก็จะมีการแสดงออกไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจ

ณรงค์ เส็งประชา (2544: 95) กล่าวว่า ความเชื่อ เป็นความรู้อย่างหนึ่งที่เกิดจากการฟัง การอ่าน ความเชื่อเป็นการยอมรับตามข้อความที่ได้ยินและข้อความที่ได้อ่าน ความเชื่อจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม ความเชื่อจึงเป็นการนำให้คนเชื่อปฏิบัติ

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 340) กล่าวว่า เชื่อ หมายถึง ก. เห็นตามด้วย มั่นใจ ไว้ใจ

จากความหมายของความเชื่อดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความเชื่อ หมายถึง การที่มนุษย์ได้รับความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วเกิดการเห็นชอบ เกิดการยอมรับนับถือหรือยึดมั่นถือมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นเพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ โดยสิ่งนั้นอาจสามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงหรือไม่ก็ได้ และเมื่อเกิดการยอมรับนับถือยึดมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วจึงทำให้เกิดการแสดงออกหรือการปฏิบัติตามการนับถือหรือตามสิ่งที่เชื่อนั้น ๆ

จากการศึกษาชื่อวัวชนภาคใต้ พบว่าชื่อวัวชนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อคนไทยภาคใต้ด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1. ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติ 2. ความเชื่อเรื่องศาสนา 3. ความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติ

คนไทยภาคใต้มีความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติมาตั้งแต่สมัยโบราณแต่ก่อนยังไม่มีศาสนาชาวบ้านตกอยู่ในอิทธิพลของธรรมชาติสภาพดินฟ้าอากาศ เชื่อว่าธรรมชาติที่มองไม่เห็นมีอำนาจมีอิทธิฤทธิ์เหนือมนุษย์สามารถคลั่งบันดาลให้เกิดคุณและโทษแก่มนุษย์ได้ สิ่งเร้นลับเหล่านี้ที่คนไทยภาคใต้นับถือเช่น เทวดาอารักษ์ พระภูมิเจ้าที่ เจ้าป่า เจ้าเขา เจ้าทะเล ผีบรรพบุรุษ ผีเรือน ผีร้าย ผีตายโหง เป็นต้น (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์, 2523: 5-6) ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านี้สะท้อนให้เห็นได้จากชื่อวัวชนภาคใต้ ชื่อจริงวัวชนบางชื่อปรากฏหน่วยศัพท์ที่เกี่ยวกับผีसाงเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เจ้าแม่ตะเคียนทอง พ่อไทร ลูกเจ้าแม่สายวาริ ดังตัวอย่าง เช่น โคแดงงามลูกเจ้าแม่สายวาริ คำว่าเจ้าแม่สายวาริ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเชื่อว่าเป็นผู้ดูแลแม่น้ำ เป็นที่นับถือของชาวบ้าน ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือวัวชนที่มีชื่อเล่นว่า ลูกเจ้าแม่ตะเคียนทอง และ พ่อไทร คำว่าเจ้าแม่ตะเคียนทองและพ่อไทร เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ดูแลคุ้มครองประจำต้นไม้ นั้น ๆ เจ้าแม่ตะเคียนทองเป็นผู้ดูแลอารักษ์ประจำต้นตะเคียน เป็นที่นับถือของชาวบ้านตำบลบ้านนา อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพ่อไทรเป็นผู้ดูแลอารักษ์ประจำต้นไทร เป็นที่นับถือของชาวบ้านตำบลเคียนซา อำเภอกะเนียง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นได้ว่าคนไทยภาคใต้มีความเชื่อว่ามีผีसाงเทวดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำอยู่ตามที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็่นป่าเขา ต้นไม้ แม่น้ำ ฯลฯ ซึ่งปรากฏความเชื่อเหล่านี้ให้พบเห็นอยู่ทั่วไปตามพื้นบ้านภาคใต้

นอกจากนั้นคนไทยยังเชื่อในเรื่อง “เทียมตา” คือ เทวดาหรือเทพที่ซึ่งเป็นจิตวิญญาณที่มีบุญญาธิการสูงส่ง (สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ และดิลก วุฒิพาณิชย์, 2542: 998) ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 581-

582) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทพ หมายถึง เทวดา ส่วน เทวดา หมายถึง ชาวสวรรค์ มีกายทิพย์ ตาทิพย์ หูทิพย์ และกินอาหารทิพย์ คนไทยภาคใต้เชื่อในเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ของเทวดามีอำนาจเหนือมนุษย์ สะท้อนให้เห็นได้จากชื่อวัวชนภาคใต้ ชื่อจริงวัวชนบางชื่อปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับเทวดา เช่น *โคโหนดท้องลายฤทธิ์เทวดา โคคุด่างเทพฤทธิ์พิชิตชัย โคแดงเทพฤทธิ์* ชื่อวัวชนเหล่านี้ ได้นำคำที่สื่อถึงอิทธิฤทธิ์ของเทวดามาตั้งชื่อเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่าวัวชนตัวนั้น ๆ มีฤทธิ์เดชพลังกำลังมาก เหมือนอย่างเทวดา อีกทั้งยังเชื่อในเรื่องอำนาจปาฏิหาริย์ของเทพเทวดาว่าสามารถดลบันดาลให้เกิดสิ่งที่ดีและส่งผลให้เกิดความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ เช่น *โคโหนดปืนใหญ่เทพประทาน โโคโหนดหลังขาวฟ้าประทาน โโคโหนดฟ้าประทานพรยอดมิชชัย* ซึ่งเป็นชื่อที่อ้างถึงเทพเทวดา หรือ ฟ้า ในที่นี้หมายถึงเทพเทวดาสีงศักดิ์สิทธิ์ที่เชื่อว่าสถิตอยู่เบื้องบน มาใช้สื่อให้เห็นว่าฟ้าหรือเทพเทวดาสีงศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เบื้องบนได้ประทานวัวตัวดังกล่าวมาให้ เพราะฉะนั้นวัวตัวนี้จึงจะนำสิ่งที่ดีและนำความสำเร็จมาให้แก่เจ้าของวัว อีกทั้งการตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าวยังถือเป็นความปรารถนาของเจ้าของวัวที่หวังว่าเทพเทวดาสีงศักดิ์สิทธิ์จะช่วยดลบันดาลให้วัวของตนได้รับชัยชนะและประสบความสำเร็จ

นอกจากการนำชื่อที่เป็นชื่อผีसाงเทวดาหรือคำที่มีความหมายเกี่ยวกับเทพเทวดามาใช้ในการตั้งชื่อแล้ว ที่มาของชื่อวัวชนยังสะท้อนความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติด้วย ชื่อวัวชนบางชื่อมีที่มาจาก การบนบาน เช่น *ลูกซอง* คำว่าลูกซองหมายถึงชื่อปืนชนิดหนึ่ง ที่มาของชื่อดังกล่าวมาจากการที่เจ้าของวัวได้ทำการบนบานกับผีसाงเทวดาที่เจ้าของวัวนับถือ ว่าหากวัวชนของตนทำการชนชนะคู่แข่ง เจ้าของวัวจะยังเป็นลูกซองถวายแก่ผีसाงเทวดาที่ตนได้บนบานไว้และเมื่อวัวชนของตนชนชนะจริงจึงตั้งชื่อเล่นว่า ลูกซอง ตามเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับความเชื่อนั้น การเคารพนับถือผีसाงเทวดามีอำนาจสามารถใช้อิทธิฤทธิ์บันดาลให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ตามความประสงค์ของผู้ จึงทำให้เกิดการบนบานศาลกล่าวขึ้น เมื่อเรื่องที่เป็นสำเร็จตามความประสงค์ผู้นั้นก็ต้องรับแก้บนตามที่ได้สัญญาไว้กับผีसाงเทวดานั้น ๆ (สุวรรณนวโช, 2546: 276) ลักษณะการบนบานดังกล่าวยังคงมีปรากฏให้เห็นกันโดยทั่วไปในภาคใต้

คนไทยภาคใต้ยังมีความเชื่อว่าสัตว์บางประเภทมีพลังอำนาจเหนือธรรมชาติ ด้วยการที่คนไทยภาคใต้มีลักษณะการดำรงชีวิตที่ต้องร่วมพึ่งพาอาศัยกับสัตว์มาตั้งแต่สมัยอดีตจึงทำให้ได้รู้จักและเข้าใจสัตว์ต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งและเชื่อว่าสัตว์ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีพลังอำนาจทางจิตวิญญาณ จึงทำให้รูปสัตว์ถูกนำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อคาดหวังผลจากพลังอำนาจที่มีอยู่ในตัวสัตว์นั้น ซึ่งสามารถพบได้ในรูปแบบเครื่องราง สิ่งของบูชา ประติมากรรม หรือภาพวาด ฯลฯ (กิตติ วัฒนสมหัทธม, 2547: (11)-(15)) ชื่อวัวชนภาคใต้ได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อว่าสัตว์บางประเภทโดยเฉพาะสัตว์ในเทพนิยายหรือจินตนาการเป็นสัตว์

มงคลและมีลักษณะพิเศษบางอย่างหรือมีอำนาจเหนือธรรมชาติ โดยชื่อวัวชนหลายชื่อนำชื่อสัตว์ที่เชื่อว่ามีอำนาจเหนือธรรมชาติมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของชื่อเพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ ดังนี้

“สิงห์” หรือ “ราชสีห์” ชื่อวัวชนบางชื่อนำเอาสัตว์ในเทพนิยายอย่างสิงห์หรือราชสีห์มาใช้ในการตั้งชื่อวัวชน เช่น *โคโหนดแชนสิงห์คะนองชัย* *โคสิงห์น้อยร้อยเล่มห์* *โคแดงงามพญาราชสีห์* *โคขาวพลังสิงห์* *โคกลางสาตสิงห์เดโช* *โคดุ๊กด่างสิงห์เขาค่าย* ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 997-1232) ได้ให้ความหมายของคำว่าสิงห์และราชสีห์ไว้ว่า สิงห์-, สิงห์ หมายถึง สัตว์ในนิยาย ถือว่ามีความดุร้ายและมีกำลังมาก ราชสีห์ก็เรียกส่วน ราชสีห์ หมายถึง พญาสิงโต สิงห์ราชหรือสีห์ราชก็เรียก เป็นสัตว์ในนิยายถือว่ามีความดุร้ายและมีกำลังมาก คนไทยภาคใต้เชื่อในบทบาทสำคัญของสิงห์ว่าเป็นสัตว์ที่มีพลังกำลังมากเหนือธรรมชาติ เมื่อเห็นลีลาการชนของวัวที่มีความแข็งแรง มีกำลังในการชนมาก จึงได้นำเอาพลังกำลังและลีลาการชนของวัวมาเปรียบเทียบกับสัตว์ในเทพนิยายที่มีพลังกำลังมากอย่างสิงห์หรือราชสีห์ นอกจากนี้เจ้าของวัวบางคนยังกล่าวว่าการนำคำว่า สิงห์ มาประกอบในชื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความปลอดภัยของคนที่ต้องการให้วัวมีพลังกำลังมากเพื่อให้สามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ง่าย หรือปรารถนาให้วัวของตนดูมีอำนาจและมีความยิ่งใหญ่ เช่นเดียวกับพลังอำนาจของสิงห์หรือราชสีห์ อีกทั้งการนำพลังอำนาจของสิงห์มาตั้งชื่อยังถือเป็นการข่มขวัญคู่ต่อสู้ได้อีกด้วย ความเชื่อเรื่องสิงห์หรือราชสีห์นี้ เศรษฐมนต์ กาญจนกุล (2545: 59) ได้กล่าวว่า คนไทยเชื่อว่าสิงห์คือสัตว์ที่อยู่ในเทพนิยายหรืออยู่ในป่าหิมพานต์เท่านั้น คนไทยเคยเห็นภาพสิงห์ตามฝาผนังวัดหรือประติมากรรมต่าง ๆ สิงห์ อาจใช้คำเรียกได้ทั้งสิงห์และราชสีห์ ซึ่งสิงห์หรือราชสีห์นี้เป็นสัตว์ที่มีการกล่าวถึงบ่อยครั้งในงานวรรณกรรมต่าง ๆ ถือเป็นสัตว์ที่มีบทบาทสำคัญคือ มีความสง่างาม มีพลังกำลัง มีอำนาจ และมีความยิ่งใหญ่เหนือสัตว์ป่าทั้งหมด ความเชื่อความนับถือในความทรงพลังอำนาจกล้าหาญของสิงห์หรือราชสีห์นั้นได้ถูกหยิบยกเปรียบเทียบกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (เศรษฐมนต์ กาญจนกุล , 2545: 59) และความเชื่อเหล่านี้ก็ได้ปรากฏให้เห็นในวัฒนธรรมภาคใต้ด้วยเช่นกัน

“พยัคฆ์” ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 804) ได้ให้ความหมายไว้ว่าหมายถึง เสือโคร่งคนไทยภาคใต้มีความเชื่อว่า เสือ ซึ่งเป็นสัตว์ที่มีอยู่จริงในธรรมชาติมีพลังอำนาจบางอย่าง จึงได้นำเสือมาใช้ในการตั้งชื่อวัวชน ซึ่งปรากฏการใช้คำว่า “พยัคฆ์” ในชื่อวัวชนหลายชื่อ เช่น *โคโหนดพยัคฆ์กันภัย* *โคโหนดเพชรพยัคฆ์* *ส.ทักษิณ* *โคโหนดใจเย็นพยัคฆ์แสนเหลี่ยม* *โคโหนดพยัคฆ์พันลาย* *โคขาวงามพยัคฆ์แรมโบ้* *โคโหนดพยัคฆ์ร้าย* *โคกลางสาตพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน* *โคกลางสาตเพชรพยัคฆ์พันทางเสือ* ถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ของความเก่งกล้า ความยิ่งใหญ่ ความมีอำนาจ และความน่าเกรงขามมาตั้งแต่โบราณเช่นเดียวกับสิงโต ด้วย

ลักษณะของเสือที่มีขนาดตัวใหญ่ดูสง่างาม มีเสียงแผ่ร้องคำรามที่น่าเกรงขาม มีพลังกำลังมาก มีความคล่องแคล่วว่องไว และมีเขี้ยวเล็บที่แหลมคมทำให้เสือสามารถจู่โจมเหยื่อได้อย่างง่ายดาย ผู้ใดพบเห็นก็จะเกิดความหวั่นเกรงในพลังและอำนาจในตัวเสือเหล่านั้น เมื่อนำพลังนั้นมาประกอบกับพลังกำลังที่แข็งแรง และเขี้ยวเล็บที่แหลมคมตามธรรมชาติของเสือแล้ว ทำให้เสือกลายเป็นสัตว์นักล่าที่ทรงพลังและมีอำนาจยิ่งใหญ่นับว่า อีกทั้งยังสามารถเอาชนะศัตรูได้โดยทั่วไป เสือจึงกลายเป็นสัตว์ที่มีคุณสมบัติของความเป็นอำนาจ บารมี และความน่าเกรงขาม การสร้างเครื่องรางของขลังบางชนิดจึงนำคุณสมบัติและพลังอำนาจของเสือมาใช้สำหรับป้องกันตัวและเป็นเครื่องเกื้อหนุนให้ผู้ครอบครองมีอำนาจบารมีเป็นใหญ่เป็นโตได้ (กิตติ วัฒนะ มหัทธม, 2547: 112) คนไทยภาคใต้เชื่อว่าเสือเป็นสัตว์ที่มีพลัง มีอำนาจ มีบารมี และน่าเกรงขาม ผู้ตั้งชื่อจึงนำคำว่า พยัคฆ์ มาประกอบการตั้งชื่อวัว เพื่อแสดงความสามารถของคนที่ต้องการให้วัวมีอำนาจ มีบารมี เป็นที่น่าเกรงขามอยู่เหนือวัวชนตัวอื่น ๆ เป็นชื่อที่สามารถข่มขวัญคู่ต่อสู้และช่วยป้องกันภัยอันตรายให้กับวัวที่ลงแข่งขันด้วย นอกจากนั้นคนไทยภาคใต้ยังได้นำลีลาการชนของวัวไปเปรียบเทียบกับลักษณะการต่อสู้ของเสือ เมื่อเห็นว่าวัวตัวของตนมีลักษณะการต่อสู้ที่เก่งกาจ ฉลาดในการชน และต่อสู้ได้คล่องแคล่วว่องไว เช่นเดียวกับการต่อสู้ของเสือ จึงตั้งชื่อวัวของตนตามลักษณะดังกล่าวโดยใช้คำว่าพยัคฆ์มาประกอบชื่อ

ความเชื่อในพลังอำนาจเหนือธรรมชาติของ “สิงห์หรือราชสีห์” และ “เสือ” นอกจะสะท้อนให้เห็นในชื่อวัวชนแล้ว ในภาคใต้ ยังปรากฏความเชื่อดังกล่าว พบในเป็นภาษิตเกี่ยวกับนายหรือข้าราชการที่มาปกครองหัวเมืองภาคใต้ สันนิษฐานว่าแต่งโดยพระอุดมปิฎก (สอน) หรือพุทธโสโรภิกขุ (ป.ธ.๘) ดังภาษิตที่ว่า

“อย่าคล้ำทางเสือผอม ราชสีห์ข่มเกรงขาม
เจ้านายของเราเอง อย่าลวนลามอุเบกษา”

สื่อความว่าถ้าเป็นนายดีก็ควรจักเกรงกลัว อย่าคิดลวนลามตีตนเสมอ นาย ยิ่งนายเป็นคนเจียบไม่พุดมาก ไม่โอ้อวดก็ยิ่งต้องให้ความเคารพ เปรียบเทียบกับเสือ แม้ว่าเสือตัวนั้นจะมีร่างกายผอม ก็อย่าไปคิดคล้ำทางเสือเพื่อความสนุก เพราะกำลังและเขี้ยวเล็บยังไม่ได้แสดงออกมาให้เห็น เสือที่มีลักษณะนี้ แม้แต่ราชสีห์เจ้าแห่งสัตว์ป่าก็ยังคงเกรงขาม เปรียบลักษณะของเสือว่าเหมือนเจ้านายที่ควรให้เกียรติและไม่ก้าวก่าย

นอกจากนี้ยังมีภาษิตเกี่ยวกับกรณีที่ต้องตกอยู่ใต้อำนาจของนายชั่วหรือนายไร้คุณธรรม นายลักษณะนี้คือเสือร้าย มีแต่ให้โทษแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ดังภาษิตดังนี้

“นายรักเหมือนเสือกอด   หนีนายรอดเหมือนเสือหา
พลังคงลงอาญา   ชีวดับนับวันตาย”

ภาษิตดังกล่าวสื่อความว่านายก็เปรียบดังเสือร้าย แม้จะแสดงความรักความห่วงต่อลูกน้อง ก็ไม่ต่างกับเสือรัดกอด ซึ่งไม่ใช่กอดรัดด้วยความเสน่หา แต่พยายามหาช่องทางจะตะบปเหยื่อทุกขณะ แม้เราจะหนีรอดพ้นและอยู่ห่างออกไปก็เชื่อว่าเราจะรอดพ้นจากอิทธิพลนาย เสือร้ายย่อมหวนกลับมาเล่นงานได้เช่นกัน ดังนั้นการทำงานกับนายชั่วถ้าพลาดพลังลงวันโดยอ้อมได้รับโทษและถึงแก่ชีวิต (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2550: 10-11)

ความเชื่อในพลังอำนาจเหนือธรรมชาติของเสือในสังคมไทยภาคใต้ยังสะท้อนให้เห็นจากความเชื่อในเรื่อง “กำลังเสือ” ซึ่งเป็นวิชาความรู้ทางไสยศาสตร์ เชื่อว่าผู้ที่เรียนวิชานี้จะมีพลังกายเกินกว่าที่คนปกติจะทำได้ โดยเฉพาะชายฉกรรจ์ที่สนใจด้านการยกทัพจับศึก จรัส บัวขวัญ (2542: 411) ได้กล่าวว่า กำลังเสือ เป็นวิชาที่มีมานานนับร้อยปี ผู้เรียนจะต้องมีสมาธิสูงจึงจะสามารถเรียนได้สำเร็จ เพราะอำนาจทางจิตใจจะช่วยทำให้พลังกายแข็งแรง ผู้ปฏิบัติจะสามารถยกน้ำหนักหรือใช้พลังกายได้มากกว่าคนธรรมดา ตัวอย่างผู้มีวิชากำลังเสือเช่น พระอาจารย์ทอง วัดเขาอ้อ อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ที่ชาวบ้านเชื่อว่าท่านได้ใช้วิชากำลังเสือก้อนหินขนาดใหญ่มาวางรอบอุโบสถได้ เป็นต้น

“หงส์” ชื่อวัวชนบางชื่อแสดงความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติของหงส์ และได้นำชื่อหงส์ มาเป็นส่วนประกอบของชื่อวัวชน เช่น โคขาวงามหงส์ทองคองคองคิก เป็นการนำลักษณะสีขาวออกเหลืองของวัวไปเปรียบเทียบกับลักษณะหงส์สีทองเพื่อสื่อถึงความสวยและความสง่างาม คนไทยมีความเชื่อในความสง่างามและอำนาจของหงส์ กิตติ วัฒนนะมหาตม์ (2547: 69) ได้กล่าวถึงหงส์ไว้ว่า มีลักษณะคล้ายไก่ มีคอยาว หัวเขียดขึ้น ลำตัวเพรียวบาง ช่วงขาสูง หงส์ ถือเป็นสัญลักษณ์ของความสวยงาม ความสุข ความเมตตา กรุณา และเป็นสัตว์ที่มีพลังอำนาจดึงดูดใจให้ผู้อื่นรัก คนไทยภาคใต้นำหงส์มาใช้ในการตั้งชื่อวัวชนเนื่องจากเชื่อว่าคุณสมบัติของหงส์ซึ่งมีความงามและมีพลังอำนาจจะทำให้วัวของตนมีพลังอำนาจเหนือคู่ต่อสู้ได้

“มังกร” ชื่อวัวชนบางชื่อแสดงความเชื่อเรื่องอำนาจเหนือธรรมชาติของมังกร และได้นำชื่อมังกร มาใช้เป็นที่จริงวัว เช่น โคโหนดงามพันธุ่มังกร มังกรเป็นสัตว์ที่คนจีนนับถือว่าเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ มีอำนาจขจัดภูติผีปีศาจและสิ่งชั่วร้าย มังกรเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงบารมี ความเจริญรุ่งเรือง และความกล้าหาญ (กิตติ วัฒนนะมหาตม์, 2547: 3-4) คนไทยภาคใต้ได้นำมังกรมาตั้งชื่อวัวเพื่อสื่อถึงความปรารถนาที่จะให้วัวของตนมีอำนาจ มีความยิ่งใหญ่ อยู่เหนือคู่ต่อสู้ได้

ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติเป็นความเชื่อที่ฝังอยู่ในจิตใจของคนไทยภาคใต้มาอย่างยาวนาน แม้ว่าปัจจุบันจะมีศาสนาคนไทยภาคใต้ได้ยึดถือปฏิบัติแล้ว แต่ความเชื่อในผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติก็ยังคงอยู่เป็นรากฐานในการดำรงชีวิตและยังคงเชื่ออย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากความเชื่อดังกล่าวจะปรากฏให้เห็นในชื่อว๊านแล้ว ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติยังได้ส่งอิทธิพลต่อผู้แต่งหรือกวีชาวใต้ โดยความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดาต่าง ๆ อย่าง แม่ซื่อ ผีเปรต ครูหมอ ผีตายาย เทวดาอารักษ์ ฯลฯ ได้ปรากฏให้เห็นในวรรณกรรมต่าง ๆ ของภาคใต้ด้วย อย่างเช่นในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้หรือที่ชาวใต้เรียกว่า “เพลงชาน้อง” คำว่า ซา ในภาษาไทยถิ่นใต้หมายถึง ชับหรือกล่อม ชาน้อง หมายถึง ชับกล่อมให้ลูกนอน อีกทั้งคำว่า ซา น่าจะมาจาก บุษบา หมายถึงการจับกล่อมบุษบาผีแม่ซื่อ หรือแม่ของเด็กในชาติก่อนนั่นเอง และความเชื่อดังกล่าวยังปรากฏในพิธีกรรมพื้นบ้านอย่างพิธีการไหว้ครูหมอ ครูหมอหมายถึงครูผู้มีความชำนาญในศิลปะวิทยาการ เมื่อตายไปแล้วบรรดาศิษย์ยังเคารพนับถือและเรียกว่า ผีครูหมอ เช่น ผีครูหมอโนรา ผีครูหมอหนังตะลุง ผีครูหมอรักษาโรค ผีครูหมอดนตรี ฯลฯ โดยผู้ที่เคารพนับถือหรือบรรดาศิษย์พื้นบ้านก็จะทำพิธีกรรมไหว้ครูหมอที่ตนนับถือเป็นประจำทุกปี เป็นต้น (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2559: 50)

นอกจากนั้นความเชื่อในเรื่องผีसाงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติยังปรากฏให้เห็นในศิลปะการแสดงพื้นบ้านภาคใต้คือ “หนังตะลุง” โดยบทขับหนังตะลุงในส่วน ปรายหน้าบท ซึ่งเป็นบทไหว้ครูไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และไหว้บุคคลที่นายหนังตะลุงนับถือ รวมทั้งเป็นบททักทายผู้ชมและขอภัยเมื่อผิดพลาด (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2559: 67) เนื้อหาในส่วนที่เป็นคำกล่าวบูชาเทวดา มีการกล่าวถึงเทวดา อารักษ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่นายหนังเคารพนับถือ ดังตัวอย่างบทปรายหน้าบทจากหนังฉิ้น อรมุต ดังนี้

แล้วบูชาอารักษ์สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ผู้สถิตภูมิสถานในบ้านนี้

ประกาศถึงนางหงส์พระเจ้ากรุงพาลี	แม่ธรณีเป็นใหญ่ในแผ่นดินภพ
บริถิวเทวดาข้าจะไหว้	เทพเจ้าต้นไม้ตลอดจบ
รุกขะเตเทวันฉันเคารพ	ขอนอบนบน้อมประกาศไม่ขาดวัน
ให้จิตใจแจ่มกระจ่างสว่างแผ้ว	เหมือนแสงแก้งส่องสว่างกลางเวหา
ปัญญาต่อขอซิดติดพันพัน	ขอให้ก้าวเข้าขั้น ปัญญาชน

คำกล่าวบูชาเทวดาเป็นคำกล่าวเพื่อให้เกิดสวัสดิมงคลแก่คณะหนังตะลุง เจ้าของงานและผู้ชม เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกมั่นใจและเกิดความรู้สึกปลอดภัย และแคล้วคลาดจากพิบัติทั้งปวงอีกด้วย (ฉันทส ทองช่วย, 2536: 289)

นอกจากบทขับกล่อม พิธีกรรม และศิลปะการแสดงพื้นบ้านเหล่านั้นแล้ว ยังมีประเพณีท้องถิ่นหลายประเพณีที่สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องผีสิงเทวดา เช่น การบูชาพระภูมิเจ้าที่นา การตั้งศาลพระภูมิ การไหว้สัดดีหรือการสวดขอความสวัสดิมงคลจากสิ่งที่ไม่คาดฝัน หรือโนราลงครุ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องผีสิงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของคนไทยภาคใต้และถือเป็นส่วนหนึ่งส่วนสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง

2.2 ความเชื่อเรื่องศาสนา

ศาสนามีบทบาทสำคัญในฐานะที่เป็นกลไกช่วยกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมของคนไทยภาคใต้ สังคมไทยภาคใต้ในปัจจุบันนับถือพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ก็ยังคงมีศาสนาพราหมณ์ซึ่งฝังรากลึกอยู่กับคนไทยภาคใต้มาอย่างยาวนาน และยังมีศาสนาอิสลามที่เข้ามาภายหลังและนับถือกันส่วนใหญ่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชาวไทยพื้นเมืองภาคใต้ได้รับความเชื่อเรื่องศาสนาจากชาวอินเดียที่เดินทางมาติดต่อค้าขายทางภาคใต้ และยังได้นำศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธเข้ามาเผยแพร่ในวัฒนธรรมภาคใต้ด้วย (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์, 2523: 7-9) ชื่อว่าภาคใต้ได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องศาสนาของคนไทยภาคใต้ทั้งศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 ศาสนาพราหมณ์

ปัจจุบันความเชื่อเรื่องศาสนาพราหมณ์ก็ยังคงฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของคนไทยภาคใต้ แม้ในปัจจุบันคนไทยภาคใต้จะนับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำท้องถิ่นของตน แต่ก็ยังคงค้นพบโบราณสถาน โบราณวัตถุ และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเชื่อในเทพเจ้าของศาสนาพราหมณ์ด้วย ชื่อว่าชนหลายชื่อสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ยังคงมีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์อยู่ ชื่อว่าชนบางชื่อใช้คำที่หมายถึงเทพเจ้าศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาพราหมณ์ ได้แก่ พระวิษณุหรือพระนารายณ์ มาตั้งชื่อ เช่น โคโหนดครนารายณ์ โคโหนดหลังขาวลูกพระวิษณุจอมราชัน ชื่อดังกล่าวนำเอาพระวิษณุหรือพระนารายณ์มาตั้งชื่อ เพื่อสื่อถึงความสามารถในการใช้เขาของวัวเปรียบดังศรหรืออาวุธของพระวิษณุหรือพระนารายณ์ที่มีอิทธิฤทธิ์มาก พระวิษณุหรือพระนารายณ์ ถือว่าเป็นเทพเจ้าผู้ดูแลรักษาและบริหารโลก เป็นตัวแทนของพระอาทิตย์ มีอาวุธ 5 อย่าง คือ สังข์ จักร คทา ธนู และพระขรรค์ โดยพระวิษณุหรือพระนารายณ์มีความสำคัญต่อความเชื่อ คติ และวัฒนธรรมประเพณีของคนไทย เป็นที่นิยมมากกว่าเทพองค์อื่น ๆ อาจเป็นเพราะชาวฮินดูที่อพยพมาส่วนใหญ่เป็นพวกบูชาพระนารายณ์ จึงทำให้มีเรื่องเล่า

ประวัติและตำนานเล่ากล่าวถึงวรรณคดีอยู่เสมอโดยเฉพาะการแสดงอิทธิฤทธิ์และการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาด้วยการอวตารเป็นปางต่าง ๆ จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี (สุรศักดิ์ ทอง, 2553: 42-46)

นอกจากนั้นชื่อบางชื่อยังสะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับ พระราหู เช่น *โคโหนดสามลีเทพราหู* เจ้าของวัวตั้งชื่อดังกล่าวเพื่อแสดงวันเกิดของวัวว่าเกิดในวันที่มีปรากฏการณ์จันทรุปราคาหรือ พระราหู ถือเป็นอสูรเทพ คือเป็นเทพที่มีกายเป็นยักษ์สีดำสนิท มีความเชื่อมาตั้งแต่โบราณว่าพระราหูได้ใช้ฤทธิ์เดชของตนอมพระจันทร์และพระอาทิตย์เข้าไปในปาก ซึ่งเมื่อใดที่โลกของพระอาทิตย์และพระจันทร์ โลกก็จะมีมืดมนมนุษย์ก็จะอยู่ไม่ได้ ดังนั้นเมื่อเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าวมนุษย์จึงทำการช่วยเหลือพระอาทิตย์และพระจันทร์ด้วยการตีเกราะเคาะไม้หรือตีสิ่งใดก็ตามให้เกิดเสียงดังให้พระราหูตกใจกลัวแล้วคายพระอาทิตย์หรือพระจันทร์ออกมานั่นเอง (ภัทรรักษ์, 2555: 26-27)

ความเชื่อเรื่องศาสนาพราหมณ์ นอกจากแสดงให้เห็นในชื่อวัวชนแล้ว ในภาคใต้ได้ค้นพบหลักฐานต่าง ๆ ที่เป็นโบราณสถานและโบราณวัตถุในศาสนาพราหมณ์ จากการขุดพบทางโบราณคดีที่ผ่านมามีพบบริเวณพื้นที่เขตอำเภอสิชลปรากฏการตั้งเทวสถานในศาสนาพราหมณ์หนาแน่นมากกว่า 40 แห่ง ในบริเวณตัวเมืองเก่านครศรีธรรมราชแต่เดิมมีเทวสถานสำหรับประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ก็มีโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์หลายแห่ง อย่างเช่น “หอพระนารายณ์” เป็นสถานประกอบพิธีกรรมและประดิษฐานเทวรูปพระนารายณ์ขนาดใหญ่ให้ประชาชนเข้าไปกราบไหว้บูชา นอกจากนี้ยังมี “หอพระอิศวร” เป็นโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ลัทธิไศวนิกาย บูชาพระอิศวรหรือพระศิวะ สร้างขึ้นเพื่อประดิษฐานเทวรูปพระอิศวร พระอุมา และพระคณาศ นอกจากนั้นยังมี เสาชิงช้า ซึ่งมีรูปทรงเช่นเดียวกับเสาชิงช้าในกรุงเทพฯ และในปัจจุบันเสาชิงช้าได้มีการสร้างขึ้นใหม่ทดแทนของเดิมที่ผุพังเสียหายไปนานแล้ว ในสมัยที่เทวสถานโบสถ์พราหมณ์นครศรีธรรมราชยังรุ่งเรือง ทุกเดือนยี่คณะพราหมณ์จะประกอบพิธีตรียัมปวายและตรีปวาย มีพิธีตรียัมปวายเป็นพิธีรับพระอิศวร(พระศิวะ) ในช่วงปีใหม่ด้วยการโล้ชิงช้า ส่วนพิธีตรีปวายเป็นพิธีรับพระนารายณ์ (พระวิษณุ) ช่วงปีใหม่ต่อจากพิธีรับพระอิศวร ทั้งยังมีขบวนแห่จากเทวสถานไปยังบ้านเจ้าเมืองนครฯ มีการรำซัดน้ำ รำปีเหนง(รำเขนง) ใช้เขาควายผลัดกันซัดหลังที่ละคู่ ชาวเมืองเรียกอีกอย่างว่า แห่นางदान คือมีการแห่เทวรูปที่เป็นแผ่นกระดาน 3 แผ่น คือแผ่นรูปพระแม่ธรณี พระแม่คงคา และพระสุริยเทพไปกับขบวนแห่ด้วย (กิตติ วัฒนสมมหาตม์, 2551: 91-99) การค้นพบโบราณสถานที่สำคัญในศาสนาพราหมณ์ในที่ต่าง ๆ เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าแต่เดิมศาสนาพราหมณ์มีอิทธิพลอย่างมากในภาคใต้ ส่งผลให้คนไทยภาคใต้

มีความคิดความเชื่อตามแนวคิดของศาสนาพราหมณ์และความคิดความเชื่อเหล่านั้นยังคงแทรกอยู่ในความคิดและวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

อีกทั้งความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ยังปรากฏให้เห็นในศิลปะการแสดงพื้นบ้านอย่าง “หนังตะลุง” คือเมื่อเริ่มต้นการแสดง นายหนังตะลุงจะมีการออกกรูพระอิศวรทรงโคอุสุภราช ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า ออกโค พร้อมทั้งกล่าวขับบทไหว้องค์เทพตรีมูรติตามความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ (ประพนธ์ เรืองณรงค์, 2559: 26) แสดงให้เห็นว่าคนไทยมีความเชื่อในศาสนาพราหมณ์มาอย่างยาวนานและยังคงสอดแทรกความเชื่อเหล่านี้ไว้ในวัฒนธรรมภาคใต้อย่างหลากหลาย

2.2.2 ศาสนาพุทธ

ปัจจุบันคนไทยภาคใต้นับถือพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มีความเชื่อและกำหนดการประพฤติปฏิบัติไปตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อเรื่องกรรม บาป บุญ และนรกสวรรค์ หลักธรรมคำสอนต่าง ๆ เหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนไทยภาคใต้เป็นอย่างมาก (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์, 2523: 9) ชื่อว้าชนภาคใต้หลายชื่อสะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่อง “บุญ” ในพระพุทธศาสนา พระธรรมกิตติวงศ์ (2551: 466) กล่าวว่า บุญ เป็นสิ่งที่ชำระจิตสันดานให้หมดจด บุญ คือ ความดี ความถูกต้อง ความสะอาด กรรมดี กรรมงาม เมื่อทำแล้วเป็นเหตุให้ผู้ทำมีจิตใจสบาย มีความสุข มีความเจริญก้าวหน้า ชื่อว้าชนภาคใต้หลายชื่อใช้หน่วยศัพท์ที่เกี่ยวกับบุญวาสนามาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ เช่น วาสนา บุญรอด บุญชู บุญมี บุญเหลือ บุญหลง ตัวอย่างชื่อว้าชนเช่น ชื่อเล่น บุญหลง บุญเหลือ บุญรอด และชื่อจริงเช่น ไคกลางสาตทรัพย์บุญมี เจ้าของว้าตั้งชื่อดังกล่าวเพื่อสื่อว่าทั้งเจ้าของว้าและว้าต่างก็เป็นผู้มีบุญ กล่าวคือเจ้าของว้ามีบุญที่ได้ว้าตัวมาเลี้ยง ส่วนตัวว้าเองก็มีบุญที่ได้รับการอุปการะจากเจ้าของว้าหรือมีบุญที่รอดพ้นจากการนำไปฆ่าและขายเป็นว้าเนื้อ การตั้งชื่อลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้เชื่อว่าบุญ หรือคุณงามความดีที่สั่งสมมาจะส่งผลให้ชีวิตมีแต่เรื่องที่ดี

นอกจากนั้นคนไทยภาคใต้อีกมีความเชื่อเรื่อง “วาสนา” พระธรรมกิตติวงศ์ (2551: 880) กล่าวว่า วาสนา แปลว่า สิ่งที่ยุบธรรมสั่งสมไว้ สิ่งที่เหลืออยู่ในใจ ความฝังใจหรือความประทับใจ วาสนา หมายถึง คุณงามความดีบุญบารมีที่สั่งสมไว้ในอดีต อันส่งผลให้มีโชคลาภ ให้ได้รับความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนา ชื่อว้าชนที่สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้มีความเชื่อในเรื่องวาสนา เช่น ไคขาวามวาสนามีชัย เจ้าของว้าตั้งชื่อดังกล่าวเพื่อสื่อว่าว้าตัวนี้มีวาสนาดี อันจะนำพาไปสู่ชัยชนะ

ความเชื่อเรื่อง บุญ ของคนไทยภาคใต้ นอกจากสะท้อนให้เห็นจากชื่อววชนแล้ว ก็ยังปรากฏให้เห็นได้โดยทั่วไปในภาคใต้ โดยคนไทยภาคใต้เชื่อว่าหากใครทำบุญก็จะได้บุญ หากใครทำบาปก็จะได้บาป คนไทยภาคใต้จึงสั่งสอนในลูกหลานมุ่งทำบุญและละเว้นจากการทำบาป เพราะเชื่อว่า บุญ จะส่งผลให้เกิดความดีงามและความสุขในชีวิตทั้งชาตินี้และชาติหน้า ในปัจจุบันคนไทยภาคใต้ก็ยังคงมีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่แสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องบุญ เช่น การทำบุญตักบาตร การบวช การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การฟังเทศน์ การสร้างพระพุทธรูปถวายวัด เป็นต้น ในส่วนของการทำบุญตักบาตรนั้นคนไทยภาคใต้ได้กระทำกันโดยทั่วไปในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งก็เพื่อให้จิตใจสงบ และอีกส่วนหนึ่งก็เชื่อว่าผลบุญจากการทำบุญตักบาตรจะแผ่ไปถึงญาติพี่น้องที่เสียชีวิตไปแล้วให้ได้รับส่วนบุญส่วนกุศล ให้อยู่ดีมีสุข นอกจากนี้ยังถือว่าการทำบุญตักบาตรเป็นการสั่งสมบุญให้ตนเองเพราะเชื่อว่าบุญที่ทำไว้จะให้ผลเมื่อสิ้นชีวิตไปเกิดในชาติใหม่

อีกทั้งความเชื่อเรื่อง บุญ ยังสะท้อนให้เห็นได้จากประเพณีต่าง ๆ ในภาคใต้ โดยได้ปรากฏประเพณี 12 เดือน หรือประเพณีสำคัญทางศาสนาในรอบปี ถือเป็นเทศกาลงานของสังคมส่วนรวม ปรากฏทั้งงานที่เกี่ยวกับการทำบุญทำทานและสนุกรื่นเริงไปพร้อมกัน เช่น สงกรานต์ เข้าพรรษา ออกพรรษา ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์, 2523: 13) ทั้งนี้ความเชื่อในเรื่องพระพุทธศาสนายังปรากฏในประเพณีเฉพาะของภาคใต้ เช่น ประเพณีทำบุญสารทเดือนสิบ ที่จัดขึ้นเพื่อทำบุญอุทิศและแสดงความกตัญญู กตเวทิต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ถือเป็นประเพณีสำคัญของคนไทยภาคใต้ (สมพงษ์ เกรียงไกรเพชร, 2540: 44) อีกทั้งยังมีประเพณีอื่น ๆ อย่างเช่น ประเพณีลากพระหรือชักพระ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ประเพณีทำบุญชายเล เป็นต้น

นอกจากนี้ความเชื่อเรื่องบุญยังสะท้อนให้เห็นได้จากวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ในเรื่อง สุบินคำกาพย์ ที่กล่าวว่า

ชวนกัน หมั่นทำบุญ	เชื่อในคุณพระศาสนา
ใการถือศีลศिला	อุตสาเพียรจะพาตัว
วันพระเข้าละการ	ชวนลูกหลานแลเมียผัว
มีมือถือดอกบัว	สู่โรธรรมนูญเป็นอัตรา

เนื้อเรื่องดังกล่าวกล่าวถึงการทำบุญตักบาตรของชาวเมืองว่าให้เอาใจใส่ในเรื่องนี้ เพราะจะบันดาลให้ชีวิตไปในทางที่ดีมีสุขได้นั่นเอง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2537: 173-174)

ความเชื่อในเรื่องศาสนาของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากชื่อวัวชนทำให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้มีความเชื่อในทั้งศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ ซึ่งถึงแม้ว่าสังคมไทยภาคใต้จะมีความเจริญรุ่งเรืองและนับถือพระพุทธศาสนาอย่างยาวนานแต่ในปัจจุบันคนไทยภาคใต้ส่วนหนึ่งก็ยังคงนับถือเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์อยู่ในจิตใจ ซึ่งความเชื่อในเรื่องศาสนาเหล่านี้นอกจากแสดงให้เห็นจากโบราณสถาน โบราณวัตถุ พิธีกรรม วรรณกรรม ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน และประเพณีต่าง ๆ แล้ว ความเชื่อเหล่านี้ยังสะท้อนให้เห็นจากการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเชื่อในเรื่องศาสนานี้ได้ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจของคนไทยภาคใต้โดยทั่วไป ทั้งยังถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของคนไทยภาคใต้อีกด้วย

2.3 ความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดี

สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยการใช้แรงงานจากวัวควายเป็นสำคัญ คนไทยในอดีตเชื่อว่าการเลี้ยงวัวหรือการคัดเลือกวัวให้ทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามจะต้องพิจารณาลักษณะดีมีมงคลและลักษณะร้ายอัปมงคล บนส่วนต่าง ๆ ของวัวด้วย คนไทยแต่โบราณจึงได้บันทึก “ตำราวัว” ขึ้นเพื่อให้ทราบถึงภูมิปัญญาและความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการคัดเลือกวัวที่มีคุณลักษณะดี คือมีลักษณะที่เป็นมงคล ปราศจากโทษ สมควรมีไว้ครอบครอง (จตุพร บุญประเสริฐ, 2556: 4) ในสังคมไทยภาคใต้ปรากฏตำราวัวที่เป็นแบบฉบับของคนภาคใต้ คือ “ตำราดูลักษณะโค” โดยนายพร้อม รัตโนภาส ได้รวบรวมจากหนังสือบุดหรือสมุดข่อยที่พบในจังหวัดนครศรีธรรมราช และได้พิมพ์ในงานเดือนสิบประจำปีของจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. 2477 กล่าวถึงลักษณะของวัวทั่วไปและลักษณะของวัวชน กล่าวถึงลักษณะของวัวที่ดีและวัวร้ายว่าสามารถพิจารณาได้จากลักษณะขั้วญ สี และเขาของวัว (วิเชียร ณ นคร, 2542: 1871) คนไทยภาคใต้ได้รับความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดีและร้ายจากตำราดูลักษณะโคและจากคำบอกเล่าที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ แล้วนำมาใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกวัวชนเพื่อให้ได้วัวที่มีลักษณะดีและเหมาะสมที่สุด โดยถือว่าวัวที่มีลักษณะดีจะนำพาความเป็นสิริมงคลมาให้แก่เจ้าของวัวด้วยเช่นกัน

ชื่อวัวชนภาคใต้ส่วนหนึ่งได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับลักษณะวัวที่ดี โดยการนำลักษณะภายนอกบางประการของวัวที่กลุ่มผู้เลี้ยงวัวภาคใต้เชื่อว่าเป็นลักษณะดีมาประกอบชื่อวัวชน เช่น *โคลายโพธิ์เพชร* *โคนิลงามโพธิ์แก้ว* ได้นำคำว่า โพธิ์ ซึ่งเป็นลักษณะสีพิเศษของวัวที่มีขนสีขาวขึ้นบริเวณหน้าผากมีรูปร่างคล้ายใบโพธิ์และนิยมเรียกกันว่า “หน้าโพ” หรือ “หน้าโพธิ์” จากตำราดูลักษณะโคของนายพร้อม รัตโนภาส (อ้างถึงใน วิเชียร ณ นคร, 2542: 1874) กล่าวว่าลักษณะหน้าโพธิ์ที่นิยมมักจะเอา

ยอดแหลมขึ้นด้านบนซึ่งเป็นลักษณะสีที่หายากมาก หรือตัวอย่างเช่น ดาว โคโหนดดาวชัย โคลายประกายเพชรเจ็ดดาว คำว่า ดาว มาจากลักษณะสีพิเศษของวุ้นที่มีขนสีขาวประอยู่ตามลำตัวส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งลำตัวของวุ้น หรือตัวอย่างเช่น อายดอก คำว่า ดอก มาจากลักษณะสีพิเศษที่บริเวณหางวุ้น คือจะมีขนหางเป็นสีขาวหรือมีขนหางสีขาวแซมขนหางสีอื่น ลักษณะพิเศษของวุ้นดังกล่าวปรากฏอยู่ในตำราคุณลักษณะโคของนายพร้อม รัตโนภาศด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นชื่อวุ้นบางชื่อยังนำเอาลักษณะ ขวัญ ของวุ้นมาตั้งชื่อ เช่น จอมขวัญ โคโหนดจอมปราสาท คำว่า จอมขวัญและจอมปราสาทนี้กล่าวถึงลักษณะขวัญของวุ้นที่บริเวณจอมหนอกซึ่งเป็นตำแหน่งที่สูงที่สุด เรียกขวัญชนิดนี้ว่า “ขวัญจอมปราสาท” ตามตำราคุณลักษณะโค ของนายพร้อม รัตโนภาศ (อ้างถึงใน วิเชียร ณ นคร, 2542: 1874) กล่าวว่าขวัญชนิดนี้เป็นลักษณะที่ดีมาก เชื่อว่าใครที่เลี้ยงวุ้นที่มีขวัญชนิดนี้จะทำให้ผู้คนรักใคร่นับถือและเมตตาการุณา

ชื่อวุ้นบางชื่อยังนำลักษณะเขาที่ถือว่าดี เช่น เขาใหญ่ เขายาว หรือ โคนิล ลูกศร โคแดงสิงห์ธนูทองนำชัยทวีทรัพย์ ที่ได้นำ ลูกศร และธนู (ลูกธนู) มาสื่อถึงลักษณะเขาที่ยาวและแหลม โดยวิเชียร ณ นคร (2542: 1874) กล่าวว่าเขาของวุ้นวุ้นมักนิยมเขาใหญ่ คือโคนเขาใหญ่ ลำเขาใหญ่ และเขาเป็นมันแวว ปลายเขาแหลมตามธรรมชาติ เพราะถือว่าเขาเป็นอาวุธที่สำคัญที่สุด ต้องไม่หักได้ง่าย

ตามตำราคุณลักษณะโค ของนายพร้อม รัตโนภาศ (อ้างถึงใน วิเชียร ณ นคร, 2542: 1872-1874) ยังได้กล่าวถึงลักษณะสีของวุ้นวุ้นหรือชาติพันธุ์วุ้นที่ถือเป็นลักษณะดี คำเรียกสีวุ้นของคนไทยภาคใต้ก็มีการใช้คำเรียกสีตามที่ปรากฏใช้ในตำราคุณลักษณะโคด้วย เช่น “สีโหนด” ตามตำราจัดอยู่ในชาติพันธุ์วุ้นโหนดหัวแดง เชื่อว่าวุ้นสีนี้จะชนะวุ้นชาติพันธุ์บิณฑ์น้ำข้าว “สีนิล” และ “สีดุก้าง” ตามตำราจัดอยู่ในชาติพันธุ์วุ้นนิลเพชร เชื่อว่าวุ้นสีนี้จะชนะวุ้นสีโหนด “สีขาว” และ “สียางสาต” ตามตำราจัดอยู่ในชาติพันธุ์วุ้นบิณฑ์น้ำข้าว เชื่อว่าวุ้นสีนี้จะชนะวุ้นสีแดง “สีแดง” และ “ลันดาหรือแดงลันดา” ตามตำราจัดอยู่ในชาติพันธุ์วุ้นแดงหงส์ มีความเชื่อกันว่าวุ้นสีลันดาหรือแดงลันดาหากเดิมพันมากมักจะชนะแพ้ แต่หากเดิมพันน้อยมักจะชนะชนะ ส่วน “สีลาย” หรือเรียกว่า วุ้นลาย ตามตำราถือว่าไม่ดี ในปัจจุบันมีวุ้นสีลายที่ใช้ชอนอยู่บ้างแม้ในตำราจะห้ามแต่หากมีลักษณะอื่น ๆ ดีก็อาจเป็นวุ้นชนิดที่ดีได้เช่นกัน

ในปัจจุบันการคัดเลือกวุ้นวุ้นมักมุ่งเน้นพิจารณาพละกำลัง ความแข็งแรง และชั้นเชิงการชนของวุ้นมากขึ้น ทำให้วุ้นเกิดเป็นวุ้นลูกผสมระหว่างสี เขา และขวัญอย่างหลากหลาย สมเกียรติ สายธนู (2543: 105) กล่าวว่า บางครั้งผู้อาวุโสในวงการวุ้นวุ้นมักกล่าวประชดประชนคนเลี้ยงวุ้นวุ้นรุ่นใหม่ ว่า “ต่อไปในอนาคตคนรุ่นใหม่อาจดูวุ้นเฉพาะประวัติการชนของวุ้น หรือแค่ว่าวุ้นมีหัวและเขาก็สามารถ

นำมาชนกันได้แล้วไม่ต้องไปดูลักษณะอื่นประกอบ ส่วนสีของวัวก็จะมีไว้ใช้เพียงเพื่อการตั้งชื่อวัวเท่านั้น” คำกล่าวนี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้โดยเฉพาะคนสมัยก่อนมีความเชื่อและให้ความสำคัญกับลักษณะวัวที่ดีเป็นอย่างมาก แม้ในปัจจุบันความเชื่อนี้จะค่อย ๆ ลดน้อยลงตามวันเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป

การศึกษาชื่อวัวชนได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อบางประการของคนไทยภาคใต้ได้ โดยคนไทยภาคใต้ยังคงมีความเชื่อเรื่องผีสงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นผีสง นางไม้ เทพเทวดา อารักษ์ หรือเชื่อในพลังอำนาจบางอย่างของสัตว์บางชนิดที่จะให้คุณแก่วัวชนได้ ซึ่งความเชื่อเหล่านี้ก็ยังคงสอดแทรกอยู่ในความคิดและการดำเนินชีวิตของคนไทยภาคใต้มาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ชื่อวัวชนภาคใต้ยังสะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องศาสนาทั้งศาสนาพราหมณ์และพุทธ คนไทยภาคใต้มีความเชื่อเรื่องเทพเจ้าศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาพราหมณ์สอดแทรกอยู่ในความคิดควบคู่ไปกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาที่ยังคงยึดมั่นและเชื่อในเรื่องบุญวาสนาเป็นอย่างดี อีกทั้งชื่อวัวชนภาคใต้ยังสะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดี อันเป็นความเชื่อที่มีมาอย่างยาวนานและยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้ที่ยังมีความเชื่อในเรื่องลักษณะของวัวที่ดีและได้นำเอาความเชื่อนี้ไปใช้เพื่อคัดเลือกวัวชนที่ดีต่อไป จากความเชื่อที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนอกจากสะท้อนให้เห็นในการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้แล้ว ในประเพณี วัฒนธรรม ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หรือวรรณกรรมต่าง ๆ ของภาคใต้ก็ยังปรากฏความเชื่อเหล่านี้สอดแทรกอยู่ด้วยเช่นกัน

3. ค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน

การตั้งชื่อวัวชนภาคใต้เป็นการใช้ภาษาลักษณะหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นค่านิยมบางประการของคนไทยภาคใต้ได้ เมื่อกล่าวถึงค่านิยมได้มีผู้ศึกษาและให้ความหมายของคำว่า “ค่านิยม” ไว้หลายความหมายดังนี้

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ (2521: 9) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความเป็นมา มูลเหตุ เบื้องหลัง หรือรากฐานของความคิด (มโนคติ) ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วมีผลกระตุ้นให้เลือกทำตาม ปฏิบัติตามความเห็นนั้น

พนัส หันนาคินทร์ (2523: 18) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำ

ในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ โดยการยอมรับนับถือเหล่านั้นได้ผ่านการคิดพิจารณา ประเมินค่าอย่างรอบคอบแล้ว

รัชนิกร เศรษฐวิไล (2523: 112) กล่าวว่า ค่านิยม คือ ความรู้สึกของสังคมที่ถือว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี และค่านิยมนั้นไม่ใช่ความรู้สึกส่วนบุคคลเพียงคนใดคนหนึ่ง ค่านิยมใดที่ย่อมหมายถึงว่าคนส่วนใหญ่ในสังคมมีความรู้สึกว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำมากกว่าสิ่งที่เขาต้องการจะทำ เป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับปฏิบัติยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนไทยในสังคม

ณรงค์ เสียงประชา (2532: 69) กล่าวว่า ค่านิยม (Social value) เป็นจุดประสงค์ของสังคม เป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมอยากจะดำเนินไปให้ถึงจุด ๆ นั้น เป็นความนิยมของสังคม ไม่ใช่ความนิยมของบุคคล เป็นสิ่งที่ผู้คนทั้งหลายยอมรับหรือเป็นมิตของสังคม

สุพัตรา สุภาพ (2534: 22) กล่าวว่า ค่านิยม คือสิ่งที่กลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ น่ากระทำ น่ายกย่อง หรือเห็นว่าถูกต้อง

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 253) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งทีบุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งทีกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคมหนึ่ง ๆ นิยม และยอมรับนับถือในสิ่งต่าง ๆ เห็นว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดี ซึ่งความนิยมของสังคมจะส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมได้ว่าจะประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปในทิศทางใด

จากการศึกษาชื่อวชิรภาคใต้ พบว่าชื่อวชิรสามารถสะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนไทยภาคใต้ ด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง และเกียรติยศ
- 3.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการยกย่องผู้มีความสามารถ
- 3.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน
- 3.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง และเกียรติยศ

ค่านิยมในทรัพย์สินเงินทอง และเกียรติยศ คือความนิยมในเงินทอง รถ บ้าน ที่ดิน ฯลฯ รวมถึงนิยมในความมีเกียรติ ความมีชื่อเสียง ความมีอำนาจบารมี และความเจริญรุ่งเรืองอันจะนำมาซึ่งความมีเกียรติยศ ผนวก เสี่ยงประชา (2544, 71) กล่าวว่า การมีทรัพย์สินเงินทองถือเป็นเครื่องแสดงออกถึงความร่ำรวยและคนร่ำรวยก็มักจะได้ในสิ่งที่ตนต้องการและได้รับการยกย่องจากคนในสังคมเสมอ อีกทั้งคนไทยยังให้ความสำคัญกับความมีเกียรติ ยกย่องผู้มีอำนาจและอยากจะเป็นคนที่มีอำนาจ หากถ้าตนเองไม่มีโอกาสก็จะส่งเสริมให้ลูกหลานของตนแสวงหาอำนาจเสมอ

สังคมไทยภาคใต้เป็นอีกสังคมหนึ่งที่ทำให้ให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทอง ฐานะ และความร่ำรวย จากการศึกษาชื่อวัวชนภาคใต้พบว่าชื่อวัวชนหลายชื่อใช้หน่วยศัพท์ที่เกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองมาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น อุดมทรัพย์ นำทรัพย์ เก็บทรัพย์ ทวีทรัพย์ พูนทรัพย์ เพิ่มทรัพย์ ล่ำทรัพย์ ทรัพย์เจริญ ทรัพย์พิศาล มั่งมี เป็นต้น ยกตัวอย่างชื่อวัวชน เช่น โคลายนำทรัพย์ โคขาวงาม อัจฉริยะพูนทรัพย์ โคแดงมั่งมีทวีทรัพย์ โคขาวเพิ่มทรัพย์ยอดพิชิต โคโหนดงามอัศวินนักเลงล่ำทรัพย์ โคโหนดงามเพิ่มพูนทรัพย์ โคขาวงามอุดมทรัพย์ โคโหนดทรัพย์เจริญโคลางลาดทรัพย์พิศาล โคนิลงามส่งเสริมทรัพย์ โคแดงงามราชสีห์เก็บทรัพย์ เป็นต้น เมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าชื่อวัวชนหลายชื่อนำหน่วยศัพท์ที่มีคำว่า “ทรัพย์” ซึ่งหมายถึง เงินตรา หรือสิ่งที่ถือว่ามีค่า อาจไม่มีรูปร่างก็ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 543) มาประกอบชื่อ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ให้ความสำคัญและมีความต้องการในทรัพย์สินเงินทอง ถือว่าทรัพย์สินเงินทองเป็นสิ่งที่ต้องสะสมให้มั่งมาก ยิ่งมีมากเท่าไรยิ่งดี โดยเฉพาะในกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้ที่ถือว่าทรัพย์สินเงินทองเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการชนวัว เจ้าของวัวตั้งชื่อเพื่อสื่อถึงความปรารถนาของตนที่ต้องการจะให้วัวชนสามารถชนะและนำเงินเดิมพันจำนวนมากกลับมาให้แก่เจ้าของวัว

นอกจากสะท้อนให้เห็นค่านิยมในทรัพย์สินเงินทองแล้ว ชื่อวัวชนภาคใต้บางชื่อยังสะท้อนให้เห็นค่านิยมในสิ่งของมีค่าอื่น ๆ ที่คนไทยภาคใต้ให้ความสำคัญ โดยได้นำหน่วยศัพท์ที่เกี่ยวกับอัญมณีมีค่าต่าง ๆ อาทิ มรกต พลอย ทอง เพชร มาเป็นส่วนประกอบของชื่อวัวชน เช่น เพชรเพชรแท้ เพชรน้ำหนึ่ง เพชรเอก ประกายเพชร กระรัตเพชร พลอย ทองคำ ทองแท้ ยกตัวอย่างชื่อวัวชนเช่น โคขาวงามแก้วมรกต เจ้าของวัวตั้งชื่อดังกล่าวเพื่อเปรียบเทียบให้วัวมีคุณค่าดั่งแก้วมรกต หรือ โคลางลาดเพชรพลอย เจ้าของวัวนำพลอยมาตั้งชื่อคู่กับเพชรเพื่อแสดงให้เห็นถึงความมีคุณค่าของวัวตัวนี้

หรือตัวอย่างเช่น โคโหนดทรัพย์ทองคำ โคโหนดเพชรทองคำ ที่ได้นำทองมาสื่อความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวนำทรัพย์เงินทองมาให้ รวมทั้งสื่อว่าวัวตัวนี้มีคุณค่าตั้งทองคำแท้ เป็นต้น

ชื่อวัวชนหลายชื่อใช้หน่วยศัพท์ที่มีคำว่า “เพชร” มาเป็นส่วนประกอบของชื่อมากกว่าอัญมณีหรือสิ่งมีค่าอื่น เนื่องจาก เพชร ซึ่งเป็นชื่อแก้วที่แข็งแรงที่สุดและมีน้ำแวววาวมากกว่าพลอยอื่น ๆ ใช้ทำเครื่องประดับหรือใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรม โดยปริยายหมายความว่า แข็งที่สุด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 844) เพราะฉะนั้นเจ้าของวัวจึงได้นำคุณสมบัติของเพชรมาใช้เพื่อให้ความหมายหลายลักษณะ ประการแรกคือให้ความหมายถึง “ความแข็งแรงและความแข็งแกร่ง” เช่น โคดุคด้างเพชรนำทรัพย์ โคโหนดเพชรรุ่งเรือง โคลงลาดเพชรเกรียงไกร โคนิลเพชรนิรันดร โคโหนดทองลายเพชรพลังสิงห์ เป็นชื่อที่ใช้หน่วยศัพท์ว่า เพชร มาสื่อถึงความแข็งแรงและความแข็งแกร่งของวัว โดยนำคุณสมบัติที่แข็งแรงของเพชรมาเปรียบให้เห็นว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นวัวที่มีความแข็งแกร่งและมีพลังกำลังมากเช่นเดียวกับเพชร พร้อมทั้งเป็นการแสดงความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการให้วัวชนของตนมีความแข็งแรงและแข็งแกร่งเป็นไปตามชื่อนั้นเอง

ประการที่สองคือการนำเพชรมาใช้ให้ความหมายถึง “ความมีคุณค่า” เนื่องจากเพชรเป็นอัญมณีที่มีค่ามาก เจ้าของวัวจึงได้นำความมีคุณค่าของเพชรมาสื่อเพื่อเปรียบและแสดงให้เห็นว่าวัวตัวนั้น ๆ เป็นวัวที่มีคุณค่าสำหรับเจ้าของวัว โดยอาจตั้งชื่อด้วยหน่วยศัพท์สื่อถึงเพชรโดยตรงหรือใช้เพชรประกอบกับอัญมณีอื่น เช่น โคโหนดงามเพชรน้ำหนึ่ง โคโหนดเพชรแท้ โคโหนดเพชรทองแท้ โคลงลาดเพชรพลอย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำหน่วยศัพท์ “เพชร” มาประกอบกับลักษณะพิเศษบางประการของวัว เพื่อสื่อให้เห็นว่าลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของวัวตัวนั้น ๆ ทำให้วัวดูพิเศษและดูมีคุณค่ากว่าวัวอื่น ๆ เช่น โคดุคด้างทองลายประกายเพชร โคลายประกายเพชรเจ็ดดาว ที่ใช้หน่วยศัพท์ประกายเพชร มาสื่อว่าสีของวัวมีการปะปนกันเป็นลวดลายสีที่ส่วนใดส่วนหนึ่งบนลำตัวซึ่งถือลักษณะพิเศษของวัวตัวนั้น ๆ โดยเจ้าของวัวได้นำลวดลายของวัวไปเปรียบเทียบกับลักษณะของประกายเพชรที่มีลวดลายเป็นประกายที่สวยงามทำให้ลวดลายของวัวนั้นดูมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น หรือ โคลายโพธิ์เพชร โคโหนดโพธิ์เพชรพิชิตชัยเพชร ที่ใช้หน่วยศัพท์ เพชร ไปประกอบกับคำว่า “โพธิ์” ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกลักษณะพิเศษของวัวที่มีขนสีขาวเป็นรูปใบโพธิ์อยู่บริเวณหน้าผากเรียกว่า “หน้าโพธิ์” ถือว่าเป็นลักษณะสีที่หายากมาก เพราะฉะนั้นการนำหน่วยศัพท์ เพชร มาประกอบกับลักษณะพิเศษของวัวคือ โพธิ์ เจ้าของวัวต้องการสื่อให้เห็นว่าลักษณะพิเศษของวัวตัวดังกล่าวเป็นลักษณะที่มีคุณค่าและหาได้ยาก

ชื่อวัวชนหลายชื่อยังสามารถนำคำว่าเพชรไปประกอบกับ ชื่อ-นามสกุล หรือตำแหน่งของเจ้าของวัว ของเจ้าของวัว เช่น โคโหนดเพชรอินทร์ทอง ที่นำหน่วยศัพท์ เพชร มาประกอบกับ อินทร์ทอง ซึ่งเป็นนามสกุลของเจ้าของวัว หรือ โคลางลาดใจเด็ดเพชรสารวัตร ที่นำหน่วยศัพท์ เพชร มาประกอบกับ สารวัตร ซึ่งเป็นตำแหน่งของเจ้าของวัว นอกจากนั้นชื่อบางชื่อได้นำหน่วยศัพท์ เพชร ไปประกอบกับชื่อภูมิลำเนาของวัวไม่ว่าจะเป็นหมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาค เช่น โคโหนดเพชรทักษิณ โคโหนดเพชรเคียนซา โคดุกด่างเพชรศรีวิชัย โคขาวงามเพชรบางหมาก โคนิลแซมเพชรบ้านแหลม โคโหนดเพชรบ้านไตระ โคโหนดเพชรบ้านไร่ โคแดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้ โคโหนดเพชรบ้านทุ่ง ชื่อดังกล่าวเมื่อนำหน่วยศัพท์ เพชร มาประกอบกับชื่อ-นามสกุลของเจ้าของวัว หรือชื่อภูมิลำเนาของวัว สามารถสื่อให้เห็นได้ว่าวัวตัวดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับเจ้าของวัว และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญของสถานที่นั้น ๆ

ชื่อวัวชนที่ปรากฏหน่วยศัพท์เกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองและสิ่งมีค่าต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ยึดถือการมีทรัพย์สินสมบัติและให้ความสำคัญกับความร่ำรวย นอกจากการมีเงินตราเป็นทรัพย์สินสมบัติแล้วคนไทยภาคใต้ยังให้ความสำคัญกับสิ่งมีค่าอื่น ๆ ด้วย โดยค่านิยมดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนจากกลุ่มผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้ที่มีเป้าหมายสำคัญคือชัยชนะของวัวและเงินเติมพันการแข่งขัน อันส่งผลให้การตั้งชื่อวัวชนแฝงไปด้วยความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการเงินเติมพันการ นอกจากนั้นชื่อวัวชนยังสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ถือให้วัวชนเป็นสัตว์ที่มีความสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องจากวัวชนเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถนำพาทรัพย์สินเงินหรือทรัพย์สินสมบัติอื่น ๆ มาให้แก่เจ้าของวัวได้

ค่านิยมดังกล่าวนอกจากที่สะท้อนให้เห็นจากชื่อวัวชนแล้ว ในสังคมภาคใต้โดยทั่วไปก็แสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทองและยกย่องคนมีฐานะดี ดังที่ปรากฏในภาษิตชาวบ้านว่า “มีเงินเรียกน้อง มีทองเรียกพี่ เงินทองไม่มี ไม่ใช่พี่ไม่ใช่น้อง” อีกทั้งในประเพณีการเลือกหาคู่ครองให้บุตรหลานของคนไทยภาคใต้แต่โบราณมักจะทำให้ให้ความสำคัญกับเรื่องฐานะ ตัวอย่างเช่น หากเลือกคู่ครองให้บุตรหลานจะต้องพิจารณาความมั่นคงของบ้านเรือน ดังคำกล่าวที่ว่า “ผาดานห้องดานหลังคามุงเบ็อง” คือการพิจารณาลักษณะบ้านที่อยู่อาศัย หากเป็นบ้านมีฝากันและปูพื้นด้วยไม้กระดานและหลังคามุงกระเบื้อง จะถือว่าเป็นผู้มีฐานะดี หรือพิจารณาจากทรัพย์สิน เช่น หากมีข้าวเปลือกในยุ้งฉางมากก็ถือว่าเป็นผู้มีฐานะดี หรือพิจารณาจากที่ดินทำสวนทำไร่ หากมีมากก็จะได้รับการยกย่องว่ามีฐานะดี เป็นต้น (สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2521: 48-49)

นอกจากนั้นงานวิจัยของ วนิชฐา ดาราสุรย์ (2545: 103) ได้ศึกษาสำนวนชาวใต้เชิง ภาษาและสังคม ยังพบว่าค่านิยมของคนไทยภาคใต้ให้ความสำคัญและยกย่องคนมีฐานะ คนไทยภาคใต้ถือ ได้ว่าเป็นคนที่ขยันหมั่นเพียรจึงทำให้ชีวิตไม่ขัดสนและมักจะเป็นคนมีฐานะ ปรากฏสำนวนที่แสดงให้เห็น ความนิยมในฐานะ ได้แก่ “พืหอม ผอมสาบ” พื ในที่นี้หมายถึงรูปร่างอ้วนท้วมสมบูรณ์ สื่อให้เห็นว่าคนที่ มีรูปร่างอ้วนท้วมสมบูรณ์เป็นคนได้กินดีอยู่ดีมีฐานะ หากเปรียบเป็นกลืน คนที่มีฐานะก็เปรียบเหมือน กลืนหอมที่ผู้คนที่ต่างชื่นชอบ ส่วนคนผอมคือคนยากจน หากเปรียบเป็นกลืน คนจนก็เปรียบเหมือนกลืน เหม็นที่ผู้คนที่ต่างรังเกียจ คำว่าหอมและสาบนี้จึงแสดงให้เห็นว่าคนใต้ยกย่องคนมีฐานะมากกว่า

ในสุภาษิตร้อยแปด ซึ่งเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านภาคใต้ ประเภทคติสอนใจ ยังแสดงให้เห็น ค่านิยมในความร่ำรวยของคนไทยภาคใต้ ซึ่งได้กล่าวว่ามีทรัพย์ย่อมมีข้าบริวารมาก ดังนี้

น้ำตื้นปลาบ่ออยู่	ภูเขาใดถ้าบมี
สิงหาราชขบยินดี	สระศรีตื้นหงส์บขม
ไม้ไหลอันมีผล	นกก็ร้นจับบระงม
มีทรัพย์พักตร์พริ้งขม	เพื่อนหญิงชายไม่จากไกล

(พ่วง บุขรรัตน์, 2542, 8105-8107)

นอกจากนั้นในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ก็มีบทกล่อมที่แสดงถึงค่านิยมของคนไทยภาคใต้ เกี่ยวกับการเลือกคู่ครองที่จะต้องคำนึงถึงความคู่ควรกันในด้านฐานะ เช่น

รักกันเหอ	ก็วันมาแล้วไม่เห็นหน้า
ไปนั่งแค่หลก	เห็นหน้าเข้าแล้วไม่สู้ทัก
พ่อแม่เขาเป็นใหญ่	ไม่สู้บอกใจพ่อบุญหนัก
เห็นหน้ากันแล้วไม่สู้ทัก	รักแต่ในใจ

บทกล่อมเด็กข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่า เมื่อแต่งงานกับคนที่มีฐานะต่างกัน ญาติพี่น้องของอีกฝ่ายจะดูถูกเหยียดหยาม แม้จะไปเยี่ยมก็ไม่กล้าเข้าบ้าน แม้เห็นหน้ากันแล้วก็ไม่กล้า ทักทาย (สุทริวงค์ พงศ์ไพบูลย์, 2524: 73)

นอกจากคนไทยภาคใต้จะให้ความสำคัญกับเงินทอง ฐานะ และความร่ำรวยแล้ว คนไทย ภาคใต้อีกได้ให้ความสำคัญกับความมีเกียรติ ความมีชื่อเสียง ความมีอำนาจบารมี และความเจริญรุ่งเรือง อันจะนำมาซึ่งความมีเกียรติยศด้วย จากการศึกษาชื่อว๊วชนภาคใต้พบว่าชื่อว๊วชนหลายชื่อใช้หน่วยศัพท์ที่ เกี่ยวกับเกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจบารมี และความเจริญรุ่งเรืองมาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น ดาวรุ่ง

แสงเพชร รุ่งโรจน์ รุ่งเรือง เกียรติ เกียรติไกร ก้องฟ้า ก้องตะวัน ก้องธรณิน กีก้อง เหนือปฐพี เจ้า
 พญา พญาราชสีห์ กว้างขวาง จักรพรรดิ ราชา จอมราชัน บารมี บดินทร์ โชติช่วงจักรวาล หนึ่งสยาม
 โดดเด่น พยัคฆ์ ขุน เรืองยศ เป็นต้น ยกตัวอย่างชื่อว้าวเช่น โคนิลงามชัยรุ่งเรือง โคขางามรุ่งโรจน์ โค
โหนดโดดเด่นเกียรตินำชัย โคโหนดก้องฟ้าดาราชัย โคดุคต่างก้องธรณิน โคลายก้องเกียรติอัศวินนำทรัพย์
โคโหนดเก่งกาจเกียรติเกียรติไกร โคโหนดกีก้อง โคดุคต่างเรืองยศ โคขางามก้องฟ้านักล่าชนะศึก โค
กลางสาตก้องปฐพี ชื่อเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงความปรารถนาของเจ้าของว่าที่ต้องการให้ว้าวของตน
 ได้รับความเจริญรุ่งเรืองในวงการว้าวชน ทำให้ได้รับเกียรติยศชื่อเสียง โดยเกียรติยศชื่อเสียงที่ว้าวจะได้รับ
 ย่อมมาจากทักษะการชน หากว้าวสามารถชนได้ดีและเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ว้าวตัวนั้นก็ย่อมจะได้รับการยอมรับ
 และการชื่นชมจากผู้ชม จนสามารถกลายเป็นว้าวชนที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักกันกลุ่มคนในสังคมว้าวชน
 มากขึ้น เมื่อว้าวได้รับเกียรติยศและกลายเป็นว้าวที่มีชื่อเสียงก็ย่อมส่งผลสืบเนื่องให้เจ้าของว้าวได้รับ
 เกียรติยศชื่อเสียงนั้นด้วยเช่นกัน

ชื่อว้าวชนบางชื่อ เช่น ราชา กว้างขวาง ขุน โคโหนดลูกรักพยัคฆ์เมืองใต้ โคแดงงามพญา
ราชสีห์ โคลายอิทธิพล โคแดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้ โคโหนดงามบดินทร์ โคแดงเจ้าพญา โคโหนด
หนึ่งสยาม โคโหนดงามจักรพรรดิ โคโหนดลูกพระวิษณุจอมราชัน เป็นชื่อสะท้อนให้เห็นความปรารถนา
 ของเจ้าของว้าวที่ต้องการให้ว้าวชนของตนมีอำนาจบารมี และเป็นใหญ่อยู่เหนือว้าวชนตัวอื่น การใช้หน่วย
 ศัพท์ลักษณะดังกล่าวมาเป็นส่วนประกอบของชื่อยังส่งผลให้ว้าวตัวนั้น ๆ คุยิ่งใหญ่ มีอำนาจบารมี และ
 ความน่าเกรงขาม เป็นที่น่าเกรงกลัวต่อคู่ชน

นอกจากนั้นชื่อว้าวชนยังใช้หน่วยศัพท์ที่เกี่ยวกับความสามารถของว้าวมาเป็น
 ส่วนประกอบของชื่อ เช่น จอมยุทธ เก่งกล้า เพชฌฆาต พยัคฆ์ร้าย อัศวิน จอมพิชิต ขุนศึก ร้อยปัญญา
 แสนคม ร้อยวิชา อัจฉริยะ พลังสิงห์ เทพฤทธิ์ จอมพลัง ดุดัน รุนแรง เป็นต้น ยกตัวอย่างชื่อว้าวชนเช่น
โคโหนดใจเย็นพยัคฆ์แสนเหลี่ยม โคหลังขาวน้อยร้อยปัญญา โคดุคต่างพลังสิงห์ โคลกลางสาตก้อมยุทธ
โคโหนดอัศวินร้อยลีลา โคแดงงามเพชฌฆาตเมืองตรัง ชื่อที่ใช้หน่วยศัพท์ลักษณะดังกล่าวถือเป็นส่วน
 สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ว้าวชนดูมีความน่าเกรงขาม และมีความสามารถที่น่าเกรงกลัว ชื่อว้าวชนเช่นนี้จึง
 เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยข่มขวัญคู่ต่อสู้ ทำให้คู่ต่อสู้เกรงกลัวในอำนาจบารมีได้

ค่านิยมดังกล่าวนอกจากที่สะท้อนให้เห็นได้จากชื่อว้าวชนแล้วยังปรากฏให้เห็นจาก
 ลักษณะนิสัยของคนไทยภาคใต้โดยทั่วไป ที่ถือว่าเป็นคนหน้าใหญ่ใจโต คือคนไทยภาคใต้ได้ให้ความสำคัญ

กับเกียรติยศชื่อเสียง เช่นหากใครมาเยี่ยมเยือนก็จะต้อนรับดูแลเป็นอย่างดีแม้ว่าจะต้องจ่ายเงินเป็นจำนวนมาก หรือเห็นได้จากการรับประทานอาหารหากมีผู้อาวุโสนั่งรับประทานอาหารร่วมกับรุ่นน้อง ผู้ที่อาวุโสกว่าก็มีหน้าที่ที่จะต้องเป็นผู้จ่ายเงิน หรือลักษณะการจัดเลี้ยงในงานแต่งงานมักจะจัดเป็นงานใหญ่เพื่อไม่ให้หน้าเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ และยอมเป็นหนี้สินได้แต่จะไม่ยอมเสียหน้า (ชวน เพชรแก้ว, 2534: 103-105) คำนิยมดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลมาส ปุฒากุล (2550: 193) ที่ได้ศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นในบันเทิงคดีภาคใต้ (พ.ศ. 2522-2546) ซึ่งสะท้อนให้เห็นค่านิยมในเกียรติยศชื่อเสียง จากเรื่องสั้นเรื่อง *ขอตใจ* ของธรรมา และเรื่อง *สิ่งที่เหลือจากพ่อ* ของจำลอง ฝั่งชลจิตร ที่ได้แสดงลักษณะความหน้าใหญ่ใจโตของคนไทยภาคใต้ผ่านการจัดงานศพ โดยคนไทยภาคใต้ถือว่างานศพเป็นพิธีกรรมที่ต้องจัดยิ่งใหญ่เพื่อให้เกียรติผู้ตายเป็นครั้งสุดท้าย ขณะเดียวกันการจัดงานศพยังเป็นถือเป็นการแสดงอำนาจของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่กล่าวคือเพื่อแสดงฐานะ แสดงความมีเกียรติและศักดิ์ศรีของเจ้าภาพ โดยแสดงออกผ่านอาหารที่จัดเลี้ยง รายได้ และระยะเวลาที่จัดงาน

นอกจากนี้ค่านิยมในเกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจ บารมีคนไทยภาคใต้ยังแสดงให้เห็นจากยอมรับผู้นำชุมชนที่ทรงอำนาจ เป็นคนที่มีความสามารถในการต่อสู้ทั้งทางร่างกายและสติปัญญา อยู่ในระบบแบบแผนที่มีผู้นำเรียกว่า นาย ในอดีตคนไทยภาคใต้โดยทั่วไปเรียกข้าราชการที่มาปกครองดูแลทุกข์สุขชาวบ้านว่า “นาย” คำว่านาย นอกจากแสดงถึงการยกย่องแล้วยังแฝงความรู้สึกชาวบ้านในลักษณะความกลัว เช่น เมื่อเต็กร้องไห้มักจะถูกขู่ให้หยุดร้องเพราะเดี๋ยวนายจะจับไปโรงพัก นายในที่นี้หมายถึง ตำรวจนั่นเอง คำว่า นาย ในภาษาไทยถิ่นใต้มีหลายคำ เช่น นายหัว หมายถึง หัวหน้า ผู้นำ หรือผู้มีอิทธิพลในวงการนั้น ๆ นายบ้าน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน นายมือ หมายถึง เจ้ามือ เช่น นายมือหอย นายมือไผ่ เป็นต้น นายหนัง หมายถึงหัวหน้าคณะผู้เล่นหนังตะลุง นายโรง หมายถึง หัวหน้าคณะผู้แสดงมโนราห์ เป็นต้น (ประพนธ์ เรืองณรงค์, 2550: 7) สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ยังคงมีค่านิยมยกย่องในเกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจ บารมี มาตั้งแต่สมัยอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

3.2 ค่านิยมการยกย่องผู้มีความสามารถ

ค่านิยมเกี่ยวกับการยกย่องผู้มีความสามารถ คือ การที่คนไทยภาคใต้มีความนิยมชมชอบในคนเก่ง คนฉลาด และคนมีชื่อเสียง โดยให้การยอมรับและยกย่องนับถือผู้ที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้ที่มีความสามารถในการต่อสู้ การใช้พลังกำลัง หรือผู้ที่มีความสามารถในการใช้สติปัญญา รวมถึงบุคคลที่มีความสามารถกลายเป็นบุคคลมีชื่อเสียง จากการศึกษาพบว่าชื่อว๊วชนหลายชื่อใช้หน่วยศัพท์ที่แสดง

ความสามารถของวัวโดยนำเอาคำที่หมายถึงผู้มีความสามารถในการต่อสู้มาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น จอมยุทธ อัศวิน ขุนพล ขุนศึก นักรบ ซุปเปอร์แมน พยัคฆ์ เป็นต้น ยกตัวอย่างชื่อวัวชน เช่น โคลางสาตจอมยุทธจิ๋ว โคลางสาตจอมยุทธเทพบุตรรุ่งโรจน์ โคโหนดอัศวินร้อยลีลา โคโหนดแซมอัศวินใจเย็น โคโหนดงามขุนพลจิ๋ว โคนิลนักรบจิ๋ว โคขาวขุนศึก โคดุคด่างพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน โคขาวซุปเปอร์แมน ชื่อลักษณะดังกล่าวเจ้าของวัวนำหน่วยศัพท์ที่หมายถึงความเก่งกล้าผู้กล้า นักรู้ นักรบผู้กล้าหาญ ผู้ชำนาญในการรบ หรือผู้ที่ได้รับยกย่องว่าเก่ง มาเป็นส่วนประกอบของชื่อเพื่อเปรียบเทียบและสื่อถึงความเก่งกล้าสามารถในการชนของวัว ว่าชนเก่งและต่อสู้เก่งเช่นเดียวกับนักรู้เหล่านั้นนั่นเอง

ความแข็งแรงและความแข็งแกร่งถือเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถที่คนไทยภาคใต้ให้การยอมรับและยกย่อง เมื่อพิจารณาจากชื่อวัวชนหลายชื่อพบว่าได้ใช้หน่วยศัพท์ที่เกี่ยวกับพลังกำลัง ความแข็งแรงและความแข็งแกร่ง เช่น เพชร พลังสิงห์ เทพฤทธิ์ ฤทธิ์เทวดา สิงห์เดโช จอมพลัง เป็นต้น ตัวอย่างชื่อวัวชน เช่น โคดุคด่างพลังสิงห์ โคแดงน้อยจอมพลัง โคโหนดทองลายฤทธิ์เทวดา ที่สื่อให้เห็นถึงพลังกำลังของวัวชนที่มีมากและแข็งแรง หรือตัวอย่างวัวชนที่มีชื่อจริงว่า โคลางสาตเพชรเกรียงไกร โคโหนดทองลายเพชรพลังสิงห์ ที่นำความแข็งแรงของวัวชนไปเปรียบเทียบกับความแข็งแรงของเพชร เป็นต้น

นอกจากนั้นคนไทยภาคใต้ยังนิยมและยกย่องผู้ที่มีสติปัญญาวิชาความรู้ เมื่อพิจารณาจากชื่อวัวชนหลายชื่อพบว่ามีชื่อที่ใช้หน่วยศัพท์เกี่ยวกับการมีวิชาความรู้ เช่น โคขาวงามอัจฉริยะพุนทรัพย์ โคนิลงามร้อยวิชา โคโหนดหลังขาวน้อยร้อยปัญญา โคนิลแสนเหลี่ยม โคดุคด่างสิงห์น้อยร้อยเล่ห์ โคลูกแดงงามแสนเชิงเล็ก ชื่อที่กล่าวถึงหน่วยศัพท์เกี่ยวกับวิชาความรู้ในที่นี้จะหมายถึงวิชาความรู้ในการชนวัว หรือเพลงชนนั่นเอง เจ้าของวัวตั้งชื่อในลักษณะดังกล่าวเพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่าวัวตัวนั้น ๆ เป็นวัวที่มีชั้นเชิงในการชน ฉลาด ชนเก่ง และมีลักษณะเด่นอยู่ที่การรู้จักเลือกใช้วิชาชนหรือเพลงชนได้อย่างหลากหลาย

ค่านิยมดังกล่าวนอกจากที่ปรากฏในชื่อวัวชนแล้ว ในสังคมไทยภาคใต้ยังมีความนิยมนับถือ “นักรบ” คำว่านักรบในความหมายของคนไทยถิ่นใต้หมายถึงผู้ที่วางตัวเป็นคนใจกว้าง กล้าได้กล้าเสีย มีความเสียสละ รักษาคำพูดและรักศักดิ์ศรี ต่อสู้กันอย่างกล้าหาญ รักแลกเปลี่ยนพวกพ้อง ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นนักรบมักเป็นผู้ที่มีอิทธิพล มีบริวารมาก และได้รับการยกย่องจากสังคม ส่วนมากมักจะมีตำแหน่งเป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ผู้ที่จะก้าวมาเป็นนักรบได้นั้นจะต้องอาศัยเวลาและองค์ประกอบอื่น ๆ มาก เช่น การสืบทอดตระกูล การผูกมิตรกับบุคคลอื่น การเป็นคนเสียสละ การเป็นคนหนักแน่น การมีชั้นเชิงสูง การสู้รบปรบมือ

กับบุคคลที่ควรแก่การเป็นคู่ต่อสู้ การมีความกตัญญูรู้คุณ และการมีสัจจะ เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้คนไทยภาคใต้จะยกย่องว่าเป็น “นักเลง” (เอกวิทย์ ณ ถลาง, 2544)

นอกจากนั้นค่านิยมดังกล่าวยังแสดงให้เห็นในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้อย่างปรากฏบทกล่อมที่กล่าวยกย่องผู้ชายที่เก่งและมีความรู้มากกว่าผู้ชายที่ดูดีจากรูปลักษณ์ภายนอก ดังนี้

ไก่อ๋าเหอ	สองรังมวนเมียน
รูปหงส์พ่องทรงเหมียน	นอโม่ไม่รู้สักตัว
นอโม่ กอซ้อ	เต็นรู่มั่งหรือพ่องทูนหัว
นอโม่ไม่รู้สักตัว	รูปหงส์พ่องทรงเหมียน

บทเพลงกล่อมเด็กดังกล่าวชี้ให้เห็นความสำคัญของความรู้ นอโม่ กอซ้อ เป็นสัญลักษณ์แทนความรู้ และยังรวมถึงวิทยาการต่าง ๆ เช่น ธรรมะ ศิลปวิทยา ตลอดจนวิชาของชายชาติศรีซึ่งสมัยก่อนคือวิชาเวทมนตร์คาถา ซึ่งถือกันว่าผู้ใดมีความรู้เหล่านี้ย่อมมีศักดิ์ศรี มีอำนาจ เป็นที่ยกย่องเกรงขามของผู้อื่น (สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2524: 120)

อีกทั้งเพลงกล่อมเด็กภาคใต้บางบทยังกล่าวถึงความกล้าหาญที่เพศชายพึงมี ดังนี้

ควายเนื้อเหอ	ควายชวานาลึก
สองตัวถึกถึก	โม่ไส่ยิกควาย
ก้ำยังให้จู้จี้	แต่ปานนี้หมั้นยิกเอาฉิบหาย
โม่ไส่ยิกควาย	ให้เจ้าซี้แพ่เพื่อน

เพลงกล่อมเด็กบทนี้ได้กล่าวตำหนิชายหนุ่มที่ซื่อฉลาดตาขาว ไม่สมกับความเป็นชาย เพราะถือว่าเป็นชายจะต้องกล้าหาญ จึงจะปกป้องผู้อื่นและเป็นผู้นำครอบครัวได้ (สุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2524: 150)

นอกจากการยกย่องผู้เก่งกล้า และผู้มีสติปัญญาวิชาความรู้แล้ว คนไทยภาคใต้อย่างยอมรับนับถือผู้ที่มีความสามารถและมีชื่อเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความสามารถในการชกมวย และเป็นนักมวยที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เนื่องด้วยลักษณะการชกมวยเป็นการต่อสู้ที่คล้ายกับการชกมวย ชื่อว๊วชนหลายชื่อจึงได้นำชื่อของนักมวยไทยและนักมวยต่างประเทศที่เก่งและมีชื่อเสียง หรือเป็นนักมวยที่เจ้าของว๊วชนชื่นชอบมาตั้งประกอบชื่อว๊วชน เช่น *บัวขาว ปาเกีย* *จ๊อกกี้ยิม* หรือ *โคลงสาตบัวขาว* มาจากนักมวยที่มีชื่อว่า บัวขาว บัญชาเมฆ *โคแดงศิลปะไทย* มาจากนักมวยที่มีชื่อในวงการว่า ศิลปะไทย จ๊อกกี้ยิม *โคลงสาตวันมีชัยไมค์ไทสัน* มาจากชื่อของนักมวยต่างชาติที่ชื่อว่า ไมค์ ไทสัน เป็นต้น การนำชื่อนักมวยมาใช้เป็นชื่อว๊วชนนอกจากแสดงความชื่นชอบของ

เจ้าของว้าวแล้วอีกนัยหนึ่งยังสื่อว่าว้าวตัวดังกล่าวเป็นว้าวที่ขงเก่งเช่นเดียวกับนักแสดงที่มีชื่อเสียง นอกจากนิยามใช้นักมวยที่มีชื่อเสียงแล้ว ชื่อว้าวชนยังปรากฏชื่อนักกีฬาฟุตบอลที่เก่งและมีชื่อเสียง เช่น ชื่อเล่น *แบ็คแฮม* และชื่อจริง *โคโหนดซีดานส.เรอ็องทอง* อีกทั้งยังปรากฏชื่อนักร้องนักแสดงต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียง เช่น ชื่อเล่น *เจมส์จิ ตี้ก โตโน่* หรือชื่อจริง *โคโหนดจิรายุ โคดุกด่างภาคิน โคแดงลันดาปริบูรณ์ โคนิตรีชฌก โคนิหด* หลัง*ชาวป่วววิ* เป็นต้น การตั้งชื่อโดยการนำบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่าง ๆ มาใช้ตั้งชื่อว้าวชนแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้มีการยอมรับ และนิยมชมชอบบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม และความนิยมเหล่านั้นก็ได้ปรากฏในชื่อว้าวชนด้วย

ความนิยมในบุคคลมีความสามารถที่มีชื่อเสียงของคนไทยภาคใต้นอกจากสะท้อนให้เห็นจากการตั้งชื่อว้าวชนแล้ว ในสังคมไทยภาคใต้แต่โบราณยังแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้มีความนิยมและยกย่องผู้เป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงโดยเฉพาะนักแสดงมโนราห์ โดยสุทธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2521: 47) กล่าวว่า คนไทยภาคใต้สมัยก่อนยกย่องศิลปินว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติโดยเฉพาะอาชีพมโนราห์ และได้เล่าว่าเจ้าคุณรัชฎากกล่าวว่าเมื่อแรกที่ท่านมาเป็นเจ้าเมืองตรังเป็นธรรมเนียมที่ผู้ชายจะไปขอลูกสาวแล้วฝ่ายบิดามารดาจะถามก่อนว่า รามโนราห์เป็นหรือไม่หรือขโมยวัวควายเป็นหรือไม่ แต่เดิมนั้นคนไทยภาคใต้นับถือพวกรามโนราห์และยกย่องว่าเก่ง เพราะผู้ที่จะมาเป็นมโนราห์ได้นั้นจะต้องมีความขยัน อดทน หนักแน่น มีความรับผิดชอบ และมีสติปัญญา ส่วนที่ถามว่าขโมยวัวควายเป็นหรือไม่นั้นก็เพื่อทดสอบว่าเป็นคนที่มีใจกล้าหาญ รู้จักเอาตัวรอดได้หรือไม่ ถ้าผู้ชายใดไม่เป็นทั้งสองอย่างที่กล่าวมาพ่อแม่ก็จะไม่ยกลูกสาวให้ เพราะบิดามารดาของฝ่ายหญิงเชื่อว่าไม่สามารถเลี้ยงลูกสาวของตนได้ ทั้งนี้ค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นจากเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เช่น

โลกสาวเหอ	โลกสาวชาวเรินตีนสุด
ตัวชาวสำออย่างดอกพุด	นางแม่หวงไว้ให้โนรา
นำขันไม้ให้อาบ	แป้งหยาบไม้ให้ทา
แม่หวงไว้ให้โนรา	ตอใดอิมมาขอ

เพลงกล่อมเด็กดังกล่าวแสดงถึงมารดาของหญิงสาวบางคนที่หวงลูกสาวไว้เพื่อให้แต่งงานกับนักแสดงมโนราห์ แสดงให้เห็นถึงความนิยมในบุคคลมีชื่อเสียงของภาคใต้

3.3 ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน

ลักษณะนิสัยขี้เล่นของมนุษย์เป็นลักษณะพื้นฐานที่ทำให้เกิดการสร้างเรื่องราวตลกขบขันต่าง ๆ มากมาย วิธีการสร้างอารมณ์ขันประเภทหนึ่งคือการเล่นตลกกับเรื่องในชีวิตประจำวัน โดยการหยิบเอาเรื่องรอบ ๆ ตัวขึ้นมาล้อเลียนกันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องในครอบครัว เรื่องระหว่างมิตรสหาย เรื่องศิลปะวัฒนธรรมหรือเรื่องการเมืองที่ทุกคนมีประสบการณ์ร่วมกันในชีวิตประจำวัน (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2536: 39) คนไทยภาคใต้ซึ่งมีลักษณะนิสัยขี้เล่นและรักความสนุกสนานเป็นพื้นฐานก็มักจะชอบสร้างอารมณ์ขันด้วยการพูดล้อเลียนกันถือเป็นการหยอกล้อเพื่อสร้างความสนุกสนาน ความตลกขบขันและเป็นการอวดคารมกัน ทำให้การใช้ภาษาของคนไทยภาคใต้เป็นไปในเชิงสนุกสนานด้วย

ชื่อว๊วชนหลายชื่อมีที่มาของชื่อจากการนำเรื่องราวในชีวิตประจำวันของผู้ที่เกี่ยวข้องกับว๊วมาหยอกล้อ เช่น การหยอกล้อเรื่องภรรยา การที่ในสังคมกลุ่มผู้เลี้ยงว๊วชนส่วนใหญ่เป็นผู้ชายจึงทำให้เกิดการพูดถึงหรือหยอกล้อกันเรื่องผู้หญิงหรือภรรยาอยู่เสมอ ชื่อว๊วชนภาคใต้หลายชื่อมีที่มาจากกรหยอกล้อเหตุการณ์หรือลักษณะนิสัยบางประการของเจ้าของว๊วหรือผู้ดูแลว๊วที่เกี่ยวกับภรรยา เช่น *แปดเมีย* มีที่มาจากกรหยอกล้อเจ้าของว๊วหรือผู้ดูแลว๊วว่าเป็นคนที่มีภรรยามาก *ไอ้กล้วยเมีย* หรือ *โคนิลกล้วยสุดๆ* มีที่มาจากกรหยอกล้อเจ้าของว๊วหรือผู้ดูแลว๊วว่าเป็นคนกล้วยภรรยา หรือกรหยอกล้อเรื่องอื่น ๆ เช่น *หนี่เมีย* มีที่มาจากกรหยอกล้อเจ้าของว๊วที่นำว๊วมาขายโดยไม่ได้ออกให้ภรรยาทราบหรือเรียกว่านำว๊วหนีภรรยา มาขายนั่นเอง หรือ *โคขาวมเวียมัว* ซึ่งมีที่มาจากกรหยอกล้อเรื่องภรรยาร่วมกับการเล่นคำพวน โดยคำว่าเวียมัวมาจาก ว๊วเมีย มีที่มาของชื่อมาจากว๊วตัวดังกล่าวเป็นว๊วที่เจ้าของที่ได้รับมอบจากพ่อของภรรยา เจ้าของว๊วจึงตั้งชื่อในเชิงหยอกล้อว่า เวียมัว หรือ ว๊วเมีย นั่นเอง

นอกจากกรหยอกล้อเรื่องภรรยาแล้วชื่อว๊วชนที่บางชื่อยังหยอกล้อลักษณะนิสัยบางประการของเจ้าของว๊ว เช่น *โคขาวเจ้าชู้ชัดเจน* มีที่มาจากกรหยอกล้อเจ้าของว๊วว่าเป็นคนเจ้าชู้มาก หรือ *โคลงลาดพ่อลูกติด* มีที่มาจากกรหยอกล้อสถานภาพของเจ้าของว๊วว่าเป็นพ่อหม้ายมีลูกติด หรือ *โคนิลคานเพชรภูธร* ที่มีกรหยอกล้อเจ้าของว๊วว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความซื่อหรือเป็นผู้ชายที่ขึ้นคานนั่นเอง อีกทั้งชื่อว๊วชนบางชื่อยังได้หยอกล้อพฤติกรรมการดื่มของมีนเมา เช่น *เหล้าขาว* มีที่มาจากเจ้าของว๊วชนเป็นคนชอบดื่มเหล้าขาวเป็นประจำ

ชื่อว๊วชนบางชื่อยังแสดงให้เห็นกรหยอกล้อเรื่องราวที่เป็นประเด็นดังในสังคมขณะนั้น ๆ เช่นชื่อเล่น *อัมมชโย* มาจากชื่อของเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกายที่ถูกกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) เข้าล้อม

วัตรธรมกายเพื่อจับกุมแต่ไม่สามารถตามหาตัวและจับกุมได้ กลายเป็นดั่งที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนั้น หรือ ยี่งลักษ์ ตั้งมาจากชื่ออดีตนายกรัฐมนตรี ยี่งลักษ์ ชินวัตร โดยเจ้าของวัวตั้งชื่อว่า ยี่งลักษ์ เพื่อให้สอดคล้องกับชื่อพ่อของวัวตัวนี้ซึ่งมีชื่อว่า ทักษิณ ซึ่งแม้ว่าวัวที่ชื่อทักษิณจะสื่อความหมายบอกภูมิลำเนาให้ทราบว่าเป็นวัวภาคใต้ แต่เนื่องด้วยชื่อทักษิณมีความพ้องกับชื่ออดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร เจ้าของวัวจึงตั้งชื่อให้มีความสัมพันธ์กันในเชิงยั่วล้อนักรการเมืองเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

ชื่อวัวชนภาคใต้ที่มักแสดงการหยอกล้อเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันดังกล่าวทำให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้เป็นคนที่รักความสนุกสนานและมักจะชอบสร้างอารมณ์ขันอยู่เสมอ รวมถึงการเล่นสนุกกับภาษาโดยเฉพาะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อวัวชน นอกจากนี้จะช่วยสร้างอารมณ์ขันได้แล้วชื่อที่สามารถดึงดูดความสนใจจากกลุ่มนักชนวัวหรือผู้ชมวัวชนทั่วไปได้อีกด้วย

ค่านิยมในการสร้างอารมณ์ขันด้วยวิธีการเล่นตลกหยอกล้อเรื่องในชีวิตประจำวันของคนไทยภาคใต้นอกจากสะท้อนให้เห็นจากชื่อวัวชนแล้ว ในสังคมไทยภาคใต้อีกยังคงพบเห็นการพูดคุ้ยหยอกล้อกันได้โดยทั่วไป โดยสุทธีวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ และติลก วุฒิพาณิชย์ (2542: 5685) กล่าวว่า คนไทยภาคใต้โดยเฉพาะผู้ชายที่สนิทสนมกันมาก ๆ และเป็นคนรุ่นราวคราวเดียวกันมักชอบพูดจาล้อเลียนกัน เรียกการพูดล้อเลียนแบบยกตนข่มท่านว่า พูดทับ หรือ เถ็ง ถ้าล้อเลียนกันธรรมดา เรียกว่า กัด ขบ ถม การพูดจาล้อเลียนกันถือเป็นเรื่องขำขันกันในวงสนทนา ถือเป็นการเล่นอารมณ์ขันและไม่ถือโทษโกรธกัน เรื่องที่นำมาพูดล้อเลียนกันอาจเป็นเรื่องขบถ การแต่งกาย ความรู้ความสามารถ ญาติพี่น้อง เป็นต้น และยิ่งถ้าหากคู่ล้อเลียนเป็นผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงคนฟังก็จะยิ่งสนุกสนาน ทำให้บรรยากาศในวงสนทนาเป็นกันเองมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้นในสังคมไทยภาคใต้อีกยังมีบทหยอกล้อสำหรับเด็กให้เด็กนำไปหยอกล้อกันเพื่อความสนุกสนานโดยเฉพาะ ตัวอย่างเช่น

การหยอกล้อเด็กผมบางหรือเด็กหัวล้านว่า “หัวล้านบ้านแป่ว แคว้ก็ขี่แมว มาไล่หัวล้าน”

การหยอกล้อเด็กเล่นหุงข้าวต้มแกงว่า “อีแดงแกงกบ ทิมเครื่องไม่ครบ ตบหน้าอีแดง”

การหยอกล้อเด็กเล่นเกมแล้วเป็นฝ่ายแพ้ว่า

“เด็กขี่แพะ

พาแม่ไปวัด

พ่อท่านยิกซ์

ด้วยไม้เขี่ยซี่”

(ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2559: 61)

อีกทั้งวรรณกรรมประเภทนิทานประโลมโลกของภาคใต้ ซึ่งเป็นนิทานบันเทิงคดี ที่ซึ่งกวีชาวใต้ได้สอดแทรกมุกตลกลงไปนิทานประโลมโลกทุกเรื่อง เป็นเรื่องตลกที่นำมาจากพฤติกรรมของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งบ่งบอกให้เห็นถึงลักษณะนิสัยขี้เล่น ชอบความสนุกสนานอันเป็นบุคลิกอย่างหนึ่งของคนไทยภาคใต้ (ประพนธ์ เรื่องณรงค์, 2526: 59)

3.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่

คนไทยภาคใต้มีลักษณะนิสัยตรงไปตรงมา ชอบแสดงออกและเปิดเผย มีความภาคภูมิใจในรูปลักษณ์ หน้าตา และบุคลิกภาพของตน จึงทำให้คนไทยภาคใต้ชอบที่จะแสดงตัวตนหรือชอบที่จะแต่งรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพ รวมทั้งการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้คนไว้ในงานประติมากรรมหลายชิ้น (อมรา ศรีสุชาติ, 2544: 122) ชื่อว๊วชนภาคใต้เป็นการใช้ภาษาลักษณะหนึ่งที่แฝงค่านิยมการชอบแสดงตัวตน อันแสดงให้เห็นความภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่ของคนไทยภาคใต้

ชื่อว๊วชนหลายชื่อปรากฏการแสดงตัวตนของคนไทยภาคใต้ด้วยการนำชื่อตนเองมาเป็นส่วนประกอบของชื่อว๊วชน เช่น *โคลางสาตจักรณรงค์* *โคลางสาตเสรีชัย* *โคโหนดสิทธิชัย* *โคดุกด่างบุญส่ง* *โคแดงงามลูกปัดขี้ตูด* เป็นต้น ชื่อดังกล่าวปรากฏใช้ชื่อเจ้าของว๊วคือ จักณรงค์ เสรี สิทธิชัย และบุญส่ง ชื่อว๊วชนบางชื่อได้นำนามสกุลของเจ้าของว๊วมาตั้งชื่อ เช่น *โคโหนดชิตานสุเรื่องทอง* *โคโหนดเพชรอินทร์ทอง* ปรากฏชื่อนามสกุลเจ้าของว๊วคือ เรื่องทอง และอินทร์ทอง นอกจากนั้นชื่อว๊วชนยังได้นำเอาตำแหน่งของเจ้าของว๊วมาตั้งชื่อด้วย เช่น *โคลางสาตใจเด็ดเพชรสารวัตร* สื่อให้ทราบว๊วเจ้าของว๊วรับราชการตำรวจ มีตำแหน่งเป็นสารวัตร หรือ *โคลาย อก. ศรีวิชัย* สื่อให้ทราบว๊วเจ้าของว๊วมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครรักษาดินแดนเขตเฉพาะกิจศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช *โคแดงงามลูกรักผู้ใหญ่* สื่อให้ทราบว๊วเจ้าของว๊วตัวดังกล่าวมีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ชื่อว๊วชนในลักษณะดังกล่าวเป็นการแสดงตัวตนของเจ้าของว๊ว ทำให้เห็นความภาคภูมิใจในตนเองและต้องการแสดงตนว่าเป็นเจ้าของว๊วตัวนั้น ๆ อีกทั้งชื่อว๊วชนบางชื่อยังได้นำชื่อบุคคลในครอบครัวมาตั้งชื่อ เช่นว๊วชนที่มีชื่อเล่นว่า *ไอ้ลูกเอ๋ม* *น้องปอนด์* *น้องเก้* และว๊วชนที่มีชื่อจริงว่า *โคแดงลูกปอโชคนำทรัพย์* ปรากฏชื่อเล่นของลูกเจ้าของว๊ว คือ เอ๋ม ปอนด์ เก้ และปอ แสดงความภาคภูมิใจและการให้ความสำคัญกับครอบครัว

ชื่อว๊วชนนอกจากแสดงให้เห็นความภาคภูมิใจในตนเองและครอบครัวแล้ว ยังแสดงให้เห็นความภาคภูมิใจในถิ่นที่อยู่อาศัยของคนไทยภาคใต้ โดยการนำชื่อภูมิภานาที่เจ้าของว๊วและว๊วอาศัยอยู่ เชื้อชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาค มาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น *โคนิลยอตรักพยัคฆ์ห้วยใหญ่*

โคโหนดเพชรเคียนซา โคลงสาตวังวิเศษ ที่นำชื่ออำเภอมาตั้งเป็นชื่อ คือ อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัด นครศรีธรรมราช อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง หรือ โคแดงงาม เพชรฆาตเมืองตรัง โคโหนดเหลี่ยมเพชรเพชรสุราษฎร์ โคขาวงามร้อยวิชาดาราพัทลุง ที่ได้นำชื่อจังหวัดที่อยู่ อาศัยมาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อ คือ จังหวัดตรัง จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือ โคแดงงามหนึ่ง สยามเพชรเมืองใต้ โคโหนดเพชรทักษิณ ที่ได้นำชื่อภูมิภาค คือภาคใต้หรือทักษิณมาตั้งชื่อ การนำชื่อภูมิภาคนี้มา ของตนและวัวมาตั้งชื่อเพื่อแสดงถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของตน แสดงให้เห็นความภาคภูมิใจในถิ่นที่อยู่ของตน ลักษณะนิสัยอย่างหนึ่งของคนไทยภาคใต้คือการรักถิ่นที่อยู่ คนไทยภาคใต้ส่วนใหญ่มีความผูกพันกับถิ่นกำเนิด เป็นอย่างมากและมักไม่นิยมย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย อาจเป็นเพราะความรู้สึกภาคภูมิใจในภูมิภาคของตน ผสมกับ ความรู้สึกรักญาติพี่น้องและพวกพ้องของตน (สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2521: 66-67) โดยค่านิยมเหล่านี้ยังส่งผล ต่อการตั้งชื่อวัวชนอีกด้วย

ค่านิยมเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่ของคนไทยภาคใต้นอกจากที่ปรากฏใน ชื่อวัวชนแล้ว สามารถสังเกตได้จากการที่คนไทยภาคใต้แม้จะเดินทางไปในท้องถิ่นอื่นก็มักจะกล่าวประกาศตัว หรือแสดงตัวอย่างเปิดเผยว่าเป็นคนใต้ อีกทั้งยังนิยมใช้ภาษาถิ่นของตนเองพูดจาติดต่อกันแม้จะอยู่ใน ภาคอื่น เช่นนิสิต นักศึกษาชาวใต้ที่มาอาศัยที่อาศัยอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ข้าราชการหรือนักธุรกิจชาวใต้ที่ เดินทางมาอาศัยอยู่ที่ภาคกลาง เมื่อชาวใต้มาพบกันก็จะพูดกันด้วยภาษาถิ่นและไม่รู้สีกว่าตนเป็นปมด้อยที่ ไม่ใช่ชาวเมืองหลวง (สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2521: 66)

อีกทั้งค่านิยมดังกล่าวยังปรากฏในงานวิจัยของเสริมศักดิ์ ขุนพล และกิตติคุณ ฤทธินิ่ม (2559: 33) ที่ได้ศึกษาการสื่อสารภาพลักษณ์ความเป็นคนใต้ในสื่อมิวสิควิดีโอของศิลปินค่ายอาร์สยาม กล่าว ว่า ภาพลักษณ์ของศิลปินในมิวสิควิดีโอได้นำเสนอเรื่องราวในท้องถิ่นและใช้สถานที่ถ่ายทำที่มีภูมิประเทศ ใกล้เคียงภาคใต้ เช่น ทะเล ภูเขา รวมทั้งมีการนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนใต้เป็นหลัก เช่น อาชีพ ความเป็นอยู่ ค่านิยมในท้องถิ่น ซึ่งภาพเหล่านี้จะช่วยตอกย้ำความเป็นคนใต้ของศิลปินให้ชัดเจนขึ้น แสดงถึงความ ต้องการนำเสนอตัวตนและแสดงความรักบ้านเกิดของตน

การศึกษาชื่อวัวชนสะท้อนให้เห็นค่านิยมบางประการของคนไทยภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นค่านิยม เกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองและเกียรติยศ ค่านิยมเกี่ยวกับการยกย่องผู้มีความสามารถ ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้าง อารมณ์ขัน และค่านิยมเกี่ยวกับการภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่ ค่านิยมต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากสะท้อนให้

เห็นผ่านชื่อว้าวจนภาคใต้แล้วยังสามารถพบเห็นได้จากวรรณกรรมหรือสภาพการใช้ชีวิตในสังคมของคนไทยภาคใต้โดยทั่วไปเช่นกัน

การตั้งชื่อว้าวจนภาคใต้ ถือเป็นการใช้ภาษาลักษณะหนึ่งที่สำคัญและน่าสนใจ สามารถสะท้อนให้เห็นความคิดและวัฒนธรรมบางประการของคนไทยภาคใต้ได้ โดยเฉพาะสภาพวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยม สิ่งที่สะท้อนจากชื่อว้าวจนเหล่านี้ล้วนมีความสอดคล้องกับสภาพสังคมหรือสภาพการใช้ชีวิตที่เกิดขึ้นจริงและพบเห็นได้โดยทั่วไปในภาคใต้ ชื่อว้าวจนจึงเป็นลักษณะการใช้ภาษาที่สำคัญที่ช่วยย้ำให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของคนไทยภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาชื่อว๊วนภาคใต้ เพื่อศึกษาวิธีการตั้งชื่อว๊วนภาคใต้ในด้าน พยางค์ โครงสร้าง และที่มาและความหมาย พร้อมทั้งวิเคราะห์วิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อว๊วน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม สัมภาษณ์เจ้าของว๊วนหรือผู้ดูแลว๊วน ณ สนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ชื่อว๊วนที่ใช้ในการวิเคราะห์รวมทั้งสิ้น 802 ชื่อ ผลจากการศึกษาสามารถสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. กลวิธีการตั้งชื่อว๊วนภาคใต้

1.1 พยางค์ของชื่อว๊วน

1.1.1 พยางค์ของชื่อเล่นว๊วน

จากการศึกษาพยางค์ของชื่อเล่นว๊วน พบว่า ชื่อเล่นของว๊วนมีจำนวนพยางค์ ตั้งแต่ 1-6 พยางค์ เรียงลำดับความถี่ที่ปรากฏมากที่สุดไปน้อยสุด คือ จำนวน 2 พยางค์ 3 พยางค์ 1 พยางค์ 4 พยางค์ 6 พยางค์ และ 5 พยางค์ ตามลำดับ

1.1.2 พยางค์ของชื่อจริงว๊วน

จากการศึกษาพยางค์ของชื่อจริงว๊วน พบว่า ชื่อจริงของว๊วนมีจำนวนพยางค์ ตั้งแต่ 3-12 พยางค์ เรียงลำดับความถี่ที่ปรากฏมากที่สุดไปน้อยสุด คือ 5 พยางค์ 7 พยางค์ 4 พยางค์ 8 พยางค์ 9 พยางค์ 10 พยางค์ 11 พยางค์ 12 พยางค์ และ 3 พยางค์ ตามลำดับ

1.2 โครงสร้างของชื่อว๊วน

1.2.1 โครงสร้างชื่อเล่นว๊วน

จากการศึกษาโครงสร้างของชื่อเล่นว๊วน พบว่า ชื่อเล่นว๊วนประกอบด้วย โครงสร้าง 2 ส่วน คือ ส่วนนำ และ ส่วนแก่น เมื่อจัดชื่อเล่นว๊วนเป็นโครงสร้างแบบต่าง ๆ พบว่าชื่อเล่นว๊วนสามารถแบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. โครงสร้าง 1 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนแก่น เท่านั้น

2. โครงสร้าง 2 ส่วน ปรากฏได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1 ส่วนหน้า + ส่วนแก่น

2.2 ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

3. โครงสร้าง 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนหน้า + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

โครงสร้างชื่อเล่นของวัยรุ่น มีโครงสร้างย่อย 3 ลักษณะ เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อยคือ โครงสร้าง 1 ส่วน โครงสร้าง 2 ส่วน และโครงสร้าง 3 ส่วน ตามลำดับ

1.2.2 โครงสร้างชื่อจริงวัยรุ่น

จากการศึกษาโครงสร้างของชื่อจริงวัยรุ่น พบว่า ชื่อจริงวัยรุ่นประกอบด้วยโครงสร้าง 3 ส่วน คือ ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และส่วนแก่น เมื่อจัดชื่อเล่นวัยรุ่นเป็นโครงสร้างแบบต่าง ๆ พบว่าชื่อเล่นวัยรุ่นสามารถแบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. โครงสร้าง 3 ส่วน ปรากฏได้ 2 รูปแบบ คือ

1.1 ส่วนหน้า + ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น

1.2 ส่วนหน้า + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

2. โครงสร้าง 4 ส่วน ปรากฏได้ 2 รูปแบบ คือ

2.1 ส่วนหน้า + ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น

2.2 ส่วนหน้า + ส่วนแก่น+ ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น

3. โครงสร้าง 5 ส่วน ปรากฏได้ 2 รูปแบบ คือ

3.1 ส่วนหน้า + ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น

3.2 ส่วนหน้า + ส่วนแก่น+ ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น+ ส่วนแก่น

4. โครงสร้าง 6 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนหน้า + ส่วนบอกสี+ ส่วนแก่น + ส่วน

แก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

5. โครงสร้าง 7 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนหน้า + ส่วนบอกสี + ส่วนแก่น + ส่วน

แก่น+ ส่วนแก่น + ส่วนแก่น + ส่วนแก่น

โครงสร้างชื่อจริงของวัยรุ่น มีโครงสร้าง 5 แบบ เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อยคือ โครงสร้าง 4 ส่วน โครงสร้าง 3 ส่วน โครงสร้าง 5 ส่วน โครงสร้าง 6 ส่วน และโครงสร้าง 7 ส่วนตามลำดับ

1.3. ที่มาและความหมายของชื่อว้าววน

การวิเคราะห์ข้อมูลชื่อว้าววนทั้งชื่อเล่นและชื่อจริง จำนวน 802 ชื่อ พบว่าชื่อว้าววน 1 ชื่อ อาจมีที่มาและความหมายได้มากกว่า 1 กลุ่ม และหน่วยศัพท์บางหน่วยอาจมีกลุ่มที่มาและความหมายได้มากกว่า 1 กลุ่ม ผู้วิจัยพบว่าชื่อว้าววนภาคใต้สามารถแบ่งกลุ่มมีที่มาและความหมายได้เป็น 14 กลุ่ม เรียงลำดับความถี่จากมากไปน้อย ดังนี้

1.3.1 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับลักษณะว้าว ประกอบด้วย ลักษณะขวัญว้าว ลักษณะสีว้าว ลักษณะเขาว้าว ลักษณะพิเศษของว้าว ลักษณะนิสัยว้าว ลักษณะขนาดและรูปร่าง ลำตัวว้าว และลักษณะกริยาท่าทางของว้าว

1.3.2 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบัว

1.3.3 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความสามารถของว้าว

1.3.4 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับภูมิลำเนาและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับว้าว ประกอบด้วย ภูมิลำเนาและสถานที่เลี้ยงว้าว วัวตัวอื่น ค่ายว้าว วันเกิดว้าว และเหตุการณ์อื่น ๆ

1.3.5 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งมีค่า ประกอบด้วย ทรัพย์สินเงินทอง อัญมณีและสิ่งมีค่าอื่น ๆ

1.3.6 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับคำเรียกหน้าชื่อ

1.3.7 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับบุคคลหรือองค์กร ประกอบด้วย บุคคลที่เป็นเจ้าของว้าวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับว้าว บุคคลมีชื่อเสียง และองค์กรต่าง ๆ

1.3.8 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับชัยชนะ

1.3.9 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับเกียรติยศ

1.3.10 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับโชควาสนา

1.3.11 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความรัก

1.3.12 ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง

1.3.13. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับความบันเทิง

1.3.14. ที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

2. วิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้

2.1 วิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน ประกอบด้วย ความผูกพันใกล้ชิดกับธรรมชาติ ความผูกพันและการให้ความสำคัญกับวัว และการสนใจติดตามข่าวสาร

2.2 ความเชื่อของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชน ประกอบด้วย ความเชื่อเรื่องผีสงเทวดาและอำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อเรื่องศาสนา และความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดี

2.3 ค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ประกอบด้วย ค่านิยมเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทองและเกียรติยศ ค่านิยมเกี่ยวกับการยกย่องผู้มีความสามารถ ค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน และค่านิยมเกี่ยวกับการภาคภูมิใจในตนเองและถิ่นที่อยู่

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาทวิวิธีการตั้งชื่อวัวชนผู้วิจัยขออภิปรายผลตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

ด้านจำนวนพยางค์ของชื่อวัวชน พบว่าพยางค์ของชื่อวัวชนทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นมีจำนวนตั้งแต่ 1-12 ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1 ที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ว่าชื่อวัวชนมีจำนวนพยางค์ตั้งแต่ 2-10 พยางค์ เนื่องจากชื่อเล่นวัวชนมีจำนวนเริ่มต้นที่ 1 พยางค์ และชื่อจริงวัวชนมีจำนวนพยางค์ได้มากถึง 12 พยางค์ โดยพบว่าเล่นวัวชนมีจำนวน 2 พยางค์ มากที่สุด อาจมาจากความปรารถนาของเจ้าของวัวที่ต้องการตั้งชื่อวัวให้มีสีสัน โดดเด่นและน่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เข้าชมการแข่งขันให้ติดตามชมและเชียร์วัวตัวนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการตั้งชื่อเล่นลักษณะดังกล่าวอาจเป็นไปตามแนวโน้มในการตั้งชื่อเล่นของคนไทยปัจจุบันที่มักนิยมตั้งชื่อเล่นให้เด็กเป็น 2 พยางค์ เพื่อให้ชื่อมีความโดดเด่น แปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร และมีความหมายตรงตามที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หม่อมหลวงจรัสวิไล จรุงุโรจน์ (2552) ที่พบว่าชื่อเล่นคนไทยที่อยู่ในช่วงอายุ 0-10 ปี มีชื่อเล่น 2 พยางค์มากที่สุดเพื่อให้ชื่อเล่นมีความโดดเด่นไม่ซ้ำใคร อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา รณเกียรติ (2555) ที่พบว่าปัจจุบันแนวโน้มการตั้งชื่อเล่น 2 พยางค์มีมากขึ้นกว่าในอดีตเพราะต้องการให้ชื่อมีความหมายที่ดีและมีความหมายตามที่ต้องการ การศึกษาพบว่าเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีชื่อ 2 พยางค์ มากกว่าเด็กชั้นอื่น ๆ ซึ่งผู้ปกครองให้เหตุผลว่าชื่อเล่นต้องมี 2 พยางค์ เพราะจะได้มีความหมายตามที่ต้องการ อีกทั้งยังตั้งเพื่อให้ดูโก้ๆ แปลกใหม่และไม่ซ้ำใคร อีกทั้งอาจเป็นการตั้งชื่อตามชื่อของสัตว์ ดอกไม้ ผลไม้ หรือขนมที่ชอบด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่าการตั้งชื่อเล่นให้วัวชนเป็น 2 พยางค์เช่นเดียวกับการตั้งชื่อคนยังเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าคนไทยได้ภาครักและผูกพันกับวัว ไม่ได้มองว่าวัวเป็นเพียงแค่วัวเลี้ยงเท่านั้น แต่กลับมองว่าวัวเปรียบเหมือนบุคคลใกล้ชิดสนิทสนมในครอบครัว

และยกให้ว่ามีสถานะเท่าเทียมกับบุคคลบุคคลหนึ่งในสังคม เพราะฉะนั้นคนไทยภาคใต้จึงมีวิธีคิดในการตั้งชื่อเล่นวัวชนเช่นเดียวกับการชื่อเล่นของคนด้วย

ส่วนชื่อจริงวัวชนพบว่ามีชื่อที่มี 5 พยางค์ และ 6 พยางค์ มากที่สุดในจำนวนใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นไปได้ว่าชื่อที่มี 5 - 6 พยางค์ เป็นจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอที่สามารถสื่อความหมายของชื่อตามที่เจ้าของวัวต้องการได้ อีกทั้งยังเป็นจำนวนที่สามารถเรียกและจดจำได้ง่ายกว่าชื่อจริงที่มีมากพยางค์

ด้านโครงสร้างของชื่อวัวชน พบว่าชื่อเล่นวัวชนมีโครงสร้างสองส่วน ประกอบด้วย ส่วนนำ และส่วนแก่น ส่วนชื่อจริงวัวชนพบโครงสร้าง 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และส่วนแก่น ตรงตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ว่าโครงสร้างของชื่อประกอบด้วย ส่วนนำ ส่วนบอกสี และส่วนบอกที่มาและความหมาย

การศึกษาพบว่าชื่อเล่นวัวชนสามารถแบ่งเป็นโครงสร้างย่อยได้ 3 แบบ คือแบบ 1 ส่วน แบบ 2 ส่วน และแบบ 3 ส่วน โดยชื่อเล่นวัวชนพบโครงสร้างแบบ 1 ส่วนมากที่สุด คือเป็นชื่อเล่นที่มีเฉพาะส่วนแก่นเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการที่ชื่อเล่นวัวชนที่มีเฉพาะส่วนแก่นอาจเนื่องมาจากการตั้งชื่อเล่นนิยมตั้งให้กระชับ เรียกว่าง่าย และจดจำง่าย เพราะฉะนั้นการปรากฏส่วนแก่นเพียงส่วนเดียวก็สามารถสื่อความหมายตามที่เจ้าของวัวต้องการได้อย่างชัดเจนและเพียงพอ ส่วนชื่อเล่นวัวชนที่มีโครงสร้าง 2 ส่วน และ 3 ส่วน ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนนำ คือคำว่า “ไอ้” หรือ “อ้าย” เสมอ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการใช้คำเรียกนำหน้า เช่นเดียวกับที่ใช้เรียกคน อาจเป็นไปได้ว่าเจ้าของวัวอาจมองว่าวัวเป็นเหมือนดังลูกชาย น้องชาย หรือเพื่อนสนิทของตนคนหนึ่ง จึงใช้คำเรียกนำหน้าชื่อที่ให้ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม

ส่วนชื่อจริงวัวชนซึ่งพบโครงสร้าง 3 ส่วน คือ ส่วนหน้า ส่วนบอกสี และส่วนแก่น ผู้วิจัยเห็นว่าส่วนหน้าของชื่อจริงวัวชนที่ใช้คำว่า “โค” นำหน้าชื่อเสมอ อาจพัฒนามาจากคำว่า “วัว” ดังที่ วิเชียร ณ นคร (2542) ได้กล่าวถึงการตั้งชื่อวัวไว้ว่าแต่เดิมมักตั้งชื่อวัวตามสีและตามด้วยชื่อเจ้าของ เช่น “วัวแดงทบ” คือวัวสีแดงของนายทบ หรือ “วัวลายลูกแดง” คือวัวสีลายของนายแดง เห็นได้ว่าชื่อวัวชนแต่เดิมมีคำว่า “วัว” นำหน้าชื่อเพื่อระบุให้ทราบว่าเป็นวัว ต่อมาเมื่อรัฐบาลได้เข้ามาจัดระเบียบการชนวัวและมีการจัดตั้งสนามชนวัวที่ถูกต้องตามกฎหมาย เรียกกันว่า “สนามกีฬาชนโค” ชื่อวัวชนจึงมีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้วัว นำหน้าตามภาษาชาวบ้าน มาใช้คำนำหน้าว่า โค ตามภาษาราชการ นอกจากนี้ผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กล่าวว่าคำนำหน้าว่า “โค” เป็นการใช้คำนำหน้าชื่อเช่นเดียวกับการใช้คำนำหน้าชื่อของคนอย่างการใช้ นาย นาง นางสาว เด็กชาย เด็กหญิง แต่คำว่า โค จะใช้เพื่อระบุให้ทราบว่าเป็นชื่อของสัตว์

ประเภทวัวเท่านั้น อาจแสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ให้ความสำคัญกับสัตว์ประเภทวัวและมองว่าวัวเป็นเหมือน
 ดั่งบุคคลบุคคลหนึ่งเช่นกัน

สำหรับส่วนบอกสีวัวซึ่งมักเป็นส่วนที่ปรากฏในชื่อจริงวัวชน ผู้วิจัยเห็นว่าการนำคำเรียก
 สีมาประกอบกับชื่อวัวชน เนื่องมาจากคนไทยภาคใต้เรียกชื่อวัวด้วยคำเรียกสีมาตั้งแต่สมัยอดีต ตามที่วิเชียร
 ณ นคร (2542) กล่าวว่า ในสมัยก่อนการตั้งชื่อวัวชนไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ คือมักจะเรียกตามสีของวัวตัวนั้น
 ๆ เช่น ดำ แดง โหนด ขาว เป็นต้น หรืออาจจะนำเอาชื่อเจ้าของวัวต่อท้ายชื่อวัว ลักษณะการตั้งชื่อด้วยการ
 เรียกสีดังกล่าวจึงเป็นลักษณะดั้งเดิมที่ได้รับการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ส่วนส่วนแก่น เป็นส่วนที่
 เป็นชื่อวัวให้รายละเอียดที่มาและความหมายแตกต่างกันไป ในส่วนนี้ผู้วิจัยเห็นว่าอาจมีพัฒนาการมากขึ้น
 จากสมัยก่อนที่มักใช้ชื่อเจ้าของวัวตามหลังคำเรียกสีวัวเท่านั้น แต่ในระยะต่อมาได้พัฒนามาใช้ถ้อยคำที่มี
 ที่มาและความหมายอย่างหลากหลายมากขึ้นตามที่เจ้าของวัวต้องการสื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ
 และค่านิยมของตน

ด้านที่มาและความหมายของชื่อวัวชน พบว่ามีที่มาและความหมายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ
 ตรงตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มต่าง ๆ ได้ถึง 14 กลุ่ม โดยปรากฏที่มาและ
 ความหมายเกี่ยวกับลักษณะวัวมากที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าการตั้งชื่อด้วยที่มาและความหมายดังกล่าว อาจเป็น
 เพราะลักษณะภายนอกและลักษณะนิสัยของวัวเป็นลักษณะที่สามารถมองเห็นหรือสังเกตเห็นได้ง่าย
 เมื่อเจ้าของวัวเห็นลักษณะบางประการของวัวจึงได้นำลักษณะนั้นมาใช้ตั้งชื่อเพื่อให้ง่ายต่อการเรียกและการ
 จดจำ อีกทั้งยังเป็นการนำเสนอลักษณะพิเศษของวัวตามความเชื่อเรื่องลักษณะของวัวที่ดีเป็นมงคลของคน
 ไทยภาคใต้ด้วย

นอกจากนั้นชื่อจริงของวัวชนเป็นจำนวนมากที่มีที่มาและความหมายเกี่ยวกับความเก่งกล้า
 สามารถ พละกำลังและลีลาการชน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเนื่องจากการชนวัวเป็นการแข่งขันการต่อสู้ที่
 ดุเดือด เพราะฉะนั้นเจ้าของวัวจึงตั้งชื่อวัวเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการต่อสู้ของวัว ที่จะต้องมีความ
 เก่งกล้าสามารถ มีพละกำลังและลีลาการชนที่ดีและแข็งแกร่ง เช่น *จอมยุทธ์ อัศวิน โคดุกด่างพลังสิงห์ โคขาว*
ขุนศึก โคลงสาตพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน และผู้วิจัยยังเห็นว่าลักษณะการต่อสู้ของวัวชนมีลักษณะคล้ายกับ
 การชกมวย ทำให้การชื่อวัวชนมีลักษณะการตั้งชื่อคล้ายกับชื่อนักมวยด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 ธนนันท์ ทรงดี (2551) ที่กล่าวว่าค่านิยมและความเชื่อที่สะท้อนจากการตั้งชื่อนักมวยไทยคือการเลือกใช้คำ
 ที่หมายถึง ความเก่งกล้าสามารถ ความเด่น ความเป็นยอด และการพิชิตชัยชนะมาใช้ตั้งชื่อเป็นอันดับต้น ๆ

ส่วนชื่อวุ้นที่มีที่มาและความหมายถึงวุ้นตัวอื่น มีการนำชื่อวุ้นตัวอื่นที่วุ้นที่สืบเชื้อสาย เป็นพ่อลูกกันมาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น *ไข่ดำทลายทลายธรร โคโหนดทางดีใจเด็ดลูกเพชรทักษิณ โคโหนดลูกทวิศิลป์* มีการใช้คำแสดงความสัมพันธ์กับวุ้นตัวอื่น ผู้วิจัยเห็นว่าการตั้งชื่อลักษณะดังกล่าวอาจ เป็นเพราะเจ้าของวุ้นต้องการดึงดูดความสนใจผู้ชมด้วยการนำวุ้นที่ชนגעง เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในสังคมวุ้น มาแสดงให้เห็นว่าวุ้นของตนเป็นลูกของวุ้นגעงวุ้นดั้งตัวดังกล่าว อาจทำให้ผู้ชมเกิดความคิดว่าวุ้นที่เป็นลูก ของวุ้นגעงวุ้นดั้งจะชนดิชนגעงเช่นเดียวกับพ่อ หรือหากวุ้นบางตัวเป็นลูกของวุ้นที่ผู้ชมบางคนรู้จักและติดตาม เชียร์อยู่แล้วผู้ชมก็จะคอยติดตามเชียร์ลูกของวุ้นตัวนั้นด้วย

2. จากการศึกษาวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวุ้นภาคใต้ พบว่าชื่อวุ้น สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

ด้านวิถีชีวิต ชื่อวุ้นชนสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ในหลาย ๆ ด้าน ผู้วิจัยเห็นว่า ลักษณะเด่นของวิถีชีวิตของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวุ้นก็คือความผูกพันและให้ความสำคัญ กับวุ้น โดยใช้คำที่มีความหมายถึงความรัก มาตั้งชื่อวุ้น รวมทั้งใช้คำเรียกญาติ และคำเรียกขานที่ใช้เรียกกัน ในหมู่คนสนิทมาเป็นส่วนประกอบหนึ่งในชื่อด้วย เช่น *ลูกแดง น้องรัก เณรแคะ* หรือ *รักจุงเบย โคนิลยอดรัก พยัคฆ์ห้วยใหญ่ โคลงลาดแสนรักพิทักษ์ชัย* แสดงให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้มองว่าวุ้นที่มีได้เป็นเพียงสัตว์ที่ เลี้ยงไว้เพื่อแข่งขันและเติมพินเท่านั้น แต่คนไทยภาคใต้รัก ผูกพัน และให้ความสำคัญกับวุ้นเหมือนคนใน ครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของปีพมา เหมือนสมัย (2557) ที่พบว่าคนไทยใช้คำอ้างถึงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว กระจาด นก ปลา ด้วยการใช้อ้างอิงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับสัตว์เลี้ยง โดยผู้พูด เปรียบเทียบว่าสัตว์เลี้ยงเป็นญาติหรือเพื่อนของผู้พูด เช่น *ลูก น้อง* อีกทั้งมีการอ้างถึงด้วยคำที่แสดง ความรู้สึก เช่น *ที่รัก สุดที่รัก นกน้อย* แสดงความรู้สึกรักใคร่เอ็นดูที่ผู้พูดรู้สึกต่อสัตว์เลี้ยงของตน แต่การใช้ คำอ้างถึงสัตว์เลี้ยงดังกล่าวอาจแตกต่างจากชื่อวุ้นชนตรงที่วุ้นชนมิได้เป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารักน่าเอ็นดูเหมือน สุนัขและแมวหรือสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ หากแต่วุ้นชนเป็นสัตว์ที่ทรงพลัง เก่งกล้า ที่อาจจะนำทรัพย์สินเงินทอง ชื่อเสียง และศักดิ์ศรีมาสู่ครอบครัวได้

ด้านความเชื่อ ชื่อวุ้นชนสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนไทยภาคใต้ในหลาย ๆ ด้าน ผู้วิจัยเห็นว่าลักษณะเด่นของความเชื่อของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวุ้นคือความเชื่อเรื่องผีสงเทวดาและ อำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งเป็นความเชื่อที่ฝังแน่นอยู่ในจิตของคนไทยภาคใต้มาอย่างยาวนาน และปรากฏให้เห็นได้โดยทั่วไปในสังคมไทยภาคใต้ ผู้วิจัยเห็นว่าชื่อวุ้นชนที่ได้นำชื่อผีสงเทวดาหรือชื่อสัตว์ที่เชื่อว่ามีอำนาจ

เหนือธรรมชาติมาใช้ประกอบการตั้งชื่อ อาจเนื่องมาจากการที่เจ้าของวัวต้องการสร้างขวัญกำลังใจเพื่อให้รู้สึก ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ อยู่คู่กับวัว คอยปกป้องรักษาวัว และช่วยดลบันดาลให้วัวของตนชนะด้วยคู่ต่อสู้ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่าสิ่งสำคัญสำหรับการชนวนอกจากวัวจะต้องมีพลังกำลังที่แข็งแกร่งและมีลีลา ความสามารถในการชนที่ดีเยี่ยมแล้ว ความเชื่อทางไสยศาสตร์เกี่ยวกับการชนวนวาก็มีความสำคัญกับคนไทย ภาคใต้ด้วยเช่นกัน ตามที่อาคม เดชทองคำ (2543) ได้พบว่าการชนวนวามีเรื่องไสยศาสตร์ไปเกี่ยวข้องแทบ ทุกขั้นตอน เช่น พิธีกรรมการดูฤกษ์ยามต่าง ๆ การบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การปลุกเสกลงยันต์ตามอวัยวะส่วน ต่าง ๆ ของวัว ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการที่จะปกป้องรักษาเกียรติยศ ชีวิตและ ทรัพย์สินให้แก่วัวและเจ้าของวัวได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่าความเชื่อเรื่องลักษณะวัวที่ดีของคนไทย ภาคใต้เป็นความเชื่อที่น่าสนใจ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ยังคงเชื่อถือและให้ความสำคัญกับการดู ลักษณะวัวที่ดีที่เป็นมงคลตามความเชื่อที่มีมาตั้งแต่โบราณกาล สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยภาคใต้ให้ ความสำคัญและใส่ใจในรายละเอียดในทุกขั้นตอนของชนวนตั้งแต่การคัดเลือกวัวไปจนถึงการปรนนิบัติเลี้ยงดู เพื่อให้ได้มาซึ่งวัวชนที่ดีมีคุณภาพอย่างชัดเจน

ด้านค่านิยม ชื่อวัวชนสะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนไทยภาคใต้ในหลาย ๆ ด้าน ผู้วิจัยเห็นว่า ลักษณะเด่นของค่านิยมของคนไทยภาคใต้ที่สะท้อนจากการตั้งชื่อวัวชนคือ ค่านิยมเกี่ยวกับทรัพย์สินเงินทอง และเกียรติยศ อาจเนื่องมาจากจุดมุ่งหมายสำคัญสำหรับการชนวนวาคือชัยชนะและเงินเดิมพัน เจ้าของวัวจึงใช้ คำที่หมายถึงทรัพย์สินเงินทองมาตั้งชื่อวัวชนแสดงความปรารถนาของตน การชนะเดิมพันนอกจากจะได้ ทรัพย์สินเงินทองแล้วยังส่งผลสืบเนื่องให้วัวได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจบารมี และความเจริญรุ่งเรือง ตามมาด้วย อีกทั้งผู้วิจัยยังเห็นว่าค่านิยมเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขัน อาจเกิดจากความต้องการของเจ้าของ วัวที่ต้องการสร้างสีสันและสร้างความแปลกใหม่ให้กับชื่อวัวชนของตน อันจะส่งผลให้ชื่อวัวชนของตนมีความ โดดเด่นและดึงดูดความสนใจจากผู้ชมทั่วไปได้

3. จากการศึกษาการตั้งชื่อวัวชนภาคใต้ ผู้วิจัยเห็นว่า การตั้งชื่อเล่นและชื่อจริงของวัวชนมีความ แตกต่างกันอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านพยางค์ โครงสร้าง และที่มาและความหมาย กล่าวคือ ชื่อเล่นวัวชน จะเป็นชื่อที่มีพยางค์สั้น กระชับ และมีโครงสร้างไม่ซับซ้อน มีที่มาและความหมายอย่างหลากหลาย และมี ลักษณะเด่นอยู่ที่การใช้ถ้อยคำที่มีสีสันแปลกใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้ชม เช่น *ชิมิ เหล้าขาว อาร์พีจี ลีโอ ไช้เค็ม ลีทุ ซาเย็น แผลงสาบ รักจูบเบย หน่อมแน้ม* เป็นต้น อีกทั้งยังนิยมตั้งในเชิงยั่วล้อ ไม่ว่าจะเป็น

การยั่วล้อเจ้าของว้าว หรือยั่วล้อบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม เช่น แอปเปิล หนีเมีย รัมมชโย เหนียวไก ยิ่งลักษณ์ เป็นต้น

ส่วนชื่อจริงว้าวชนเป็นชื่อที่มีขนาดยาว และมีโครงสร้างที่ซับซ้อนตามแบบฉบับการตั้งชื่อว้าวชนที่มีมาแต่ดั้งเดิม โดยชื่อจริงมีลักษณะเด่นอยู่ที่การใช้หน่วยศัพท์แสดงความแข็งแรง ความแข็งแกร่งของว้าว รวมทั้งนิยมใช้หน่วยศัพท์ที่มุ่งเน้นความเป็นสิริมงคล อาทิ หน่วยศัพท์เกี่ยวกับเกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจ บารมี ทรัพย์สินเงินทอง ความเจริญรุ่งเรือง ชื่อแต่ละชื่อได้นำหน่วยศัพท์ต่าง ๆ เหล่านี้มาประกอบเข้าด้วยกันกลายเป็นชื่อว้าวหนึ่ง ๆ ที่แสดงถึงความดุดัน น่าเกรงขาม แผงไปด้วยความจริงจังมากกว่าชื่อเล่น เช่น โคโหนดเก่งกาจเกียรติเกรียงไกร โคนิลพิชิตชัยจอมรวาวี โคโหนดทางดีใจเด็ดลูกเพชรทักษิณ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันผู้วิจัยก็เห็นว่าชื่อจริงจำนวนหนึ่งที่ตั้งขึ้นในเชิงยั่วล้อเพื่อสร้างอารมณ์ขันและความแปลกใหม่ด้วย เช่น โคขาวงามเวียมัว โคนิลกลัวเมียสุด ๆ โคลงสาตพอลูกติด ชื่อจริงว้าวชนลักษณะดังกล่าวผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะเจ้าของว้าวต้องการสร้างสีสันให้กับชื่อว้าวชนของตนให้มีความโดดเด่น แปลกใหม่ และแตกต่างไปจากชื่อว้าวตัวอื่น ๆ

ทั้งนี้ จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ทำให้ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มผู้เลี้ยงว้าวชนภาคใต้จำนวนหนึ่งในปัจจุบันเป็นนักเล่นว้าวชนคนรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อย กลุ่มคนรุ่นใหม่เหล่านี้จึงมีความคิดที่ทันสมัยและเปิดกว้าง อาจเป็นไปได้ว่าในอนาคตทิศทางการตั้งชื่อว้าวชนอาจมุ่งเน้นไปที่การสร้างสีสันที่แปลกใหม่ให้กับชื่อตามการเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมบางอย่าง มากกว่าการตั้งชื่อที่มุ่งเน้นความเป็นสิริมงคลก็เป็นได้

4. จากการศึกษาชื่อว้าวชน พบว่าชื่อว้าวชนมักใช้ถ้อยคำที่อยู่ในแวดวงความหมายสื่อถึงความป็นมงคลมาตั้งชื่อว้าว ผู้วิจัยเห็นว่าคนไทยภาคใต้ก็มีความเชื่อเรื่องความสิริมงคลเช่นเดียวกับคนไทยภาคอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าความเชื่อเรื่องสิริมงคลเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของคนไทยเสมอมา สังเกตได้จากการตั้งชื่อสิ่งต่าง ๆ ของคนไทยที่มักจะตั้งชื่อโดยยึดหลักความเป็นสิริมงคลไว้เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยการตั้งชื่อต่าง ๆ ที่มักใช้คำที่สื่อถึงความป็นมงคล เช่น งานวิจัยของวงเดือน คัยนันท์ (2547) ที่พบว่าชื่อพันธุ์ไม้มงคลมีการใช้คำที่มีความหมายมงคล ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับความเจริญ ประกอบด้วย การมีชีวิตรุ่งเรือง การมีทรัพย์สิน การมีอำนาจบารมี และการมีหน้าที่การงานที่ดี ความหมายเกี่ยวกับความสุข ประกอบด้วย สุขุขกายสบายใจ และความสุขสมดังใจ และความหมายเกี่ยวกับความปลอดภัย ประกอบด้วย การแคล้วคลาดจากภัย การป้องกันภัย และการชนะภัย หรืองานวิจัยของกฤติกา ชูผล (2554) ที่พบว่าชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม มีการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายสื่อถึงความป็นมงคล เช่น ชื่อที่มีที่มาและความหมายเกี่ยวกับ

ความดีงาม ทรัพย์สินของมีค่า ความมั่นคงปลอดภัย ความเป็นใหญ่ อีกทั้งในงานวิจัยของ หรือในงานวิจัยของ ธนानันท์ ตรงดี (2558) ที่พบว่าชื่อนักมวยไทยมีการใช้ถ้อยคำขึ้นต้นและคำลงท้ายสื่อถึงความเป็นมงคล ด้วยการใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับความเก่งกล้าหรือยอดเยี่ยม เกี่ยวกับสิ่งที่ล้ำค่า เกี่ยวกับโชค มงคล และพร เกี่ยวกับชัยชนะ เกี่ยวกับความเจริญรุ่งเรือง เกี่ยวกับเกียรติ ศักดิ์ และเดช เกี่ยวกับแสงและความสดใส เป็นต้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยให้ความสำคัญกับการตั้งชื่อ ซึ่งเชื่อว่าชื่อที่ดีเป็นมงคลจะส่งเสริมเป็นสิริมงคลแก่บุคคลนั้น การตั้งชื่อจึงเน้นตั้งชื่อให้เป็นมงคล ดังที่สมชาย สำเนียงงาม (2545) พบว่าคนไทยถือว่าสิ่งที่เป็นสิริมงคลในชีวิต ได้แก่ ความดีและความเจริญรุ่งเรือง ความมั่งคั่ง เกียรติยศและอำนาจ ความรู้ความสามารถ สุขภาพและความรัก ความเหมาะสม การดำรงอยู่ ธรรมชาติ คนและวงศ์ตระกูล กิริยาและคุณสมบัติ ศาสนาและความเชื่อ ลำดับและจำนวน โดยชื่อว้าวจนภาคใต้ได้นำเสนอสิ่งที่เชื่อว่าเป็นสิริมงคล เช่นกันแต่ความสิริมงคลในชื่อว้าวจนจะเน้นไปที่การต่อสู้ที่เก่งกล้าสามารถ พลละกำลัง และลีลาการชน เป็นอันดับต้น ๆ

5. ผู้วิจัยเห็นว่าการชนว้าวเป็นลักษณะการต่อสู้เช่นเดียวกับการชกมวย เพราะฉะนั้นจึงทำให้การตั้งชื่อว้าวจนมีลักษณะคล้ายคลึงกับการตั้งชื่อของนักมวยไทยด้วย ดังที่ธนานันท์ ตรงดี (2551) ได้กล่าวว่า ชื่อนักมวยไทยมักตั้งชื่อที่เกี่ยวกับความเก่งกล้าสามารถ ความเด่น ความเป็นยอด และการพิชิตชัยชนะ เป็นอันดับต้น ๆ แต่ในปัจจุบันผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าชื่อนักมวยไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยมักนำเอาชื่อค่ายที่เป็นชื่อสินค้าผู้สนับสนุนมาเป็นส่วนประกอบของชื่อ เช่น *สะพานฟ้า อิมิเนนท์แอร์* ที่ได้นำชื่อยี่ห้อเครื่องปรับอากาศมาเป็นส่วนประกอบของชื่อ หรือ *เพชรดำ ไก่ย่างหัวดาว* ที่ได้นำชื่อยี่ห้อสินค้าบริโภคมาเป็นส่วนประกอบของชื่อ ลักษณะชื่อนักมวยที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดข้อสังเกตว่า การชนว้าวในปัจจุบันเป็นการแข่งขันได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มพัฒนาไปสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต เนื่องจากการชนว้าวในปัจจุบันเป็นการแข่งขันที่เป็นระบบ มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์การชนว้าวไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และมีการจัดตั้งสนามกีฬาชนโคหนานาชาติรัตนภูมิ จังหวัดสงขลาซึ่งเป็นสนามกีฬาชาติได้มาตรฐาน สามารถรองรับผู้ชมทั้งในไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย และสิงคโปร์ได้ ด้วยความนิยมในกีฬาชนว้าวที่มากขึ้นนี้เอง อาจเป็นไปได้ว่าในอนาคตการชนว้าวอาจมีสินค้าชนิดต่าง ๆ เข้ามาเป็นผู้สนับสนุนหลักให้กับชนว้าวและทำให้ชื่อนักมวยมีการเปลี่ยนแปลงไปคืออาจนำชื่อค่ายที่เป็นชื่อสินค้าผู้สนับสนุนมาตั้งเป็นส่วนประกอบของชื่อเช่นเดียวกับชื่อของนักมวยไทยปัจจุบันก็เป็นได้

6. จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม ณ สนามกีฬาชนโคบ้านนาเดิม อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นสภาพบรรยากาศการใช้ชีวิตของคนในกลุ่มสังคมผู้เลี้ยงวัวชนภาคใต้ ที่มาอาศัยอยู่บริเวณรอบนอกของสนามแข่งขันกลายเป็นกลุ่มชุมชนขนาดย่อมที่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนสมาชิกในชุมชนทุก ๆ เดือน สิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นคือลักษณะการเลี้ยงวัวชน เป็นลักษณะการเลี้ยงที่ค่อนข้างเข้มงวดและเคร่งครัดในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของวัว ไม่ว่าจะเป็นการพาวัวเดินออกกำลังกาย อาบน้ำ กินหญ้า ตากแดด ซึ่งผู้เลี้ยงวัวชนจะต้องใส่ใจในรายละเอียดทุก ๆ ขั้นตอนของการเลี้ยงวัวชน เพราะฉะนั้นคำกล่าวที่ว่า คนไทยภาคใต้ใช้ความวิริยะอุตสาหะในการเลี้ยงวัวชนถึงขั้น “ปรนนิบัติ” (อาคม เดชทองคำ, 2543: 144) นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นความจริงและเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้เลี้ยงวัวชนแต่ละคนต่างเฝ้าเลี้ยงดูและทะนุถนอมวัวชนของตนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้เลี้ยงจะต้องมีความมุ่งมั่นขยันขันแข็งแล้วผู้ก็ต้องมีใจรักในกีฬาประเภทนี้ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่าการที่ผู้เลี้ยงวัวจะต้องเลี้ยงดูวัวชนถึงขั้นปรนนิบัติอาจได้แรงจูงใจมาจากเงินเดิมพันจากการแข่งขันที่สูง ตั้งแต่หลักหมื่น หลักแสน จนถึงหลักล้าน ยิ่งวัวสามารถชนได้ดีและมีชื่อเสียงมากเท่าไรเงินเดิมพันก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น เพราะฉะนั้นเงินจึงอาจเป็นแรงจูงใจที่สำคัญให้ผู้เลี้ยงวัวชนต้องเฝ้าปรนนิบัติวัวชนของตนให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์พร้อมสำหรับการแข่งขันอยู่เสมอเพื่อให้นำมาซึ่งชัยชนะ ชื่อเสียงและเงินทอง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาการตั้งชื่อวัวชนในแต่ละช่วงสมัยเพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการตั้งชื่อ รวมทั้งวิถีชีวิตความเชื่อ และค่านิยมของคนไทยภาคใต้ในแต่ละสมัย
2. ควรศึกษาการตั้งชื่อสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ที่ใช้สำหรับแข่งขันประเภทอื่น ๆ เช่น ไก่ชน

รายการอ้างอิง

- กฤติกา ชูผล. (2554). "ชื่อเรือประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม : การศึกษาตามแนววรรณคดีชาติพันธุ์." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2520). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กิตติ วัฒนมะหาดม. (2547). **สัตว์มงคล เครื่องราง ของขลัง**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- กิตติ วัฒนมะหาดม. (2551). **เทวาลัย**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- กิตติพงษ์ สนธิสัมพันธ์. (2557). **พนักพื้นบ้าน: การรู้จักของธุรกิจการพนักสู่วิถีชุมชน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ปรึกษาปัญหาการพนัก.
- ขนิษฐา จิตชินะกุล. (2545). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จตุพร บุญประเสริฐ. (2556). "การวิเคราะห์ตำราวิว." วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรัญ จันทลักษณ์. (2543). "คนใต้ต้องช่วยกันรักษามรดกไทย." ใน **วิวชนกับคนใต้**, 9-14. จรัญ จันทลักษณ์ และ ผกาพรรณ สกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระป๋องและโค สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัลวิไล จรูญโรจน์, ม. ล. (2552). **รายงานการวิจัยเรื่อง ภาษาและภาพสะท้อนของวัฒนธรรมจากชื่อเล่นของคนไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โปรเท็กซ์.
- จรัลวิไล จรูญโรจน์, ม. ล. (2557). **ภาษาในบริบทสังคมและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัส บัวขวัญ. (2542). "กำลังเสือ." **สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้** 1: 411.
- จำเริญ แสงดวงแข. (2542). "โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้." **สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้** 14: 7030.
- ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์. (2523). **ชีวิตไทยปากซ์ใต้**. นครศรีธรรมราช: ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และพูนศักดิ์ ชานิกโรประดิษฐ์. (2540). **เศรษฐกิจหมู่บ้านภาคใต้ฝั่งตะวันออกในอดีต**. กรุงเทพฯ: สร้างสรรค์.
- ฉันทัส ทองช่วย. (2536). **ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ฉันทส ทองช่วย และจรีน ศิริ. (2543). “ตำนานวัวชนกับคนใต้.” ใน **วัวชนกับคนใต้**, 5-8. จรัญ จันทลักขณา และ ผกาพรรณ สกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค สถาบันสุวรรณวจากกสิกิจฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชวน เพชรแก้ว. (2534). “นิสัยและบุคลิกภาพของชาวใต้ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา.” ใน **พื้นบ้านพื้นเมือง ถิ่นไทยทักษิณ**, 103-105. พรศักดิ์ พรหมแก้ว, บรรณาธิการ. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ณรงค์ แก้วเฉย. (2543). “เทคนิคการต่อรองในสนามวัวชน.” ใน **วัวชนกับคนใต้**, 151-156. จรัญ จันทลักขณา และ ผกาพรรณ สกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค สถาบันสุวรรณวจากกสิกิจฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ แก้วเฉย และผกาพรรณ สกุลมัน. (2543). “กฎ กติกา กีฬาวัวชน.” ใน **วัวชนกับคนใต้**, 137-150. จรัญ จันทลักขณา และ ผกาพรรณ สกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค สถาบันสุวรรณวจากกสิกิจฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2532). **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์.
- _____. (2544). **วิถีไทย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทิพย์สุดา นัยทรัพย์. (2535). **ภาษากับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- ธนานันท์ ตรงดี. (2558). “ค่านิยมและความเชื่อในชื่อของนกมวยไทย”. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 1, 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 111-120.
- ธัชชัย กรกุม. (2554). “รูปร่างถึงพระพุทธรูปเจ้าในวรรณกรรมพุทธประวัติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทนา รณเกียรติ. (2555). “ทัศนคติการตั้งชื่อเล่นสองพยางค์ของคนไทย”. **วารสารภาษาและภาษาศาสตร์**, 31: 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 1-19.
- เบญจวรรณ เพชรก้อน. (2555). “การตั้งชื่อลายผ้าไหมของอีสาน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. (2523). “พื้นฐานวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้.” ใน **ชีวิตไทยปักษ์ใต้ ชุดที่ 4**, ฉัตรชัย ศุกระกาญจน์, บรรณาธิการ. นครศรีธรรมราช: ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุ นครศรีธรรมราช.
- _____. (2544). **วิถีชีวิตชาวใต้: ประเพณีและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ประพนธ์ เรื่องณรงค์. (2526). “มุขตลกในวรรณกรรมลายลักษณ์ประเภทนิทานประโลมโลกภาคใต้.” ใน **เดือนสิบ '๒๖ ที่ระลึกในการจัดงานเทศกาลเดือนสิบ ประจำปี 2526 ของจังหวัดนครศรีธรรมราช**, 59. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- ประพนธ์ เรื่องณรงค์. (2550). **เล่าเรื่องเมืองใต้: ภาษา วรรณกรรม ความเชื่อ**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

- _____. (2559). **วรรณกรรมและภาษาไทยถิ่นใต้**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- ปัทมา เหมือนสมัย. (2557). “คำอ้างอิงบุรุษในภาษาไทยในการอ้างอิงและพูดคุยกับสัตว์เลี้ยง.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ผกาพรรณ สุกุลมัน และณรงค์ แก้วเฉย. (2543). “สนามกีฬาวัวชน.” ใน **วัวชนกับคนใต้**, 49-63.
จรัญ จันทลักษณ์ และ ผกาพรรณ สุกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ
ผลิตกระบือและโค สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2523). **การสอนคำนิยมและจริยธรรม**. พิษณุโลก: โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- พรสรัญ แสงปรีดีกรณ์. (2552). “การตั้งชื่อรุ่นจุดคามรามเทพ: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับ
วัฒนธรรมไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2551). **พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์: อธิบายศัพท์และ
ความหมาย คำวัดที่ชาวพุทธควรรู้**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- พวง บุขรรรัตน์. (2542). “สุภาชิตร้อยแปด.” **สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้** 17: 8105-8107.
- เพ็ญแข วัจนสุนทร. (2522). **คำนิยมในสำนวนไทย**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- ภัทรรักษ์. (2555). **อิทธิปาฏิหาริย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพให้เทวา พลาญภาพทั่วไทยในแผ่นดิน**. กรุงเทพฯ:
นานา.
- ภิญโญ จิตธรรม. (2522). **ความเชื่อ**. สงขลา: โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์.
- รัชนิกร เศรษฐ์. (2323). **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ:
ราชบัณฑิตยสถาน.
- วงเดือน คัยนันท์. (2547). “การตั้งชื่อพันธุ์ไม้มงคลในภาษาไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิชฐา ดาราสุรย์. (2545). “การศึกษาสำนวนชาวใต้เชิงภาษาและสังคม.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิจิตร พุ่มพวง. (2538). “วัฒนธรรมกีฬาวัวชนจังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- วิชุดา ทองคำกัลยา. (2552). “ลักษณะภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อเรือหลวงไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วิเชียร ณ นคร. (2537). **มรดกวัฒนธรรมทักษิณ**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพร้อมตั้งกรุ๊ป.
- วิเชียร ณ นคร. (2542). “ชนวิ้ว.” **สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้** 10: 1870-1895.
- วิมล คำศรี. (2554). **วรรณกรรมท้องถิ่น: สารความรู้และแนวทางการศึกษา กรณีศึกษาการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่น นครศรีธรรมราช**. นครศรีธรรมราช: ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วิมลมาส ปุทธกุล. (2550). “อัตลักษณ์พื้นถิ่นในบันเทิงคดีภาคใต้ (พ.ศ. 2522-2546).” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดีและวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- วิรัช ศิริวัฒนะนาวิน. (2544). “การตั้งชื่อของคนไทย.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- วิไลวรรณ เขาวลิต. (2535). “การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยถิ่นใต้: กรณีศึกษาบุคลากรในโรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**.
- เศรษฐมนันต์ กาญจนกุล. (2545). **สรรพสัตว์ในหิมพานต์**. กรุงเทพฯ: เดอะบุคแพคทอรี่.
- สงบ ส่งเมือง. (2546). **เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านภาคใต้ในรอบห้าทศวรรษ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวรรณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2530). **พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ พุทธศักราช 2525**. พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา: มหาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมเกียรติ สายธนู. (2543). “ลักษณะของวัวชน (สี เขา ขวัญ).” ใน **วัวชนกับคนใต้**, 105-108. จรัญ จันทลักษณ์ และ ผกาพรรณ สกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค สถาบันสุวรรณวาทกสิกิจฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมชาย สำเนียงงาม. “ลักษณะภาษาที่แสดงความเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลและกาลกิณีในชื่อของคนไทย.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- สมบัติ ปลายน้อย. (2532). **สัตว์หิมพานต์**. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- สมปราชญ์ อัมมมะพันธุ์. (2548). **ประเพณีท้องถิ่นภาคใต้**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมพงษ์ เกรียงไกรเพชร. (2540). **บันทึกประเพณีไทย ภาคใต้**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สมพร สุขเกษม. (2532). **หลักคำสอนของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู**. กรุงเทพฯ: สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

- สมหมาย คล้ายบ้านใหม่. (2543). “ระบบการเลี้ยงวัวชนในภาคใต้.” ใน *วัวชนกับคนใต้*, 5-8. จรัญ จันทลักษณ์ และ ผกาพรรณ สกุลมัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการผลิตกระบือและโค สถาบันสุวรรณวาลกศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). *ชีวิตไทยชุดสมบัติตายาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สิทธิา พินิจภูวดล. (2541). *เอกสารประกอบการสอนวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และดิลก วุฒิพาณิชย์. (2542). “ภาษาไทยถิ่นใต้: วัฒนธรรมการใช้.” *สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้* 12: 5683-5691.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2512). *คติชาวบ้านปักข์ใต้*. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้า.
- _____. (2521). *โลกทรรศน์ไทยภาคใต้*. สงขลา: ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรม.
- _____. (2524). *รายงานการวิจัยวิเคราะห์สาระศิลปะลูกกล่อมเด็กภาคใต้*. สงขลา: สถาบันทักษิณคดีศึกษา มศว.สงขลา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2531). *สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม: ครอบครัว: ศาสนา: ประเพณี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุภาพรรณ ณ บางช้าง. (2527). *การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ทอง. (2553). *สยามทေး*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุวรรณ สุวรรณเวโซ. (2546). *พื้นฐานความเชื่อของคนไทย*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- เสกสวัสดิ์ พิพัฒน์มงคล. (2555). *สำเรียงภาษา: “หลง” กับ “เจ้า” ในวิถีคนใต้*. เข้าถึงเมื่อ 15 กุมภาพันธ์. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/270420>
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2524). *ชื่อนั้นสำคัญไฉน*. กรุงเทพฯ: ปิยะสาส์น.
- เสริมศักดิ์ ขุนพล และกิตติคุณ ฤทธิณี. (2559). *การสื่อสารภาพลักษณ์ความเป็นคนใต้ในสื่อมิวสิควิดีโอของศิลปินค่ายอาร์สยาม : รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์*. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2548). *วัฒนธรรมในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยรัตน์ รอดแก้ว. (2556). “อัตลักษณ์แห่งพื้นถิ่นชาวใต้.” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร*.

- ไท่ หนิง เจิ้ง. (2555). “การศึกษาการตั้งชื่อภูเขาไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2549). **กว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. (2555). **บุคคลสำคัญ และความคิดหลักในวรรณคดีชาติพันธุ์: การเข้าถึงวัฒนธรรมโดยผ่านภาษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ศรีสุชาติ. (2544). **สายรากภาคใต้ : ภูมิลักษณะ รูปลักษณะ จิตลักษณะ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อาคม เดชทองคำ. (2543). **หัวเขือกว๊วชน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2536). **อารมณ์ขันในสื่อมวลชน**. กรุงเทพฯ: โครงการหนังสือชุดวิจัยและพัฒนา นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2544). **ภูมิปัญญาทักษิณ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

- กณวรรณ ตั้งฐานานุกศักดิ์. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- กฤษฎา จะนู. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- กฤษณะ เพ็ญ. (2559). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- กรีช คชไพโร. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- กิตตินันท์ นวนพรหม. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- กิตติศักดิ์ ขวัญชุม. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- กิตติศักดิ์ ขวัญม่วง. (2559). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- เกษม กั้นเกษ. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- เกษม ศรีภักดี. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- เกษม สมานทอง. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- เกียรติศักดิ์ อุ่นสุข. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- ไกรสร คงแสง. (2559). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ไกรวิท จินดาประดิษฐ์. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- ไกรวิทย์ จินดาประดิษฐ์. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- ขจรศักดิ์ สายใจบุญ. (2560). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- คมพัยค์ม์ สิงห์มณี. (2559). เจ้าของว๊วชนหรือผู้ดูแลว๊วชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.

- จรัส ปานช่วย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- จักรพงษ์ ขวัญม่วง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- จักรมรงค์ ทองคำ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- จิตติ สุกใส. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- เจษฎา พันธุ์ทองดี. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- ฉัตรชัย สำลีแก้ว. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- เฉลิมวุฒิ สังข์ทอง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ชนะชล พลวิชัย. (2561). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม.
- ณัฐพล ระวัง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ดีเจหมึกแดง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- ทรงศักดิ์ รัณวงศ์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- ทวีศักดิ์ หมื่นไทย์. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- ธนภูมิ ชูชาติ. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ธวัช โกละกะ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- ธวัชชัย เกี้ยวบาง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- ธวัชชัย อินทสุวรรณ. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ธวัชชัย โอฬารรัตน์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- ธงชัย วันเพ็ญ. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ธานี บัวบุศย์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- ธีรเดช เครือฉิม. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- ธีรพล ศรประสม. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- ธีรยุทธ ขวัญจิต. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- ธีรยุทธ ทองคำ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- ธีรศักดิ์ สุดจิต. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- ธีรศักดิ์ อมรวัฒน์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- นรากร นิลทอง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- น้องไม้ ค่ายโคโพธิ์สถานควาย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- นิพนธ์ ไร้วาง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- นิรันดร์ ศรีชาย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- นิรันดร์ เพชรประคอง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- นุกูล เปรมสุข. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.

- บัญชา สายแก้ว. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- บัณฑิต โกตี. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- บุญมา แซ่ด่าน. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- บุญมี รักษาแก้ว. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- ปัญญา รักษาแก้ว. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- ปกรณ์ วิรุณสาร. (2561). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม.
- ประมวล วิมล. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- ประยงค์ ละเอียดแก้ว. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ประสาธ ฉวาง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- ประสิทธิ์ ภูผา. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- ประสิทธิ์ รักบำรุง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- ประวิทย์ ศิริ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- ปราโมทย์ วิมล. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- ปราโมทย์ พลพิชัย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- ปิยพัทธ์ มีเสน. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- ปรีชา อำไพบงค์. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- พชราภรณ์ ขวัญม่วง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- พรรคศักดิ์ รักบำรุง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- พันธ์ศักดิ์ ศรีมณี. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- ภาณุมาศ อินทร์ทอง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- ภาณุวัฒน์ อรุณ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- ภัทรารุส ทองถึง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- มนตรี ชูโรจน์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- มานิต จักร. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- ยงยุทธ ภาวะเกด. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- เยื่อ มีเต็ม. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- รณชัย หนูนึ่ง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- รัฐธิพงษ์ จิตจำนง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- เรียม แปดขุม. (2561). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม.
- ลิขิต ไหมทอง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- วันชัย ธรฤทธิ์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.

- วินัย ประภาส. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- วิรัช เทือกสุบรรณ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- วิรัตน์ หลีจี. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- วิโรจน์ แซ่เตี่ยว. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- วุฒิศักดิ์ อุปลา. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- วัชร ทองศรี. (2561). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม.
- วัชรพงษ์ แซ่ต่าง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- วัฒนา มัญญารักษ์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- วิวัฒน์ สุดประเสริฐ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- วีรชาติ มัญญารักษ์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- วีรยุทธ ทองเพชร. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- วีระพงษ์ ศรีพิชัย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- วุฒิพงศ์ คงหาเพชร. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- เวชพงษ์ ศรีน้อย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- ศรชัย เมฆวิเชียร. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- ศักดิ์ชัย สุขจบ. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- ศักดิ์ชาย พลพิชัย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- ศุภชัย ชุมชู. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- สธ.หมี คลองฉนวน. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- สนธยา แก้วบาง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- สนธยา รอดไทย. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- สมควร ทองสกุล. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- สมชาย โสตา. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- สมปอง โพธิ์เพชร. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- สมพงษ์ มากบุญ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- สมพร บัวหลวง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- สันติพงศ์ ทองสง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- สาคร ทองเคลื่อน. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- สายัน แก้วพิทักษ์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- สิงหา มุกทอง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- สิทธิพร ศรีสว่าง. (2561). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม.

- สุทิน สมุดอ่อน. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- สิทธิโชค ไตรแก้ว. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- สุทธิพร แก้วกล้า. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- สุทธิพงศ์ สะไบงาม. (2561). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 มกราคม.
- สุทธิรักษ์ เมืองงาม. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- สุเทพ หลีอะรัมย์. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- สุนทร แก้วอ่อน. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- สุนีย์ บรรจงช่วย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- สุรเดช นวลศรี. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- สุริยะ แสงจันทร์. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
- สุรียา สุทธิ. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- สุวิทย์ เรืองแก้ว. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม.
- สุไหลหมาน หมันทองมาก. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มีนาคม.
- เสกสรรค์ คำกุล. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- เสกสรรค์ ตรีประสม. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- เสกสรรค์ ศรีวิชัย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- องอาจ กลิ่นเขียว. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- อดิเทพ นิลทศรี. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 22 กันยายน.
- อดิศร เทพเนียม. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- อนุสรณ์ แก้วคงคา. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 เมษายน.
- อภิวัฒน์ ทาทอง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน.
- อภิวัฒน์ มากสุข. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- อภิรักษ์ บัวสุข. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 มิถุนายน.
- อรรถพร นาทุ่งน้อย. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 26 กรกฎาคม.
- อ้อต ไชยา. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- อาทิตย์ชัย สวนกุล. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม.
- อานนท์ แดงลาด. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์.
- อานนท์ ปออี. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน.
- อุทัย ปรีชา. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.
- อุษณีย์ ราชเมืองผาง. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 พฤศจิกายน.
- เอกพล นอบน้อม. (2560). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 มกราคม.

เอกลักษณ์ ทองดั่ง. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม.
อำพัน ทองนา. (2559). เจ้าของวัวชนหรือผู้ดูแลวัวชน. สัมภาษณ์, 23 กันยายน

ภาคผนวก

รายชื่อวุ่นทั้งชื่อจริงและชื่อเล่นที่ใช้วิเคราะห์

ชื่อจริง	ชื่อเล่น	ชื่อจริง	ชื่อเล่น
1 โคขวภะรัตเพชร	-	25 โคขวงามลีลาวดี	-
2 โคขวกำวไกลลูกแก้วทัฬ	-	26 โคขวงามวาสนาเพชรมีชัย	-
3 โคขวขุนศึก	-	27 โคขวงามวาสนาเพชรพรชัย	-
4 โคขวงามก้องฟ้านักล่าชนะศึก	-	28 โคขวงามวาสนามีชัย	-
5 โคขวงามแก้วมรกต	-	29 โคขวงามเวียมัว	(ไอ้กล้วยเมียว)
6 โคขวงามคู่ทรัพย์ยอดนำชัย	(สายฟ้า)	30 โคขวงามสนทรัพย์	(ณเดชน์)
7 โคขวงามเจ้าปัญญา	(ไอ้เรื้อย ๆ)	31 โคขวงามหงส์ทองคะนองศึก	-
8 โคขวงามใจเย็น	-	32 โคขวงามเหนือเพชรพิทักษ์ทางหลวง	(ไอ้ขาว)
9 โคขวงามเทพบุตร	-	33 โคขวงามอัจฉริยะพุนทรัพย์	-
10 โคขวงามเทพบุตรสุดหล่อพอประมาณ	-	34 โคขวงามอัศวินนักล่าภูผาเพชร	(ไข่มุก)
11 โคขวงามปานทองคะนองศึก	(ปานทอง)	35 โคขวงามจอมเจ้าเล่ห์	-
12 โคขวงามพยัคฆ์แรมโบ้	-	36 โคขวเจ้าชู้ชัดเจน	-
13 โคขวงามพรายทองแห่	(เงินหลง)	37 โคขวเจ้าเวหา	(รถถัง)
14 โคขวงามพันสอง	(ไอ้เฉื่อยจอมเจ้าเล่ห์)	38 โคขวเจ้าสั่งการ	(ไอ้ขาว)
15 โคขวงามเพชรฆาตดาวโจร	(ตีใหญ่)	39 โคขวชอบคล้ำ	(ขาว)
16 โคขวงามเพชรวิเศษ	(ตาแดง)	40 โคขวโชคประธาน	(ลือคทรัพย์)
17 โคขวงามเพชรน้ำอ้อย	-	41 โคขวซูปเปอร์แมน	-
18 โคขวงามเพชรบางหมาก	-	42 โคขวดาเพชร	(หน้าซี)
19 โคขวงามเพชรบาร์มี	(รักจูบเบย)	43 โคขวเทพดาราเพชรพรชัย	(หน่อมแน้ม)
20 โคขวงามเพชรล่าฝัน	(มาประลอง)	44 โคขวน้องรักพยัคฆ์ร้าย	(น้องรัก)
21 โคขวงามฟ้าพยัคฆ์	(แบ็คแฮม)	45 โคขวนักสู้มหากาฬ	(เวตาล)
22 โคขวงามมีชัย	-	46 โคขวนำทรัพย์ลานสกา	-
23 โคขวงามร้อยวิชาดาราทพิทลุง	(ดาวเหนือ)	47 โคขวนำศึก	-
24 โคขวงามรุ่งโรจน์	(ไอ้ลูกขาว)	48 โคขวบาเยิร์น	-

49	โคขาวปาดัง	-	76	โคดุกต่างเจ้าปัญญาพยัคฆ์กำชัย (ความหวัง)
50	โคขาวพยัคฆ์ร้าย 007	-	77	โคดุกต่างเจ้าพายุ
51	โคขาวพลังสิงห์	(อ้ายขาว)	78	โคดุกต่างใจเย็นอัศวินเจ็ดดาว
52	โคขาวพิชิตชัย	-	79	โคดุกต่างโซคนำชัย
53	โคขาวเพชรรุ่งเรือง	-	80	โคดุกต่างโซคนำชัย (ไอ้ไ้)
54	โคขาวเพิ่มทรัพย์ยอดพิชิต	-	81	โคดุกต่างแซมใจเย็น (ลูกค่าง)
55	โคขาวฟ้าลั่น	-	82	โคดุกต่างแซมที่เด็ดเพชรภิญโญ (อ้ายปาน)
56	โคขาวยอดขุนพล	(หนึ่เมีย)	83	โคดุกต่างแซมปอดเหล็ก
57	โคขาวยอดขุมทรัพย์	-	84	โคดุกต่างแซมป่นสยาม (ลายใต้)
58	โคขาวยอดนักรบพิชิตชัย	-	85	โคดุกต่างแซมพยัคฆ์พิทักษ์ชัย (อ้ายแก่)
59	โคขาวยอดสังหาร	(ไอ้หย่องเหยียง)	86	โคดุกต่างแซมเพชรฆาตทนายทเพชรพันล้าน (ไอ้ลายหน้าทอง)
60	โคขาวรุ่งเพชร	(ไอ้ปาน)	87	โคดุกต่างแซมมีชัยหัวใจเหล็ก (ตาแต้ม)
61	โคขาวศรีปราชญ์นักล่าเมืองทุ่งใหญ่	-	88	โคดุกต่างตำนานเพชรนาเหนือ (ตามรอยพ่อ)
62	โคขาวสามเซียน	(สามเซียน)	89	โคดุกต่างตำนานสิทธิชัย (เหนือครุฑ)
63	โคขาวสิงห์สยาม	-	90	โคดุกต่างห้องลายประกายเพชร
64	โคขาวสินสอด	-	91	โคดุกต่างเทพฤทธิ์พิชิตชัย (ผักซี)
65	โคขาวสุครึ้	-	92	โคดุกต่างนำทรัพย์
66	โคขาวแสงเพชร	-	93	โคดุกต่างนำทรัพย์ (ป่า)
67	โคขาวใหม่อาร์พีจี	(อาร์พีจี)	94	โคดุกต่างประกายเพชร
68	โคดุกต่างพิชิตชัย	-	95	โคดุกต่างประชันฉาย
69	โคดำน้อย	-	96	โคดุกต่างปรีชาชัย (ลูกหงส์)
70	โคดุกต่างก้องธรณิน	(ลูกทัด)	97	โคดุกต่างพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน (ชูปเปอร์จิว)
71	โคดุกต่างงามเพชรฆาตมรกตดำ (ไอ้แซม)	-	98	โคดุกต่างพลังชัย (ไอ้หัวโต)
72	โคดุกต่างจงหางดำ	-	99	โคดุกต่างพลังสิงห์ (ยูโด)
73	โคดุกต่างจอมยุทธเทพบุตรรุ่งโรจน์	-	100	โคดำต่างหน้ายักษ์พยัคฆ์สองแผ่นดิน (ลายยักษ์)
74	โคดุกต่างจอมลีลามาใหม่ (ร้อยรู)	-	101	โคดุกต่างพิชิตชัย (ไอ้ถึก)
75	โคดุกต่างจอมโหดเล็ก (แปดริ้ว)	-	102	โคดุกต่างเพชรขวัญชัย (ไอ้ไ้)

103	โคดุกด้างเพชรคีรี	(ใจเย็น)	130	โคดุกด้างบุญส่ง	-
104	โคดุกด้างเพชรดาวรุ่ง	(อ้ายด้วน)	131	โคแดงกันดั่ง	-
105	โคดุกด้างเพชรท่าไทร	-	132	โคแดงแก่งกล้าจอมราวี	(ไอ้เสาร์)
106	โคดุกด้างเพชรนำชัย	-	133	โคแดงไข่นุ้ย	-
107	โคดุกด้างเพชรนำทรัพย์	-	134	โคแดงค้อยที	(ไอ้ค้อยที)
108	โคดุกด้างเพชรโนนา	-	135	โคแดงงามจอมลีลา	(ไอ้เย็น)
109	โคดุกด้างเพชรบ้านไทรระ	-	136	โคแดงงามเจ้าลีลา	-
110	โคดุกด้างเพชรมาใหม่	(อ้ายจง)	137	โคแดงงามเจ้าสำออย	(ขี้ร้อง)
111	โคดุกด้างเพชรรุ่งเรือง	(ไอ้เลื้อย)	138	โคแดงงามเจ้าอารมณ์	(บุญหลง)
112	โคดุกด้างเพชรศรีวิชัย	-	139	โคแดงงามใจเด็ดเพชรเขตห้า	-
113	โคดุกด้างเพชรศรีวิชัย	(เจ็ดหุ่น)	140	โคแดงงามช่างเผือก	(ลูกช่าง)
114	โคดุกด้างภาคิน	(โตโน่)	141	โคแดงงามชาเย็น	(ชาเย็น)
115	โคดุกด้างมหากาฬ	(472)	142	โคแดงงามตามสั่ง	-
116	โคดุกด้างเรื่องยศ	(ไอ้ลูกเอ๋ม)	143	โคแดงงามทนายทกระทิงทอง	-
117	โคดุกด้างลูกพริก	(อ้ายขี้หนู)	144	โคแดงงามทนายทเพชรเมืองใต้	-
118	โคดุกด้างวัชรชัย	(ไข่ดำ)	145	โคแดงงามทินกร	(น้องปอนด์)
119	โคดุกด้างสงวนทรัพย์	-	146	โคแดงงามนำทรัพย์เพชรนำชัย	(ไอ้ลูกแดง)
120	โคดุกด้างสร้อยทองคะนองศึก	-	147	โคแดงงามปราบเซียน	-
121	โคดุกด้างสารพัดพิษ	-	148	โคแดงงามพญาราชสีห์	(สกล)
122	โคดุกด้างสิงห์เขาคาย	(ไอ้ค้าย)	149	โคแดงงามพิทักษ์ชัย	(สิงลม)
123	โคดุกด้างสิงห์น้อยร้อยเล่ห์	-	150	โคแดงงามเพชรฆาตเมืองตรัง	(ลูกมุด)
124	โคดุกด้างแสนคม	-	151	โคแดงงามเพชรไชยา	(เขายาว)
125	โคดุกด้างแสนคม	(ไข่ดำ)	152	โคแดงงามเพชรในทอน	(ไอ้อุฐ)
126	โคดุกด้างแสนเหลี่ยม	(สิบสองสิงห์)	153	โคแดงงามยอดเด็ดเพชรมิชัย	(ไอ้ลิ้น)
127	โคดุกด้างหน้าจูดสุดโหด	-	154	โคแดงงามราชสีห์เก็บทรัพย์	-
128	โคดุกด้างหาญทรัพย์	(ลูกฟุ้ง)	155	โคแดงงามลูกเจ้าแม่สายวารี	(งูเห่า)
129	โคดุกด้างเทพบุตรสุดที่รัก	-	156	โคแดงงามลูกบัณฑิต	(ไอ้แบ้)

157	โคแดงงามลูกยอดสิงห์	-	184	โคแดงรถถัง	-
158	โคแดงงามลูกรักผู้ใหญ่	(ลูกหิน)	185	โคแดงลันดาบริบูรณ์	(ตัก)
159	โคแดงงามวิชัยยุทธ	(แปดเมีย)	186	โคแดงลูกปอไซคนำทรัพย์	(ไอ้ค่าง)
160	โคแดงงามสองเมืองบุเรงนองคะนองศึก(มดแดง)		187	โคแดงศิลปะไทย	(จอกกี้ยิม)
161	โคแดงงามแสนดี	-	188	โคแดงสิงห์ธนูทองนำชัยทวีทรัพย์	-
162	โคแดงงามแสนรัก	-	189	โคแดงสุดหล่อ	-
163	โคแดงงามหนึ่งในเขา	(ไอ้แดง)	190	โคแดงสุดหล่อยอดนำชัย	(ไอ้แจ๊คสแปร์)
164	โคแดงงามหนึ่งสยามเพชรเมืองใต้	-	191	โคแดงแสงสุริ	(เขาเหล็ก)
165	โคแดงงามอุดมทรัพย์ลูกรักยอดกตัญญู	-	192	โคแดงแสนชัย	-
166	โคแดงจอมโหด	(ลูกแดง)	193	โคแดงหวานเย็น	(ไอ้เฉื่อย)
167	โคแดงจุดเต็ดเพชรยอดธง	-	194	โคแดงเหินหาว	(หุ่นยนต์)
168	โคแดงเจ้าพญา	(ลูกแดง)	195	โคแดงอิทธิพลเล็ก	-
169	โคแดงฉลามชล	-	196	โคแดงงามทางเต็ดเล็ก	(ลูกแดง)
170	โคแดงทิวศิลป์ ลูกบ้านสวน	-	197	โคลูกแดงชนะชัย	-
171	โคแดงเทพไชยา	(สีโอ)	198	โคลูกแดงแสนเชิงเล็ก	(ไอ้คด)
172	โคแดงเทพฤทธิ์	(ไอ้หมูแดง)	199	โคนิลกลัวเมียสุด ๆ	-
173	โคแดงน้อยจอมพลัง	-	200	โคนิลก้องตะวัน	(เขี้ยวเงิน)
174	โคแดงน้อยร้อยวิชา	(ลูกแดง)	201	โคนิลภาพเพชรบ้านนา	(ไอ้ลีลา)
175	โคแดงพัทลุงเพชรเจริญชัย	(ไอ้จิง)	202	โคนิลเก็บทรัพย์	-
176	โคแดงพุนทรัพย์	(สิงโต)	203	โคนิลคานเพชรภูธร	(ไอ้ชวาน)
177	โคแดงเพชรภูผา	(อ้ายแฮร์)	204	โคนิลงามคารมคมไม้	(บุญดี)
178	โคแดงเพชรยอดธง	(ปาเกี้ยว)	205	โคนิลงามชัยรุ่งเรือง	(ไช้ลาย)
179	โคแดงเพลงสังหาร	(ไอ้ลาว)	206	โคนิลงามนทสาร	(ลูกไอ้หงส์)
180	โคแดงมั่งมีทวีทรัพย์	-	207	โคนิลงามโพธิ์แก้ว	-
181	โคแดงยอดเต็ดเพชรเจริญชัย	(เขาใหญ่)	208	โคนิลงามยอดสิงห์กระทิงทอง	-
182	โคแดงยอดรัก	(ปีใหม่)	209	โคนิลงามร้อยวิชา	(ลูกแดง)
183	โคแดงยุทธการ	-	210	โคนิลงามโสธรณา	-

211	โคนิลโชติช่วงจักรวาลเกรียงไกร (โรมท)	238	โคนิลเหนือพยัคฆ์ทลายทเพลงสังหาร -
212	โคนิลแชมฉลองชัย (คุณหนุ่ม)	239	โคนิลเหลี่ยมพลังชัย (ไอ้หัวแดง)
213	โคนิลแชมเพชรทองคำ (น้องเก)	240	โคพญาหน้าขาว (บัวขาว)
214	โคนิลแชมเพชรนำชัย (ไอ้ปาน)	241	โคลันดาเจ้าพายุ -
215	โคนิลแชมเพชรบ้านแหลม -	242	โคลันดาเพชรพรชัย -
216	โคนิลแชมมหาชัย (ลูกหมี)	243	โคลันดามังกรหยก (ลูกเบอร์)
217	โคนิลแชมฤทธิเดช (วอลโว่)	244	โคลางสาเจ้าจอมยุทธ (จอมยุทธ)
218	โคนิลแชมล่าทรัพย์ -	245	โคลางสาด ส.ทวีศิลป์ ตระกูลลูกบ้านสวน (รุนแรง)
219	โคนิลแชมสิงห์สยามฟ้าประทานนำทรัพย์ -	246	โคลางสาดก้องปฐมพี -
220	โคนิลดาวรุ่ง (ขาวน้อย)	247	โคลางสาดแก้วเพชร (แก้วเพชร)
221	โคนิลตะวันเดือด (สี่เซียน)	248	โคลางสาดขาวน้อย -
222	โคนิลท่องลายเทพบุตรสายฟ้า -	249	โคลางสาดขาวน้อยตระกูลลูกบ้านสวน (ขาวน้อย)
223	โคนิลท่องลายเทพฤทธิพิชิตชัย (ควายเทียม)	250	โคลางสาดขุนพยัคฆ์ค้ายนักเลงหลวงทุ่งใหญ่ (ขุน)
224	โคนิลนักรบจิว -	251	โคลางสาดงามนพเก้า (เก้ายก)
225	โคนิลนำทรัพย์ (ไอ้เคลิ้ม)	252	โคลางสาดงามไม้สีทองสองคม (ลือกเล็ก)
226	โคนิลพิชิตชัยจอมราวี -	253	โคลางสาดงามสามใบหยก (ไอ้ใบหยก)
227	โคนิลเพชรนิรันดร์ (น้ำเพชร)	254	โคลางสาดจอมยุทธ (ไข่เยี่ยม)
228	โคนิลเพชรพันทาง (อ้ายคต)	255	โคลางสาดจอมโหดเล็กเพชรนำชัย -
229	โคนิลยอดยุทธ -	256	โคลางสาดจักรณรงค์ (สงกรานต์)
230	โคนิลยอดรักพยัคฆ์ห้วยใหญ่ -	257	โคลางสาดใจเด็ดเพชรพูนทรัพย์ -
231	โคนิลลูกศร -	258	โคลางสาดใจเด็ดเพชรสารวัตร (บุญเหลือ)
232	โคนิลวันชนะโขคนำชัย -	259	โคลางสาดชนะศึก (อ้ายตุตถลาย)
233	โคนิลส่งเสริมทรัพย์ -	260	โคลางสาดชัยชนะ (ใบมวง)
234	โคนิลสองสวย (ไอ้ตุต)	261	โคลางสาดชาตินักรบ -
235	โคนิลสายฟ้าศิลาชัย (ไอ้ช่องข้าง)	262	โคลางสาดโชคดี -
236	โคนิลแสนเหลี่ยมเล็ก (นิลงาม)	263	โคลางสาดแชมมานะชัย (บั้งรอน)
237	โคนิลหนุมาน -	264	โคลางสาดดาบพิฆาตทลายทสวนปาล์ม -

265	โคลงสาตดาวค้างฟ้า	-	292	โคลงสาตเพชรพยัคฆ์พันธ์ทาง	-
266	โคลงสาตดาวใต้เพชรปลายพระยา	-	293	โคลงสาตเพชรพลอย	(อ้ายพลอย)
267	โคลงสาตดาวรุ่ง	(เหล็กไหล)	294	โคลงสาตภาคภูมิ	(อ้ายักษ์)
268	โคลงสาตแดงแสงระวี	(ไขดำทนายทสายธาร)	295	โคลงสาตมานะชัย	(แสนเชิงเล็ก)
269	โคลงสาตดาตดำประกายเพชร	(เสื่อหยบ)	296	โคลงสาตกรรณ	-
270	โคลงสาตทรัพย์บุญมี	(อ้ายักษ์)	297	โคลงสาตกรรณแรง	-
271	โคลงสาตทรัพย์พิศาล	(เจ้าหมูทอง)	298	โคลงสาตลายเจ้าจอมยุทธ	-
272	โคลงสาตทนายทไกรทอง	-	299	โคลงสาตวังวิเศษ	-
273	โคลงสาตทนายทมหากาฬ	-	300	โคลงสาตวันมีชัย	(มอมแมม)
274	โคลงสาตนทีชัย	(ไขเค็ม)	301	โคลงสาตวันมีชัยไม้ค้ำไทร	(อ้ายค้ำเหล็ก)
275	โคลงสาตนำทรัพย์เล็ก	(แพนด้า)	302	โคลงสาตศิลปะชัย	(หุรุ)
276	โคลงสาตบัญชาเมฆ	-	303	โคลงสาตสดใส	-
277	โคลงสาตบัวขาว	(บัวขาว)	304	โคลงสาตสมใจนึก	(อ้ายไปหลัง)
278	โคลงสาตบุญรอด	-	305	โคลงสาตสิงหนเดโช	(องค์บาก)
279	โคลงสาตปานตั้งใจ	-	306	โคลงสาตเสรีชัย	(ขวัญใจลูกเขย)
280	โคลงสาตปานพิชิตชัย	(อ้ายปาน)	307	โคลงสาตแสงตะวัน	(จอมขวัญ)
281	โคลงสาตปานเพชรเม็ดจี้ก	(อ้ายปาน)	308	โคลงสาตแสงตะวัน	(วันชนะ)
282	โคลงสาตพยัคฆ์ร้ายสองแผ่นดิน	(กลางสาต)	309	โคลงสาตแดงระวีทนายทสายธาร	(ไขดำ)
283	โคลงสาตพ่อลูกติด	(ลูกก้อง)	310	โคลงสาตแสนรักพิทักษ์ชัย	(ช้างไทย)
284	โคลงสาตพันมงคล	(สำอาง)	311	โคลงสาตแสนสุภาพ	-
285	โคลงสาตเพชรฆาตหน้าหยก	-	312	โคลงสาตเหนือปฐพียอดสนั่นชัย	-
286	โคลงสาตเพชรเกรียงไกร	(กลางสาต)	313	โคลงสาตเหลื่อมพยัคฆ์	(หัวโต)
287	โคลงสาตเพชรฆาต	(ปราบเซียน)	314	โคลงสาตเหินฟ้า	-
288	โคลงสาตเพชรชูชัย	-	315	โคลงสาตองค์ชายเล็ก	(ลูกมุด)
289	โคลงสาตเพชรนำชัย	(ตัวเล็ก)	316	โคลงสาต ฉก. ศรีวิชัย	-
290	โคลงสาตเพชรบุญรอด	(อ้ายลั่น)	317	โคลงสาตก้องเกียรติอัครวินนำทรัพย์	(สามเมือง)
291	โคลงสาตเพชรเม็ดจี้ก	-	318	โคลงสาตตาลชัดเจน	(อ้ายลาย)

319	โคลายนำทรัพย์	(จอมยุทธ)	346	โคโหนดงามพันธมังก	(อ้ายหัวแดง)
320	โคลายบริสุทธิ์ทรมาณใจสาว	(กล้า)	347	โคโหนดงามพิทรีทำชัย	(อ้อยหมักววย)
321	โคลายประกายเพชรเจ็ดดาว	(ดาว)	348	โคโหนดงามเพชรชนะชัย	(อ้อยเอี่ยมจอมเจ้าเล่ห์)
322	โคลายโพธิ์เพชร	-	349	โคโหนดงามเพชรน้ำหนึ่ง	(แมลงสาบ)
323	โคลายสามสีจอมลีลา	(ระนอง)	350	โคโหนดงามเพชรบ้านไร่	(อ้ายปานเพชร)
324	โคลายสุตรักลูกยอดสิงห์	-	351	โคโหนดงามเพชรแสนเหลี่ยม	(อ้วน่าน)
325	โคลายอิทธิพล	-	352	โคโหนดงามเพชรบ้านทุ่ง	(เจ้าชวนชม)
326	โคลายพยัคฆ์เล็ก	(สะเก็ดดาว)	353	โคโหนดงามยอดเด็ดเพชรบุญชู	(พลู๊ด)
327	โคเหลือวงวันชิงชัย	(อ้อย)	354	โคโหนดงามยอดวิชา	-
328	โคโหนดก้องฟ้าดาราชัย	-	355	โคโหนดงามรุ่งเรืองเล็ก	-
329	โคโหนดก๊กก้อง	-	356	โคโหนดงามวันมีชัย	(อ้ายไบเฟิร์น)
330	โคโหนดเก่งกาจเกียรติเกรียงไกร	-	357	โคโหนดงามสามเซียน	-
331	โคโหนดเกราะเพชร	-	358	โคโหนดงามสี่พยัคฆ์	(ลูกช้าง)
332	โคโหนดแก้วเซียน	-	359	โคโหนดงามหนึ่งธันวา	(ธันวา)
333	โคโหนดคูโบต้า	-	360	โคโหนดงามอัศวินนักเลงลำทรัพย์	(ตุ๋น)
334	โคโหนดงามก้องตะวัน	(อ้ายโนราห์)	361	โคโหนดจอมปราสาท	-
335	โคโหนดงามขุนพลจ้าว	(ตัวเล็ก)	362	โคโหนดจอมยุทธจ้าว	-
336	โคโหนดงามจักรพรรดิ	-	363	โคโหนดจอมยุทธจ้าว	(เณรแคะ)
337	โคโหนดงามจิรากร	(อิกาคำ)	364	โคโหนดจอมลีลา	(แบ๊)
338	โคโหนดงามชูชัย	-	365	โคโหนดจอมโหด	(ขอนแก่นน้อย)
339	โคโหนดงามแซมวิชา	(เจ้าเมืองใต้)	366	โคโหนดจางพนม	-
340	โคโหนดงามดาหวานทลายทปีโป้	(ดาหวาน)	367	โคโหนดจิรายุ	(เจมส์จิ)
341	โคโหนดงามทวิทรัพย์	(อ้ายปาน)	368	โคโหนดเจมส์ศักดิ์	(ลูกเทพ)
342	โคโหนดงามทามาก้อด	(ธัมชโย)	369	โคโหนดเจ้าบัลลังก์	(สีหุ)
343	โคโหนดงามที่เด็ดเพชรสมหวัง	(สุดยอด)	370	โคโหนดเจ้าพายุ	(อ้ายตาดำ)
344	โคโหนดงามเทพจาวัว	(จาวัว)	371	โคโหนดใจเด็ดเพชรเมืองพรหม	(อ้อราชา)
345	โคโหนดงามบดินทร์	(เชิงชาย)	372	โคโหนดใจเย็นนำทรัพย์	(ลูกเจ้าแม่ตะเคียนทอง)

373	โคโหนดใจเย็นพยัคฆ์แสนเหลี่ยม (ไข่เลี่ยม)	400	โคโหนดทางดีใจดีดีลูกเพชรทักษิณ -
374	โคโหนดขณะวงศ์ (แมสซี่)	401	โคโหนดเทพลีลา (เจ้าพายุ)
375	โคโหนดชัยชนะ (สายไหม)	402	โคโหนดนทีชัย (เหล่าขาว)
376	โคโหนดชัยโชคประทาน (ถั่งไฟ)	403	โคโหนดน้อยคชสาร (ขุนช้าง)
377	โคโหนดซิมิ (ซิมิ)	404	โคโหนดนักล้าเพชรประทาน (อ้ายแก้วทัพ)
378	โคโหนดโชคอนันต์ -	405	โคโหนดบุญมี -
379	โคโหนดซีดาน ส.เรื่องทอง (ไข่น้อย)	406	โคโหนดปล้องทองฉลองชัย -
380	โคโหนดแซมก้องพยัคฆ์ -	407	โคโหนดป้อมเพชร (เหนียวไก่)
381	โคโหนดแซมงามลายดอกเพชร (ไธระฆัง)	408	โคโหนดปกรังชัย (ไอ้อังคาร)
382	โคโหนดแซมทองลายยุทธหัตถี (เดินชนเล็ก)	409	โคโหนดปานเพชร (ไอ้อปาน)
383	โคโหนดแซมนักล้าตระกูลเพชร -	410	โคโหนดปืนใหญ่เทพประทาน -
384	โคโหนดแซมเพชรภูผา (เขายาว)	411	โคโหนดพยัคฆ์กันภัย (ลือกเล็ก)
385	โคโหนดแซมมานะศักดิ์ (ป่าแล่น)	412	โคโหนดพยัคฆ์เกรียงไกร -
386	โคโหนดแซมสิงห์คะนองชัย -	413	โคโหนดพยัคฆ์พันลาย (เพชรเอก)
387	โคโหนดแซมอัศวินใจเย็น (แบ่มหากาฬ)	414	โคโหนดพยัคฆ์ร้าย -
388	โคโหนดดาวชัย (ท้ายแดง)	415	โคโหนดพยัคฆ์ร้าย (ไอ้อกานกล้วย)
389	โคโหนดโคตเด่นเกียรติน้ำชัย (พ่อไทร)	416	โคโหนดพริกชี้หู -
390	โคโหนดทรัพย์เจริญ -	417	โคโหนดพันธุ์พยัคฆ์ (เขาใหญ่)
391	โคโหนดทรัพย์ทองคำ (ลายพราง)	418	โคโหนดพิชัยยุทธ (งูเหลือม)
392	โคโหนดทวีทรัพย์ (ใจเย็น)	419	โคโหนดพิชิตชัย (ชนะ)
393	โคโหนดทวีทรัพย์พยัคฆ์นำชัย -	420	โคโหนดเพชรเคียนชา (ลูกซอง)
394	โคโหนดต้องลายทลายพาดันทอน (ไอ้อาเหล็ก)	421	โคโหนดเพชรทองคำ (เขาใหญ่)
395	โคโหนดต้องลายเพชรพลังสิงห์ -	422	โคโหนดเพชรทองแท้ (ไอ้อทอง)
396	โคโหนดต้องลายยอดพยัคฆ์ -	423	โคโหนดเพชรทักษิณ (ทักษิณ)
397	โคโหนดต้องลายราชาโชค (แก้วหน้า)	424	โคโหนดเพชรแท้ (นกคูด)
398	โคโหนดต้องลายฤทธิ์เทวดา (ไอ้อตัวเล็ก)	425	โคโหนดเพชรพยัคฆ์ ส.ทักษิณ (นินจา)
399	โคโหนดทอร์นาโด -	426	โคโหนดเพชรพยัคฆ์ (หัวมัน)

427	โคโหนดเพชรพันล้าน	-	454	โคโหนดวันชัย	(เหล่าขาว)
428	โคโหนดเพชรมีชัย	(ไอ้ซ่า)	455	โคโหนดวันมีชัยขวัญใจชายแดน	-
429	โคโหนดเพชรรุ่งเรือง	-	456	โคโหนดศรนาภายณ์	(เพชรโท)
430	โคโหนดสามยก	-	457	โคโหนดศิริขวัญ	(อ้ายหวาน)
431	โคโหนดเพชรใหม่	(ใหม่357)	458	โคโหนดสกุลเพชร	-
432	โคโหนดเพชรอินทร์ทอง	-	459	โคโหนดสกุลเพชร	(หมาเนา)
433	โคโหนดเพิ่มพูนทรัพย์	(ไอ้ยอด)	460	โคโหนดสมใจนึก	-
434	โคโหนดโพธิ์เพชรเผด็จศึก	(ไอ้โพธิ์)	461	โคโหนดสามควาน	-
435	โคโหนดโพธิ์เพชรพิชิตชัย	(ไอ้ซ่า)	462	โคโหนดสามชายแดน	-
436	โคโหนดฟ้าประทานพร ยอดมีชัย	-	463	โคโหนดสามพี่น้อง	(สามชาย)
437	โคโหนดมาใหม่ขวัญใจ286	(ลูกโหนด)	464	โคโหนดเพชรรุ่งโรจน์ตระกูลลูกบ้านสวน (ทักษิม)	
438	โคโหนดมีโชค	-	465	โคโหนดสามสีเทพราหู	(ราหู)
439	โคโหนดมีลาภ	(ลูกทับทิม)	466	โคโหนดสามสีพิชิตชัย	(อ้ายดอก)
440	โคโหนดมุกเหลี่ยมเพชร	(ไอ้หวัค)	467	โคโหนดสามสีเพชรฆาต	-
441	โคโหนดยอดบัวงาม	(ไอ้หล่อ)	468	โคโหนดสิงห์สยาม	-
442	โคโหนดยอดอัจฉริยะ	-	469	โคโหนดสิทธิชัย	-
443	โคโหนดยับเล็กเพชรปานน้อย	(ฮ.นกฮูก)	470	โคโหนดสี่จ้าว	-
444	โคโหนดยุกฤษภูมิ	(เฉียดแท้)	471	โคโหนดสี่ดาว	(ยิ่งลักษณ์)
445	โคโหนดรัชนก	-	472	โคโหนดสุวรรณลาภ	(ลูกกลิ้ง)
446	โคโหนดสีลาเต็ดเพชรกระกรี่	(เบอร์ดี)	473	โคโหนดเสือภูเขา	-
447	โคโหนดลูกทิวศิลป์	(ลูกโหนด)	474	โคโหนดแสนเก่ง	-
448	โคโหนดลูกเพชร	(เพชร)	475	โคโหนดแสนเชิงเล็ก	(ไอ้แสบ)
449	โคโหนดลูกเพชรสุริยา	-	476	โคโหนดหนึ่งสยาม	(อ้ายขุน)
450	โคโหนดลูกรักพยัคฆ์เมืองใต้	-	477	โคโหนดหลังขาว	(ไอ้เพิ่มทรัพย์)
451	โคโหนดลูกเศรษฐีสมบัติ	-	478	โคโหนดหลังขาวก้องฟ้า	(หลังขาว)
452	โคโหนดลูกสิงห์สยาม	-	479	โคโหนดหลังขาวจอมพิชิต	(ไอ้จำเป็น)
453	โคโหนดวังน้ำเย็นเพชรบุญชู	(ไอ้เพชร)	480	โคโหนดหลังขาวชัยชนะ	-

- 481 โคโหนดหลังขวาน้อยร้อยปัญญา (ต้อกแต็ก)
- 482 โคโหนดหลังขาบบารมี (กว้างขวาง)
- 483 โคโหนดหลังขาบบ่าวี (ขอนไม้)
- 484 โคโหนดหลังขาบพิชิตชัย (บุญเหลือ)
- 485 โคโหนดหลังขาบเพชรฆาตทหายาท 5 ก -
- 486 โคโหนดหลังขาบเพชรร้อยควาญ -
- 487 โคโหนดหลังขาบเพิ่มพูนทรัพย์ (ไอ้เพิ่มทรัพย์)
- 488 โคโหนดหลังขาบฟ้าประทาน (เบเบ้ตัก)
- 489 โคโหนดหลังขาบราชสีห์พิชิตชัย (ไอ้สู้)
- 490 โคโหนดหลังขาบลูกพระวิษณุจอมราชัน -
- 491 โคโหนดหลังขาบลูกยอด (เม็งแข็ง)
- 492 โคโหนดหลังขาบหนึ่งสยาม (สายฟ้า)
- 493 โคโหนดเหนือปฐพี (หมี่หรั่ง)
- 494 โคโหนดเหลี่ยมเพชรเพชรสุราษฎร์ (ไอ้ทิง)
- 495 โคโหนดอธการยอดเต็จเพชรบนควน -
- 496 โคโหนดอัศวินร้อยลีลา (อัศวิน)
- 497 โคโหนดอัศวินลูกพ่อ (ไอ้ตัน)
- 498 โคโหนดอัศวินร้อยลีลา -
- 499 โคโหนดเอกนคร (ตาดำ)
- 500 โคโหนดงามส่งเสริมทรัพย์ (ลูกรักยอดกตัญญู)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

โสภิตา โสมะเกิด

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2557 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
(เกียรตินิยมอันดับ 2) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา

ที่อยู่ปัจจุบัน

พ.ศ. 2558 ศึกษาต่อระดับปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

69 หมู่ 6 ตำบลบ้านยาง อำเภอศีร์ษะรินทร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84180

